

NIEMAND DAN CHRISTUS

EEN DUIDELIJK EN UITNEMEND TRAKTAAT OVER DE KENNIS VAN JEZUS CHRISTUS

Om alle mensen op te wekken en gaande te maken zich te benaastigen om Jezus
Christus
en Die gekruisigd te leren kennen met een bijzondere, toe-eigenende en zaligmakende
kennis.

IN VERSCEIDEN PREDICATIËN OVER

Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd. 1 Korinthe 2: 2

DOOR

JOHN WALL
1588-1666

Bedienaar van het Goddelijke Woord in
MICH. CORNHILL te LONDEN.

UIT HET ENGELS VERTAALD DOOR
Bartholomeüs Reiniersz.

Vijfde Druk.

H. BOKMA

HEEG

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2009

TOE-EIGENING

AAN DE WELEERWAARDE EN GODZALIGE HEER SR. REINIER MATTHIJSZ.

Ouderling in de bloeiende gemeente van Jezus Christus te Vlissingen

Waarde vader!

Er is inzonderheid tweeërlei kennis, die een Christenmens in dit leven boven alle andere te betrachten en na te speuren heeft. Namelijk, de kennis van zichzelf en de kennis van God en Christus Jezus. Dat de kennis van onszelf noodzakelijk is, hebben zelfs door het licht der natuur de wijste onder de heidenen geoordeeld. Voor de ingang van de tempel van Apollo stond met gouden letters geschreven: *Ken uzelf!* Als een Goddelijke uitspraak, die uit de hemel neergekomen was. En één van hare filosofen dacht nooit dat hij de filosofie verstond, *voordat hij zichzelf kende*. Maar waarlijk, wij mogen wel zeggen, dat niemand *de Godgeleerdheid* noch de religie verstaat, voordat hij zichzelf kent. Nu, gelijk de kennis van zichzelf nodig is tot de religie en Godzaligheid, zo is in het bijzonder de kennis van God en Christus Jezus noodzakelijk tot het eeuwige leven en de gelukzaligheid. “Want dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen de enigen en waarachtigen God, en Jezus Christus Dien Gij gezonden hebt”. (Joh. 17: 3.) Zonder deze kennis is alle andere kennis, wijsheid en wetenschap niets te achten.

*Al wist ik alle ding, maar Christus niet en kende,
Dan was ik maar alleen een winkel vol ellende.
En hoewel ik niets weet maar de Gekruiste ken,
Dan weet ik, dat ik geleerd, voor nu en eeuwig ben.*

Zegt de hooggeleerde heer Jacob Cats in het derde deel van zijn “Ouderdom en Buitenleven”.

Zonder de kennis van God en Christus Jezus kan niemand behouden, noch zalig worden. “Door Zijn kennis zal, Christus de Rechtvaardige velen rechtvaardig maken”, (Jes. 53: 11). En zonder deze kennis is niets anders te verwachten, dan een wraak met vlamvend vuur over degenen die God niet kennen, en het eeuwig verderf van het aangezicht des Heeren, en van de Heerlijkheid Zijner sterkte. (2 Thess. 1: 8, 9.) En daarom moet deze kennis van God en Christus met alle naarstigheid gezocht worden als zilver, en nagespeurd als verborgen schatten. Spr. 2: 4.

Maar de verkeerdheid van deze onze tijden is zoodanig, dat velen wijs zijn in alles, behalve in datgene, waarin de ware wijsheid bestaat. Zij staan nóch naar de kennis Gods, nóch naar de kennis van zichzelf. Zodat er van velen mag gezegd worden, gelijk Persing zei: *Niemand tracht zichzelf te kennen, zij zijn overal thuis en hij zichzelf een vreemdeling*. En aangaande de kennis van God en Christus, het is nu bij velen zoals Beza eens zei: *Veel wetenschap maar weinig consciëntie*. Het zijn dezelfde tijden waarover de oude leraar Hieronymus in zijn eeuw klaagde: *Een eeuw, wel vruchtbaar van religie, maar onvruchtbaar van Godzaligheid; de kennis van velen maakt haar*

opgeblazen, en meer genegen tot disputeren dan tot praktiseren. “Dit is in de gemoederen der mensen een onvermijdelijke schurftheid, zegt Seneca, dat zij liever willen disputeren dan Godzalig leven.”

De auteur van dit traktaat, dat aanmerkende, wendt al zijn studie, arbeid en naarstigheid aan, om de mensen van zulk een bespiegelende en in de hersens zwevende kennis van God en Christus, tot een praktikale, werkzame en toe-eigenende kennis van Christus over te brengen; opdat zij niet mogen voornemen iets te weten, *dan Jezus Christus en Die gekruisigd.* Om zo met Job te kunnen zeggen: “Ik weet, mijn Verlosser leeft,” (Job 19: 25).

Dit traktaat van enige Godzalige en geleerde mannen, aangaande zijn voortreffelijkheid mij aangeprezen zijnde, heb ik op mij genomen enige ledige uren daaraan te besteden om het uit het Engels te vertalen en u toe te eigenen en op te dragen.

Eerst, om daarmee aan u (van wie ik naast God mijn leven ontvangen heb) te betonen mijn dankbaar gemoed voor uw vaderlijke zorg en tere liefde, die u mij de hele tijd van mijn leven hebt toegedragen.

Ten anderen, omdat in dit traktaat vele troostelijke aanmerkingen, stichtelijke bewerkingen, onfeilbare kentekenen enz. omtrent de zaligmakende kennis van Christus begrepen zijn, die u nu in deze uw hoge ouderdom kunnen troosten en in deszelfs kennis versterken, welke u zoveel jaren in een goed oordeel en met een Godzalige wandel des levens in deze gemeente hebt uitgedrukt. Waarin u nu al elf maal twee jaren de dienst van het ouderlingschap bekleed hebt.

De Heere, onze God wil geven en u begenadigen, dat door het lezen van dit traktaat uw hart meer en meer mag ontbranden in de liefde van Christus en dat, zolang als het Hem believen zal u nog in het aardse huis dezes tabernakels te laten inwonen, uw blijdschap en troost daardoor mag vermeerderd en vermenigvuldigd worden.

En dat nu (daar het God geliefd heeft mijn waarde moeder, uw huisvrouw, in het vijftigste jaar van uw huwelijk van u door de dood af te scheiden) uw ziel voorts alleen haar vergenoegen en troost mag scheppen in God en in de zalige kennis van Christus Jezus. Hetwelk de Heere, onze God, nevens een langdurige gezondheid en troostelijk leven, u hier gelieve te schenken en namaals de eeuwige vreugde en heerlijkheid!

Dit is het gebed en de hartelijke wens van Uw Ed. toegenegen en onderdanige zoon
BARTHOLOMEUS REINIERSZ.

VLISSINGEN, de 1^e Juli 1660.

AAN DE CHRISTELIJKE LEZER

Christelijke lezer!

Het is een grote verkeerdheid van onze tijd, dat het grootste deel der mensen, zichzelf meest bezig houden met die dingen, welke hen het minst aangaan. Sommigen zijn gelijk die van Athene, ze brengen hun tijd door in het horen en verhalen van wat nieuws. Anderen wroeten in de aarde gelijk de mollen, en het goud kan niet meer hun harten vervullen, dan de genade hun beurs. Anderen volgen zeer naarstig de ijdelheden van de wereld op, zoals kinderen de geplekte botervliegen, die zij met veel moeite nóg niet krijgen kunnen, en indien zij die vangen, dan is het maar een vlieg die hun handen besmeurt. Anderen wenden al haar studiën en redenen aan omtrent twistredenen en verschillen, weinig strekkende tot opbouw en stichting. Maar ondertussen het ene nodige, namelijk *de kennis van Christus en Die gekruisigd*, wordt meest uit de wereld verbannen. En van die weinigen, welke Christus pretenderen en voorwenden, die komen liever tot Hem als tot een Jezus, om een schuilplaats en bescherming, om behouden te worden van het vuur, dan als tot een Christus, om genade en besturing in Zijn dienst.

Deze aanmerkingen en overleggingen hebben, onder andere, de waardige en geleerde auteur van dit traktaat, oorzaak en aanleiding gegeven, om het eerst te prediken en daarna in druk te geven. Aangaande hetzelve, wij kunnen zonder schuld van pluimstrijkerij onszelf uitlaten, om het aan te prijzen. Ten eersten, om de noodzakelijkheid van dat werk; ten tweede, om de uitnemendheid van de samenstelling; ten derde, om de volheid en verscheidenheid ervan; en ten laatste, om de zoete en Goddelijke kennis, die er in begrepen is. Maar wetende hetgeen wij zeggen, dat het niet anders is als een ster bij de zon te zetten, of een kaars hij een toorts, hebben wij daarom niet voorgenomen enige luister daar toe te brengen. Wij zullen alleen maar begeren en verlangen, dat u het doorleest. Het eerste deel is als een voorhof om u in schoner kamers in te laten. En dan twijfelen wij niet, door Gods zegen, of hetgeen aan velen zo nuttig en troostrijk geweest is om te horen, zal ook aan u voordelig zijn om te lezen. Dat het zo mag zijn, is de hartelijke begeerte en het ernstig gebed van diegene welke blijven

De uwe in de Heere,

**SAMUEL CLARK,
THOMAS CAWTON.**

NIEMAND DAN CHRISTUS

*Nu zo wil ik mij verblijden
In mijn Heiland, die gewis
Eer ik leefde, voor de tijden,
Mij van God gegeven is.
Ach mijn Heiland, Mensenhoeder!
Niemand meer dan Gij alleen
Troost onz' zielen, oudste Broeder*

*Die de perse hebt getreên.
Als Gods recht eens straffe wilde
Nemen, over t kwaad begaan;*

*Christus die Gods toorn stilde,
Heeft de slagen uitgestaan,
Riep tot God en mens, beneden
In Zijn pijn: Het is volbracht!
Zo heeft Hij voor ons gestreden
Tot Hij overwon met macht.
U, mijn Jezus, wil ik prijzen,
Solang als ik leven zal!
 *En ook eeuwig eer bewijzen
 Als ik scheid' uit 't aardse dal.**

J. van LIERE.

VOORWOORD

Waarde lezer!

“Niemand dan Christus!” Zó behoort het in uw en mijn hart te wezen. Ook is dit de taal van het geestelijk leven, wanneer het op de rechte wijze werkzaam is. Dan begeert het niemand, dan Christus. Dan zegt het met Asaf: “Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!” Dan acht het met Paulus alle dingen schade, om de uitnemendheid der kennis van Christus. Maar helaas, hoe geheel anders is het bij ons van nature gesteld! De onwedergeboren mens bemint en zoekt alles, behalve Christus. Hij ziet geen gedaante noch heerlijkheid in de gekruisigde Zaligmaker. Hij roept met sprekende daden uit: “Ik wil niet, dat Deze over mij Koning zij! Ja, ook de wedergeborene, hoezeer is hij van het ware leven des Geestes soms verwijderd! Hoe vele af en nevangoden worden vaak door zijn vlees gekoesterd! Hoe koel is dikwijls zijn liefde tot Hem, Die de banier draagt boven tien duizenden! En hoe gering de gelijkvormigheid aan Zijn beeld hetwelk zich in geheel zijn bestaan en wandel behoorde te openbaren!

Het is daarom geen nutteloze, maar een alleszins gewenste zaak te achten, dat een Traktaat, als dit, wederom het licht ziet. Hoe krachtig toch wordt daarin die éne nodige wetenschap van Jezus Christus, en Dien gekruist, aan bekeerden en onbekeerden, aan leraars zowel als leden der Kerk, aangeprezen? Hoe heerlijk wordt Zijn persoon, hoe treffend Zijn alles te boven gaande zondaarsliefde getekend? In één woord, hoe is het gehele voorstel van de Schrijver daarhenen gericht, en als middel in Gods hand, bij uitnemendheid gesticht, om de liefde tot de Heere Jezus in onze koude, trage, aardsgezinde en zondelievende harten op te wekken of te verlevendigen, en ons met onze hele ziel te doen betuigen: “Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort op Uw lippen!”

Wij bevelen u derhalve met warmte, dit werk ter lezing en tot biddend onderzoek aan. En geve de Vader van aller barmhartigheden, dat deze kostelijke plant van uitheemse bodem nog allerwege in ons vaderland rijke vruchten moge dragen, die voor een eeuwige gelukzaligheid rijpen! Dit is de biddende wens van uw heilwensende dienaar in Christus.

J. C. EIJKMAN

Rinsumageest
3 November 1857.

INHOUD

- I. De toelichting van de woorden, en de leringen daaruit getrokken en verklaard.**
- II. Wij moeten Christus leren kennen in Zijn menswording.**
- III. Een korte beschrijving van het lijden van Christus, voordat Hij geleden heeft aan het kruis.**
- IV. Het lijden van Christus aan het kruis.**
- V. Wij moeten trachten Christus te kennen in Zijn voldoening.**
- VI. Wij moeten arbeiden om Christus te kennen met toeëigening.**
- VII. Wij moeten arbeiden om Christus te kennen met een toegenegen kennis.**
- VIII. Wij moeten arbeiden om Christus te kennen met een krachtdadige en werkzame kennis.**
- IX. Dat de kennis van Christus de allerzoetste en uitnemendste kennis is.**
- X. De kennis van Jezus Christus en Die gekruisigd is de allernuttigste kennis.**
- XI. De kennis van Jezus Christus en Die gekruisigd is de allertroostelijkste kennis.**
- XII. Een bestraffing van diegenen, welke niets van Jezus Christus kennen.**
- XIII. Een bestraffing van diegenen, welke arbeiden alle dingen te weten, behalve Jezus Christus en Die gekruisigd.**
- XIV. Een bestraffing van diegenen, welke arbeiden om Christus maar alleen door bespiegeling te kennen.**
- XV. Een bestraffing van diegenen, welke Christus niet met toegenegenheid kennen.**
- XVI. Dit toont ons hoe dankbaar en vergenoegd diegenen behoren te zijn, die Jezus Christus en Die gekruisigd ter zaligheid kennen.**
- XVII. Een vermaning aan alle mensen, om te arbeiden naar de kennis van Jezus Christus.**
- XVIII. Een vermaning om ons zelf te onderzoeken en te beproeven of wij ook Christus tot zaligheid kennen.**
- XIX. Andere argumenten en drangreden om ons op te wekken en gaande te maken tot het onderzoeken van onszelf of wij Christus kennen tot zaligheid.**
- XX. Merktekenen van de zaligmakende kennis van Christus.**
- XXI. Het zesde merkteken van de zaligmakende kennis van Christus, namelijk de liefde.**
- XXII. Het zevende merkteken van de zaligmakende kennis van Christus, namelijk de Geest van het gebed.**
- XXIII. Het achtste, negende en tiende merkteken van de zaligmakende kennis van Christus.**
- XXIV. Het elfde merkteken van de zaligmakende kennis van Christus, het getuigenis van de Geest.**
- XXV. Een korte ontknoping en oplossing van enige twijfels en ongerustheden, door welke een arme gelovige twijfelt of Christus de zijne is of niet.**
- XXVI. Behelzende de zevende twijfel, ontstaande uit die sterke nog overblijvende zondige begeerlijkheden en het wederom vallen in oude zonden.**
- XXVII. Andere twijfels van een zwakgelovige, welke hem doen twijfelen of hij deel aan Christus heeft, verklaard en beantwoord.**
- XXVIII. Vier andere twijfels van een zwakgelovige beantwoord.**
- XXIX. Nog andere twijfels van een zwakgelovige beantwoord.**
- XXX. Een vermaning aan de dienaren van het Evangelie, dat zij inzonderheid Jezus Christus aan het volk prediken.**
- XXXI. Een vermaning aan de dienaren van het Evangelie om Christus alzo te prediken dat zij zielen voor Christus mogen winnen.**

XXXII. Acht andere middelen, hoe dat de dienaren Christus moeten prediken, opdat zij zielen mogen winnen voor Jezus Christus.

XXXIII. Een vermaning tot dankbaarheid voor Christus Die in het Evangelie geopenbaard is.

Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd. 1 Korinthe 2: 2.

HOOFDSTUK I

De toelichting van de woorden, en de leringen daaruit getrokken en verklaard.

Nadat de heilige Paulus onder de geleerde Korintiërs eenvoudig gepredikt had, niet met opgepronkte woorden van menselijke wijsheid, of uitnemendheid van spreken, zoals hij zegt in het voorgaande vers, begonnen zij hem te houden voor een ongeleerd man en zijn preken over een dwaze stof. Maar in dit vers geeft hij reden waarom hij zich niet hoog verhef met diepe bespiegelingen, maar zo eenvoudig in zijn preken was, zich voegende naar het begrip van de allereenvoudigste. “Gij, zegt hij, preekt uzelf, maar ik predik Jezus Christus; gij preekt om de roem en de toejuichen van mensen te krijgen, maar ik predik tot stichting om zielen tot Christus te brengen. Daarvan komt het dat gij preekt met opgeblazen welsprekendheid, hoogvloeiende manieren van spreken, en opgezwollen ijdele woorden. Maar ik predik in een eenvoudige betoning van de Geest, omdat ik *niet voorgenomen heb iets te weten (dat is, iets te prediken) onder u, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd.*”

De woorden behelzen in zich drie delen.

- Ten eerste: Het Voorwerp van Paulus’ voornemen, hetwelk is: *Jezus Christus, en Dien gekruisigd.*
- Ten tweede: De daad welke omtrent dit voorwerp gaat, en dat is: *te kennen* Jezus Christus, en Dien gekruisigd
- Ten derde: Paulus’ verklaring en voornemen; *Ik heb niet getracht of voorgenomen, iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd.*

Ik zal u eerst een korte verklaring van de woorden geven, en daarna een algemene leerstelling eruit voorstellen.

“*Ik heb niet voorgenomen iets te weten, dan Jezus Christus,*” dat is, ik acht geen andere kennis zó uitnemend, nog mezelf enige andere wetenschap waardig, dan alleen de kennis van Christus.

“*Niets te weten, dan Jezus Christus,*” dat houdt in dat Paulus alle andere kennis en menselijke geleerdheid, kunsten en wetenschappen verachtte, waarin hijzelf zo ervaren was, zijnde de grote leraar der heidenen die meer talen sprak dan zij allen, voor zover die stonden naast, tegen of in vergelijking met de kennis van Christus, en het winnen der zielen.

“*Onder u,*” zelfs onder u geleerde Korinthiers, hoewel ik u anderszins voor wijs en geleerd erken, zo hebt u nochtans niet genoegzaam Christus leren kennen.

“*En Dien gekruisigd.*” Dat is, Jezus Christus, lijdende aan het kruis, en stervende voor ons. Alsof hij zei: ik weet dat de prediking, van de gekruiste Christus de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid is. “Maar ons die behouden worden, is het een kracht Gods en de wijsheid Gods.” 1 Cor. 1: 18. Of, met andere woorden: alle kennis is wel uitnemend, maar onder die alle is de kennis van Christus de uitnemendste. En onder alle kennis van Christus is die van Zijn kruisiging de uitnemendste, de zoetste en de allertroostrijkste. “Het zij verre van mij” zegt Paulus, “dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus; door welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld.”

Maar, zult u zeggen, waarom verblijdde Paulus zich liever in het kruis van Christus, dan in Zijn kroon? Liever in de gekruiste dan in de verheerlijkte Christus? Was het geen beter, zoeter en aangenamer gezicht Hem verhoogd te zien op de stoel en troon van Majesteit en heerlijkheid, ter rechterhand Gods, ver boven de Engelen, overheden en machten, welke voor Hem staan, hun voeten en aangezichten bedekkende met hun vleugels, als niet bekwaam zijnde om de glans van Zijn heerlijkheid te aanschouw; hetwelk glinstert en helderder schijnt dan de zon, waar Hij met een kroon der heerlijkheid op Zijn hoofd, en met een scepter in Zijn hand zit? Dan Hem vernederd, bespot, gegeseld en bespogen te zien met een rietstok in Zijn hand in plaats van een scepter, met een kroon van doornen op Zijn hoofd in plaats van een gouden kroon, en Hem te zien hangen aan een kruis, tussen dieven en moordenaars? Was het niet beter en troostrijker voor Jakob, zijn zoon Jozef te zien in zijn verhaging, de tweede plaats in het koninkrijk bezittende, met de ring van Farao aan zijn vinger en een gouden keten om zijn hals, dan hem vernederd te zien in het gevangenhuis?

Ik antwoord, dat Paulus liever voorgenomen heeft de gekruiste, dan de verheerlijkte Christus te kennen, omdat het een bewijs van groter liefde in Christus was voor ons gekruist, dan voor ons verheerlijkt te worden.

Ten tweede: omdat, hoewel Christus Zich ons toe-eigent, verheerlijkt zijnde, nochtans voldeed Hij voor ons als gekruisigd zijnde. Christus kon ons nooit toegeëigend hebben, noch ons in de Hemel brengen indien Hij niet eerst voor ons voldaan had.

Hieruit blijkt de bedoeling van de tekstwoorden waaruit verscheidene leringen kunnen getrokken worden, maar ik zal alleen bij één lering stilstaan, welk ik oordeel dat de Heilige Geest bijzonder bedoelt. De grote les die ieder bijzonder behoort te betrachten en te leren, *is te kennen Jezus Christus en Dien gekruisigd.*

Dit schijnt wel een oude les, maar zij brengt altijd nieuwe vruchten voort. Wie kan moe worden van Christus te preken of te leren? Lieflijk is de Naam van Christus, ten minste aan ieder Christen die deel in Hem heeft. Deze is honing in de mond, een melodie in de oren, en vreugde in het hart.

Het schijnt een eenvoudige les, welke iedereen al weet, bekwaam om kinderen te leren, die wij vragen, “wie is Jezus Christus?” maar het is een zodanige les, die de Engelen in de Hemel noch schijnen te leren, die begerig zijn om dit te onderzoeken en in te zien.

Het was de begeerte en de betrachtning van Paulus steeds meer en meer kennis van Christus te mogen krijgen. Want zo zegt de Apostel, Phillip. 3: 8. “Ik achtte alle dingen schade en dreck te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus, opdat ik in Hem gevonden worde.” En vers 10. “Opdat ik Hem kenne”, enz. Waarom? Was Paulus onwetende van Christus? Kende hij Christus dan niet? O ja gewis, veel beter dan wij doen. Maar hij wilde Hem graag noch beter kennen en meer in de liefde van Christus inzien, die zó onuitsprekelijk is, alsof het de Heilige Geest aan woorden ontbrak om dezelve uit te drukken, “Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft”, enz. Joh. 3: 18. Alzo; hoe? Zó zeer dat het geen hart kan begrijpen noch tong kan uitspreken. Het kan niet uitgedrukt worden.

Zie ook desgelijks, Efeze 3: 18, 19. Het was Paulus gebed voor de Eféziërs, dat zij ten “volle mochten begrijpen met alle heiligen, welke de breedte en lengte, en diepte en hoogte zij van de liefde van Christus.” Welke maten ons voorstellen de wonderbare grootheid van Zijn liefde: de hoogte, want die strekt zich zo hoog uit als de Hemel; de diepte, want die gaat daalt zo laag af als de hel; de breedte, want die verspreidt zich over de hele wereld; de lengte, want het duurt tot in alle eeuwigheid. “De liefde van Christus te kennen gaat alle kennis te boven. Alsof hij zei, wij behoren deze les heel ons leven te

onderzoeken, en nochtans zullen wij die nooit volkomen leren. Wij mogen ons benaastigen en trachten die te weten, maar wij zullen dit nooit volkomen weten, nog de grond ervan peilen.

En wat was Petrus' laatste vermaning aan de heiligen? Hij schreef hen, dat zij zouden "toenemen in genade, en in de kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus." Alsof dit de voornaamste les was, die zij te leren hadden volgens mijn tekst: "Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus en Dien gekruisigd." Waarin twee dingen zijn aan te merken.

1. **Welke kennis van Christus door ons geleerd moet worden.**
2. **Waarom de kennis van Christus en Dien gekruisigd, bijzonder van ons moet geleerd worden?**

Aangaande het eerste, wij moeten Christus leren kennen met een vierderlei kennis.

1. Met een speculatieve kennis, welke genoemd wordt een historische kennis.
2. Met een kennis van bijzondere toe-eigening.
3. Met een toegenegen kennis.
4. Met een krachtdadige en werkzame kennis.

Eerst, ik zeg, wij moeten Christus leren kennen met een historische kennis bij wijze van beredenering. Die bestaat in drie hoofdstukken.

1. Wij moeten Christus leren kennen in Zijn menswording.
2. In Zijn kruising of lijden.
3. En ten laatste, in Zijn voldoening voor ons door Zijn lijden aan het kruis.

HOOFDSTUK II.

Wij moeten Christus leren kennen in Zijn menswording.

Eerst. Wij moeten Christus leren kennen in Zijn menswording, welke aldus kan beschreven worden. Dat Jezus Christus de tweede Persoon in de Drieenheid, de Zoon van God, God en mens samen verenigd is, opdat God en de mens mochten verenigd worden, die door de zonde van elkaar gescheiden waren.

Waarom zes dingen van ons moeten geleerd worden.

1. Dat Jezus Christus de tweede Persoon is in de Goddelijke Drie-eenheid.
2. Dat Hij de Zoon van God is.
3. Dat Hij God is.
4. Dat Hij waarachtig mens is.
5. Dat Hij God en mens samen verenigd is.
6. Dat het einde van Zijn menswording is, dat God en de mens mochten verenigd worden, die door de zonde van elkaar gescheiden waren.

Eerst; ik zeg, *dat Jezus Christus de tweede Persoon in de Drie-eenheid is, Die* de Wijsheid des Vaders is, om ons te leren, dat de Goddelijke natuur niet als het Wezen, maar Persoonlijk, niet eigenlijk, maar ten opzichte van de Tweede Persoon mens geworden is. Want indien de Goddelijke natuur, het Wezen Gods, mens geworden was, dan zou de Vader en de Heilige Geest evengoed mens geworden zijn als de Zoon. Wat een dwaling van de Sabellianen is geweest die de drie onderscheiden Personen loochenden, en beweerden, dat het maar drie Namen waren. Zo waren ze vervolgens gedwongen te zeggen, dat de Vader en de Heilige Geest evengoed mens geworden en voor onze

zonden gestorven waren, als de Zoon.

Nu, de reden waarom de Tweede Persoon mens geworden is, is, omdat de orde der Drie-eenheid zulks vereiste. Want indien de Vader mens geworden was, dan zou Hij minder zijn geweest dan de Zoon. Indien de Heilige Geest mens geworden was, dan zouden er twee Personen in de Drie-eenheid geweest zijn. Maar de Tweede persoon, als de Zoon, was het bekwaamst om ons tot zonen Gods te maken.

Ten tweede. *Wij moeten weten en kennen, dat Jezus Christus de Zoon van God is*, (Psalm 2: 4, Joh. 1: 14). Niet dat Hij de Zoon van God door schepping is, gelijk de Engelen en Adam waren; nóch dat Hij de Zoon van God door aanneming is gelijk de heiligen zijn, maar dat Hij de natuurlijke Zoon van God is, door een eeuwige generatie, gelijk Hij God is, zijnde van dezelfde substantie en natuur met de Vader, zoals de kinderen van de zelfde substantie met hun ouders zijn. Hij wordt wel genoemd de Vader der Eeuwigheid (Jes. 9: 5), maar dat is ten aanzien van Zijn Wezen, maar niet ten aanzien van Zijn Zelfstandigheid.

De wijze en manier is onuitsprekelijk en onbegrijpelijk. “Want wie kan Zijn geslacht verhalen? In natuurlijke generatie is: 1ste de vader is voor de zoon. 2^e de zoon is minder dan de vader. 3^e de natuurlijke zoon krijgt zijn wezen van de vader. Maar in deze generatie is de Vader niet voor de Zoon, want Christus is Zijn Zoon van alle eeuwigheid, of anders zou er een tijd geweest zijn, dat God zonder Zoon en dus geen Vader geweest was. Ten 2^e ook is Hij niet minder dan de Vader, want Hij is niet meer aan God gehouden dat Hij Zijn Vader van de Vader is, dan de Vader aan Hem, dat Hij Zijn Zoon is. Ten 3^e Hij heeft ook Zijn Wezen niet van de Vader, maar Zijn Zoonschap. Hij is ongegenereerd ten aanzien van Zijn Wezen, hebbende Zijn wezen van Zichzelf; gegenereerd, alleen ten aanzien van Zijn Persoonlijkheid, want Hij heeft Zijn Personele zelfstandigheid van de Vader. Hij is gegenereerd als Zoon, niet als God. De geleerde Buchanan zegt: “Daar is een Wezen des Vaders, een ander Wezen des Zoons en een, ander Wezen des Heiligen Geestes.” Maar zeker is zijn mening, zoals zij Personen of Zelfstandigheden zijn, maar niet gelijk als zij absoluut God zijn, want zo is haar Wezen dezelfde.

Maar dit is een diepe verborgenheid, zodanig, dat ze bekwaam van engelen dient onderzocht te worden, dan van mensen. De Godgeleerden hebben het voorgesteld door verscheiden gelijkenissen, waardoor ik oordeel, dat zij het meer verduisterd dan verklaard hebben, en daarom laat ik na dezelve aan te roeren.

En aldus zien wij hoe onze Heere Jezus Christus de Zone Gods is, gelijk hij God is. Volgt nu dat wij tonen dat Hij de Zoon van God is, gelijk Hij mens is; niet door schepping, noch door aanneming, noch door eeuwige generatie, maar door Personele vereniging: namelijk door een voorrecht van Zijn Personele vereniging, en dat tegen het gevoelen van de Felicianen die Christus in Zijn menselijke natuur de aangenomen Zoon van God noemden.

Wat groter liefde kon de Vader aantonen, dan ons Zijn Zoon te geven? Ja noch meer, Zijn lieve Zoon, Zijn beminde Zoon, Zijn eniggeboren Zoon? Joh. 3: 16. Hierin bleek Abrahams liefde, dat hij zijn enige zoon Izak offerde die hij liefhad, Gen. 22. Maar veel groter was de liefde Gods, dat Hij ons Zijn enige Zoon gaf, die Hij zo innerlijk lief had; aan ons zulke onwaardige zondaars, vijanden, en ten besten aangezien, maar Zijn schepselen. Abraham was gehouden zijn zoon te offeren, wanneer God hem afeiste, maar God was geenszins gehouden ons Zijn Zoon te geven, maar alleen door zijn vrije liefde en genade ontfermde Hij onzer.

Er was eens iemand die vier zonen had. In een hongersnood zeer benauwd zijnde door de honger, namen de ouders voor één ervan tot onderstand te verkopen. Maar toen

overlegden zij bij zichzelf, welke van de vier zij verkopen zouden. Zij zeiden: de oudste is de eerste onzer sterkte, en daarom wilden zij hem niet graag verkopen. De tweede was de eigen beeltenis van de vader, en daarom zouden zij niet graag van hem scheiden. De derde leek sprekend op zijn moeder, en daarom waren zij niet gewillig om hem te verlaten. De vierde en de jongste was het kind van hun ouderdom, hun Benjamin, het liefste kind van hen beiden. Toen namen zij voor van geen van alle te scheiden, en wilden zo liever vergaan dan van enige van hun kinderen scheiden.

Een ander had twee zonen die beide veroordeeld waren om te sterven, maar door tussenspreken werd de vader aangeboden één te behouden. Maar hij kon in zijn hart niet vinden wie hij tot het leven kiezen zou en de ander tot de dood over te geven. Zó lief waren zij hem alle beide. En zo stierven zij ook beide. Zó lief zijn de kinderen aan hun ouders. *Kan een moeder, zegt God, haar kind vergeten?* Nochtans schijnt God Zijn eigen Zoon te vergeten, die in de schoot des Vaders en Zijn vermaak van alle eeuwigheid was, opdat Hij ons mocht gedenken, van de dood verlossen, en ons aangenomen kinderen Gods maken. Want daarom werd de Zoon van God de Zoon des mensen, opdat de zonen der mensen zonen Gods mochten worden, die van nature kinderen des toorns en des duivels waren. "Ik vaar op tot Mijn Vader, en uw Vader, tot Mijn God, en tot uw God," zegt onze Zaligmaker, Joh. 20. 17; en Joh. 1: 12. Nu dit is een groot voordeel aan alle gelovigen, want Jezus Christus de Zoon is erfgenaam van alles, en alle gelovigen zijn mede erfgenamen van alles met Hem, zijnde mede door Hem gemaakt kinderen Gods.

Ten derde. ***Wij moeten weten en kennen dat Jezus Christus de ware God is.*** *De sterke God, Dewelke het geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn.* Tegen de ketterijen van de Samosetanen, Serveti, Ebioniten, Cerinthianen, Nestorianen, Turken, Joden, Arianen, Hand. 1: 8. Matth. 8:10. Col. 1: 15, 16; en alle andere ketters die de Godheid van Christus loochenen. Want Hem wordt toegeschreven: eeuwigheid, alwetendheid, overalom-tegenwoordigheid, schepping en voorzienigheid; welke alleen aan God toegekend worden. Daarenboven de werken en de wonderen, die onze Heere Jezus Christus gedaan heeft toen Hij hier op aarde was, die bewijzen dat Hij de sterke God is. *De werken die Ik doe getuigen van Mij*, Joh. 5: 36; 10: 25, 37, 38. Dit wordt in onze tijd van weinigen geloochend, die Christus voor de Zaligmaker der wereld erkennen, uitgenomen van enige weinige nieuw opgestane Ariaanse ketters en sommige anderen.

Nu, Christus moest noodzakelijk God zijn, niet alleen om de menselijke natuur te ondersteunen dat zij onder de last van Gods toorns niet bezweek, welke Hem anders tot stof zou verbrijzeld hebben, (zoals het houten altaar met koper beslagen was, opdat het vuur die niet zou verteren) Exod. 27: 2. Maar ook om waardigheid aan Zijn lijden te geven, en dezelve van een oneindige waardij te maken, aangezien dat lijden, het lijden Gods was. Want wij hebben gezondigd tegen de oneindige God, hadden verdiend een oneindige toorn, en daarom moest er noodzakelijk een oneindige voldoening zijn, (Hand. 20: 23; Hebr. 9: 14). Nu, het is meerder dat God enig ding lijdt, dan dat alle mensen en de schepsels alle dingen lijden, zoals het bloed van een schaap kostbaarder is dan het bloed van duizend adders, padden en serpente. Het bloed van een mens is meer waard dan het bloed van duizend schapen. Het bloed van een koning is meer waard dan het bloed van duizend gewone mensen en het bloed Gods is kostelijker dan het bloed van alle mensen in de hele wereld.

En daarom is het dat de zonden van alle mensen niet kunnen te boven gaan de prijs die voor dezelve betaald is, omdat onze zonden maar mensenzonden zijn, maar Christus' lijden is het lijden Gods. Nu, God bemint meer het bloed van Zijn Zoon, dan dat Hij al onze zonden haat; Hoséa 11: 9. En indien Adam, een mens, door zijn zonde machtig

was een wereld te verdoemen, zekerlijk zo is God machtig door Zijn lijden een wereld zalig te maken. Zo moest ook Christus noodzakelijk God zijn, om Zijn voldoening aan ons krachtig te maken en Zijn verdiensten door het geloof ons toe te eigenen, en om ons in bezitting te stellen van het verkregen leven en de heerlijkheid (Rom. 5: 15-17).

Ten vierde: Wij moeten weten, dat Jezus Christus ook waarlijk mens is, uit de substantie en het bloed van de maagd Maria. Niet dat Hij een tijdelijk lichaam heeft; gelijk de Manicheeën zeiden, noch dat Hij door het lichaam van Maria gepasseerd is, als het water door een goot, gelijk de Valentinianen zeiden, noch dat Hij gepasseerd is door haar borsten, gelijk de Turkse Koran droomt. Maar Hij is geworden uit het zaad en de substantie, vlees en bloed van de vrouw — “geworden uit een vrouw,” Gal. 4: 4. Want Hij heeft niet de persoon van enig mens aangenomen, maar de menselijke natuur van alle mensen, ziel en lichaam. Tegen de ketterij van de Apollinarianen, die zeiden, dat Zijn Godheid diende in plaats van de ziel, daar nochtans Christus zegt: “Mijn ziel is bedroefd tot de dood toe.” En nu is Hij waarachtig mens in de hemel, dezelfde die Hij op aarde was, hoewel verheerlijkt; (tegen de ketterij van de Seleucianen, die stelden dat Christus in Zijn opvaring Zichzelf ontkleedde van het menselijk lichaam, en dezelve in de rondheid van de zon gelaten heeft). Zodat dan, hetgeen God eens spottender wijze zei, is waar geworden: “Ziet, de mens is geworden als Onze één,” Gen. 3: 22. Of gelijk die Heidense barbaren van Paulus en Barnabas zeiden: “De goden zijn de mensen gelijk geworden en tot ons neergekomen,” Hand. 14: 11. O oneindig wonder! Dat het God behaagd heeft een Mens te kiezen onder het hele menselijk geslacht (of eigenlijk de menselijke natuur) en die te verheffen tot een Persoon van Drieëenheid, dat die op de stoel Gods zit, God genoemd, aanbeden en als God gediend wordt tot in alle eeuwigheid. Want Christus komt Goddelijke eer toe, niet alleen naar Goddelijke natuur, maar ook ten opzichte van Zijn Persoon. Niet dat de menselijke natuur van zichzelf bekwaam is om Goddelijke eer te ontvangen, maar omdat de Goddelijke eer eindigt in de Persoon Christus, en zó komt dezelve de menselijke natuur toe. Indien een engel zó verheven was geworden, het had zulk een grote oorzaak van verwondering niet kunnen zijn. Maar dat God een klomp vlees en bloed aanneemt, een stuk aarde van hetzelfde daar wij op treden, en dat Hij dat met Zichzelf verenigt tot in alle eeuwigheid. ... “Heere, wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt? En des mensen Zoon, dat Gij Zijner bezoekt?” Dat de grote God een zuigend kind zal worden, dat Hij die de sterren regeert, de borsten zal zuigen, ... wie moet niet verwonderd staan? Dat de mens God gelijk is, is wonderbaar. Maar dat God in de gedaante des mensen is, is nog een groter wonder! Wij, in onze laatste vernedering, konden maar neerleggen in het stof, en onszelf met zakken bekleden en as op onze hoofden strooien. Maar dat God Zichzelf met stof en as bekleed (zoals Nebukadnézars beeld, een hoofd van goud en de voeten van leem) dit is een lager vernedering, dan of een Koning bekleed werd met bedelaars klederen, of dat hij een kikvors, een worm, of het geringste schepsel werd. Was ons vlees een schoon kleed om de Godheid mee te bekleden? Daar de Engelen zelfs onze natuur verachten, en meenden dat het een vernedering voor hen was als ze een menselijk lichaam tot hun gebruik aannamen. Zij legden dat terstond weer af. Dit is wel een oorzaak van verwondering, maar geen oorzaak van ergernis. *Want, (gelijk Tertullianus zegt) hoewel God te groot is om Zichzelf met enige natuur te bekleden, nochtans daar Hij Zichzelf ooit mee bekleedt, dat maakt Hij waardig,* zegt Tertullianus. Dat houdt in, wat Christus geleden heeft dat de grootheid of de uitnemendheid van Zijn Persoon onwaardig schijnt, dat was alles om onzentwil. Hoe te lager Zijn vernedering was, te groter was Zijn liefde tot ons.

Nu, de reden waarom Christus de menselijke natuur aangenomen heeft, was niet alleen om de mens te verlossen; want de mens had gezondigd daarom moest de mens ook lijden; (want God kon niet lijden, en zonder bloedstorting geschiedt er geen

vergeving) óf om de wet, door het gehoorzamen daaraan voor ons te vervullen, (welke de Godheid niet kon onderdanig gemaakt worden); maar het was ook om de Goddelijke natuur aan ons toegankelijker te maken, opdat wij niet mochten verschrikt worden bij het aanschouwen van God. Zoals de schaapherders vroeger gewoon waren zichzelf te kleden met schaapsvellen, om in de ogen van hun schapen aangenamer te zijn; of zoals men op de zon door de wolken kan zien, zó kan men de Godheid aanschouwen door de lantaarn van de menselijke natuur van Christus. "Want wij allen met ongedekte aangezichten de heerlijk des Heeren als in een spiegel aanschouwde, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid," zegt de Apostel, 2 Cor. 3: 1. God heeft als het ware, Zichzelf bekleed met ons vlees om ons te leren, dat Hij Zichzelf niet wil verbergen van Zijn eigen vlees. De Heere Christus schijnt tot ons te spreken, gelijk eens Elihu tot Job sprak, Job 33: 6: "Zie, ik ben Godes, gelijk gij; uit het leem ben ik ook afgesneden. Zie, mijn verschrikking zal u niet beroeren, en mijn hand zal over u niet zwaar zijn." Zo is de Christus Gods, als het ware uit het leem afgesneden; en Hij maakt, dat het overdenken van Zijn Godheid ons niet beroert.

Ten vijfde: ***Wij moeten weten en kennen, dat Jezus Christus God en mens samen verenigd is.*** Joh. 1: 14 wordt Christus gezegd *vlees geworden te zijn*; het zegt niet, dat Hij zó in het vlees verschenen is, zoals hij soms gedaan heeft aan de Patriarchen, sprekende met hun in een zichtbare gedaante, zoals aan Abraham, Izak, Jakob, enz. Maar dat Hij *vlees geworden is*, dat is, met het vlees *verenigd is*. Want God kan geen vlees worden, of in vlees veranderen. Maar het wordt duidelijker uitgedrukt in 1 Tim. 3: 16: "De verborgenheid der Godzaligheid is groot, God is geopenbaard in het vlees." Het wordt genoemd *een verborgenheid*, omdat het duister en verborgen was, zelfs aan Adam in de staat der rechtheid, totdat het hem geopenbaard werd; in wiens hart de wet geschreven was, maar niet het Evangelie: Het werd genoemd *een verborgenheid der Godzaligheid*, (Col. 1: 26; Tit. 2: 11,) niets voortbrengende dan Godzaligheid, al is het ook dat de mensen het maken tot een verborgenheid van ongerechtigheid. Daar wordt verder gezegd, *dat God geopenbaard is in het vlees*. Dat is, dat Hij is verschenen in het vlees; zulk een verborgenheid, dat de Engelen in de hemel de hoedanigheid ervan niet verstaan kunnen. Alleen dit weten wij, dat het geen verandering is van de Godheid in de mensheid, noch van de mensheid in de Godheid. Ook is het is niet alleen door bijwoning zoals de Nestorianen zeiden, noch is het door vermenging zoals water in wijn samen vermengd worden, hetwelk noch wijn noch water is, maar een mengsel van beiden. Ook is het niet door instorting van de Godheid in de Mensheid, maar door aanneming van de mensheid, of van de menselijke natuur in de Persoon van de Zoon van God, en op deze wijze zo zijn manier van bestaan te hebben in de Godheid. En daarom blijven de twee onderscheiden naturen onmededeelbaar aan elkaar. Nochtans maken zij geen twee onderscheiden personen, maar één Persoon uit, zoals de ziel en het lichaam, twee onderscheiden naturen, maar één mens uitmaken. Dit tegen de ketterij van Eutyches, die zei, *dat de menselijke natuur in de Goddelijke verslonden was*; zodat alleen de Goddelijke natuur overbleef. De reden van deze vereniging is, omdat Hij een Middelaar moest zijn tussen God en de mensen, om God en de mensen te verzoenen. Daarom moest Hij noodzakelijk deel hebben aan de naturen. En dit is een grote troost voor ons dat wij zien dat onze natuur zo hoog verheven is, zelfs boven de natuur der Engelen. Dus maken de menselijke en de Goddelijke natuur van Christus één Persoon in de Drie-eenheid uit.

Ten zesde: ***Wij moeten weten en aanmerken, dat het doel van Christus'***

menswording is, opdat God en de mens samen mochten verenigd worden, welke door de zonde van elkaar gescheiden waren. Want vanwege de zonde, was God een vijand aan de mens geworden, en mensen aan God, maar Christus heeft het bemiddeld tussen God en ons, (zoals Joab voor Absalom, en Paulus voor Onesiforus deed) en heeft onze vrede gemaakt. "Hij heeft ons, die eertijds vervreemd waren en vijanden door het verstand, in de boze werken, nu ook verzoend," zegt de Apostel, Col. 1: 21. De haat is daardoor neergelegd. Daarom werd hij genoemd de Vredenvorst, Jes. 9: 6. Zijnde de grote Vredemaker tussen God en de mens.

HOOFDSTUK III.

Een korte beschrijving van het lijden van Christus, voordat Hij geleden heeft aan het kruis.

Ten tweede: Wij moeten Christus leren kennen in zijn kruisiging, of in Zijn lijden: "***En Dien gekruisigd.***" Zijn hele leven was een kruisiging van de kribbe tot het graf, van Zijn geboorte tot Zijn begrafenis; hoewel in dat opzicht weinig tot verklaring hoeft gezegd te worden, omdat dit breedvoerig in de Evangelische historiën verhaald wordt. Doch laat mij toe, dat ik voor de goede orde u een kort verslag geef.

Ten eerste: Hij werd gekruisigd in Zijn ontvanging; daarin, dat Hij ontvangen werd uit het zaad van de maagd Maria, en besloten in haar enge baarmoeder. Hij, Die de hemel niet kan omvatten, Die versmaadt niet de baarmoeder van een maagd. Maar dit was om onze ontvanging te verzoeten, die in zonden ontvangen en in ongerechtigheid geboren zijn (Ps. 51: 5).

Ten tweede, Hij werd gekruist in Zijn geboorte. Eerst daarin, dat Hij, de Schepper van het schepsel, geboren werd van een vrouw. Hij die haar geschapen heeft, werd van haar geboren. Ja, van een arme maagd, die twee tortelduiven offerde voor hare reiniging omdat zij geen vermogen had om volgens de wet, een lam te brengen. Was er nergens een grote edelvrouw in Jeruzalem, voor deze grote Prins van hemel en aarde om van haar geboren te worden, dan moest Hij geboren worden van een arme, verachte maagd, die daar weinig geacht of gezien werd? Ja gewis, wij zien dat de Heere Jezus liever aanziet de nederigheid Zijner dienstmaagd, "trekkende de machtige van hun tronen af, verhogende de nederige" (Lukas 1: 48, 52).

En dit leert ons dat Christus de rijke niet meer aan ziet dan de arme; (Job 34: 19; 1 Cor. 1: 23). De arme Lazarus lag in de rijke schoot van Abraham, wanneer de rijke vrek in de helse pijnen lag. Christus werd door de Engelen aan de arme schaapherders geopenbaard, toen Hij voor de grote en overste van Jeruzalem verborgen was. (Matth. 18: 10).

Wie kan dan de armste heilige verachten, die misschien meer van Christus in zich hebben, en een hogere stoel der eer ontvangen dan wijzelf? Een parel is kostbaar al wordt zij op een mesthoop gevonden, hoewel dat zij meer mocht glinsteren wanneer dat zij in een gouden ring stond. Zo is een arm gelovige heerlijk in de ogen van Christus hoewel hij, zoals Job, op een mesthoop zit, hoewel hij aan de wereld meer mocht schijnen te glinsteren, wanneer hij met rijkdom en eer, uiterlijke staat en heerlijkheid versiert was. "En heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld, om rijk te zijn in het geloof, en erfgenamen des koninkrijks?" Jac. 2:5. Gedenkt dat Christus arm was, om uw armoede te verzachten. In de woestijn van Arabië worden de beesten verkwikt door de reuk der specerijen die ze zelf dragen. Armoede is maar een last van specerijen, die

door de armoede van Christus verzoet is; ze verheugt u terwijl ze u lastig valt.

Ten tweede: Hij werd geboren in een stal. "Dit zal u het teken zijn," zegt de Engel, Lukas 2: 12; "Gij zult het kindeken vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe." Het was goed dat zij dit teken kregen, want zij zouden misschien anders naar Hem gezocht hebben in de schoonste huizen en plechtigste kamers, maar niet in een stal. "Gij zult het Kindeke vinden," een zuigend kind. Een wonderlijke kruisiging, dat de grote God een Kind werd en dat het eeuwig Woord niet machtig is één woord te spreken! Dat de Leeuw uit de stam van Juda, die, wanneer Hij brult alle dieren doet beven, schreit als een zuigeling. Nestorius versmaadde dit Kind Gód te noemen. Maar hierdoor werd des te grotere kracht Gods gezien dat een Kind de zonde, de dood en de duivel kon overwinnen, en wij door dit Kind tot heerlijkheid gebracht worden. Ja noch meer; gij zult het kindeken vinden "in doeken gewonden." Zulke doeken daar wij wonden en vuile zweren mee bedekken. Het was geen fijn lijnwaad noch zijden doeken, maar slechte en arme doeken, zoals bedelaarsvodden. Nu, was dat niet een kruisiging, dat Hij, Die in de wolken komen zal, in doeken is verschenen? Die Hij nochtans droeg, niet zozeer om Zijn naaktheid te bedekken, als wel om onze naaktheid te bedekken, omdat Hij verscheen in de gedaante des zondigen vleses.

Maar verder, "en liggende in de kribbe". Niet in een schone kamer en fraaie wieg. Nee toch, maar in een stal waar paarden en beesten gevoederd werden, inzonderheid op die tijd, wanneer er zulk een grote toeloop van volk was. En in een kribbe in plaats van een wieg.

Nu, staat verbaasd en verwondert u, dat de grote God, Die de eeuwigheid bewoont, Die de Hemelen niet kunnen omvatten en voor Wie de tempel van Salomo te gering was, dat Die geherbergd zal worden onder de beesten, zoals Nebukadnézar uitgestoten werd onder de beesten. Marcus Anthonius bracht Julius Caesars bebloede kleren voor het volk, om hen tot medelijden te bewegen. Nu, ik heb u onze Heere Christus getoond, niet in de klederen van Zijn heerlijkheid, maar in Zijn slechte doeken gewonden, om Christus nederigheid, en door Zijn voorbeeld ons nederigheid te leren. "Leert van mij," zegt Christus, "dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart," Matth. 11: 39.

Maar dit alles was tot onze verhoging. Christus werd in slechte doeken gewonden, opdat wij mochten bekleed worden met klederen der heerlijkheid. Christus werd in een kribbe gelegd, opdat wij een woonstede in de Hemelen mochten hebben, en in Abrahams schoot mochten hebben.

Ten derde: Hij werd gekruisigd in Zijn besnijdenis, als een type van onze besmetting en van Zijn reinheid, om datgene in onze zielen te werken, dat Hem in het vlees geschiedde, namelijk besnijdende onze overvloedige lusten, (Col. 2: 11, 12) opdat wij allen mochten besneden worden in het hart, zoals Christus in het vlees was.

Ten vierde: Hij werd gekruisigd in Zijn aanvechtingen, wanneer Hij zo listig van de duivel werd verzocht om voor hem neer te vallen, en hem te aanbidden. Een veel groter afgrond, dan of de grootste koningin van een snode boef tot onkuisheid verzocht werd, en op zijn armen op en neer naar zijn goeddunken gedragen werd. Nu, dat was opdat Hij door ondervinding mocht weten, hoe Hij ons, die verzocht worden, te hulp kan komen.

Ten vijfde: Hij werd gekruisigd in Zijn hele leven, dertig jaar lang, levende in geen achtung of aanzien. Fil. 2: 7: "Maar heeft Zichzelf vernietigd." Jesaja 53: 3: "Hij was veracht, en wij hebben Hem niet geacht." Ten hoogste werd Hij maar voor een

timmermans zoon geacht, (Markus 6: 3) of voor een timmerman. Misschien dat Hij bij Zijn vader werkte. En de Godheid was bedekt in Zijn vlees waarin dezelve verborgen lag, zonder enige grote openbaring. Om ons te leren, dat hetzelfde gevoelen in ons behoorde te zijn, hetwelk ook in Christus was, (Fil. 2: 5); om Zijnentwil vergenoegd te leven in de wereld, zonder aanzien of reputatie. Indien Christus, onze Meester, veracht was en van de mensen verworpen werd, en van geen aanzien in de wereld was om onzentwil, laat het ons niet verdrietig zijn, veracht en verworpen te zijn, en van de wereld geminacht te worden om Zijnentwil, opdat wij zo eenmaal met Hem hoog mogen verheven worden.

Ten zesde: Hij werd gekruisigd in Zijn zware strijd in de hof, (Lukas 22: 44) waar Hij droppels bloed zweette.

1. Niet van water, maar van dik bloed, dat over Zijn kleren neder liep en op de aarde droop. Niet zoals Jozefs rok, die in bloed gedoopt was, maar Zijn lichaam en kleren waren in bloed geverfd; (Jesaja 63: 1) en dit alles uit verwachting van hetgeen Hij te lijden stond, terwijl geen hand Hem aanraakte, maar door Zijn eigen gedachten van Zijn aanstaand lijden. Zoals droge rozen, die onder een vuur zoet water uitlekken.
2. Van geen last die op Hem lag, of lichamelijke arbeid die het zweet veroorzaakt, maar vanwege de last op Zijn Geest en door onze zonden.
3. En dat in een koude nacht, want zij hadden vuur om zich te verwarmen.
4. Al Zijn geselen, doornen en nagels brachten nooit in Hem bloedig zweet voort zoals Zijn eigen gewaarwordingen gedaan hebben.
5. Indien de gedachten van Zijn lijden zó verschrikkelijk waren, wat was dan Zijn lijden zelf?
6. Zijn treurige aanspraken en worstelende gebeden, toonden in welke bitterheid van droefheid, dat Zijn ziel was, wanneer Hij uitriep: “Mijn ziel is bedroefd tot den dood.” En toen Hij driemaal bad: “Mijn Vader! indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbij gaan.” O, de last van een verwond geweten, zuchtende onder de zonde (gelijk als Christus vanwege de zonde) is ondragelijk “Het is vreselijk te vallen in de handen van de levendigen God.” Zeker, onze zonden behoorden onze ogen wel van tranen te doen druipen, die zoveel druppels bloed uit het hele lichaam van onze Zaligmaker hebben doen vloeien.

Ten zevende: Hij werd gekruisigd in die aangrijpingen, toen Hij door Judas verraden werd, die onze Zaligmaker verkocht voor dertig zilveren penningen, (terwijl Hij ons kocht met Zijn dierbaar bloed) die Hem kuste met zijn lippen, maar zocht Hem te doden in zijn hart. En zij bonden Hem met touwen, (afgeschaduwd door de beesten, die met touw gebonden werden aan het Altaar) om ons te leren:

1. Dat wij van nature gebonden zijn met de touwen der zonde, en verdienen dat handen en voeten gebonden worden en in het helse vuur geworpen te worden. “Gij zijt een samenknoping der ongerechtigheid,” Hand. 8: 23.
2. Om ons los te maken van de banden der Goddeloosheid.
3. Om ons te leren, dat banden en gevangenissen in dit leven op ons wachten; (Hand. 21: 13). Maar Christus heeft die verzacht door Zijn banden, Wiens banden de koorden der liefde zijn, (Col. 1: 13). Zoals het de liefde van Delila was, dat zij maakte dat Simson gebonden werd.

Ten achtste: Hij werd gekruisigd in Zijn beschuldiging voor de vierschaar van Pilatus, de aardse rechter, opdat wij niet mochten beschuldigd worden als boosdoeners voor God in de dag des oordeels. Want “die gelooft, komt niet in de verdoemenis,” Joh.

5: 24. Hij zal wel een oordeel krijgen van onderzoeking van toestemming en vergelding. Maar niet van verdoemenis.

Ten negende: Nogmaals, Hij werd daarin gekruisigd, dat Hij bespogen werd. De verachtelijkste daad die er zijn kon, inzonderheid omdat Hij gebonden zijnde, dat niet terstond afwissen kon. Zij bespogen Hem met hun vuil speeksel in Zijn aangezicht. Jesaja 50: 6: “Mijn aangezicht verberg ik niet voor smaadheden en speeksel.”

Ten tiende: Hij werd gekruisigd in Zijn bespottingen; Hem de ogen verblindende vroegen zij, wie Hem geslagen had, makende met Hem een spel, zoals de Filistijnen met Simson, toen zijn ogen uitgestoken waren.

De Roomse keizers hadden vijf privilegiën. Ten eersten werd hen een gouden kroon op het hoofd gezet, ten tweede een scepter in hun hand gegeven, ten derde werden zij bekleed met purperen klederen, ten vierde aangesproken op de knieën, en ten vijfde werden zij begroet als koningen. Dit alles deden zij spottenderwijs aan Christus. (Matth. 27: 29). Ten eerste, zij kroonden Hem met doornen, die zo scherp als naalden of als een zwaard waren, bekwaam om de hardste zolen te doorsteken, en dan sloegen zij Hem op het hoofd, waardoor de doornen indrukkende, en zo deden zij Zijn gehele hoofd bloeden. Ten tweede, zij gaven Hem een rietstok in Zijn hand in plaats van een scepter. Ten derde, zij bekleeden Hem met purperen kleren. Ten vierde, zij bogen spottender wijze de knieën voor Hem. Ten vijfde, zij groeten Hem zeggende: “Wees gegroet, Gij Koning der Joden.” Een allergrootste kruisiging voor een edele geest, aldus bespot te worden!

Maar dit alles was tot onze verhoging.

Want ten eerste: Hij werd gekroond met doornen, opdat wij mochten gekroond worden met een kroon van heerlijkheid. “Leest men ook druiven van doornen?” Nochtans het bloed van Christus’ doornen was het bloed van onze druiven.

Ten tweede: Hij had een rietstok in Zijn hand, om ons te regeren, dat het Hem toekomt de scepter te voeren, (Jesaja 9: 6) en misschien om te betuigen, dat Hij het gekrookte riet niet breken zal.

Ten derde: Hij was gekleed met een purperen mantel, opdat Hij ons mocht kleden met de purperen mantel der heerlijkheid, en ons reinigen van onze purperen zonden. Jesaja 1: 18: “Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw.”

Ten vierde: Zij bogen de knieën voor Hem, om ons te leren, dat alle knieën voor Hem moeten buigen en Hem onderdanig zijn. (Fil. 2: 10).

Ten vijfde: Zij groetten Hem als koning, om ons te leren, dat Hij de enige Koning van Zijn Kerk is.

Ten elfde: Hij werd gekruisigd in Zijn geselingen, zijnde een schandelijke straf, dienstig voor honden, slaven en ondergeschikten. Het is een vreemd gezicht te zien dat een koning geselsd wordt, inzonderheid door zijn onderdanen. Dit was een straf die zij Nero dreigden, hem tot de dood toe te geselen, oordelende hem eerder *een beest dan mens te zijn*; om welke te voorkomen, hij zichzelf doodde. Wat is dat dan, de God des hemels naakt, ontkleed en voor een ieder geselsd te zien? En zoals het schandelijk was, zo was het ook zeer pijnlijk, aangezien Hij in handen van Zijn vijanden was. Zo was het blijkbaar, dat die Hem geen genade wilden bewijzen, die Zijn leven zochten.

Hieronymus zegt, dat er zes man toe gesteld waren: twee om Hem met roeden te slaan totdat zij moe werden; twee met touwen totdat zij moe werden; en twee met ijzerdraden totdat zij moe werden. Ja, zij sloegen Hem soms niet alleen met roeden, maar zij geselden Hem ook met stukjes lood of scherpe beentjes aan het einde van de touw,

welke het vlees tot het been toe afrukte; hetwelk genoemd werd, *de kastijding met schorpioenen*. Indien de Joden Hem gezeseld hebben, is het waarschijnlijk dat Hij veertig slagen min één ontvangen heeft. Maar het schijnt, dat zoals Hij door de Romeinse rechter veroordeeld is, Hij ook naar de Romeinse wijze gezeseld is door de Romeinse soldaten; en dat was nog wreder - want zij hebben gewoonlijk niet de lichtste handen, noch de zachtste harten; - totdat Zijn bloed overvloedig uitvloeide. “Ploegers hebben op Mijn rug geploegd; zij hebben hun voren lang getogen,” zegt de Psalmist, Psalm 129: 3. Ja, totdat de benen tevoorschijn kwamen. Ps. 22: 18: “Al mijn beenderen zou Ik kunnen tellen.” Ja, zo groot was deze straf, dat Pilatus zelf dacht, dat het Zijner vijanden hart tot medelijden zou bewogen hebben, en daarom bracht hij Hem voor hen, zeggende: “Zie de mens!” O, welk een liefde van Christus! Christus mocht zeggen, zoals Zippora tot Mozes zei: “Gij zijt mij een bloedbruid.” Maar dit was opdat wij door Zijn striemen mochten genezen worden en bevrijd zijn van de roeden en slagen van een verwond geweten, en van de schorpioenen der eeuwige tormenten. Ook om ons aan te zeggen, dat de verdrukkingen en geselingen in dit leven ons lot en deel zullen zijn. Christus gebiedt ons dagelijks ons kruis op te nemen, en zegt ons, dat allen die God lief hebben, door Hem gekastijd worden, hoewel Hij het kastijden niet lief heeft. God heeft één Zoon zonder zonde, maar Hij heeft geen zoon zonder kastijding. (Hebr. 12). Hij heeft één Zoon zonder corruptie (verderf), maar geen zoon zonder correctie (bestrafing). Lukas 9: 23.

Ten twaalfde en ten laatste: Christus werd gekruisigd in Zijn veroordeling; daarin, dat zij Hem ter dood veroordeelden. Eerst, erkennende Hem onschuldig te zijn, zeggende: “Ik ben onschuldig van het bloed van deze Rechtvaardige,” maar daarna de Onschuldige veroordelende, omdat Hij in onze plaats stond, die schuldig waren. Alsook om ons te leren, dat wij allen van nature veroordeelde mensen voor de Heere zijn, totdat wij ons pardon door Christus krijgen. En dat wij door Hem zullen ontvlieden het vonnis der eeuwige verdoemenis; “want er is geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn.” Rom. 8: 1.

HOOFDSTUK IV.

Het lijden van Christus aan het kruis.

Nadat ik afgehandeld heb het lijden van Christus in Zijn leven, komen wij nu tot Zijn lijden in Zijn dood aan het kruis, in deze woorden: “***En Hem gekruisigd.***” Dat is, hebbende geleden de Kruisdood voor ons, afleggende Zijn leven voor ons. Nu, “niemand,” zegt Christus, “heeft meer liefde dan deze, dat iemand Zijn leven zet voor Zijn vrienden,” Joh. 15: 13. Indien Christus, zoals de Joden droomden, gekomen was als een groot monarch, en niet getreden had dan op kronen en scepters en op de nek der koningen, en dat Hij de machtigen van de wereld gehad had, om op Zijn gevolg en staatsie te passen, het zou een grote liefde geweest zijn. Ja, het zou een liefde geweest zijn, indien Hij maar alleen in onze ellendigheid zich over ons ontfermd, en over ons geweend en voor ons gesproken had, zoals Jonathan voor David. Of indien Hij een Engel gezonden had, om voor ons de zaligheid te bezorgen. Of indien Hijzelf ondank, smaad en lasteringen voor ons geleden had. Maar groter liefde kon Hij ons niet bewijzen, dan voor ons te sterven: “Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven,” (Joh. 2: 4) zei de duivel ten aanzien van Job. Maar zelfs het leven van Christus was niet te kostbaar voor ons. De Bruid was wel krank van liefde, maar

Christus gaat haar ver te boven. Want Hij stierf van liefde. Dit is onze Pelikaan, die ons opgekweekt en gevoed heeft met Zijn bloed. Vele moeders kunnen over hun kinderen schreien en hen met smarten dragen, die echter bezwaarlijk voor hen wouden willen sterven. Maar de liefde van Christus gaat de liefde van de vrouw te boven, want Hij is voor ons gestorven. Ja, Christus heeft groter liefde tot ons, dan alleen voor ons te sterven; en wel in drieërlei opzicht.

Ten eersten. Een mens mag voor een ander sterven, indien het misschien een heerlijke dood is, om een grote naam na zijn dood te krijgen, zoals sommigen onder de Heidenen gedaan hebben.

Ten tweede. Dan mag een mens misschien het wagen te sterven; als het maar een lichte dood is.

Ten derde. En wel inzonderheid, indien het is voor een hartlievende vriend, aan welke hij zeer verbonden geweest is. “Nauwelijks zal iemand voor een rechtvaardige sterven,” zegt Paulus. Dat is, die rechtvaardig, heilig en onberispelijk geleefd heeft. “Maar voor een goede (dat is, die aan hem goedgunstig geweest is) zal mogelijk iemand nog bestaan te sterven;” dat is dus nog mogelijk.

Maar ten eersten: Christus stierf niet voor ons een heerlijke dood, zodat het volk Hem toejuichte zoals zij soms aan de martelaren deden. Maar de schandelijke dood des kruises, Hebr. 12:2: “Hij heeft het kruis verdragen en de schande veracht.” Nu, oneer en schande aan een edele geest, is zo bitter als de dood zelf. En zeker, indien met schande te leven al erger is dan de dood, wat is het dan schandelijk te sterven? Nu, het was een schandelijke dood in vijfderlei opzicht.

1. Daarin, dat zij Hem Zijn kruis of galg deden dragen, waaraan Hij gehangen werd; zoals misdadigers met stroppen aan hun hals naar het gericht gaan.

2. Het was schandelijk, daarin, dat Hij naakt ontkleed werd tot een schouwspel van engelen en mensen. Hij die de hemelen bedekt met sterren, de aarde met bloemen, de dieren met een huid en de mensen met klederen, Die werd Zelf naakt ontkleed (sommigen zeggen, zover de eerbaarheid kon toelaten) en was bekleed met Zijn eigen onnozelheid. Om ons te leren, dat wij ten enenmale ontbloot zijn van al onze gerechtigheid, en verdiend hebben van alle lichamelijke en geestelijke troost ontbloot te worden, opdat Hij ons mocht bekleden met de klederen van Zijn gerechtigheid.

3. Het was een schandelijke dood, daarin, dat Hij gehangen werd; een dood, die alleen gruwelijke misdadigers, dieven en moordenaars past. Wij houden het voor edel bloed, een al te onwaardige dood om opgehangen te worden, hoewel het verraders zouden zijn. Van daar hebben zij vrijheid, een blok voor de galg te verwisselen. Een koning te zien hangen, welk een schandelijk lijden is dat? Maar dat God aan een galg gehangen wordt noch veel meer! De Turken bespotten ons nog heden te dage met *onze gekruiste God*. Sommige van de Heidenen zeggen, dat zij niet willen geloven in *een opgehangen God*. Maar hoe groter Zijn lijden was, des te groter is Zijn liefde en des te groter zou onze ellende geweest zijn, — wij die verdiend hadden eeuwig in de hel gehangen te worden.

4. Het was schandelijk, daarin, dat Hij tussen twee moordenaars gehangen werd, en wel in het midden, als de voornaamste der dieven en moordenaars, en als de grootste misdadiger. “Hij is met de overtreders geteld geweest,” zegt de Profeet Jesaja. (Hoofdstuk 53: 12). Zijn goede Naam was Hem zo dierbaar als onze goede naam ons is. En nu, wie van ons zou tevreden zijn, vooral als hij daaraan onschuldig was, dat hij gerekend werd voor een dief, voor een moordenaar of dergelijke? Maar misschien mag dit afgebeeld hebben het laatste oordeel, wanneer de bekeerde zondaren zullen gesteld worden aan de rechterhand, en de verworpenen aan de linkerhand, (gelijk iemand opmerkt) de een om zalig en de ander om verdoemd te worden.

5. Het was een schandelijke dood, omdat Hij in Zijn ellende bespot werd, zoals Simson in zijn dood van de Filistijnen bespot werd. “Hij heeft anderen verlost,” zeiden zij, “maar Hij kan Zichzelf niet verlossen; komt af van het kruis, en wij zullen in U geloven.” “Allen die Mij zien bespotten Mij, zij steken de lip uit, enz., Psalm 22: 8.

Ten tweede: Zoals Christus niet een heerlijke, maar een schandelijke dood gestorven is, zoals wij gehoord hebben, heeft Hij ook geen lichte, maar een zeer bittere en pijnlijke dood ondergaan. “Gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, tot den dood des kruises.” (Fil. 2). “Hij heeft het kruis verdragen.” (Hebr. 12). Dit blijkt in twee stukken.

- I. Ten eersten: in hetgeen Hij van de mensen in Zijn lichaam geleden heeft, (welke wel wat minder was, dan hetgeen veel martelaren geleden hebben, die naakt in een ton met nagelen gerold, geradbraakt, en verbrand werden.
- II. Ten tweede: in hetgeen Hij van God in Zijn ziel geleden heeft.

I. In hetgeen Hij van de mensen in Zijn lichaam geleden heeft, hetwelk blijkt in hetgeen zij Hem aandeden, eer Hij aan het kruis gehecht werd, en in hetgeen Hij van hen geleden heeft, toen Hij aan het kruis was.

1. *Zij gaven Hem te drinken edik met gal gemengd*, zoals Mattheüs dat verhaalt, (Matth. 27: 34) of *gemirreden wijn*, zoals Markus beschrijft. (Markus 15: 23) Het één verklaart het ander; het is wijn zo zuur als edik, en met mirre zo bitter gemaakt als gal, maar geen gal zelfs, zoals Beza meent. Ik denk liever dat het gemengd was met gal en mirre samen, zoals ook het gevoelen van Gerardus is. Sommigen menen wel dat dit geen deel van Zijn lijden is, dat het niet was om Hem te pijnigen, maar opdat zij daardoor Hem te eerder ter dood mochten brengen, van welk gevoelen Calvinus is. En Beza meent, dat de Godzalige vrouwen Hem de wijn brachten om Hem te verkwikken, en dat het een soort van zoete wijn of nectar was. Dit meent ook Baronius volgens hetgeen Salomo zegt: “Geef wijn dengenen die bitterlijk bedroefd van ziel zijn.” Maar dit kan niet zo geweest zijn. Want het is niet waarschijnlijk dat de krijgsknechten aan de Godzalige vrouwen zouden toegelaten hebben, Hem wijn te geven om Hem te verkwikken. Het schijnt veeleer dat de krijgsknechten deze wijn aan Hem gegeven hebben.

Nogmaals, het wordt genoemd *edik met gal gemengd*. En gemirreden wijn, welke eigenlijk geen zoete wijn genoemd kan worden.

Ten derde. Het was lang tevoren van Hem, door de Profeet David in de Psalmen geprofeteerd, dat zij Hem gal en edik te drinken gaven. (Ps. 69: 22).

Ten vierde. Zij hadden Hem zo lief niet, dat zij zouden begeren Hem te verkwikken en te vertroosten, maar zonder twijfel zouden zij eerder alle ellende tot Zijn lijden toegebracht hebben, die zij konden. Dus, wat mij aangaat, ik kan niet begrijpen, dat het uit barmhartigheid tot Hem was.

2. Anderen zeggen, dat zij gewoon waren gemirreden wijn te geven, om de zinnen duizelig en bedwelmd te maken, van degenen die zulk een dood sterven moesten, opdat zij hun pijnen niet zouden voelen. Maar dit was een lelijke moordaardige zonde, de mensen voor hun executie dronken te maken, welke de tijd behoorde te zijn van een grote en zeer openbare bekering. Maar hierdoor zouden zij die mensen zonder genade in hun zonden doen sterven.

3. Maar ik meen veeleer, dat de Joden dit deden om Hem te bespotten en te plagen. Want zij brachten Hem zure wijn zoals edik, en mengden die met gal en mirre, om ze bitter genoeg te maken, zodat zij Christus die verkwikkingen niet toe brachten,

die zij aan gewone misdadigers gaven. En dit was om ons te leren dat onze beker gal en bitterheid tot alle eeuwigheid zou geweest zijn. Maar Christus heeft de beker van bitterheid en gal gedronken, opdat wij de beker der vertroosting mochten drinken.

Ten tweede: Zij rekten Hem uit, zoals sommigen menen, totdat al Zijn beenderen uit het lid waren. “Al mijn beenderen hebben zich vaneen gescheiden,” zegt de Profeet David van Christus, Ps. 22: 15. En op een andere plaats: “Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen.” (vers 18). Want zo, zeggen zij, waren de Romeinen gewoon te handelen met diegene, welke gekruisigd moest worden, namelijk hen in ‘t geheim eerst op de pijnbank te leggen.

Ten derde. Zijn armen uitgestrekt zijnde, doornagelen zij Zijn handen, die toen het gewicht van Zijn hele lichaam droegen. Daarna nagelden zij Zijn voeten aan de voet van het kruis, en zo het kruis met die bloedige offerande daaraan opnemende, groeven zij het zonder twijfel in de aarde. Of op een andere wijze dat vastmakende, scheurden zij daardoor uitermate de wonden open, en deden Zijn lichaam schudden. “Zij hebben Mijn handen en Mijn voeten doorgraven,” Ps. 22: 17; of “zij hebben die als een leeuw verscheurd,” zoals er in de tekst met aantekening op de kantlijn staat. En aldus waren Zijn hand en armen wijd open gespreid, om ons in Zijn armen te nemen en met de armen van Zijn genade te omhelzen.

Ten vierde. Zo bleef het gewicht van Zijn hele lichaam hangen aan Zijn handen en voeten, zodat het vlees openscheurde, en bloedde drie uren lang, wat niet anders, dan een zeer grote pijn kon veroorzaken. Zij zouden ook graag Zijn benen gebroken hebben met een ijzeren roede, zodat zij die onder Zijn huid hadden horen kraken, maar God voorkwam dat. En zij zouden nog meer gedaan hebben, maar zij konden niet, omdat Hij reeds dood was. Alleen uit verbazende moedwilligheid liep een soldaat tot Hem en stak een lans in Zijn hart, om zeker te zijn, dat Hij gedood was, en om Zijn dood buiten twijfel te maken. En aldus werd Christus’ hart gewond, opdat onze harten mochten verlicht en verblijd worden. Want er kwam water en bloed uit (het Pericardium rondom het hart dat een klein blaasje met water is, om het hart te verkoelen, dat doorstak hij), om te kennen te geven, dat Christus voor ons wil zijn, beide, *water en bloed* — beide, *rechtvaardigmaking en heiligmaking*. Want zo zegt de Apostel Paulus: “Christus is ons geworden, heiligmaking en verlossing,” (1 Cor. 1: 30). En de heilige Johannes getuigt, “dat Hij gekomen is door water en bloed, niet door het water alleen, maar door het water en het bloed”; dat is, door bloed om ons te verlossen, en door water om ons te heiligen.

II. Aldus hebt u gezien wat Hij geleden heeft van de mensen, hetwelk was Zijn lichamelijk lijden.

Nu volgt wat Hij geleden heeft van God in Zijn ziel, hetwelk geweest is de ziel van Zijn lijden, dat, in vergelijking van hetgeen Hij van de mensen geleden heeft, is geweest zoals het verscheuren van een leeuw vergeleken met het bijten van een vlieg, of zoals een steek aan het hart vergeleken met een snede in de vinger. Als God tegen ons strijdt, wie kan voor Hem bestaan, wanneer Hij vertoornd is? “Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, o gij, mijn vrienden!” zei Job “want de hand Gods heeft mij aangeraakt.” Alsof hij zei, de hand Gods, op wie Hij ook valt, die ligt zeer zwaar op mij. Ja, hoewel Zijn hand ons slechts aanraakt en Zijn toorn maar een weinig ontbrandt, (gelijk David spreekt, Psalm 2:12) nochtans wie kan die verdragen? “Zal uw hart bestaan? Zullen uw handen sterk zijn, in de dagen als Ik met u handelen zal?” Zegt de Heere, Ezech. 22: 14. Was niet de hand Gods zo overzwaar op Christus, wanneer God Hem deed gevoelen, al

de toorn die Zijn uitverkorenen in de hel tot in alle eeuwigheid zouden moeten geleden hebben. “Waarlijk Hij heeft onze krankheden op Zich genomen,” Jesaja 53: 4, Klaagl. 1: 12. Hoewel misschien niet in dezelfde soort en onderscheiden ten aanzien van tijd. Want Christus kon niet onderworpen Zijn al de trappen van de tweede dood, zoals afgescheiden te Zijn van de liefde Gods, wanhoop en eeuwige tormenten. Echter Hij heeft dat geleden, hetwelk even gewichtig was als de tormenten van de verdoemden. Het is het gevoel van de eerwaarde Perkins, dat Christus in Zijn ziel geleden heeft dezelfde tormenten van de verdoemden in de hel. Dat Zijn lijden in zwaarheid van pijn overeen kwam met de tormenten van de verdoemden, is ook het gevoel van andere geleerde schrijvers, zoals Cusanus, Field en anderen.

Indien de toorn Gods tegen een zondaar vanwege een zonde een onuitblusselijk vuur is, waar de worm niet sterft, en wening der ogen en knersing der tanden in eeuwigheid wezen zal; want welke tormenten heeft Hij dan geleden, die de beker van Gods toom uitgedronken heeft, vanwege al onze zonden? Dit deed Hem schreeuwen en uitroepen: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”

Vooreerst, alsof Hij zei: al Mijn vrienden hebben Mij verlaten, Mijn discipelen zijn van Mij weggegaan, wilt Gij Mij nu ook verlaten? Hij roept niet uit vanwege Petrus of van al Zijn andere discipelen: ‘o Mijn discipelen, waarom hebt gij Mij verlaten?’ Maar: “O Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten?” (Matth. 27.: 46).

En ten tweede: Wilt U Mij nu verlaten, nu Ik sterf, nu ik in deze Mijn grootste kwelling en ellende ben? Het is een grote verdrukking ooit op enige tijd van God verlaten te zijn, maar vooral in de tijd van bezoeking, van droefheid en in de dood.

Ten derde. Merkt aan, Hij noemt Hem nog Zijn God: “Mijn God, Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten?” Alsof Hij zei: U bent steeds Mijn God, en Ik zal op U betrouwen, hoewel dat U Mij verlaat. Christus Zelf had troost gebrek, maar Hem ontbrak geen geloof om steeds God aan te hangen, en Hem Zijn God te noemen. Zoals ook Job deed wanneer hij zei: “Al ware het, dat Hij mij doodde, zou ik niet op Hem hopen?” Want Hij was niet verlaten ten aanzien van die Personele vereniging, noch ten aanzien van Zijn geloof. Maar Hij was verlaten ten aanzien van Zijn troost en opgetrokken blijdschap, die Hij tevoren in God bevonden had. Evenals een die kwaad is, daar is een opstopping van gunstige werkingen der ziel; of wanneer de zon eclipseert, haar licht is dan niet verloren, maar verborgen. Want de troost behoort niet (altijd) tot het wezen, maar tot het *welwezen* des geloofs.

Ten vierde. “Wilt Gij Mij verlaten?” Zegt onze Zaligmaker. Mij, zeg Ik, van Wie U niet lang voor dezen van de hemel hebt afgekondigd: “Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wien Ik Mijn welbehagen heb!”

Wij moeten niet denken, dat deze uitroep geweest is de stem van één die dwaalt. Maar Hij was inderdaad verlaten. En vervolgens is het ook niet geweest de stem van één die murmureert en misnoegd is tegen de hand Gods. Want Hij heeft tevoren gezegd, toen Hij bad in de hof: “Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbij aan, maar niet Mijn wil, maar Uw wil geschiedde.” Ten laatste, het is ook niet geweest de stem van één die wanhoopte, want Hij noemt Hem nog *Zijn God*. Maar het is geweest de stem van Één die weent en bidt, ja, zelfs sterk smekende dat Hij zó niet mocht verlaten worden. En aldus is Christus verlaten geweest, opdat wij mochten bemind en nooit verlaten worden. “Ik zal u niet begeven, en ik zal u niet verlaten,” Hebr. 13: 5.

Zo hebt u gezien, dat Christus niet een heerlijke, noch een lichte dood gestorven is. Maar Hij is een bittere dood gestorven; niet voor rechtvaardige en goede mensen, of voor Zijn vrienden die Hem innerlijk liefhadden; maar voor ons, goddeloze vijanden en

zondaars, die Hem van harte haatten. (Rom. 5: 6). Wanneer Hij ons in ons bloede zag, (Ezech. 16: 8) toen was het niet de tijd van versmading, maar van minne over ons. Ja over velen van ons, die groter zondaars zijn, dan degenen die verloren gaan. Ja, er zijn groter zondaars in de hemel, dan sommigen in de hel. Helaas, *wat zijn wij*, mogen wij wel zeggen, zoals Mefiboseth eens tot David zei, *dat de Heere heeft omgezien naar zulke dode honden als wij zijn?* Om te sterven voor zulke arme slaven en snode aardwormen, samen gevoegd uit slijk en stof en vergif des duivels? Dat een leeuw zou sterven voor een hond, een koningszoon voor een verrader, een mens voor een worm, ja, voor een slang of serpent, die zijn vriend tot de dood verwond heeft; - ja, daar Hij niet gestorven is voor de engelen maar heeft die gouden vaten voorbij gegaan en ons, vaten van leem, omhelsd – ... o, dat is een verwondering, een verbazing voor engelen en mensen! Nochtans, het is zo geweest, omdat het God behaagd heeft. Geloofd en gedankt moet Hij zijn, tot in alle eeuwigheid! Amen.

HOOFDSTUK V

Wij moeten trachten Christus te kennen in Zijn voldoening.

Aldus hebben wij nu gehoord, hoe wij Christus moeten leren kennen in Zijn kruisiging; nu volgt ten derde en laatste, ***dat wij Christus ook moeten leren kennen in Zijn voldoening***, hetwelk bestaat in twee stukken.

Ten eersten: Dat er geen andere naam onder de hemel is, door welke wij kunnen zalig worden, dan alleen door de Naam Jezus Christus. Niet door heiligen, noch door Engelen, noch door onze verdiensten of goede werken. Helaas, wat konden wij verdienen, die goddeloze zondaren en vijanden waren? Of wat goed kunnen wij doen om het eeuwige leven te beërven? Al konden wij rivieren van bloed uitgeselen, Mozes en Elia uitvasten, onze ogen verglazen met tranen, dezelve met Godsdienstigheid aan de hemel vernagelen, een zee van tranen, ja zelfs bloed schreien, al konden wij nog zoveel bidden, ja, onze knieën met bidden verslijten, het woord Gods en andere gouden boeken nog zoveel lezen, een menigte van preken horen, onszelf weerhouden van alle grove zonden; armenhuizen bouwen, al ons goed de armen en onze lichamen aan het vuur geven, ... nochtans kunnen wij God daardoor niet voldoen, of de zaligheid verkrijgen. Ja, al ware het, dat wij kwamen tot nog zulk een hoge trap van bekering en heiligmaking des levens, nochtans kunnen wij daardoor de zaligheid niet verkrijgen; (Micha 6: 8; Cor. 13: 1, 2). Zelfs volmaakte heiligheid in de hemel is de verdienende oorzaak van onze zaligheid daar niet. Maar de gerechtigheid van Christus. Veel minder zijn de christelijke genaden hier op aarde genoegzaam om ons tot de zaligheid te brengen. Dit deed Paulus verlangen met verlies van zijn eigen gerechtigheid, in Christus gevonden te worden, “niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is,” Filip. 3: 9.

Het is waar, de christenen mogen wel zien op die genaden en bewijzen van haar deel in Christus en de zaligheid. Hoe klaarder dat die zijn, hoe groter dat haar troost zal wezen, maar niet als oorzaken daarvan. Zo mogen ze ook de plichten gebruiken als middelen, om haar tot Christus en de zaligheid te brengen, maar niet om door dezelve zalig te worden. Zoals de duif haar vleugelen gebruikte, om naar de ark te vliegen, maar zij ruste niet op haar vleugels, maar in de ark. Gesteld, dat diegene welke met vurige slangen gestoken waren, enige andere hulpmiddelen of medicijnen, om het venijn te genezen, gebruikt hadden, dan op de koperen slang te zien, zou die niet zonder kracht geweest zijn? Of zoals diegene, welke ten tijde van Noachs zondvloed zich verlieten op

hun eigen huizen en op de hoogste bomen en bergen, of op iets anders dan de ark, verdrongen zij niet allen? Zo moeten zij allen verloren gaan, die de zaligheid door een andere naam verwachten, dan alleen door de naam Jezus Christus, hetzij Turken, Joden, Heidenen, Papisten, onwetende en burgerlijke mensen zelfs onder ons, of wie het mocht zijn.

Ten tweede: Zoals wij geloven moeten, dat er geen zaligheid buiten Christus is, moeten wij ook weten, dat Christus een volkomen Zaligmaker is, “om volkomen zalig te maken degenen, die tot Hem komen en op Hem betrouwen” (Hebr. 7: 25), en wel uit deze twee gronden.

Ten eerste: omdat Hij volkomen de wet voor ons vervuld heeft, waardoor wij zo rechtvaardig voor het aanschijn Gods staan, als Christus voor ons was. En God neemt dat van ons aan, alsof wij de wet in onze eigen personen, vervuld hadden (1 Joh. 4: 17; 2 Cor. 5: 21; Rom. 5: 19).

En ten tweede: omdat Hij volkomen de toorn van God voor al onze zonden voldaan heeft, en God met ons verzoend heeft, alsof wij nooit gezondigd hadden. Of als wij zelfs eeuwig daarvoor in de hel geleden hadden, uitgewist hebbende het handschrift, dat tegen ons was (Col. 2: 14). Zodat er nu niets tegen ons kan gelezen worden.

En dit blijkt door Zijn opstanding, opvaring en zitting ter rechterhand Gods, in Zijn heerlijkheid triomferende over al Zijn vijanden. Dit is niet geweest tot voldoening, maar om een toe-eigening te maken van onze verlossing, en tot getuigenis van de genoegzaamheid van Zijn voldoening. Daarom zegt Paulus: “Christus is Het, die gestorven is; ja wat meer is, Die ook opgewekt is” (Rom. 8: 34). Daardoor toonde Hij de genoegzaamheid van Zijn dood, en dat God voldaan was en alles volbracht is.

Ja, Christus heeft waarlijk God overvloediger voor ons voldaan, dan dat wij zelf voor eeuwig in de hel gegaan waren. Want wij zouden altijd voldoende geweest zijn, en God zou niet volkomen voldaan geworden zijn. Maar in Christus is Hij volkomen en voor eeuwig voldaan, zodat wij nu vergeving mogen eisen, niet alleen uit genade, maar uit de rechtvaardigheid en gerechtigheid zelf. Want zo zegt de Apostel: “De rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof” (Rom. 1: 17).

Zo moeten wij dan besluiten, dat Christus voldoende lijden, onze voldoening is, (zoals Luther dat gelieft te noemen) want door de gekruiste Christus worden wij gerechtvaardigd. En hoewel het minste van Zijn lijden van een oneindige verdienste geweest is, zodat God ons zou hebben kunnen zaligmaken zonder Christus, zoals Athanasius meende. Of zonder dat Christus voor ons sterven zou, (gelijk Gregorius) of met de minste trap van Zijn lijden, (gelijk Cyprianus dacht), zo ben ik nochtans verzekerd, dat al Zijn lijden alzo van God besloten is geweest. Nu zijn wij verzekerd, dat alles volbracht is.

HOOFDSTUK VI

Wij moeten arbeiden om Christus te kennen met toeëigening.

Aldus heb ik nu afgehandeld het eerste hoofdstuk, namelijk hoe wij Christus moeten kennen door een bespiegelende kennis, te weten:

1. In Zijn menswording
2. In Zijn kruisiging
3. In Zijn voldoening

Hoewel het de laagste gedaante van kennis is, zo blijven zovelen nochtans onwetend daarvan. En zonder deze kennis kunnen wij geen hogere gedaante van kennis verkrijgen, namelijk *de kennis der toe-eigening*.

En zo gaan wij nu over tot het tweede hoofdstuk, namelijk ***dat wij moeten arbeiden om Christus te kennen met een kennis der toe-eigening***.

Niet alleen Christus te kennen als een Zaligmaker, maar dat Hij mijn Zaligmaker is, dat Hij staat in mijn plaats, dat Hij mijn zonden draagt en dat Hij de toorn van God voor mij geleden heeft. Waardoor God even goed Zijn welbehagen in mij heeft, alsof ik eeuwig in de hel, in mijn eigen persoon voor mijn zonden geleden had. Zodat ik met Job kan zeggen: "Ik weet, mijn Verlosser leeft." (Job 19: 25). En met Thomas: "Mijn Heere en mijn God!" (Joh. 20: 28). En met Paulus: "Dat Hij mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij heeft overgegeven." (Gal. 2: 20). En met Simeon: "Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien." (Lukas 2: 30).

Dit is de allerzoetste kennis. De zon is allerzoetst wanneer zij schijnt, maar niet wanneer zij onder een wolk verborgen is. Zo ook hier: God is het allerzoetst wanneer Hij het licht Zijns aanschijns over ons verheft (Ps. 4: 7) maar niet wanneer Hij Zijn aangezicht van ons verbergt.

"Hij kusse mij met de kussen Zijns monds," zegt de bruid (Hoogl. 1: 2). Dat is, Hij betone mij enige tekenen van de liefde (zoals de Rabbijnen zeggen, dat Mozes stierf met een kus van de mond Gods). "Want Zijn goedertierenheid is beter dan het leven" (Ps. 63: 4). Goed of kwaad beweegt niet, voor en aleer het begrepen wordt. Job klaagde niet over al zijn verlies, voordat een bode het hem kwam aanzeggen. Jakob verblijdde zich niet dat Jozef nog leefde voor en aleer dat hij het wist. En wie verheugt zich over een erfenis, die hem gebeurt, voordat hij het weet? Zo kunnen wij ons ook niet verblijden in Christus de Zaligmaker, tenzij wij weten dat Hij onze Zaligmaker is. Paulus wist dit al, maar hij wilde het graag nog beter weten. Want het sterkste geloof is het waggelen onderworpen, zoals de glinsterende sterren het twinkelen. Zoals Noachs ark het slingeren over de baren, of zoals een schip ten anker liggende, nog slingert door de wind. Paulus zegt: "twijfelmoedig, maar niet mismoedig; vervolgd, doch niet daarin verlaten; neergeworpen, maar niet verdorven" (2 Cor. 4: 8 en 9). Dus zien wij, dat het geloof van diegenen, welke het allerdiepst uit de beker van Gods liefde hebben gedronken, het verflauwen en verkoelen onderworpen is. Maar het zal nooit ophouden. "Simon, Simon! ziet de Satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als tarwe. Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude" zegt onze Zaligmaker (Lukas 22: 31 en 32).

Tegenwerping: U schijnt hier het geloof en de kennis samen te mengen, hoewel zij schijnen te verschillen (2 Cor. 5: 7 en Hebr. 11: 1) waar het geloof gezegd wordt te zijn, "een bewijs der zaken, die men niet ziet."

Antwoord: Er is een drieërlei kennis, of er zijn drie wegen, waardoor wij tot de kennis van een zaak komen.

1. Door gevoelen, wanneer wij die zien of gevoelen, enz. Zoals wij weten, dat het vuur heet is, omdat wij het voelen, alsook, dat de zon schijnt, omdat wij het zien.
2. Door redenen of argumenten uit de oorzaken: wanneer wij een zaak door zijn oorzaken kennen.
3. Wanneer wij een zaak kennen door verhalen of door getuigenissen, omdat wij zo bericht zijn.

Nu, het geloof is geen kennis door gevoel of redeneren, maar het is een kennis door Goddelijke openbaring, omdat God het gezegd heeft. Hoewel men daarvan geen redenen ziet, noch er enigszins gevoelen van heeft. Een bijzondere toeëigenende kennis van Christus, verschilt niet van een reflecterende daad van het geloof.

Tegenwerping: Iemand mag mij tegenwerpen, dat een mens wel zalig kan worden door het geloof van aankleving, hoewel hij niet het geloof heeft van klaarblijkelijkheid. Dat wil zeggen: iemand kan wel zalig worden door op Christus te steunen om de zaligheid, hoewel hij in het bijzonder niet weet dat Christus de zijne is. Zoals blijkt door deze teksten: “Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?” (Job 13: 15). “Wie is er onder ulieden, die de Heere vreest, die naar de stem Zijns knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des Heeren, en steune op zijn God” (Jesaja 50: 10).

Antwoord:

1. Het is waar, daar kan geloof in Christus zijn, en vervolgens de zaligheid verkregen worden, bij diegenen, welke niet weten, dat Christus de hunne is of ook een mens kan wel zalig worden door het geloof van aankleving; zonder enige soort van klaarblijkelijkheid. Want daar is tweeërlei klaarblijkelijkheid.

Ten eersten: Die der zekerheid, en *dat Christus de onze is*.

Ten tweede: Die der *beloften waarop onze aankleving gegrond is*.

Nu, een mens kan geen geloof hebben, noch geen aankleving, zonder een klaarblijkelijkheid van de beloften, op welke zijn aankleving gebouwd is (Joh. 6: 40; Hebr. 11: 13; Zach. 12: 10). want het geloof is een daad van het verstand, zowel als van de wil. Want de wil werkt door het verstand, of anders was het een onredelijke daad. “Maar,” zegt bisschop Davenatus, “degene, die gelooft, moet ten minste een rede van zijn geloof hebben.” Zo spreekt ook Petrus (1 Petrus 3: 15).

En hoewel de beloften van een zwak gelovige slechts in het duister mogen gezien en begrepen worden, nochtans zo ver als het geloof werkt, zo ver ziet hij ook de belofte om zijn geloof op te gronden. Allen, die door de koperen slang genezen werden, zagen hem meer of minder aan, hoewel het maar schemerig was. Een zwak geloof kan misschien soms geen belofte zien, nochtans heeft hij een belofte. En op die tijd mag hij niet bekwaam zijn om zijn geloof uit te werken, hoewel hij geloof heeft. “Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw.” zegt de Apostel (2 Tim. 2: 13).

2. Hoewel een mens zalig kan worden door het geloof van aankleving, zonder klaarblijkelijkheid van de Geest of van vertroosting, zoals te voren gezegd is, nochtans kan niemand getroost leven of sterven, tenzij hij in het bijzonder weet, dat Christus de zijne is. Zoals een veroordeeld mens, die zijn pardon verkregen heeft weet, dat hij niet sterven zal, die heeft nochtans weinig vreugde in zijn leven, tenzij hem dat bekend gemaakt is. Zo ook een zodanig mens kan wel naar de Hemel gaan, maar hij zal treurende zijn; zoals Christus ten hemel voer, Die met een wolk opgenomen werd, of zoals de twee zogende koeien, die de ark droegen, wel recht gingen maar zij gingen steeds voort, al loeiende (1 Sam. 6: 12).

Tegenwerping: niemand kan in het bijzonder weten, dat Christus de zijne is, want dan moest hij dat weten of door het woord, of door de Geest, Die zijn hart daarvan inwendig overtuigde. Niet door het woord, dat gewoonlijk alleen in het algemeen spreekt, zoals: “Wie in Hem gelooft, die zal zalig worden” en “Zovelen als Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden” enz. Maar het woord vermeldt niet in het bijzonder, dat wij Hem aangenomen hebben, dat wij geloven of dat wij

geliefd zijn, enz. Uitgenomen aan enige weinigen, zeer zelden, zoals aan Daniël: “Gij zijt een zeer gewenst man” (Dan. 9: 23). En tot Maria: “Wees gegroet, gij begenadigde, de Heere is met u, gij zijt gezegend onder de vrouwen” enz. (Lukas 1: 28). Nu, onze harten maken de toe-eigening aldus: Ik geloof in Hem, ik heb Hem aangenomen, daarom zal ik zalig worden, enz. Zodat wij zien, dat onze harten een toe-eigening maken, niet uit enig getuigenis van de Schrift, maar uit onze eigen gedachten. Maar onze harten zijn arglistig, meer dan enig ding. Daarom moet men er niet op vertrouwen. Ja, “daar is een geslacht, dat rein in zijn ogen is, en van zijn drek niet gewassen is” (Spr. 30: 12). “Velen denken iets te zijn, daar zij niets zijn, bedriegende zichzelf in hun eigen gemoed” (Gal. 6: 3). Zoals het was met de gemeente van Laodicea, welke meende “dat zij rijk en verrijkt geworden was, en geen ding gebrek had, daar zij ellendig, en jammerlijk en arm en blind en naakt was” (Openb. 3: 17). En zo u zegt: de Geest Gods overtuigt mijn geweten, hoe weet u dat het de Geest Gods en niet een bedriegerij is? (Gal. 7: 4).

Antwoord:

1. Dat wij kunnen weten, dat Christus de onze is, is buiten alle twijfel. Waarom worden wij anders belast, onszelf te beproeven of wij in het geloof zijn, en onze roeping en verkiezing vast te maken? De Papisten zeggen zelfs, dat alle wetten van God mogelijk zijn om te doen, zelfs de geboden van de wet, veel meer dan de Evangelische geboden. Zo is het dan daarom mogelijk onze roeping en verkiezing vast te maken.

2. Waarom heeft God anders tekenen nagelaten, om ons geloof daaraan te beproeven (Matt. 5: 4, 5 en 6) hetwelk tevergeefs zou zijn, indien het onmogelijk was?

3. Hoe kunnen wij anders God onze Vader noemen, indien wij niet kunnen weten, dat Hij onze Vader is? Of hoe kunnen wij ons verblijden, dat onze namen in de hemel geschreven zijn, tenzij dat wij het weten, dat onze namen aldaar geschreven zijn? Of hoe kunnen wij dankbaar zijn, dat wij “bekwaam gemaakt zijn, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht” (Col. 1: 12) indien wij niet weten kunnen dat wij bekwaam gemaakt zijn, om in die erve deel te hebben? Of hoe kunnen wij verlangen naar de toekomst van Christus en over de dood triomferen (1 Cor. 15: 55). indien wij niet weten kunnen, dat Christus de onze is? Ja, hebben niet verscheidene dienstknechten van God deze bijzondere kennis van Christus gekregen? Zoals Paulus, als hij zegt: “Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft” (Gal. 2: 20). En Job zegt: “Want ik weet, mijn Verlosser leeft” (Job 19: 25). En Thomas, die, toen hij zijn vinger in de wonden van Christus stak, uitriep, zeggende: “Mijn Heere, en mijn God!” (Joh. 20: 28). Ja, wist de hele kerk van Korinthe het niet, dat wanneer het huis van haar tabernakel gebroken werd, zij een huis niet met handen gemaakt, eeuwig in de hemelen had?

En ten laatsten: Werd het ons niet klaar vertoond door openbare getuigenissen in de Schrift? “Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft” zegt de heilige Johannes (1 Joh. 4: 13). En opnieuw: “Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in de naam des Zoons van God opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt” (1 Joh. 5: 13). En, 1 Joh. 3: 14: “Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, omdat wij de broeders lief hebben.” Zo zijn er meer plaatsen. Daarom, wij kunnen dit zeker weten.

Waarschuwing:

1. Niemand kan dat volkomen weten zonder enige tegenstreving van het vlees. Want “wij kennen ten dele” (1 Cor. 13: 9). (Zie ook Gal. 5: 17; Col. 2: 2 en Hebr. 3: 12). Onze verzekering komt voort uit kennis. En het allervolmaakste geloof is vermengd met

enig ongelooft. Nochtans de minste mate des geloofs heeft deze kennis in sommige trappen. Want het zwakste geloof moet een belofte begrijpen, waarop het steunt, of anders geloven wij vermetel, zoals wij te voren gehoord hebben.

2. Hoewel het woord van God niet in het particulier getuigt, en dat een natuurlijk geweten blind en bedriegelijk is (Jer. 17: 9 en Tit. 1: 15) zo kan nochtans een geweten, dat door de Geest van God verlicht is, in een zaak, die ter zaligheid nodig is, niet bedrogen worden. Omdat de Geest beloofd heeft, ons in alle waarheid te zullen leiden (Joh. 16: 13). Hij geeft een dubbele getuigenis: 1. Dat Christus de onze is. 2. Dat het de Geest Gods is, die getuigt en niet een bedriegerij (1 Joh. 3: 20). Die droomt, denkt wel dat hij wakker is, en dronken mensen denken wel dat zij nuchter zijn. Maar diegene, welke nuchter en wakker zijn weten wel dat zij dat zijn. Wij hebben ontvangen, zegt Paulus “de Geest, Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn” (1 Cor. 2: 12).

HOOFDSTUK VII

Wij moeten arbeiden om Christus te kennen met een toegenegen kennis.

Ten derde: Wij moeten arbeiden om Christus te kennen met een kennis van de toegenegenheid. Want zo wordt de kennis dikwijls in de Schrift bedoeld. Niet alleen voor een bespiegeling zonder meer, maar ook een kennis, die bekleed is met toegenegenheid. “Wijk van mij” zegt Christus, “Ik ken u niet” (Lukas 13: 27). Dat is: Ik heb u niet lief. “De Heere kent de weg der rechtvaardigen” (Ps. 1: 6) dat is: Hij bemint de weg der rechtvaardigen.

Zo ook hier. Ik heb voorgenomen Christus te kennen, dat is, Christus meer te beminnen, en uw harten in liefde tot Hem te ontsteken, “opdat Hij door het geloof in uw harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt” (Efeze 3: 17). Zeer wonderbaarlijk is de liefde tot Christus geweest van diegene, welke Hem ter zaligheid gekend hebben. “Het zij verre van mij” zegt Paulus “dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus” (Gal. 6: 14). Dat is, in vergelijking tot Hem, om Wiens wil hij alle dingen schade en drek achtte. Mozes achtte de versmaadheid, gunst, verachting en spot van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan een koninkrijk (Hebr. 11: 26). Hoe achtte hij dan niet de eer en rijkdommen, die hem door Christus toekwamen?

“Ondersteunt gijlieden mij met de flessen, versterkt mij met de appels, want ik ben krank van liefde” zegt de bruid in het Hooglied, hoofdstuk 2: 5 en “mijn Liefste is de Schoonste onder duizenden.”

David prijst Hem boven de hemel en zijn heerlijkheid en boven de aarde en zijn vertroosting. “Wien heb ik nevens U in de hemel?” Ps. 73: 25. In de hemel, daar is de volheid van de vreugde en blijdschap eeuwig, en het gezelschap der heiligen en engelen. Nochtans hij heeft nergens in de hemel zijn oog, dan op Christus. “Nevens U lust mij ook niets op de aarde!” Hoewel hij de gemakkelikheden van een koninkrijk, van zijn vrouw en kinderen had, nochtans achtte hij die niets in vergelijking tot Christus. Hoe lief hadden de martelaren Christus! Zij verheugden zich dat hun lichamen om Zijntentwil mochten verbrand worden. Daar was er één die zei: *zal ik maar eens voor mijn Zaligmaker sterven? Ik wilde wel, dat ik honderdmaal voor Hem sterven kon.*

Hoe lief had Maria Magdalena Christus nadat haar zonden vergeven waren! Veel was haar vergeven en zij had veel lief. Ja zo veel, dat zij de voeten van Christus met haar tranen waste en met haar haren afdroogde. En wanneer de discipelen van Christus niets vonden in het graf en wederkeerden, zo bleef zij nog wenende bij het graf, totdat zij

haar Zaligmaker zag.

Ignatius riep uit, toen Christus gekruisigd was: *mijn Liefde is gekruisigd*. Alsof Christus geen andere liefde nagelaten had, toen Hij gekruisigd was.

Lambertus riep uit aan de staak: *niemand dan Christus, niemand dan Christus!*

Het was de spreuk van Bernardus: *Heere Jezus, ik heb U lief! Dat is, meer dan al mijn goederen, meer dan al mijn vrienden, vrouw of kinderen, ja liever dan mijn eigen ik.*

Georgius Carpenterius werd gevraagd of hij zijn vrouw en kinderen, wanneer zij voor hem stonden en huilden, niet lief had? *Ja, zei hij, mijn vrouw en kinderen zijn mij liever dan gans Vavaria. Maar voor de liefde van Christus ken ik niets.*

Kylianus, een Hoog Duits schoolmeester, werd een dergelijke vraag gesteld, namelijk of hij zijn vrouw en kinderen niet lief had? *Ja, zei hij, als de hele wereld goud was, en het was aan mij om daarover te beschikken, zo zou ik deze ten enenmale geven om met haar te leven, al was het ook in een gevangenis. Maar mijn ziel en Christus zijn mij liever dan zij allen.*

De edele Markies Galeacius Caracciolus die met geld bestreden werd om naar Italië terug te keren, zei: *hun geld zij met hen ten verderve, die al het goud der wereld zo waardig achten, als een dag in de gemeenschap met Christus en Zijn Heilige Geest.*

Henricus Voes zei: *al had ik tien hoofden, zo zouden zij er alle voor Christus af moeten.*

Inginatius zei: *laat vuur, pijnbank, wippen, ja, alle tormenten der hel mij overkomen, zo ik Christus maar mag gewinnen.*

Johan Ardley, martelaar, zei: *al waren alle haren van mijn hoofd een mens, zo zouden zij allen lijden voor het geloof in Christus.*

Het was de spreuk van de heilige Hieronymus: *al ware het, dat mijn vader op zijn knieën wenende voor mij lag, en dat mijn moeder daarnaast mij om de hals hing, en dat al mijn broers, zussen en kinderen mij aan alle zijden vasthielden, ik zou met voeten over mijn vader lopen, mijn kind mijn moeder wegslingeren, mijn broers, zussen en kinderen verachten en dat alleen, opdat ik tot Christus mocht lopen.*

Mr. Foxus kon kwalijk iemand weg laten gaan die van hem een aalmoes in de naam van Christus eiste, zo uitermate lief had hij Christus. En Petrus zegt ons: “U dan, die gelooft, is Hij dierbaar” (1 Petrus 2: 7).

Zo heb ik u een voorbeeld gegeven van de toegenegenheid van de heiligen, die Hem tot zaligheid gekend hebben. En zeker, diegene welke Hem maar in het minste liefhebben, kunnen zeggen met Petrus: “Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb.” Ja, ik treur daarover dat ik U niet meer kan liefhebben. De liefde is als een vuur, brandende in de ene, en vlamme in de andere. Nu, zij hebben beide wel al dit vuur van de liefde in zich brandende, hoewel niet vlamme. En een ieder heeft zo veel liefde tot Christus, als hij zijn hart aftrekt van de liefde van alle zonden, en als hij zijn ziel doet dorsten en verlangen naar Christus, zoals een hart schreeuwt naar de verse wateren, en Hem, gelijk als klimop, dat zich rondom de boom windt zich daaraan meer vastkleeft en aanhangt, zoals een vriendelijk kind zijn moeder. En zij die het allerminst hebben, beminnen Christus nochtans met een innerlijke liefde en vermaak in Zijn inzettingen, in Zijn beeld en geboden. In het naderen tot Christus, in de gemeenschap met Hem en in het verlangen naar Zijn toekomst.

Mr. Welsch, predikant van Suffolk, weende aan tafel. Toen hem gevraagd werd wat daarvan de reden was, zei hij, dat het was, *omdat hij Christus niet liever kon hebben. Och dat wij, zoals Maria tot het graf ging en aldaar weende, al wenende konden gaan tot onze graven, omdat wij Christus niet liever hebben! Och! dat zoals Christus aan het kruis gehecht werd, Hij zo aan onze harten gehecht mocht worden! Wij kunnen Christus niet liefhebben zoals Hij ons liefgehad heeft. Zoals het licht van alle kaarsen nooit een*

zon kan uitmaken. Zeker, onze koude liefde tot Christus is een even groot wonder, als Zijn grote liefde tot ons. Dit mag ons met recht doen vrezen, dat wij hem nog nooit ter zaligheid gekend hebben. Indien een worm mij lief had, zou ik die niet van mijn kant liefhebben?

Toen een arme maagd tot Vespasianus zei, dat zij hem lief had, gaf hij haar een reactie, en schreef daarop: *Aan haar, die Vespasianus lief heeft.* En zal Christus ons zo liefhebben, en zullen wij Hem niet weder liefhebben? Neem eens aan, dat wij een vriend hadden, die voor ons een tijdelijke dood gestorven was, hoe kostelijk en zoet zou de gedachte aan zulk een vriend voor ons zijn, en hoe zou het gedenken aan hem tranen uit onze ogen doen vloeien! Och hoe kostelijk behoorde Christus dan voor ons te zijn, Die de oneindige toorn Gods voor ons geleden heeft, ons van de hel verlost, met God verzoend en voor ons de hemel en alle goede dingen op aarde, zo veel als ons ter zaligheid nodig is, verworven heeft! Och, dat Christus dit vuur van de liefde in onze harten hemelwaarts geliefde te ontsteken! Want wij kunnen Hem niet liefhebben, tenzij dat Hij ons bekwaam maakt om Hem lief te hebben. Wij kunnen Hem niet liefhebben, tenzij dat Hij ons eerst liefheeft, en dat zo onze liefde door reflectie een weerslag geeft, zoals de stralen van de zon op een wond schijnende, door reflectie verwarmen. Er is niets, dat onze harten meer tot de liefde van Christus ontsteekt, dan ernstig te overdenken de liefde van Hem. “Mijn hart werd heet in mijn binnenste, een vuur ontbrandde in mijn overdenking” zegt David (Ps. 39: 4).. En wanneer zij zullen aanschouwen Hem, die zij doorstoken hebben, dan zullen zij over Hem rouwklagen, niet alleen met tranen van verslagenheid, maar ook met tranen van toegenegenheid (Zach. 12: 10).

HOOFDSTUK VIII

Wij moeten arbeiden om Christus te kennen met een krachtdadige en werkzame kennis.

Ten vierde en laatste: Wij moeten arbeiden om Christus te kennen met een werkzame en krachtdadige kennis. Want zo werd de kennis veeltijds genomen in de Schrift: “Och of gij ook bekende, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient!” (Lukas 19: 42) Dat is dat u dit ernstig overdacht, met toegenegenheid en kracht. Om u te bekeren en Christus te omhelzen. Adam, in waarde zijnde, wordt gezegd geen verstand te hebben, omdat hij zijn verstand niet gebruikte (Ps. 49: 21). Van Christus werd gezegd, dat Hij geen zonde gekend heeft, omdat hij geen zonde heeft gedaan (2 Cor. 5: 21). Zo ook hier, wij worden vermaand te trachten om Christus te kennen, niet met een bespiegeling zonder meer, maar krachtdadig en werkzaam (Fil. 3: 10): “Opdat ik Hem kenne in de kracht Zijner opstanding”. Dat is opdat wij de werking van die kracht in onze zielen mogen vinden, welke Christus getoond heeft in Zichzelf, door de doden op te wekken. En dit blijkt in twee stukken.

Ten eerste: Waardoor Hij ons kracht geeft tegen de liefde en heerschappij van de zonde. Zodat wij kracht en sterkte van Christus gevoelen, om onze zonden te kruisigen, welke onze Zaligmaker gekruisigd hebben. “Die van Christus zijn hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden” zegt Paulus (Gal. 5: 21). En indien wij weten, dat Christus de onze is, zo weten wij, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde teniet gedaan wordt, opdat wij niet meer de zonde dienen (Rom. 6: 6; 1 Cor. 15: 31 en Efeze 4: 21).

En waarlijk, er is niets krachtiger om de zonde te doden, dan de kennis en de overdenking van het lijden des Heeren. Indien iemand onze vader omgebracht had, zouden wij

hem wel kunnen onthalen en omhelzen en als onze vriend aan onze tafel laten eten? Zouden wij niet liever haten en verfoeien hem aan te zien en zoeken over hem wraak te krijgen? Indien een slang uw geliefde bruid dood prikkelde, zoudt u hem in het leven behouden, aan het vuur warmen en in uw boezem koesteren, maar hem niet liever met duizend wonden doorsteken? Zijn onze zonden niet de oorzaken en instrumenten van Christus dood geweest? Zijn zij niet geweest de roeden, die Hem geselden, de nagelen, touwen, lans en doornen, die Hem verwond hebben en uit Zijn hart water en bloed deden voortkomen? Kunnen wij onze zonden liefhebben, die onze Zaligmaker gedood hebben? Kan een vrouw haar man liefhebben, wanneer zij met haar hart een overspeler omhelst? Wij klagen over de zonde van Judas en over de zonde van de Joden en schijnen deze zeer te haten en te verfoeien als deze maar vermeld wordt en kunnen wij onze Judaszonden liefhebben, die zich tezamen aanspannen en Christus ter dood brengen?

Zeker, die kent niet met allen ter zaligheid van Christus Jezus, zoals de waarheid in Hem is, en heeft de oude mens niet afgelegd, die verdorven is door de begeerlijkheid van de verleiding. (Efeze 4: 21 en 22). Hoewel niet geheel, nochtans de liefde en de kracht daarvan dagelijks verminderende, zoals een mens die tot de dood toe gewond is, dagelijks zwakker wordt. Of als een boom, waarvan de wortel afgehouden is, dagelijks verwelkt; of zoals een dood mens in het graf dagelijks verrot, stinkende wordt en vergaat. Want zo zegt de heilige Paulus: “Ik sterf alle dag, hetwelk ik betuig bij onze roem, dien ik heb in Christus Jezus, onze Heere” (1 Cor. 15: 31).

Er waren eens vijf monniken, die onderzochten wat het beste middel was, om de zonde te doden.

De één zei, de overdenking van de dood, de tweede, de overdenking van het oordeel, de derde, te gedenken aan de vreugde van de hemel, de vierde, te gedenken aan de tormenten van de hel, en de vijfde zei, het was *te gedenken aan de liefde en het lijden van Christus*. En dat was inderdaad de krachtigste beweegreden van allen.

Camerus verhaalt, dat Salomo een glas had, waarin, als er een worm in gesteld werd, en iemand deze stak, zodat hij bloedde, dan zou dit het glas in stukken gebroken hebben. Ik ben zo verzekerd als er iets is, dat het bloed van Christus alzo onze harten zal verbreken, zoals men ook zegt, dat het bokkenbloed de diamantsteen doet vermorzelen.

Ten tweede: Wij moeten arbeiden om te kennen, de kracht van Zijn opstanding, en ons opwekken tot vernieuwing van het leven, onze natuur veranderende, en in ons scheppende nieuwe harten, makende ons nieuwe schepselen (Efeze 4: 21, 23 en 24; Col. 3: 1 en 2 en Fil. 3: 10). Opdat wij bekwaam mogen zijn, om te zeggen met Paulus: “Ik leef, maar niet meer ik, maar Christus leeft in mij” (Gal. 2: 20). En opdat wij, met Christus opgewekt zijnde, mogen zoeken de dingen die boven zijn, en niet die op de aarde zijn; hebbende gevoeld de Geest van Christus in onze harten, zoals een zeilsteen, opdat onze harten mogen optrekken naar de hemel, waar heen Christus opgevaren is. Of zoals de zon de dampen van de aarde optrekt; opdat daar wij te voren als mollen waren, in de aarde wroetende, nu mogen zijn als arenden, naar de hemel vliegende, bekleed zijnde met de zon, terwijl wij de maan onder onze voeten hebben.

HOOFDSTUK IX

Dat de kennis van Christus de allerzoetste en uitnemendste kennis is.

Aldus heb ik nu afgehandeld het eerste hoofdstuk, te weten, welke kennis van Christus door ons geleerd moet worden, bestaande in vier stukken, namelijk:

1. Een bespiegelende of historische kennis.
2. Een toeëigenende kennis.
3. Een toegenegen kennis.
4. Een werkzame kennis.

Nu volgt het tweede hoofdstuk, namelijk, waarom wij inzonderheid behoorden te arbeiden om Jezus Christus te kennen en Die gekruisigd.

Antwoord: Om deze drie redenen.

Ten eerste: omdat het onder alle andere kennissen, de allerzoetste en uitnemendste is.

Ten tweede: omdat het de allernuttigste kennis is.

Ten derde: omdat het de allertroostelijkste kennis in de wereld is.

Ten eerste: de kennis van Christus is de allerzoetste en uitnemendste kennis. “Ik acht alle dingen schade te zijn, niet alleen om Christus te gewinnen, maar om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere” zegt de heilige Paulus (Fil. 3: 8). Nochtans Christus te gewinnen is veel meer dan Hem te kennen. Ja noch meer, in Christus zijn alle schatten van de wijsheid en van de kennis verborgen. Schatten weten wij, zijn overvloeiende van kostelijke dingen. Nu, in Christus is alle rijke en kostelijke kennis, een fontein van de rijkdom. “O diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennis Gods!” (Rom. 11: 33).

Ten tweede: in Christus zijn alle schatten. Degene, die Christus kent, heeft alle nuttige en voordelige kennis, zodat hij niets anders nodig heeft te kennen om hem gelukzalig te maken. En daarentegen, al kende hij alle andere dingen, en Christus niet, zo heeft hij noch rijkdom, noch kostelijke kennis, noch schatten van de kennis. Maar een lege en onvoordelige kennis.

Ten derde: alle schatten zijn in Hem verborgen. Zoals de mensen hun schatten verbergen en opsluiten uit het gezicht en de kennis van andere mensen, zo is er ook zulk een ruime zee van schatten en rijkdommen in de kennis van Christus, dat de mensen het niet begrijpen kunnen. En wel in tweeërlei opzicht. Ten eerste: door de krachteloosheid en zwakheid van ons verstand zoals een kaars niet gezien wordt door iemand, die blind is, zo is ons verstand niet machtig om die te onderscheiden. “De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden” (1 Cor. 2: 14). En ten tweede: Wanneer er enig ding tussen komt, zoals een deksel tussen het licht en het voorwerp, zoals een kaars in een duistere lantaarn, zo worden de schatten niet volkomen geopenbaard. Daarom zegt de Apostel, “dat wat geen oog heeft gezien, en geen oor heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklommen” de rijkdommen die in Christus gevonden worden, zijn voor degene, die ze door de Geest van Christus geopenbaard zijn (1 Cor. 2: 9 en 10).

1^e Reden. De reden waarom de kennis van Christus en Die gekruisigd, zo zoet en uitnemend is, is, omdat deze een uitnemender en hogere openbaring heeft, dan de kennis van alle andere dingen. Adam had kennis van de schepselen door een natuurlijke indruk, ja, van God Zelf. Maar hij had niet het minste deeltje kennis van Christus. Plato, door het licht van de natuur, heeft geschreven van God de Schepper, maar hij heeft geen woord kunnen schrijven van Christus de Verlosser. De reden hiervan is, dat wij iets of wat van God de Schepper kunnen zien in het schepsel. Maar de hele gestalte van hemel en aarde kan niet voortbrengen de minste kennis van Christus de Verlosser. Maar deze kennis is onmiddellijk van God gekomen, door een bijzondere openbaring, en daarom moet er bijzonder naar gestaan worden (1 Cor. 2: 7): “Maar wij spreken de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid, die bedekt was, welke God tevoren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was.” (Zie ook Col. 1: 26).

2^e Reden. De kennis van Christus is de uitnemendste, omdat de uitnemendheid van alle andere kennis ten allerhoogste in die van Christus opgewonden ligt, zoals de klaarheid en schoonheid van al de sterren gezien wordt in de zon.

En dit blijkt in deze vijf opzichten:

1. De uitnemendheid van de kennis van God, openbaart zich in de kennis van Christus.
2. De zoetigheid van het woord van God bestaat in de openbaring van Christus.
3. De kennis van al de werken van God is zo uitnemend niet als de kennis van Christus.
4. De uitnemendheid van een mens is, dat hij Christus kent.
5. De uitnemendheid van de werken van de mensen is, dat zij voortkomen van zodanig één, die met de kennis van Christus aangedaan is.

I. De zoetigheid en uitnemendheid van de kennis van God zelf, openbaart zich in de kennis van Christus. “De verlichting der kennis der heerlijkheid Gods, schijnt in het aangezicht van Jezus Christus.” (2 Cor. 4: 6).

Dit blijkt in drie stukken.

1. **Ten aanzien van Zijn persoon:** want Hij is “het beeld des onzienlijken Gods.” (Col. 1: 15). Het beeld van het aanschijn van God werd in Hem gezien, ja zelfs de wijsheid, heiligheid, goedheid, barmhartigheid enz. Al de eigenschappen van God schijnen in Zijn Zoon, op een uitnemende manier, en dat in het zichtbare vlees. Evenals de maan op de zon lijkt, of zoals een kind het eigenlijke beeld van zijn vader is. Zodat Christus in waarheid mag zeggen: “Die de Zoon gezien heeft, die heeft de Vader gezien” omdat die de eigenschappen van de Vader heeft zien schijnen in de Zoon. Daarom werd Hij genoemd het afschijnsel van de heerlijkheid van Zijn Vader, en het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid (Hebr. 1: 3).

2. **Ten aanzien van het werk van de verlossing.** Waarin alle eigenschappen van God veel heerlijker geschenen hebben, dan zij zouden gedaan hebben indien Christus ons niet verlost had. Zoals de heerlijkheid van Zijn wijsheid, in het uitvinden van zodanig middel om de mens zalig te maken, door de vereniging van God en mens samen (Rom. 11: 33). Welke het verstand van de engelen en van de mensen nooit zou kunnen uitgevonden hebben. De glorie en heerlijkheid van Zijn heiligheid en rechtvaardigheid tegen de zonde, had liever, dat Zijn eigen Zoon daarvoor zou moeten gestraft worden, dan dat de zonde ongestraft zou blijven. De heerlijkheid van Zijn barmhartigheid, goedheid en liefde, had liever in plaats dat de mens zou sterven, dat Zijn eigen Zoon voor ons zou lijden en sterven. Opdat wij mogen leven, dat Hij zou gekruist worden,

opdat wij mogen verheerlijkt worden. De heerlijkheid van Zijn macht is, dat Hij machtig is het leven uit de dood voort te brengen, honing uit de dode romp van een leeuw te halen, en de menselijke natuur te ondersteunen, om die oneindige toorn te kunnen dragen. En daarom is het, dat de engelen, toen Christus geboren was, van de hemel neerkwamen, zingende en zich verblijdende, zeiden: “Ere zij God, in de hoogste hemelen!” (Lukas 2: 14). Alsof God nooit zulk een heerlijkheid te voren geopenbaard had, zelfs niet in het werk van de hele schepping. En zeker, indien wij in de staat van de onnozelheid gebleven waren, wij zouden nooit begrepen hebben, dat God zo rechtvaardig en streng tegen de zonde was. Dat Hij zo barmhartig en liefderijk was, dat Hij zijn Zoon voor ons zou laten lijden, om ons die barmhartigheid te bewijzen, zoals wij nu zien dat Hij is, in onze verlossing, door Jezus Christus.

3. Maar, en inzonderheid, **de zoetheit van de kennis van God blijkt in de kennis van Christus ten opzichte van ons**, omdat God te kennen zonder Christus, is Hem te kennen tot onze vijand, een wrekend God en een verterend vuur. Dat ons doet vrezen en beven om aan God te denken; zoals het met de duivelen is, en als het met Adam na zijn val was: hij vluchtte van God als van zijn grootste vijand.

Maar God te kennen in het aangezicht van Jezus Christus, is zeer zoet en troostvol. “Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt” (Joh. 17: 3). En de reden hiervan is, omdat wij dan weten, dat God onze God is, onze barmhartige, liefderijke, genadige en verzoende Vader, Die in de hemelen is. Dat wij nu met ongedekte aangezichten, en niet als verraders met gedekte aangezichten, de heerlijkheid van de Heere mogen aanschouwen. Zoals Mozes met vermaak God kon Zien voorbij gaan, in al Zijn glans en heerlijkheid, toen hij in de kloof van de steenrots gezet en overdekt was. Zo zijn ook de eigenschappen van God, schijnende uit de Rotssteen Jezus Christus, voor ons zoet en beminnelijk (en de Rotssteen was Christus).

Maar nu, indien ik weet, dat God een alwijze God is, Die alle dingen weet welke op aarde geschieden, zo is mijn troost des te groter want dan is Hij bekwaam om te weten waaraan ik gebrek heb, en om voor mij te zorgen.

Is Hij een heilig God? Het is des te beter voor Mij, omdat Hij dan bekwaam kan heilig maken (Joh. 1: 16).

Is Hij een rechtvaardig God? Het is des te beter voor mij, want dan moet Hij noodzakelijk mijn zonden vergeven, aangezien Christus, Zijn eigen Zoon, voor mij gestorven is (Rom. 8: 33).

Is Hij een barmhartig God? Dan zal Hij mij verschonen en Zich over mij ontfermen (Mal. 3: 17 en Ps. 130: 3 en 4).

Is Hij liefhebbend en vriendelijk? Dan zal Hij Zijn vermaak en genoegen in mij scheppen (Ps. 103).

Is Hij sterk, krachtig en machtig? Dan kan Hij mij des te beter beschermen voor mijn grootste en sterkste vijanden (Rom. 8: 31).

Is Hij, een rijke God, die alles in hemel en op aarde toekomt? Het is beter voor mij, want dan kan Hij mij voorzien van alles, wat ik ooit van node heb, omdat God mijn God is, welke met mij verzoend is. Al wat in God is, is voor mij.

Maar daarentegen, buiten Christus aan God te gedenken, is voor ons verschrikkelijk. Wij zien Hem aan als onze grootste vijand, zoals de duivelen, welke God buiten Christus aanzien. Zij geloven en sidderen. Of zoals een slaaf, die zijn wrede meester aanziet. Of als een schuldige die zijn strenge rechter aanziet: “Ik wist” zegt de kwade dienstknecht, “dat gij een hard mens waart.” De reden hiervan is, omdat al de

eigenschappen van God nu tegen hem zijn. “Dit alles is tegen mij” zegt Jakob.

Is God een alwijs God? Des te erger is het voor mij, want dan kan Hij beter mijn zonden uitvinden, en al de boosheden kennen waartoe mijn hart geneigd is (Jer. 17: 9).

Is Hij een heilig God? Zo moet Hij mij dan noodzakelijk haten, omdat ik zo onrein ben (Hab. 1: 13).

Is Hij rechtvaardig? Het is des te erger voor mij, want dan moet Hij mij noodzakelijkerwijs straffen, en vanwege mijn zonden wraak over mij nemen.

Is Hij een sterk en almachtig God? Hoe licht is het dan voor Hem, om naar Zijn welgevallen, mij in stukken te breken, tot stof te verteren, die maar in Zijn hand ben als een aarden vat in de hand van een pottenbakker of als kaf voor de wind en stoppelen voor het vuur?

Is Hij vol van liefde, barmhartigheid en ontferming? O, dat is mijn grootste ellende, omdat ik die mag zien uitgestrekt aan anderen. Maar dat ik nooit één druppel van Zijn barmhartigheid zal proeven, zoals de rijke man, die niet één druppel water kon krijgen om zijn tong te verkoelen.

Zo kunnen wij zien, dat het goed zou zijn voor zulke mensen, dat er geen God was, of dat hij Hem nooit gekend had, en nooit Zijn aanschijn mocht aanschouwen, indien hij Hem niet kent in Christus Jezus.

Zo hebben wij gezien, hoe de zoetheid van de kennis van God zich vertoont in de kennis van Christus.

II. De zoetheid van de kennis van het woord van God bestaat hierin, dat Jezus Christus geopenbaard wordt. Want anders was het het verschrikkelijkste boek voor ons, dat er ooit geopend is geweest. Zoals de rol van Ezechiël, die van binnen en van buiten met niets anders beschreven was, dan geweent, geklag en wee! Of zoals Uria's brief, inhoudende het vonnis van onze eigen verdoemenis.

De wet van de zeden, het ware beeld van God, de gelijkenis van Zijn natuur, die zo heilig, rechtvaardig, recht en goed is, schijnt nochtans zoals de wetten, van Draco te zijn, die met bloed geschreven waren. Ja zoals een wet van de dood, van de verschrikking en van de verdoemenis. Behalve dat zij een tuchtmeester is, om ons tot Christus te drijven (Gal. 3: 24).

De wet van de ceremoniën, zoals de besnijdenis, het pascha, het water uit de rotssteen, de metalen slang, de vrijsteden, de tabernakel, de wassingen en de offeranden. Wat zoetheid was daar in anders dan dat zij Christus voorbeelden? Helaas! zij waren anders niet, dan droge schellen, maar Christus was de kern. Zij waren niet anders dan vele spiegels, maar Christus was het schone aangezicht, dat daarin gezien werd. Zij waren niet anders dan schaduwen, maar het lichaam was Christus (Col. 2: 17).

En het Evangelie, het Nieuwe Testament, is niet anders, dan Christus op iedere bladzijde en hoe dat men in Hem wandelen moet; zoals de graaf van Anholt, die prinselijke prediker gewoon was te zeggen: *de Schriftuur (inzonderheid het Evangelie) is niet anders dan de windelband van het kind Jezus.*

Zeker: als het woord van God de akker is, is Christus de gehele schat, die in de akker verborgen is. Of zoals een eerwaardig en vermaard Godgeleerde zegt: al is het hele woord van God zoals een gouden ring, nochtans is Christus de Parel in die ring.

III. De kennis van Christus is zoeter en uitnemender, dan de kennis van alle schepselen en dingen, die God in de hemel of op de aarde geschapen heeft. Alle kennis is wel deftig, zelfs van de geringste schepselen, waar alle mensen van nature naar trachten, zoals wij zien in Eva, die het verlies van het paradijs waagde, om meerdere kennis te verkrijgen (Gen. 3: 6). Zelfs de ploeger leert ploegen en zijn land bezaaien

door onderrichting van God (Jes. 28: 26).

En wat een moeite doen de mensen gestadig om kennis te krijgen van de schepselen, zoals de sterrenkijkers, filosofen, wereldbeschrijvers, enz. Ja hoe verwonderen wij ons over de geleerdheid van de heidenen, over de wijsheid van Salomo, die van de cederboom tot het kleinste struikje wist te spreken. En een man van een uitnemend verstand en hoge geleerdheid, hoe is hij geëerd door alle mensen!

Maar helaas! wat is al zijn kennis en geëerdheid, zonder de kennis van Christus? Het is maar een kennis van het schepsel. Hij kan u zeggen de natuur van een ster, van een vogel, van een beest, van de vissen, enz. Hij kan spreken van landschappen, volken, enz. Een arme dienstmaagd kan misschien beter zeggen wat Christus is, dan hij doet. En is het niet beter te weten wie Christus is, dan te weten wat een ster, een boom, een vogel, een beest, of enig ander schepsel is?

Ja, stel eens, dat de kennis van het schepsel u mag leiden tot de kennis van God, zoals het wel doet (Rom. 1: 20): “Want Zijn onzienlijke dingen worden, van de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid.” Ja wat is de ganse wereld anders, dan de verklaarde God? Ieder schepsel heeft als het ware, een indruk op zich van Gods vinger, als de voetstap van zijn voet en het merk van zijn hand. Een en dezelfde aarde brengt voort, duizenden soorten van bloemen, welke tonen, dat er een God is. En zelfs een vlieg, wat een groot geluid maakt dat kleine schepsel! De hele wereld kan zulks niet maken.

Ja, Plinius, bemerkende en aanschouwde de mug en de botervlieg, de muziek van de ene, en de nette schildering van de andere, bekende, dat er een God was. Veel meer dan nu, door het aanschouwen van de heerlijke hemel, versierd met zoveel sterren, als zoveel parels of gouden bergen, het machtige aardrijk, dat aan niets hangt. De woeste zee, dat onrustige monster met zijn gedurige beweging: wie kan anders zeggen, dan dit is de vinger, de hand van God? Want wat voor oorlogsinstrument, ijzergereedschap enz., zeggen de heidenen zelfs, zou kunnen gebruikt worden, om dit grote gebouw te timmeren? Zeker geen. Want zij kunnen niet vanzelf komen, noch de mensen kunnen die niet meer maken, zoals zij vogels of beesten, voortreffelijke gebouwen in een heerlijke stad kunnen maken.

Maar helaas! zo zij u ooit kunnen brengen tot de kennis van God, zo kunnen zij u nochtans brengen tot de kennis van Christus, en dan zal de kennis van God zelf u troosteloos zijn.

Zodat wij waarlijk mogen zeggen met Calvijn: *Alle kennis maakt ons maar uitzinnig en dwaas, totdat wij Christus hebben leren kennen. Degene, welke de kennis van de schepsels hoger acht dan die van Christus, acht beuzelingen meer dan schatten.*

IV. De grootste uitnemendheid en eer van iemand is deze, dat hij Jezus Christus kent. Dit is meer dan alle wijsheid, schoonheid, rijkdom, geleerdheid, edele afkomst of enig ander aanzien in de wereld. “Zo zegt de Heere: een wijze, beroeme zich niet in zijn wijsheid, en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid; een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom. Maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent.” (Jer. 9: 23). Te kennen gevende, dat de kennis in Christus onze grootste heerlijkheid is. Zeker, God acht de mens niet meer, dan wanneer Hij Christus in hem ziet. Christus is bij God “alles en in allen” (Col. 3: 11). Dat is, God kent geen aanzien van de persoon, dat Hij hem meer of minder zou achten. Hetzij hij een Jood uit de stammen van Abraham is, of dat hij een Heiden is, hetzij geleerd zoals de Grieken waren, of ongeleerd zoals de Barbaren of Scythen die de botste en plompste onder allen waren. Hetzij arme slaven, dienaars, of meesters, het is alles hetzelfde voor God. Hij acht een mens alleen maar zoals Hij hem ziet in Christus. Zoals Hij de arme Lazarus meer achtte

dan de rijke man, omdat hij Christus in Lazarus zag en niet in de rijke man (Job 34: 19; Hand. 10: 34; Gal. 6: 3 en Mal. 3: 17).

In de oorlogen van Tamberlanus, was er één die een grote pot met goud opgedolven en gevonden had. Toen hij deze naar Tamberlanus bracht, vroeg hij hem, of de naam van zijn vader er op stond. Maar toen hij zag, dat het met het Roomse wapen was bestempeld, wou hij dit zijn eigendom niet noemen. Zo ook hier: God wil niemand Zijn eigendom noemen, behalve degenen, welke het wapen en beeld van Christus op zich hebben. Maar hij zal de armste en geringste van Zijn dienaars, die Christus in zich hebben schijnen, Zich toeëigenen als Zijn juwelen en als Zijn oogappel, tot wien Hij Zijn engelen uitzendt, om op haar te passen. Want haar engelen in de hemel zien altijd het aangezicht van Mijn Vader die in de hemelen is (Matth. 18: 10).

Zoals God op niets in enig mens acht, dan Jezus Christus, zo hebben eveneens de heiligen van God de mensen alleen geschat naar dat zij Christus in haar zagen. Zo belijdt David, dat al zijn lust was tot de heiligen, die op aarde zijn, in wien Christus Zich vertoonde (Ps. 16: 3).

De heilige Paulus zegt, dat hij niemand kent naar het vlees, of in vleselijke opzichten, al waren zij wijs, geleerd, rijk, van groot aanzien. Ja kende Christus zelfs niet naar het vlees (2 Cor. 5: 16) omdat hij een Jood was, uit die natie geboren, of om grote dingen van Hem te verwachten op aarde, zoals de Joden deden, maar alleen geestelijk. Ja, hij wilde geen brief schrijven aan de grote heersers van de wereld, die niet in Christus waren. Maar hij schreef wel tot de arme heiligen van Korinthe, Efeze, Galatië enz. En aan Filémon, de meester, omwille van een arme dienstknecht Onésimus. Hij schreef wel eens aan een grote vrouw. Maar het was een uitverkorene, één die zowel Godzalig, als edel was.

Toen mr. Foxus eens een groot maar goddeloos heer in Londen op straat ontmoette, die hem vroeg: Mr. Foxus, hoe gaat het met u? Antwoorde hij weinig. 'Kent u mij niet', zei de grote heer. Nee, zei Mr. Foxus, en vervolgde: *Ik ben zulk één, mijn heer, die niet probeer iets te kennen, dan Jezus Christus en Die gekruisigd.*

Policarpus ontmoette op een zekere tijd de ketter Marcion. Deze vroeg hem: 'kent u mij niet?' Ja, zei Policarpus, *ik ken u als de eerstgeboren zoon van de duivel!* Zo weinig werk maakten deze heilige mannen van iemand, die Christus niet in zich had, al was hij ook nog zo groot.

Natuurlijke mensen zijn direct gereed, om een Christen te verachten, indien hij arm is, hoewel Christus nog zo heerlijk in hem schijnt. Zij zien de rijken aan (Jak, 2: 3). Zoals Aigolondus, koning van de Moren, ging tot koning van Frankrijk om gedoopt te worden. Toen hij de grote menigte aan zijn deur zag, vroeg hij wat dat voor mensen waren. Het antwoord was: *dit zijn de dienaren van Jezus Christus.* Hij keerde met gramstorigheid en misnoegen terug, terwijl hij zei, dat hij nooit zulk een meester wilde dienen, die zijn dienaars niet beter onderhield.

Maar Ingo, koning van de Venetiërs daarentegen, die op die tijd een grote maaltijd van zijn liefde betoonde aan de heiligen van Christus, zette zijn heidense edellieden in zijn zaal en de arme Christenen bij hem in zijn binnenkamer.

V. De uitnemendheid van al onze werken zijn uit onze kennis van Christus.

Hoewel zij nog zo uitnemend zijn in zichzelf, zoals het gebed, de preek, aalmoezen enz. acht God ze niet. Ze staan voor niets te boek, zij zijn maar nul in het cijfer, tenzij dat Christus daarbij gevoegd wordt. Zelfs maar een penning aan een ware gelovige gegeven uit liefde tot Christus, en in de naam van een discipel en van iemand komende, die in Christus is, is waardiger en wordt bij God meer gerekend, dan duizend pond gegeven tot Godzalige gebruiken, indien het komt van één die niet in Christus is, en gegeven wordt

tot ijdele eer en eigen roem. Een gebed van haar gedaan, is beter dan duizend gebeden van de hypocrieten. Helaas, haar beste werken zijn maar als uitvaagsels in cijfers, en op zijn best maar schaduwen van deugden, Ja schone en blinkende zonden, schone gruwelen in een mens die buiten Christus is. Zoals de Phoenix in Arabië zoet en welruikend hout of riet samen vergadert, dat hij met zijn wieken slaat, en zichzelf daarmee verbrandt, even zo verbranden wij onszelf met onze eigen goede werken al zijn zij noch zo zoet en goed, indien deze van Christus afgescheiden zijn.

Het is Christus, en Christus alleen, Die al onze gebeden, aalmoezen en plichten horen moet en ze bewierookt, zoet en aangenaam maakt (Openb. 8: 3) zoals de apothekers al hun confectiën en hartsterkende medicijnen met muskus en suiker zoet en aangenaam maken.

De Perzen hadden bepaalde bomen die vergiftige vruchten droegen, en zij hadden heimelijk een menigte van die onder de Turken geplant, hopende daardoor haar te vergiftigen. Maar met de verandering van aarde veranderde de vrucht in zijn hoedanigheid, en in plaats van vergif werd het heilzaam voedsel. Zo ook onze werken die te voren vergif waren, zijn zoet en goed, wanneer zij voortkomen van een mens die in Christus geplant is. “Ziet gij wel, dat het geloof mede gewrocht heeft met zijn werken?” zegt de heilige Jakobus (Jac. 2: 22). Het was het geloof, dat Abrahams werken aangenaam maakte, die anders niets zouden geacht geweest zijn.

HOOFDSTUK X

De kennis van Jezus Christus en Die gekruisigd is de allernuttigste kennis.

Nu volgt de tweede reden, waarom wij behoren te arbeiden om Jezus Christus en Die gekruisigd te kennen; omdat de kennis van Christus de allernuttigste kennis van de wereld is. Het is beter te weten dat Christus de uwe is, dan te weten dat al de rijkdommen van Londen, ja, dat alle koninkrijken van de wereld van u zijn. Zoals een parel beter is dan een grote hoop oude voden, zo overtreft ook Christus al de koninkrijken van de wereld. “Want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint (en Christus verliest) en lijdt schade zijner ziel?” (Matth. 16: 26).

Dit is die kostbare parel om welke de rijke koopman alles verkocht wat hij had en kocht deze. Hij vond meer blijdschap in die parel alleen, dan hij ooit vond in al hetgeen hij had zonder deze (Matth. 13: 44 en 46). Ja, wat meer is, de heilige Paulus zegt ons, dat er in Christus een onnaspeurlijke rijkdom is, (Efeze 3: 8). Zulk een rijkdom, die nooit kan nagespeurd of uitgevonden worden, evenmin als wij de weg kunnen naspeuren van een schip in de zee, of van een arend in de lucht. Maar, zoals het woord in de grondtekst betekent, wij zijn als windhonden, die hun reuk verloren hebben en geen voetstap noch trap nagelaten, om na te speuren. Zoals de wegen van God, zo kunnen ook de rijkdommen van Christus niet nagespeurd worden (Rom. 11: 33). Hij is dat ene Ding, Dat nodig is, hetwelk als wij dat verkregen hebben, wij niets meer nodig hebben om ons gelukzalig te maken. Eén Christus zal u zijn, in plaats van alle andere dingen, omdat in Hem alle goede dingen te vinden zijn (Augustinus).

En dit blijkt in vierderlei opzicht.

1. Omdat Christus ons betere dingen zal geven, dan de wereld heeft.
2. Meer voldoening aan de ziel.
3. Standvastiger rijkdommen.
4. Omdat Christus ook met Zich brengt de zegeningen van dit leven.

1. Omdat Christus ons betere dingen zal geven, dan de wereld heeft. Helaas! wat

vinden wij in de wereld, dan een bundel van doornen en ijdelheid? Wij worden hier maar met stof gevoed. En dat is nog goed genoeg, hetwelk was de vloek van de slang: “Op uw buik zult gij gaan en stof zult gij eten” (Gen. 3: 14). De dingen van de wereld zijn maar bakken, “gebroken bakken, die geen water kunnen houden” (Jeremia 2: 13). Het zijn maar Kabul, slijksteden, de mesthoop van onze vaders en niet haar erfenis. Het is maar draf, banket van de verloren zoon en geen vast brood, harde schillen en droge kernen (Jes. 55: 2).

Ja, diegene welke de meeste zoetheit in de wereld vinden, bevinden het zoals een bijenkorf waarvan zij misschien een weinig honing geproefd hebben, maar van duizend bijen gestoken zijn geworden, want God heeft ons dat aangezegd: hoewel wij gouden dromen hebben, om hier een paradijs van gemakkelikheden voor ons zelf te bouwen, zo zullen wij nochtans de poorten van het paradijs op aarde gesloten, en alleen in de hemel geopend vinden. Ons paradijs is nu een Bochim geworden, een plaats van weeklacht. Want zo heeft God afgekondigd: “Vervloekt zij het aardrijk, om uwentwil, met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens; ook zal het u doornen en distelen voortbrengen” (Gen. 3: 17 en 18).

Maar zal Christus ons wel voeden met ijdelheid en kwelling, met stof en as? Nee, nee! Hij zal ons voeden met de banketten van de hemel, en ons opendoen de schatten en juwelen, die gevonden worden in het rijkste kabinet van God de Heere Zelf. “Hij zal ons genade en ere geven, Hij zal het goede niet onthouden, degenen, die in oprechtheid wandelen” (Ps. 84: 12).

1. Hij zal ons geven de genade van de rechtvaardigmaking, de vergeving van al onze zonden, en een bevrijding van de hel en de dood (Rom. 8: 1; Col. 2: 13 en Openb. 20). Hij zal tot ons zeggen zoals Hij tot de geraakte zei: “Zoon! wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven” (Matth. 9: 2). En als aan die wenende Maria: “Uw zonden zijn u vergeven” (Lukas 7: 28).

Dit is een grotere zegening en weldaad, dan alle rijkdommen van de wereld. “Welgelukzalig is hij, wiens overtredingen vergeven zijn” (Ps. 32: 1). Nu mogen wij triomferen over de dood en de hel: “Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?” Wie zal ons enig ding ten laste leggen, nu Christus Zich zelf belast heeft met onze zonden? O, hoe zou een verdoemde ziel, die de straf en het gewicht van de zonde gevoelt, deze barmhartigheid prijzen! “Troost, troost mijn volk, zal ulieder God zeggen, en roept haar toe, dat haar strijd vervuld is, en dat haar ongerechtigheid verzoend is” (Jesaja 40: 1 en 2).

2. Hij zal ons geven de genade van de aanneming. Wij zullen aangezien en aangenomen worden als rechtvaardige, zoals Christus Zelf voor ons geweest is (2 Cor 5: 21; 1 Cor. 1: 30) want “gelijk Hij is, zo zijn wij ook in deze wereld” (1 Joh. 4: 17). Helaas! onze gerechtigheid, zelfs die van de beste mensen, is te kort om onze naaktheid te bedekken; zij is maar als een wegwerpelijk kleed (Jesaja 64: 4). Maar Christus is de Heere, onze gerechtigheid; zijn genade is ons genoeg. God kan geen betere gehoorzaamheid van ons eisen, dan Christus voor ons voldaan heeft.

3. Hij zal ons geven de genade van de heiligmaking. Niet alleen ons trekkende uit de ketenen van de duisternis, de boeien van de duivel, maar ons zo bedekkende met de juwelen van de heiligheid (zijnde de heerlijkheid van de engelen). Door onze zielen te bekleden met Goddelijke driften, om de Goddelijke natuur deelachtig te worden en onze harten te maken naar Gods eigen hart (Col. 1: 13; Ezech. 16: 12 en Joh. 1: 15). Van distels en doornen zal Hij ons lelies en rozen maken, van leeuwen schapen, van zwart

zal Hij ons schoon en wit maken, en van krom recht; van vuil zal Hij ons rein maken, en Hij zal onze harten veranderen, om de zonde te haten en alle gerechtigheid lief te hebben.

4. Hij zal ons geven de genade van de aanneming tot kinderen. Om van onderdanen en kinderen van de duivel, de bruid en leden van Christus, ja kinderen van God te zijn. Welke misschien de nieuwe naam is waarvan gesproken wordt (Openb. 2: 17). “Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods zouden genoemd. worden” (1 Joh. 3: 1) waardoor te kennen wordt gegeven, dat Hij ons toedraagt de genegenheid en bescherming van een vader tot zijn kinderen. Nu, hoe lief zijn onze kinderen aan ons? Kan een moeder haar kind vergeten? Ouders hebben hun kinderen lief, hoewel zij vele gebreken en kwade hoedanigheden hebben. Zij verdragen hun zwakheden en geven hen wat zij eisen. “Indien uw kind om brood bidt, zult gij hem een steen geven?” Zij voorzien en dragen zorg voor hen en geven hen een erfenis. Maar God, onze hemelse Vader, draagt groter liefde tot ons, dan ooit een natuurlijke vader tot zijn kind gedaan heeft. Daarom zal Hij veel meer onze zwakheden verdragen, onze gebeden verhoren, in onze noden voorzien en voor ons zorg dragen, en ten laatste ons een erfenis geven onder diegenen, welke geheiligd zijn.

5. Hij zal ons de genade van de verzoening geven, waardoor God door Christus zulk een goeden Vriend met ons is, alsof wij Hem nooit beledigd hadden (Col. 1: 21).

6. Hij zal ons geven de genade van de medewerking. “Want wij vermogen alle dingen door Christus, Die ons kracht geeft” (Fil. 4: 13). Maar “zonder Mij kunt gij niets doen” zoals een instrument, hoe goed dat het ook gesteld is, nochtans zal het geen geluid geven zonder de hand, die de snaren raakt. Of zoals de orgels, zij zullen geen muziek maken, tenzij dat men er op slaat.

7. Hij zal ons geven de genade van de versterking. Want Zijn genade zal ons genoeg zijn, zodat geen zonde over ons heersen zal, (Rom. 6: 14; 2 Cor. 13: 9). Wanneer wij zwak zijn in onszelf, zo zijn wij sterk in God. Zoals Simson, zolang als God met hem was, was geen Filistijn te sterk voor hem. Zolang als God ons vasthoudt, zullen wij niet vallen. Wanneer Hij ons niet vast houdt, kunnen wij niet blijven staan zoals Simson niet bestaan kon, toen God hem verlaten had.

8. Hij zal ons geven de genade van de groei, ons bekwaam makende om toe te nemen in genade, totdat wij komen tot die mate van de genade, die God voor ons gesteld heeft, om daar toe te komen (Efeze 2: 21).

9. Hij zal ons geven de genade van de bewaring, om te volharden tot het einde toe. Wij worden bewaard in de kracht van God door het geloof tot de zaligheid (1 Petrus 1: 5). Ons leven is verborgen met Christus in God (Col. 3: 3). Zodat niets ons ooit zal kunnen scheiden van Zijn liefde. Want wie kan ons uit de hand van God en uit hand van Christus rukken? (Joh. 10: 28 en Rom. 8: 39).

10. Hij zal ons geven de genade van de vertroosting. Want Hij zal de Heiligen Geest zenden. Niet alleen de Heiligmaker, maar ook de Trooster, om onze harten vrolijk te maken zoals Hij ons beloofd heeft (Joh. 15: 26). Hetwelk alle andere blijdschap en vertroosting te boven gaat; zijnde een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.

11. Hij zal ons geven de genade en de gave van de heerlijkmaking. Als wij weten dat Christus de onze is, dan weten wij ook dat de hemel de onze is, en al de gemakkelijkheden welke daarin zijn. Op dien dag, als wij sterven zullen wij met Christus in het paradijs zijn. “Want ik heb haar die heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt” zegt onze Zaligmaker (Joh. 17: 24). Wij zullen tezamen met Hem zitten in de hemel (Efeze 2: 6). Andere kennissen mogen vermaak en vergenoegen toebrengen, maar geen andere kennis kan de zaligheid toebrengen, dan alleen de kennis van Jezus Christus en Die gekruisigd. “Kan de zoon van Isaï u boomgaarden en hoven geven” zegt Saul “en kan de kennis van aarde dingen u verrijken met deze schatten?”

2. Zoals Christus betere dingen geeft dan de wereld heeft, zo geeft Hij ons evenzo die dingen, welke **meer voldoening en vergenoeging aan de ziel geven**, dan al de andere dingen van gehele wereld kunnen doen. Waarom worden deze aardse dingen gebroken en lege baken genoemd anders dan omdat zij leeg zijn van vergenoeging? Hoewel er enig goed in kan zijn, zo is nochtans dat goed er niet in, hetwelk wij verwachten, namelijk vergenoeging; omdat er niets is dat vergenoeging kan geven, dan datgene, hetwelk God en de ziel als vrienden samen voegt. Tot welker einde zij geschapen was, en zonder welke de ziel geen vergenoegen geven kan, maar op en neer vliegt als een bij, van de ene bloem op de andere, van de ene vertroosting tot de andere, om meer zoetheit te verkrijgen. Maar wanneer zij God dan weer eens geniet, zegt zij: Ik heb genoeg. Zoals Jakob zei: “Ik heb genoeg, mijn zoon Jozef leeft nog!” De ziel is ook even gerust als een bij, die in haar korf komt, of als een vogel in haar nest, of als een beest in zijn hok, of als de duif toen zij in de ark kwam. De reden hiervan is, omdat God in Zich alle volheid van gelukzaligheid heeft, welke de ziel begeren kan. Want God. is de algenoegzame God (Gen. 17: 1). Een bij vliegt van de ene bloem naar de ander omdat zij geen honing genoeg in die bloem vindt. Maar wanneer zij in een pot met honing gezet wordt, dan zoekt zij niet verder. Geeft een dorstig mens een glas water en hij is niet vergenoegd, want hij zegt, dit water is niet machtig om mijn grote dorst te lessen. Maar brengt hem tot een rivier, en hij zal zeggen dat hij genoeg heeft.

3. **Christus geeft ons standvastiger en langduriger rijkdommen, dan de wereld heeft.** Alle andere dingen hebben haar tijd om ons te verlaten. Hier worden zij verkregen en hier worden zij verloren. De wereld is zoals de hoven in Frankrijk of Italië, waar de mensen mogen eten van haar vruchten, zo veel als haar lust en zo lang zij in de hof zijn, maar zij mogen er niets uitdragen. Want de hovenier onderzoekt dan en maakt haar zakken leeg. Zo ook wanneer de dood komt, zij zal onze zakken leeg maken, dat wij niets uit de wereld kunnen dragen. De rijkdommen hebben arendsvleugels en vliegen haastig van ons weg. De eer is als een kristallen glas: hoe meer het blinkt, hoe sneller het gebroken wordt. En wat zijn de gemakkelijkheden anders, dan bellen van zeep, mooi om te zien, maar haastig uitgeblazen.

En onze tijd staat te komen, dat wij hier een droevig vaarwel moeten zeggen tegen alle dingen. Vaarwel! man, ik zal uw gezicht nooit meer zien. *Vaarwel, vrouw! Vaarwel, kinderen, vrienden, rijkdom, eer en gemakkelijkheden, beide zondige en geoorloofde!* En misschien, als wij niet beter voorzien zijn, zullen wij zeggen: *Vaarwel God! Vaarwel Christus! Vaarwel, vreugde van de hemel en eeuwige gelukzaligheid.* Maar, Christus blijft altijd; als wij Christus kennen als de onze, dan zullen wij Hem nooit vaarwel zeggen. Hij is het goede deel, dat nooit van ons zal weggenomen worden (Lukas 10: 42). Dan mogen wij zeggen zoals de rijke man (maar deze zei het in dwaasheid): “Ziel! gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren (ja, voor alle eeuwigheid!) neem rust” (Lukas 12: 19). Die vreugde blijft eeuwig, waarvan het voorwerp ook

eeuwig is (Rom. 8: 39).

4. Christus brengt ook met Zich, de zegeningen van deze wereld. “Maar zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.” (Matth. 6: 33). Zoals in het bedingen, een koekje tot een dozijn, of een kleine handvol tot een maat. Alles is van u, als u in Christus bent. Want Christus komt niet met lege handen. (1 Cor. 3: 22 en 23).

En dit blijkt in vier stukken.

Ten eerste: Indien wij Christus hebben, wij zullen zeker van voorraad voorzien zijn. Wij mogen dan met David zeggen: “De Heere is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.” (Ps. 23: 14) want God heeft gezegd: “Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten, Hebr. 13: 5). Heeft Hij ons Christus gegeven? “Hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?” (Rom. 8: 32). Wat kan God ons weigeren, wat goed voor ons is, Die niet geweigerd heeft zijn Zoon voor ons te geven? Zal iemand ons een hof geven en niet de bloemen? Het land en niet de bomen? En zal God ons de hemel geven en de aarde weigeren? Worden niet twee musjes voor een penning verkocht? En nochtans zorgt uw Vader voor haar. Zal God zorg dragen voor de mussen, jonge raven enz. en niet voor u, o gij kleingelovige? Zal een man zorg dragen om zijn vee te voeden op het veld, zijn paard in de stal, zijn zwijnen in het hok, en zal hij geen zorg dragen voor zijn vrouw en kinderen, welke aan zijn eigen tafel zitten?

Wij zeggen straks, in het bijzonder de arme lieden, zoals Izaäk tot Abraham zei: hier is het vuur en het hout, maar waar is het brandoffer? Hier zijn monden, maar waar is voedsel? Maar als wij weten, dat Christus de onze is, laat ons tot onze zielen antwoorden, zoals Abraham tot zijn zoon: “O mijn zoon, God zal het voorzien.”

Of wij zullen misschien zeggen zoals de discipelen tot Christus zeiden: hier is een weinig brood en twee kleine visjes, maar wat is dat onder zo velen! Nochtans weet u, dat Christus met de zegen hen allen spijzigde. En de verloren zoon moest zeggen, kon ik maar eens huisvesting krijgen in het huis van mijn vader, daar is brood genoeg.

Toen Hagar in haar fles zag dat hij leeg was, zo weende zij; maar toen zij de fontein of waterput zag, toen was zij tevreden. Want nu wist zij, dat zij haar fles weer vullen kon. Zo ook met ons: slaat er geen acht op dat uw flessen leeg zijn maar denk er aan dat de waterput vol is. Hoewel u niets hebt, Christus heeft alles. “Ik ben jong geweest, ook ben ik oud geworden, maar heb niet gezien de rechtvaardige verlaten, noch zijn zaad zoekende brood.” zegt David (Ps. 37: 25), zoals Broughton dat overzet. Waarlijk zelden brood zoekende, misschien niet in Davids tijd, noch door hem ondervonden; hoewel dat het mogelijk kan zijn, dat een kind van God zijn brood zoekt, zoals in de gelijkenis van de rijke man en Lazarus. Want alle dingen geschieden de één zowel als de andere. Nochtans, dat gebeurt zelden en dan is hij nog niet verlaten van God. En hoewel ons misschien mag ontbreken wat wij begeren, nochtans zullen wij nooit gebrek hebben aan datgene, wat God ziet dat goed en voor ons het bekwaamste is, om Hem te dienen.

De grootste staat is niet altijd de bekwaamste voor ons: zoals een grote schoen niet bekwaam is voor een kleine voet, noch een groot zeil voor een klein schip, noch een grote ring voor een kleine vinger, hoewel daar meer goud aan is, nochtans was een kleine beter en geschikter voor ons.

Bellarminus heeft in zijn Catechismus een fraaie uitdrukking. *Stel eens, zegt hij, dat een koning, die veel kinderen van verschillende leeftijd heeft, ze kleedt in gouden kleren. Die zestien jaar oud is, heeft meer goud in zijn kleeid, dan een kind van vijf of zes jaar oud, nochtans wil dat kind liever zijn eigen kleeid hebben, dan dat van zijn oudste broer omdat, zal hij zeggen, het gepaster voor mij is.* Zo ook, als u de staat hebt die het

bekwaamst voor u is, dat is zeker het beste voor u.

Ten tweede: Zoals wij zekerheid van voorraad hebben zullen, zo zullen wij het ook met beter recht hebben; niet alleen als ons toebehorende door Gods voorzienigheid, maar uit het verbond van de genade en ons toevloeiende door het bloed van Jezus Christus. De goddelozen, als schepsel, hebben wel een recht van de voorzienigheid daartoe, zoals blijkt Hand. 5: 4: “Zo het gebleven ware, bleef het niet uwe?” zegt Petrus tegen Ananias, toen hij een gedeelte van de prijs onttrok. Maar de heiligen ontvangen het als de bruid en de leden van Christus, die een Erfgenaam is van alles. En zo hebben zij door Hem recht tot alle dingen. Zij zijn alle uwe, omdat “gij Christus zijt, en Christus is Gods.” (1 Cor. 3: 22 en 23). Het is beter voor iemand, dat hij slecht voedsel eet en geringe klederen draagt, die betaald zijn, dan kostelijke, die in het boek staan en niet betaald zijn. (Deut. 38).

Ten derde: Wij zullen onze zegeningen gezegend en met de liefde van onze Vader zoet gemaakt krijgen, dat haar zoetigheid verdubbelt, zoals zoet water op zoete bloemen gesprengd, de reuk van de bloem te zoeter maakt. Of zoals wijn die met suiker zoet gemaakt is, de wijn des te aangenamer maakt. Daarentegen allen, die buiten Christus zijn, hebben hun zegeningen met de vloek van onze vader (Mal. 2: 2): “Ik zal uw zegeningen vervloeken; ja Ik heb ook alrede elk één derzelve vervloekt.” Zie ook Rom. 11: 9: “Hun tafel worde tot een strik, en tot een val, en tot een aanstoot” enz. Zo worden hun zegeningen als zoete bloemen, die vergiftig zijn, hoe zoeter hoe gevaarlijker dat zij zijn. Daarom mogen goddeloze mensen buiten Christus al het goede genieten, en nochtans met dit alles geen goed genieten. Ja hoe meer dat zij in zegeningen overvloeien, hoe meer dat haar vloek overvloediger is.

Stel eens, dat een vader een kleine portie aan zijn zoon gaf, maar daarbij zei: Zoon, neemt deze portie, het is maar weinig, maar u hebt die met mijn liefde. En ik bid God, dat Hij die aan u zegenen wil. En hij gaf aan een ander een groter portie, of dat de zoon die misschien van hem afdwingt, zoals de verloren zoon van zijn vader deed, maar daarbij zei: neemt die, het zij u tot een strik, en vervloekt zij dit aan u. Nu, daar is een groot onderscheid tussen een gift die ontvangen wordt met de zegen van onze vader, of met zijn vloek. God geve mij liever een weinig de zegen van mijn vader, dan zeer veel met de vloek van mijn vader (Ps. 37: 16). “Beter is weinig met de vreze des Heeren, dan een grote schat, en onrust daarbij” zegt Salomo (Spr. 15: 16).

Ten vierde: Deze dingen worden in handen gegeven als panden van onze toekomstige hoop. Neemt deze voorraad nu in tegenwoordigheid aan, zegt Christus. Maar daar zijn veel groter dingen voor u weggelegd hiernamaals (Ps. 31: 20). “O hoe groet is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen!” Hij, die weet dat Christus de zijne is, mag zeggen: ik heb deze dingen, en nog de hemel toe, ik heb deze dingen, en Christus toe. Deze dingen zijn mijn deel niet, dat te komen is.

Maar deze dingen zijn het deel van de goddelozen (Ps. 17: 14): “Zij hebben haar deel in dit leven.” Daar is alles, wat zij te verwachten hebben, en niets meer. Zij mogen zeggen, ik heb huizen en land, rijkdommen, eer en vermakelijkheden; maar ik heb geen deel in Christus, noch in de hemel. Zij mogen met de rijke man zeggen: ik ben nu vrolijk, maar deze nacht mag ik met hem in de hel zijn. Nu, wat vreugde heeft een veroordeeld mens in het gezelschap van al zijn vrienden, in de lekkerste spijzen, in alle vermakelijkheden en plezieren, zo lang als hij zijn pardon moet missen, en alle uren het gerecht verwacht? Voor een kleine tijd vrolijk te zijn, en voor eeuwig te treuren? Voor een kleine tijd in vermaak te leven, en in droefheid neder te liggen (Jes. 5: 6).

HOOFDSTUK XI

De kennis van Jezus Christus en Die gekruisigd is de allertroostelijkste kennis.

Nu volgt de derde en laatste reden, waarom wij behoren te arbeiden om Jezus Christus en Die gekruisigd te kennen, namelijk, omdat het de allertroostelijkste kennis van de wereld is. In andere dingen is het: die toeneemt in kennis, neemt toe in droefheid. Maar hoe meer dat een mens Christus kent, en zijn deel, dat hij aan Hem heeft, hoe groter zijn blijdschap is. Een arm Godzalig mens, welke weet dat Christus de zijne is, heeft meer vreugde in zijn hart, en leeft een troostelijker leven, dan de grootste en rijkste mens, die alle overvloed en grote heerlijkheid heeft, rijk van goud en zilver is, en nochtans niet weet, dat hij enig lot of deel aan Jezus Christus heeft (2 Petrus 1: 8): “Maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.” Ja, zulk een mens draagt de hemel en de vreugde daarvan in zich: “Want het koninkrijk der hemelen is rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door de Heilige Geest.” (Rom. 14: 17). En dit blijkt inzonderheid in vier gelegenheden.

1. Ten tijde van geestelijke benauwdheid, wanneer onze zonden over ons hoofd zijn gegaan zoals bergen en molenstenen, te zwaar voor ons om te dragen. “Komt tot Mij” zegt Christus, hoewel dat uw hart nog zo bezwaard is “en Ik zal u rust geven” (Matth. 11: 28). Wanneer alle andere dingen bittere en ellendige troosters voor u zullen zijn. “En ook een zwaard zal door uw eigen ziel gaan” zegt Simeon tot Maria (Lukas 2: 35) “opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden dat is, mogen verlicht worden, zoals een gezwel, wanneer men het opent, verlicht wordt. Wanneer ik gebrand word van de hitte van Gods grote toorn: “Ik heb grote lust in Zijn schaduw en zit er onder” zegt de bruid, Hoogl. 2: 3. Zoals Jona blij was dat de wonderboom hem beschaduwde van de hitte van de zon; zo beschaduwde ons Christus van de hitte van Gods grimmige toorn, wanneer Hij allermeeest tegen ons vertoornd schijnt te zijn. Zelfs op de bekwaamste tijd, wanneer de ziel begint te bezwijken (zoals de schaduwen allerzoetst zijn op de heetste tijden) dan wanneer alle andere wereldse vertroosting niet meer zijn, dan zovele brandglazen om de ziel nog meer te verbranden, of op zijn allerbest, maar wegvliegende schaduwen, die haastig wegvliegen. Maar een ziel kan zichzelf dan altijd ondersteunen en onder de schaduw van Christus vertroost zijn, omdat Hij zichzelf stelt tussen een vertoornde God en een verwonde ziel, en is tevreden dat Hij door Gods toorn verbrand wordt, opdat wij verkoeld en vertroost mogen worden. Gedenkt, dat er vanwege de zonde “geen verdoemenis is voor degenen, die in Christus Jezus zijn” (Rom. 8: 1 en 34). Hoewel hij misschien tijdelijk gestraft wordt (2 Sam. 7: 14). God zal van ons vergif Theriakel maken, zoals Jasons wond genas, waarvan zij meenden dat deze hem doden zou. Wij zullen druiven van deze dorens lezen, want zij zullen ons nederiger maken (2 Cor. 12). Zoals het puin goed is om een schip te belasten. Het zal ons Christus te meer doen liefhebben, zoals Maria (Luk. 7: 47): zij had veel lief, want haar was veel vergeven.

2. De kennis van Christus is allertroostelijkst ten tijde van grote vervolgingen, gevangenschappen, ballingschappen enz., (zoals de eenhoorn alle vergiftige wateren zoet maakt) want dan weten wij dat Hij onze God zal zijn om ons te vertroosten in al onze verdrukkingen. (1 Cor. 1: 4).

De drie jongelingen, weten wij, waren in het vuur, in de gloeiende oven. Maar het was

hen geen vuur, omdat Christus met hen in het vuur was. En Daniël was in de kuil van de leeuwen. Maar zij waren hem geen leeuwen, nee, maar in plaats van leeuwen, waren zij hem als lammeren, omdat Christus met hem in de kuil was.

Panlus en Silas werden wel gezeseld, maar het was met rozemarijntakken, omdat zij meer vermaak dan pijn, meer vreugde dan droefheid vonden; ja, zij waren nog in het gevangenhuis, maar het was haar zoeter dan een voortreffelijke zaal. Zij zongen daar Psalmen van vreugde in de middernacht, omdat Christus aldaar met hen was.

De heilige martelaren, te midden in de vlammen van vuur zijnde, klaptten in hun handen van blijdschap, omdat Christus met haar daarin was. Mij dunk, zei iemand, dat ik op parels treed, terwijl hij op hete en gloeiende kolen stond. En, vervolgde hij, ik voel niet meer pijn, dan of ik op een bed van zachte pluimen lag, terwijl hij nochtans in de vlammen van het vuur lag. (Fil. 4: 13; Jer. 30: 11 en Ps. 103: 13). De Heere heeft beloofd, dat Hij ons niet zal laten verzocht worden, boven hetgeen wij vermogen. (1 Cor. 10: 13).

3. De zaligmakende kennis van Christus is allertroostelijkst in onze grootste verdrukkingen, ziekten, verliezen en wederwaardigheden. Want zoals onze verdrukkingen overvloedig zijn, zo zijn onze vertroostingten nog overvloediger. Zoals de sterren allerhelderst schijnen in de duistere nacht.

Dit vertroostte de kerk in haar gevangenis, toen zij wandelde in klederen met bloed besprengd, en nochtans zei: “Een kind is ons geboren” (Jesaja 9: 5). Helaas! een sombere troost voor haar, mag iemand zeggen, om te denken aan Christus, die na zes- of zeventienhonderd jaren te komen stond. Inzonderheid ten aanzien van haar tegenwoordige ellende. Nochtans dit was haar grootste steunsel en vertroosting. Want zo lang Christus niet gekomen was, waren zij verzekerd dat zij niet geheel konden uitgeroeid worden, omdat God beloofd had, dat de scepter van Juda niet wijken zou, totdat Silo (dat is Christus) gekomen was (Gen. 49: 10). Zij werden ook nooit geheel uitgeroeid voordat Christus gekomen is. En zo worden om Christus wil, alle tijdelijke straffen ons zoet en troostelijk gemaakt. Wat vertroostte Job anders, onder al zijn zware en droevige verdrukkingen, dan dit: “Want ik weet, mijn Verlosser leeft?” enz. Ja zelfs dit alleen ondersteunde Habakuk in de tijd van de kerk en zijn eigen ellende. Hoewel de vijgenboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan de wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbergs liegen zal, en de velden geen spijze voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallen zijn zal; zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in de God mijns heils”. (Hab. 3: 17 en 18).

En de reden hiervan is, omdat, indien wij Christus tot de zaligheid kennen, wij verzekerd zijn van drie dingen.

Ten eerste: Wat ons ook mag overkomen, het zal ons overkomen in Zijn liefde. Want wij worden gekastijd, opdat wij niet zouden veroordeeld worden (Openb. 3: 19 en 2 Sam. 7: 14). En is het niet genade en liefde alleen gezeseld en gebrandmerkt te worden, wanneer iemand behoorde opgehangen te zijn? Om maar gekastijd te worden, hoewel hij behoorde te worden veroordeeld? Iets minder dan de hel is toch genade.

Ten tweede: Hij zal onze verdrukkingen matigen naar onze sterkte. Hij zal niet overleggen hoe een grote slag Hij geven kan, maar wat wij kunnen verdragen; niet hoe sterk Hij is, maar hoe zwak wij zijn (1 Cor. 10: 13 en Ps. 103).

Ten derde: Wij zijn verzekerd, dat het ons ten goede zal gedijen (Rom. 8: 28): Alle

dingen zullen ons, met God, medewerken ten goede. Hoewel wij niet verzekerd zijn van voorspoed. Wij weten niet welke verdrukkingen wij nog zullen ontmoeten of welke drinkbeker wij zullen drinken. Nochtans zijn wij hierin verzekerd, dat “het goede en de weldadigheid ons volgen al de dagen onzes levens” (Ps. 23: 6). Indien wij arm zijn, het zal een goede armoede zijn. Indien wij ziek zijn, het zal een goede ziekte zijn. Indien wij in wederwaardigheden en verachtingen zijn, het zullen goede wederwaardigheden zijn, enz. “Welgelukzalig is hij, die Gij kastijdt en onderwijst” zegt David. God zal al ons water in wijn veranderen, zoals Christus het water in wijn veranderde, toen Hij Zijn eerste wonder verrichtte. En zoals Simsons raadsel: daar zal spijs van de eter, en zoetigheid van de sterke uitgaan (Richt. 14: 14). Zelfs de verdrukkingen, die ons als leeuw in stukken schijnen te willen scheuren en verslinden, zullen ons honing en zoetigheid toebrengen. En zoals de Israëlieten, die veertig jaren door een woestijn vol verdrukkingen gingen, hoewel zij die hadden kunnen doorgaan in veertig dagen, maar God zegt haar, wat de reden daarvan was: “Opdat Hij haar mocht verootmoedigen, en om haar te verzoeken, opdat Hij haar ten laatste wel deed” (Deut. 8: 16). Zoals Hij ook deed. Zo zei Jozef evenzo tot zijn broers: “Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht: maar God heeft dat ten goede gedacht” (Gen 50: 20). Al Zijn roeden zijn aan Zijn kinderen zoals de roede van Jonathan, in honing gedoopt. Wij zijn gereed te zeggen met Jakob (Gen. 42: 36): “Jozef is er niet, en Simeon is er niet, enz. al deze dingen zijn tegen mij!” Nochtans, helaas! dat alles was voor hem, maar tot zijn best. Zo ook al de verdrukkingen, die wij hier ontmoeten, hoewel wij denken, dat die tegen ons zijn, nochtans zijn ze ten slotte allemaal voor ons tot ons eigen best.

Vraag. Maar, zult u zeggen, welke goede dingen zullen de verdrukkingen voor ons te weeg brengen?

Antwoord. Ik antwoord:

Ten eerste: soms zullen zij in dit leven voor ons enig tijdelijk goed uitwerken.

Jozef had zijn tijd onder een wolk te zijn, en was dertien jaren door valse beschuldiging in de gevangenis. Maar God dacht aan hem op de behoorlijke tijd, en deed zijn zon door de wolken uitbreken zoals Hij beloofd had (Ps. 37: 5 en 6): “Wentel uw weg op de Heere, en vertrouw op Hem, Hij zal het maken. En zal uw gerechtigheid doen voortkomen als het licht, en uw recht als de middag.” Voor dertien jaren in de gevangenis regeerde hij tachtig jaren als een koning in Egypte.

David, zoals u weet, was zeven jaren een balling, maar hij eindigde in een heerlijke regering van veertig jaren achter elkaar.

Ruth mag voor een tijd zoals een dienstmaagd onder de schoven de korenaren lezen, maar daarna is zij de vrouw van al die akkers, waarvan zij vroeger de aren opraapte. En Job mag voor een korte tijd beroofd zijn van al zijn goederen, kinderen en al wat hij had, maar daarna geniet hij dat dubbel en had eens zoveel van alles, als te voren (Job 42: 12 en 13).

Ten tweede: hoe het mag zijn, zij zullen altijd voor ons enig geestelijk goed uitwerken. Door de droefheid van het aangezicht zal het hart gebeterd worden (Hebr. 12: 10 en Joh. 15: 2). Zoals diegenen, welke ten tijde van de zwetende ziekte met rosemarijntakken geslagen werden om hen wakker te houden van dood te slapen; hoewel zij, van pijn uitroepen tegen degene die hen slaat: o u slaat mij dood, u slaat mij dood, terwijl zij, helaas! door de ziekte gedood zouden worden, indien zij niet geslagen werden. Of zoals alle tedere moeders, hun kinderen soms bitter wormkruid en aloë geven, maar het is om de wormen te doden. Anders zouden zij nooit hun kinderen zulke bittere dranken willen laten proeven, en evenwel, het is zoet gemaakt met suiker.

Er is zevenderlei geestelijk goed, dat aan iedereen die Jezus Christus ter zaligheid kent door de verdrukking gewerkt wordt.

1. Zij zullen ons onze zonden doen uitzoeken en ons daarvan bekeren (Klaagl 3: 40). Zoals Jona werd uitgezocht in de storm. En Achan toen het heirleger beroerd was. Job roept uit, hoofdstuk 34: 33: “Behalve wat ik zie, leert Gij mij!” enz. Wanneer een vijver leeg is dan komt de modder naar voren, als een toorts uitgebrand is komt de rook tevoorschijn.

2. Zij houden het hart teer, nederig, buigzaam en gehoorzaam onder God. Klaagl. 3: 19 en 20: “Gedenk aan mijn ellende en aan mijn ballingschap, aan de alsem en gal. Mijn ziel gedenkt er terdege aan en zij bukt zich neder in mij.” Zoals zij David deed, toen Simeï hem vloekte: “laat hem vloeken” zei hij “want God heeft het hem geboden.” En toen God hem kastijdde met de pestilentie, was het: “Zie, ik, ik heb gezondigd, en ik, ik heb onrecht gehandeld, maar wat hebben deze schapen gedaan?” (2 Sam. 24: 17). En Jona, nadat hij in de zee geworpen en weder op het land gekomen was, kon hij voor de tweede keer de weg wel vinden om recht uit naar Ninevé te gaan.

3. Zij bewaren ons van af te vallen, want anders zouden wij onze genade verliezen. Zoals al te veel zonneschijn het koren zijn vrucht en graan doet uitvallen. Ook Adam is gevallen in het paradijs, in het midden van de vermakelijke bomen. Wanneer wij voorspoed hebben, zijn wij gewoon achteruit te slaan en de Heere te vergeten. Zoals de jachthonden in Sicilië, die door de liefelijke reuk van de zoete bloemen, waar zij tussen door lopen, hun spoor verliezen. Een bij is schielijk verdrongen, als zij in een pot met honing valt. Gerustheid doodt de dwaas, en de voorspoed van de dwazen verderft haar. Het is een wijs man, die de voorspoed goed weet te gebruiken. Dit deed Paulus zeggen, dat hij geleerd had overvloed te hebben; alsof hij zei, dit is een moeilijke les, die een ieder niet geleerd heeft. U weet, als de wind koud waait en de zon warm schijnt, dat een man, wanneer de wind hard waait, zijn mantel te dicht om zijn lijf windt, maar de warme zon doet hem die afleggen.

4. Zij doen ons vrezen te zondigen, die voor de zonde zulke smarten geleden hebben. (Ps. 119: 67 en 71). Een gebrand kind vreest het vuur. Treffend is de spreuk van Job 34: 31 en 32: “Zekerlijk heeft hij tot God gezegd: Ik heb Uw straf verdragen, ik zal het niet verderven. Behalve wat ik zie, leer Gij mij: heb ik onrecht gewrocht, ik zal niet meer doen.” En zoals een kind, dat vreest voor die misdaad, waarom het geslagen is geweest.

5. Zij doen ons toenemen in heiligheid, en maken onze harten beter (Hebr. 12: 16). Zij zijn maar snoeimessen van God, om ons te laten bloeden en reinigen, opdat wij meer vruchten zouden dragen (Jok 15: 2). Zoals wij zien, dat de bloemen het allerzoetst ruiken, na een grote slagregen; of zoals het brandende bos, hoewel het brandde, nochtans niet verteerde, maar het werd helderder door het vuur. Of zoals het goud, dat in het vuur gelegd wordt, zijn schuim en vuiligheid verliest, maar niets van zijn substantie, en het wordt zuiverder goud. Of zoals druiven onder de pers de zoetste wijn maken; of zoals tarwe onder de vlegel het kaf slaande, wordt het des te zuiverder koren. Zo zijn verdrukkingen voor al de degenen, welke in Christus zijn, en weten dat Hij de hare is. De verdrukkingen maken haar zoals de rozen die, hoewel zij altijd zoet ruiken, nochtans geen zoet water uitlekken, tenzij wanneer er vuur onder is. Of zoals de specerijen, wanneer zij klein gestoten worden, ruiken zij het allerzoetst. Een zalfdoosje

met welruikende olie, ruikt het allerzoetst, wanneer het gebroken of uitgestort wordt.

6. De verdrukkingen zullen ons afspenen van de wereld en alle aardse vertroosting. Zolang als melk zoet is, zuigen de kinderen te meer en zijn moeilijker om gespeend te worden. Maar wanneer die met alsem bitter gemaakt is, dan zijn zij het snel moe. De slavernij van de Israëlieten maakte haar Egypte moe. Plutarchus verhaalt van een soldaat van Antigonos, die een ziekte had, welke hem zijn leven moe maakte en hem verbazend deed vechten. Maar zodra hij genezen was, werd hij bang. Want, zei hij, tevoren was ik mijn leven moe, maar nu is mijn leven mij dierbaar. En zekerlijk is de wereld ons nu zo lief, terwijl wij hem zo vol van verdrukkingen zien, wat zou het dan zijn indien wij alle voorspoed genoten? Indien nu, omdat wij zo met dorens gestoken worden, hoeveel te meer indien wij niet anders plukken dan zoete bloemen? Indien ik de honing bemin, terwijl ik van de bijen gestoken wordt, hoeveel te meer dan wanneer ik niet anders dan zuivere honing proef?

7. De verdrukkingen zullen onze kroon van de heerlijkheid vermeerderen. Hoe dieper dat onze verf in verdrukking is, hoe beter wij onze rode klederen in de hemel zullen dragen. “Want ik houd het daarvoor,” zegt Paulus, “dat het lijden dezegenwoordigen tijds niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden” (Rom. 8: 18). Chrysostomus zegt: al ware het, dat een mens al de droefheden van alle heiligen in de wereld kwam te lijden, dat ze nochtans niet één uur heerlijkheid in de hemel waard zijn. Hoe meer tranen dat wij schreien, hoe meer dat onze aangezichten afgewist zullen worden wanneer wij in de hemel komen (Openb. 22: 3). Hoe meer wij wenen op aarde, hoe meer dat wij ons zullen verblijden in de hemel. (Openb. 7: 13 en 14).

Hanks zei tot Philpot – een martelaar - in het koolhuis van de bisschop: U bent een gelijkzalig man want God maakt u nu schoon, opdat Hij u op een hoog buffet mocht te pronk zetten (zoals de vrouw haar metaal of tin schuren om het te pronk te zetten).

Er wordt verhaald van Cajus Caesar, toen hij keizer geworden was, dat hij aan Herodes (die om zijnentwil in ketenen in de gevangenis lag omdat hij gezegd had, dat hij wenste dat Tiberius mocht sterven en Caesar keizer worden) een gouden keten gaf, die even zwaar woog als zijn ijzeren en dat hij hem zeer groot maakte. Dit was echt een goede verwisseling, goud voor ijzer, en dat gewicht tegen gewicht. Maar God gaat die ver te boven. Want onze verdrukkingen zullen ons werken “een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid” (2 Cor. 4: 17). Nu het is geen wonder, dat Paulus zo veel en zo blijmoedig voor Christus geleden heeft (Hand. 21: 13 en 2 Cor. 12: 10) die veertien jaren te voren in de hemel geweest was en gezien had, welke heerlijkheid hij daar ontvangen zou voor zijn lijden, dat hem hier te wachten stond. En evenzo dat Mozes de versmaadheid en het lijden van Christus meerdere rijkdom geacht heeft; dan de schatten van een rijk koninkrijk, want hij had zijn oog op de vergelding van het loon (Hebr. 11: 25 en 26).

Ten vierde en laatste: de kennis van Christus en Die gekruisigd, met een zaligmakende toeëigenende kennis, is de allertroostelijkste in het uur van de dood. Zulk één kan triomferen over de dood, zeggende: “Dood, waar is uw prikkel? hel, waar is uw overwinning?” (1 Cor. 15: 56) omdat, hoewel de dood in zichzelf vol van verschrikkingen is en een verbreking van de natuur is, nochtans indien u in Christus bent en weet dat Christus de uwe is, zo is de drinkbeker zoet gemaakt met goede vermeldingen. Want dan bent u verzekerd van twee dingen.

1. U bent verzekerd, dat u getroost zult sterven (gewoonlijk) en niet vrezende, maar verlangende naar de dood. “Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezès tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig, in de hemelen. Want ook in deze zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit de hemel is, overkleed te worden” zegt Paulus (2 Cor. 5: 1 en 2). “Al ging ik ook door een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij” (Ps. 23; 4). En Simeon zegt: “Nu laat Gij, Heere! uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord: want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien” (Lukas 2: 29).

Ja, soms eer zij in de hemel gaan, zijn ze met vreugde opgenomen tot in de derde hemel, zoals Paulus in zijn verdrukking was (2 Cor. 12). Hoewel op een andere wijze. Sommigen hebben beleden, dat zij nooit in haar leven zulk een vreugde gevoeld hebben, als in het uur van haar dood.

Paula, die edele juffrouw, toen haar één voorlas uit Hoogl. 2: 1 en 12: “De winter is voorbij, de zangtijd genaakt, gaf zij ten antwoord: *Ja, de zangtijd is gekomen!*” en zo ging zij zingende naar de hemel.

Een ander, was zo men meende, een weinig voor haar sterven in een staat van onmacht, en men riep, geef haar een weinig *rosa solis*. Maar zij stak het terug zeggende: *Ik heb rosa soli waar u geen kennis van hebt.*

Ambrosius zei tot zijn vrienden, die rondom hem stonden toen hij stierf: *ik heb zo niet geleefd, dat ik beschaamd ben te leven, noch vrees nu de dood, niet, omdat ik een goede Heer en Meester heb.*

Glover, voor wie God een lange tijd Zijn aangezicht verborgen had, nochtans toen hij naar de brandtapel ging, zei hij tot zijn vriend Augustinus: *Hij is gekomen, Hij is gekomen!* dat is, de Heilige Geest, de Trooster is gekomen. Waarlijk, het sterven is niets met al, indien men maar in het geloof kan sterven, en Christus weten de onze te zijn, de beloften zien en die omhelzen (Hebr. 11: 13). Maar, het is veeleer de gelukkigste bode, die ooit tot ons gekomen is.

Tegenwerping: Maar, zult u zeggen, sterven zulke mensen altijd getroost?

Antwoord: Ik antwoord, niet altijd, maar gewoonlijk. Want God verbergt soms Zijn aangezicht voor Zijn volk in het uur van de dood als een rechtvaardige straf, omdat zij niet nauw met Hem gewandeld hebben in de tijd van hun voorspoed, enz. En daarenboven, zo weten wij dat de dood op zijn allerbest aangezien, schrikkelijk is als een leeuw (genoemd de koning van de verschrikking) hoewel zijn tanden en klauwen afgeslagen zijn; of zoals een valk voor de patrijs, welke siddert als zij haar verstrooide pluimen maar aanzien of zoals een slangenveld, hetwelk verschrikkelijk is, al is het maar opgevuld met stro.

De deugdzame jonkvrouw Jane, toen zij haar ogen met haar zakdoek bedekte, en op het blok moest neerliggen, om de slag van de dood te ontvangen, riep uit: “*Och wat zal ik doen! Waar is het, waar is het?!*” Zij was zo vol van vrees, dat zij daardoor grotelijks ontsteld werd, hoewel haar geloof niet ophield. Ja, Christus Zelf vreesde de dood met een natuurlijke heilige vrees.

Nochtans zeg ik, u bent tenminste verzekerd, dat u bevrijd bent van een wanhopende vrees. En dat u met Job kunt zeggen: “Ziet zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?” Job 13: 15. En zoals Jakob: “Op Uw zaligheid wacht ik, Heere.” En zoals onze Zaligmaker aan het kruis God de Heere nog Zijn God noemde, terwijl Hij geen troost van God gevoelde. “Mijn God! mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten?” De reden hiervan is, omdat Christus beloofd heeft, “dat noch dood, noch leven ons zal kunnen scheiden van

de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere.” (Rom. 8: 38 en 39). En hoewel, de satan zeer begeerd heeft ons te ziften als de tarwe, nochtans heeft Christus voor ons gebeden, dat ons geloof niet ophoude (Luk. 22: 31).

2. Indien u weet, dat Christus de uwe is, bent u verzekerd, dat u een zalige dood sterven zult. “Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven” enz. (Openb. 14: 13). Omdat u verzekerd bent, dat op die dag en dat uur, wanneer u sterft, uw ziel met Christus in het paradijs zal zijn. Want de dood is diegenen, die Christus ter zaligheid kennen, maar een bestelmeester, om hun zielen tot Hem te brengen. *Laat hén de dood vrezen, die niet graag tot Christus gaan*, zegt een oudvader. Vreest u niet, die begeert ontbonden en met Christus te zijn. De dood is u maar als het paard van uw Vader om u in Zijn huis te voeren. Of als Jozefs wagen, ratelende met zijn wielen, bereid om de oude Jakob tot zijn zoon Jozef te brengen. Zo is de dood bereid, om u tot uw Zaligmaker Jezus te brengen. Helaas onze ellende ligt in ons leven, niet in onze dood, (wij sterven terwijl wij niet sterven) want daarin ligt al onze gelukzaligheid. Wij zullen niet sterven, maar altijd leven. Wij zullen alleen veranderen van plaats waar wij leven. In plaats van in Egypte, zullen wij leven in Kanaän, in plaats van op aarde, zullen wij leven in de hemel. (Joh. 8: 51 en 52 en 11: 26).

Nu, zijn wij dan verschrikt te leven? Nee toch, het leven is zoet. zo vrezen wij dan niet te sterven, want dat brengt ons toe, het allerzoetste en gelukzaligste leven, en zal een verwisseling maken van een ellendig in een gelukzalig, in een leven in heerlijkheid.

Tegenwerping: Maar ik zal al mijn vertroostingen hier op aarde verliezen, enz.

Antwoord: Wij zullen die maar verwisselen voor betere vertroostingen, huizen, boomgaarden, hoven, vrienden, vermakelijkheden, rijkdommen, enz. “Uw oog verschone uw huisraad niet: want het beste van gans Egypteland, dat zal het uwe zijn,” zegt Farao, (Gen. 45: 20). Zo ziet ook hier niet aan uw vertroostingen, want, het beste van de hemel zal u zijn.

Voorwaar, aan diegene, welke Christus niet kennen, o, hoe bitter is voor hen de dood! Het is de alleronaangenaamste bode, die er ooit aan hun deur geklopt heeft. Zij moet hen noodzakelijk steken zoals een slang, omdat zij van hun hele gelukzaligheid gaan, tot de grootste ellende. De dood is in zichzelf bitter, maar, hierin ligt de prikkel en de kracht van de dood aan al degenen, die buiten Christus zijn, dat de eeuwige dood daaraan verbonden is. Zij mogen zeggen zoals Elisa eens zei: “Hebt gijlieden gezien, hoe die zoon des moordenaars gezonden heeft, om mijn hoofd af te nemen? Is niet het geruis der voeten van zijn heer (zelfs van de duivel en de hel) achter hem?” (2 Kon. 6: 32). Ik vrees niet te sterven, zegt iemand, maar ik vrees verdoemd te worden.

Toen Saul werd gezegd door Samuel (zoals hij meende): morgen zult u bij mij zijn, (maar op een andere plaats dan in de hemel) behaagde hem dat nieuws niet (1 Sam. 28: 18). Zijn geweten predikte iets anders aan hem want (vs. 20): “toen viel Saul haastelijk ter aarde, zo lang als hij was, en hij vreesde zeer vanwege de woorden van Samuel; ook was er geen kracht in hem.” Zo ook Bélsazar las het handschrift eer Daniel het las: en hij sidderde. Want zijn geweten zei hem dat er geen goed nieuws van de hemel kon komen voor zulk een booswicht als hij was. En waarlijk hierin ligt de droevige staat van mensen die Jezus Christus niet ter zaligheid kennen, dat hoewel zij zichzelf vrolijk mogen maken en vermakelijk in hun leven zijn, nochtans de dood maakt hen ellendig. “Zij zullen in het stof nederliggen.” (Jes. 50: 12).

En hoewel Christus nu schijnt als een wortel uit een dorre aarde, heeft Hij geen gestalte, dat zij Hem zoude begeren (Jes. 53: 2). Hoewel hij rijke beloften gedaan heeft, al zijn

het niet van die dingen, waarvoor zij zorgen en waarin zij begeren rijk te zijn, en met zulke harde voorwaarden, die haar te onredelijk schijnen, namelijk, haar aangenaamste lusten te verzaken, nochtans in het uur van de dood, wat zouden die mensen wel voor deze verzekering geven, dat Christus de hunne was? Zouden zij deze kennis niet wel achten boven alle aardse zegeningen? Zoals Severus zei: *al had ik duizend werelden, ik zou die nu allen wel geven, om in Christus bevonden te worden.* En zoals de kromruggige Richard de derde, die in zijn benauwdheid uitriep: *Een koninkrijk voor een paard!* O! dan, dan zullen zij roepen: *Een koninkrijk voor een Zaligmaker!*

HOOFDSTUK XII

Een bestraffing van diegenen, welke niets van Jezus Christus kennen.

Is dit zo, dat wij moeten arbeiden om niets te weten, dan Jezus Christus en Die gekruisigd, dan zijn diegenen met recht te bestraffen welke niets van Hem als de Gekruiste trachten te weten. Er zijn vijf soorten van mensen, die niets of zeer weinig kennen van Jezus Christus en Die gekruisigd.

1. De Heidenen, die het grootste deel van de wereld zijn, en waaronder duizenden en duizenden op deze dag zijn, die de middelen van de kennis ontbreken, kunnen nooit tot de zaligheid komen. “Doch indien ook ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen, die verloren gaan” (2 Cor. 4: 3) en zij hebben geen hoop (Efeze 2: 12).

Doch sommigen menen, dat de zedige Heidenen, die gewandeld hebben door het licht van de natuur, zalig zijn geworden, (gelijk enigen van de oude en hedendaagse schrijvers van oordeel zijn) maar Petrus zegt ons het tegendeel, Hand. 4: 12: “Er is ook onder de hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden dan door den naam van Jezus Christus.” Hoewel zij in vergelijking tot ons, die de middelen hebben, gezegd worden geen zonde te hebben, Joh. 15: 12: “Indien ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde” dat is haar zonde zou zo groot of, in vergelijking, geen zonde geweest zijn. Ik sta toe, dat het een vraag is of het niet kennen van Christus door de heidenen, aan wie Hij nooit geopenbaard is, zonde geweest is of niet. Het is waar, enigen verstaan, dat het zonde in de Heidenen is, dat hen habituele kennis van Christus ontbreekt, omdat deze in Adam in de staat van de onnozelheid was, en het zou zijn schuldige plicht geweest zijn om die uit te werken, indien God het hem geboden had, zoals Hij het nu aan alle mensen gebied. Daarom lijkt het of die habituele kennis van Christus steeds vereist wordt, zelfs van de Heidenen, ja, een dadelijke toeëigenende kennis van Christus van alle mensen, aan welke Hij geopenbaard is, omdat het gebrek hieraan haar zonde is, waarvoor zij zullen veroordeeld worden (Joh. 16: 9 en Markus 16: 16). Maar waar het Evangelie niet geopenbaard is, zoals onder de heidenen, daar schijnt het geen zonde te zijn. Want wij zijn niet verbonden te doen datgene, wat God nooit aan Adam noch na hem geopenbaard heeft.

Er bestaat een heimelijke wil van God, die voor ons verborgen is, en een geopenbaarde wil, die aan ons geopenbaard is. Nu, Gods verborgen wil is niet tot een wet, maar Zijn geopenbaarde. De wetten zijn alleen dan van kracht, wanneer ze zijn afgekondigd. Maar hiervan ben ik verzekerd, dat als haar negatieve ongelovigheid geen zonde is (dit is een onwetendheid, door wegneming, of een geweigerde wetenschap, door gebrek van de middelen van de kennis) nochtans is haar positieve of vastgestelde vertrouwen en ongeloof hatelijk. Daarin, dat zij betrouwen op stomme afgoden, op een blok van een boom, enz. Terwijl het licht van de natuur haar leert, dat zij zelf beter zijn, dan hetgeen

waarop zij vertrouwen, en door welk licht van de natuur zij zullen geoordeeld worden. Ja het licht van de natuur leert haar, dat een levendig schepsel beter is dan een schilderij daarvan, evenals een schaap in het veld, of een vogel die in de lucht vliegt enz. beter zijn, dan hun schilderijen. Terecht zegt iemand: indien zij het beeld van een schaap of vogel, dat zij zelf gemaakt hadden, zagen bewegen, op en neer lopen of in de lucht vliegen, zoals de levende dieren doen, zij zouden zich vervaard maken en weggagen. En zij zouden ze voor verschrikkelijke monsters of duivels houden.

2. De tweede soort van mensen, die weinig of niets van Jezus Christus en Die gekruisigd kennen, zijn de Turken, die God de Vader wel erkennen, maar zij verloochenen Christus de Verlosser. Hoewel zij van Christus horen, nochtans verachten, verwerpen en misbruiken zij Hem en Zijn ledematen. Zij stellen Mohammed boven Hem. Hun zonde is des te groter, omdat hun eigen religie zo ongerijmd, vuil en vleselijk is, en ook de vergelding en het loon is vleselijk, bekwaamer voor varkens dan voor mensen.

3. De derde soort zijn de arme verstrooide Joden, van en voor wie Christus bijzonder gekomen is. Voor hen is Hij nog een verborgenheid. Zij erkennen de wet van Mozes en de Profeten, maar verwerpen Christus als een bedrieger, en zien nog uit naar een toekomstende zaligmaker, terwijl Christus zo duidelijk, in hun eigen wet verkondigd is. “Onderzoekt de schriften” zegt Christus, “die zijn het, die van Mij getuigen” (Joh. 5: 39). En nochtans blijven zij, als een rechtvaardig oordeel, moedwillig blind en onwetende: als een rechtvaardige straf van hun eigen vloek, toen zij uitriepen: “Zijn bloed kome over ons en onze kinderen.”

4. De vierde soort zijn de Papisten, die de onwetendheid opkweken, lerende dat het de moeder is van de devotie, omdat, zoals wij weten, de onwetendheid de oorzaak van de zonde is, de voedster, opkweekster en uitbroedster daarvan, “Gij dwaalt, niet wetende de schriften, noch de kracht Gods” zegt onze Zaligmaker (Matth. 22: 29 en Jesaja 6: 9). En ten tweede is het, de straf op de zonde (Rom. 1: 21): “Omdat zij, God kennende, Hem als God niet hebben verheerlijkt of gedankt. En hun onverstandig hart is verduisterd geworden.” Zeker, die religie kan niet goed zijn, omdat zij het licht haat: “Want een iegelijk, die kwaad doet, haat het licht.” Evenzo het is niet waarschijnlijk dat de onwetendheid de moeder van de devotie zou zijn, omdat het de moeder is van de Godverloochening, afgoderij en het bijgeloof. “Maar toen, als gij God niet kende, diende gij degenen, die van nature geen Goden zijn” zegt de Apostel, Gal. 4: 8. En dit maakte de Atheners zo superstitieus en bijgelovig in hun godsdienst en devotie, dat zij de onbekende God dienden. Maar zo steken zij het volk de ogen uit, zoals de Filistijnen met Simson, en dan spelen zij met haar.

Verder, hoewel zij weten dat Christus een Zaligmaker is, nochtans erkennen zij Hem niet als de enige Zaligmaker, maar voegen bij Hem hun eigen werken, en maken zichzelf, tenminste ten dele, tot eigen zaligmakers. Maar als wij maar een haar tot de schat van Christus toe doen, zo zeggen wij, dat Hij niet rijk genoeg is om ons zalig te maken, en zo maken wij Hem als geen Zaligmaker, want “die haar eigen gerechtigheid zoeken op te richten zijn de rechtvaardigheid Gods niet onderworpen” zegt de Apostel in Rom. 10: 3. Ja, wat meer is, “Christus is u ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd wilt worden.” Gal. 5: 4.

5. En ten laatste, het bestraft alle onwetende personen onder ons, die zo weinig van Jezus Christus weten, hoewel zij in het midden van zulk een overvloed van licht en

middelen van kennis leven, toch verschillen zij weinig van de beesten. Men moet zich verwonderen hoe zij raad verschaffen en arbeiden, om onwetende te zijn, omdat er zijn zoals paarden en muilezels, die geen verstand hebben. En zoals is in de schepping de duisternis op de afgrond was, zo is het op hun zielen (Ps. 32: 9; Jer. 4: 21 en Jesaja 1: 2). Vraagt hen, wie Christus is, en sommigen van haar zullen antwoorden, dat Hij God is en anderen, een mens; sommigen een engel en anderen opnieuw, een Geest enz.

De geleerde Mr. Pemble verhaalt van een man, die op zijn sterven lag. Hem werd gevraagd: *wie Christus was*. Hij antwoordde, dat hij meende, *dat hij een goedaardige jongeman was*, enz. Vraag hen wat God is, en zij menen, dat Hij een oud man in de hemel is, Die ogen en handen heeft zoals een mens. Hoewel zij zo in het algemeen mogen zeggen, dat zij alle geboden Gods verbroken hebben. Maar wanneer men hen daarnaar vraagt hebben zij ze geen van alle verbroken. Zij weten niet wat het geloof of de bekering is, deze dingen zijn raadselen voor hen.

1. Maar laat al deze grove onwetende mensen eens opmerken, dat hun onwetendheid niet te verontschuldigen is, aangezien het Evangelie zo helde in hun aangezicht schijnt. “En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen” Joh. 1: 5. Er bestaan drie soorten van onwetendheid:

1. een gebrekkelijke onwetendheid.
2. een moedwillige onwetendheid en
3. een verzuimende onwetendheid.

Nu hun onwetendheid is geen gebrekkelijke of onoverwinnelijke onwetendheid. Maar allereerst is het een moedwillige en daartoe genegen onwetendheid. Hoewel het Licht onder hen gekomen is, nochtans beminnen zij de duisternis meer dan het Licht. En “dit is haar willens onbekend” zegt de Apostel, 2 Petrus 3: 5. Zij zouden het kunnen weten, maar zij willen het niet weten, en “hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien” Matth. 13: 15. “Wijk van ons!” zeggen zij, “want aan de kennis uwer wegen hebben wij geen lust” Job 21: 14. Nu, het is wat anders, een zaak niet te weten, dan een zaak niet te willen weten, terwijl hij geopenbaard is. Of ten tweede, het is tenminste een vadsige, zorgeloze en verzuimende onwetendheid, wanneer de mensen geen middelen willen gebruiken, noch enige moeite doen, om kennis te krijgen. Deze worden gezegd de kennis te haten. En deze onwetendheid doet haar zonde grotelijks verzwaren en maakt deze zonder enig voorwendsel en zonder verontschuldiging. “Indien ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had,” zegt Christus, “zij hadden geen zonde. Maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde” Joh. 15: 22. “Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?” zegt Paulus, Hebr. 2: 3.

2. Een onwetend hart is een kwaad hart. “Ook is de ziel zonder wetenschap niet goed,” zegt Salomo, Spr. 19: 2. Zeker, indien het hoofd melaats is, kan het lichaam niet gezond zijn; indien het hoofd zweverig is, moet het lichaam noodzakelijk struikelen; indien het oog duister is, is het hele lichaam duister (Matth. 6: 20).

3. Al de werken van onwetende mensen zijn kwade werken, en werken van de duisternis. Zij kunnen God geen gehoorzaamheid bewijzen, die Hem aangenaam is, omdat het een beestachtige en geen redelijke dienst in. Want hoe kunnen wij het kwaad vermijden, wanneer wij niet weten wat kwaad is? Of onze schuldige plicht waarnemen, als wij niet weten, wat die plicht is? Een blind mens eet menige vlieg. En wie is zo onversaagd als de blinde Bayard! De onwetendheid doet hen haar wrede banden aan Christus slaan. “Hadden zij Hem gekend, zij zouden de Heere der heerlijkheid niet

gekruisigd hebben.”

4. Zij kunnen geen bekering hebben. Want hoe kunnen wij bekeerd en bedroefd zijn over onze zonden, voordat wij deze kennen? En hoe kunnen wij om genade roepen, wanneer wij onze ellende niet zien? Jona, zo lang hij in het schip sliep vreesde het onweer niet, voordat hij wakker werd gemaakt. Een kind in de duistere baarmoeder, huilt niet, voordat het in het licht komt.

5. Hoe vol van vrees zijn degenen, die in de duisternis wandelen? De Egyptenaren, toen de plaag van de duisternis over hen was, hoe troosteloos was hun staat? Maar welk een schrik zal uw duistere ziel bezitten in het uur van de duisternis? Hoe schrikkelijk zal de dood voor u zijn? Het was verschrikkelijk toen de zon bij de dood van Christus verduisterd werd, maar veel verschrikkelijker zal het zijn, wanneer het aanschijn Gods aan u zal zijn verduisterd!

6. Zodanigen hebben geen deel aan Christus. Want evenals in de schepping het eerste werk, dat God maakte het licht was, zo is ook in de herschepping, de eerste genade die God geeft is het licht. “Ontwaak, gij die slaapt! en sta op uit de doden; en Christus zal over u lichten,” zegt. de Apostel, Efeze 5: 14. De Arend beproeft zijn jongen of het de zijnen zijn door dit teken, namelijk, of zij wel kunnen verdragen op de zon te zien, of anders gelijk men zegt, neemt hij ze niet voor eigen aan, maar werpt hen op de harde stenen neder. En zeker, uw onwetendheid of uw kennis ontdekt u, of u een kind van het licht bent, of een kind van de duisternis bent. Want God heeft gezworen, dat een onwetend mens nooit in de hemel komen zal. “Altijd dwalen zij met het hart, en zij hebben Mijn wegen niet gekend. Zo heb Ik dan gezworen in Mijn toorn: Indien zij in Mijn rust zullen ingaan!” Hebr. 3: 10 en 11. Zie ook Hos. 6: 5 en Joh. 7: 49. Ook zal God haar geen genade bewijzen (dat gewoonlijk haar uitvlucht is, wanneer zij onwetende zijn) zoals blijkt uit Jes. 27: 11: “Want het is geen volk van enig verstand; daarom zal Hij, Die het gemaakt heeft, Zich deszelven niet ontfermen, en Die het geformeerd heeft, zal aan hetzelfde geen genade bewijzen.” Ja, Christus heeft gezegd, dat Hij zal komen “met vlammend vuur, om wraak te doen over degene, die God niet kennen!” 1Thess. 1: 8. Onwetendheid zal eindigen in wraak.

Noch de moedwillige of verzuimende onwetendheid zal niet verontschuldigen, of de zonde in een mindere trap zondig maken; maar het verzwaart uw zonde en het zal de toorn van God over u doen vermeerderen. “En dit is het oordeel, dat het Licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het Licht,” Joh. 3: 19. Daarom, het is een toegenegen duisternis.

Vraag: Wat behoren onwetende mensen te doen, om tot de kennis van Christus en hun eigen zaligheid te komen?

Antwoord:

1. Ik raad alle onwetende mensen aan, dat zij zich van een catechismus voorzien, en indien zij die niet goed onthouden kunnen, laten zij hem nochtans door en door lezen, gedurig weer en opnieuw. En aangaande arme dienstheden, laat dit een gedeelte van haar sabbatdagswerk zijn. Ik zou ook op dezelfde manier wel wensen, dat ouders, meesters en dienaren van het woord, zoveel als zij konden, dit werk aanvingen en daarop aandrongen. Het catechiseren leert de eerste beginselen en fundamenten van de religie, en het maakt vaste Christenen, en zal haar behoeden voor scheuringen, dwalingen en ketterijen, en van alle wind van leer, waardoor nu zo veel mensen

bewogen en omgevoerd worden, uit gebrek dat zij niet gegrond zijn, evenals een schip zonder anker, dat door de wind her- en derwaarts gedreven wordt. (Hebr. 6: 1; 5: 12; Efeze 4: 14). Maar een vast fundament zal een vast gebouw maken. Zoals het huis dat op een steenrots was, “en er is slagregen neergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelfde huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond,” Matth. 7: 25.

2. Laat haar de middelen gebruiken om Gods woord te horen, te lezen, daarvan te spreken met andere Christenen, haar vragen voorstellende enz. (2 Tim. 3: 16 en Joh. 5: 39). “Komt, laat ons opgaan tot de berg des Heeren,” zegt het volk, “tot het huis van de God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen,” enz. Jes. 2: 3. Komt maar alleen met een nederig en leerzuchtig hart: “Zo iemand onder u dunkt, dat hij wijs is in deze wereld, die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden,” 1 Cor. 3: 18.

3. Laat hen zorgvuldig zijn om in het werk te stellen, wat zij reeds weten. “Zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal van deze bekennen, of zij uit God is, dan of Ik van Mijzelven spreek,” Joh. 7: 17 en Spr. 24: 13 en 14. Maar in tegendeel, God zal de kennis wegnemen, die wij hebben, indien wij de waarheid in ongerechtigheid onderhouden (Rom. 1: 18). Zoals de meesters de kaars uitblazen, wanneer de knechten er bij spelen.

4. Laat haar veel in gebed zijn; want Christus is onze Profeet, en als wij het van Hem verzoeken, zal Hij ons zoveel leren, als tot onze zaligheid nodig is. “Ik raad u dat gij van mij koopt goud, enz., en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt” Openb. 3: 18. En Salomo zegt: “Ja zo gij tot het verstand roept, uw stem verheft tot de verstandigheid; zo gij haar zoekt als zilver, en naspeurt als verborgen schatten: dan zult gij de vreze des Heeren verstaan en zult de kennis van God vinden,” Spr. 2: 3, 4 en 5. Daarom bid met Job: „Behalve wat ik zie, leer Gij mij, en dikwijls met David: Heere! leer mij uw inzettingen,” Ps. 119: 26. En zoals de blindgeborene: “Heere, dat ik ziende mag worden!” Het horen, lezen en samenspreken van het woord en alle middelen, die u kunt gebruiken om kennis te verkrijgen, zijn maar als vele zonnewijzers. die u niet kunnen wijzen hoe de dag gaat, indien de zon er niet op schijnt. Zo ook, hoewel er een Geest in de mens is, zo is het nochtans “de inblazing des Almachtigen die henlieden verstandig maakt,” Job 32: 8.

HOOFDSTUK XIII

Een bestraffing van diegenen, welke arbeiden alle dingen te weten, behalve Jezus Christus en Die gekruisigd.

In de tweede plaats: Indien wij behoorden niet voor te nemen iets te weten, dan Jezus Christus en Die gekruisigd, zo bestraft dit dan terecht diegene, welke niet arbeiden iets van Hem te kennen. Maar, behalve Jezus Christus, trachten naar de kennis van alle andere dingen.

Sommigen onderzoeken de kennis van de schepselen en van de dingen van de wereld, wroetende altijd in de aarde zoals de mollen, om verstand te hebben van koren, vee, land enz.

Anderen vergapen zichzelf in het onderzoeken van ijdelheden, en de ziel verteert zichzelf in schaduwen te vangen en laat de substantie lopen, zoals die Heidenen, welke “verijldeld zijn geworden in hun overleggingen,” Rom. 1: 21. Dat is, hun tijd

doorbrengende, en grote moeite doende om die dingen te onderzoeken, welker kennis niet nuttig was, noch voor zichzelf noch voor anderen. Evenals de spinnekop, die uit haar ingewand een net en zinnelijk web weeft, nochtans is het nergens goed voor, dan om weggevaagd te worden; of zoals dwaze kinderen, die arbeiden, zweten en zichzelf moe maken, om botervliegen te vangen. Of zoals de Israëlieten zichzelf moe maakten, om stoppelen in plaats van stro te vergaderen; of zoals de agaasteen, die allerlei schuim, vuiligheid en uitschot vergadert, maar alle kostelijke dingen varen laat; of zoals de zeilsteen, die ijzer naar zich trekt, maar laat het goud en zilver varen. Aldus zaaien zij wind en maaien wervelwind.

Ik denk aan een geschiedenis, die ik gelezen heb over Alexander de Grote. Wanneer iemand hem aangediend werd, die enige vermaarde kunsten kon verrichten, zeggende dat bij een erwt van verre kon werpen op een punt van een naald. Maar, in plaats dat hem een vergelding of geschenk voor die edele kunst gegeven werd, werd hij door hem bestraft. Wat, zei hij, verslijt u uw kostelijke tijd, om erwten op een punt van een naald te werpen? En waarlijk, alle betrachtiging naar ijdele wetenschappen, is maar een erwt te werpen op een punt van een naald, en zal veeleer van God een bestraffing als een vergelding ontvangen.

Anderen verslijten hun tijd in het onderzoeken om dingen te weten, die voor hen verborgen zijn, en hen niet aangaan (1 Cor. 8: 2). Zo onderzochten de discipelen wanneer Christus het koninkrijk van Israël zou oprichten, maar Christus zei, Hand. 1: 7: “Het komt u niet toe, te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft.” Zo ook Petrus, Joh. 21: 21 en 22: “Heere! maar wat zal deze? Jezus zei tot hem: Indien Ik wil dat hij blijve, totdat Ik kom, wat gaat het u aan? volgt gij mij.” Augustinus zegt, *er is een geleerde onwetendheid*. De verborgen dingen zijn voor God, maar de geopenbaarde dingen zijn voor ons en voor onze kinderen.

Anderen verslijten hun tijd in het onderzoeken van dwaze vragen, geslachtrekeningen, en nauwkeurigheden, welke kennis maar twist voortbrengt, en is gewoonlijk onnut en ijdel (Tit. 3: 9 en 2 Tim. 2: 23). Zo hadden de Atheners boeken van fraaie kunsten, welke men meent, dat boeken van zwarte kunst geweest zijn, maar nergens goed voor waren dan om verbrand te worden. (Hand. 19: 19). Hoewel dat zij de waarde daarvan berekenden op vijftig duizend zilveren penningen, welke, indien het Roomse penningen geweest zijn, hebben sommigen gerekend, dat het zou komen tot omtrent achthonderd ponden. Anderen menen, dat het wel belopen heeft boven de zesduizend pond.

Zo hebben de schoollraars veel kostelijke tijd verkwist in recht ijdele en onnutte kwesties, stro uitlezende in de Godgeleerdheid (zoals een eerwaardig, Godzalig en geleerd Bisschop zegt) en het zijn op zijn best maar dartele, ijdele en lichtvaardige vragen, zoals een ander zegt.

Anderen brengen hun tijd door in het onderzoeken van kunsten en wetenschappen, maar arbeiden niet om Jezus Christus te kennen. Dat is, onderzoekende om alle dingen te weten, uitgenomen die dingen, waarin al het ware goed en gelukzaligheid bestaat.

Ten eerste: de grammaticus, of letterwijze zal u zeggen, dat hij onderzoekt omtrent letters en woorden, hoe hij elk woord recht en terdege naspreken zal, maar hij vergeet te onderzoeken hoe hij recht en terdege leven zal. En nochtans, helaas! woorden vormen slechts een geluid en zij worden gesproken naar de gewoonte van het volk en niet altijd naar de regelen van de kunst, en zelden volgens de natuur van de zaken.

Ten tweede: de retoricus, of kunstspreker zal u zeggen, dat hij tracht zijn woorden in druk uit te spreken, deze versierende met bloemen, en voegende, als het ware, vermiljoen tot de verf, en nochtans slaat hij er geen acht op, hoe vuil hij is in zijn leven

en wandel. Tot besluit, het zijn maar als veel geschilderde woorden, of op zijn best veel wijze woorden, alleen goed om dartele oren te kietelen, en de eenvoudigen te bedriegen. Maar een vaste waarheid, goede stof, bekleed met behoorlijke woorden, worden bij de wijze meer geacht. Daarom vreesde Demosthenes Phocion, sprekende waarop het stond en meer terzake dan alle andere orateurs. En hij noemde hem *de bijl van zijn oraties, afhouwende al zijn retorische bloemen met één slag*. Daarom hebben veel van de wijste Heidenen deze kunst veracht. Socrates noemt het geen kunst noch wetenschap, maar scherpzinnigheid en vleierij. Plato acht hen maar als komediantspelers, lasteraars en achterklappers, makende de onschuldigen schuldig en de schuldigen onschuldig. Cato begeerde niet dat de retorica pleiten zouden, omdat zij, door welsprekendheid van woorden, lichtelijk tot recht of onrecht konden raden. Demosthenes roemde, dat hij het vonnis van de rechters kon veranderen naar zijn welgevallen. En Cicero werd genoemd een koning, die door zijn oraties alle dingen regeerde naar zijn welbehagen.

Ten derde: de redekavelaar zal u zeggen, dat hij onderzoekt om duidelijk te zien met de ogen van de rede, en daardoor steekt hij veelal de ogen van het geloof uit, welke, hoewel zij nooit tegen, nochtans dikwijls boven de rede zijn. Maar wij moeten door het geloof wandelen, en niet door het gevoelen of door de rede (2 Cor. 5: 7 en Hebr. 11: 1 en 3). Het is waar, dat de wil zonder de rede blind is. Maar het is evenzo ook waar, dat de Godegeleerdheid het graf van de rede is omdat wij dikwijls moeten leren de ogen van de rede toe te sluiten, opdat wij beter mogen zien met de ogen van het geloof.

Ten vierde: de dichters, hoe licht en leeg zijn die? zoals muziekinstrumenten, welke ons vermaken voor het tegenwoordige, zo lang ons de muziek in de oren is; maar daarna laten zij ons zwaarmoedig achter. Wij mogen er van zeggen, zoals Augustus van Homerus zei, dat zij vermakelijk ijdel zijn. En wat doen zij anders dan de oren van dwaze mensen behagen, met dartele rijmen, met maten van woorden en syllaben, met fabels en leugens? Ja, zij zijn overgegeven tot liegen, zegt iemand, dat zij niet onderzoeken wat waarheid is, maar trachten alleen om aangenaamheid en vergenoeging aan dwaze en dartele oren te geven.

En al hun naarstigheid is, dat zij niet in de maat van hun voet mogen kreupel gaan, maar zij slaan er geen acht op dat zij niet kreupel mogen gaan in hun zeden.

Ten vijfde: de historieschrijver, die kan u een lange historie van volkeren, steden en landschappen verhalen. En van het leven en de daden van andere mensen, maar hij verzuimt te onderzoeken de historie van zijn eigen leven. Hij onderzoekt nooit zijn eigen hart, maar is thuis een vreemdeling, hoewel hij wijd en breed bezig is. En hoe dikwijls nemen zij dingen aan op het goed vertrouwen en horen zeggen van anderen? De ene pluimstrijkende, en de andere te kort doende, zodat, zoals iemand zegt, zeer dikwijls de dingen maar hebben horen verhalen, en schrijven de naakte waarheid niet, zoals de zaken geschied zijn, maar zoals zij die zelf wensen en graag hebben willen.

Ten zesde: de cijferkunstenaar zal u zeggen, dat hij alles kan tellen, ja, tot de sterren toe. Maar hij werkt nooit “zijn dagen te tellen, opdat hij een wijs hart mag bekomen.”

Ten zevende: de sterrenkijker zal u zeggen, dat hij onlangs uit de hemel gevallen is, en zijn gedachten hemels zijn, zo hoog als de sterren. Maar niet boven de hemel, boven de sterren. Hij kan, door de sterren, uw geluk voorzeggen, en wat u hierna geschieden zal. En nochtans weet hij niet wat er ieder uur boven zijn eigen hoofd hangt, of wat hem

morgen gebeuren zal (Jak. 4: 14). Laat die mensen zich inbeelden wat zij willen, maar ik houd zeker, dat om van het geluk, einde, deugden, zonden enz. van mensen door de sterren iets te voorzeggen, zeer goddeloos is. Zoals Picus Mirand zegt: Zij schrijven die dingen de sterren toe, welke God alleen toekomen (Jesaja 8: 20).

Ten achtste: de musicus zal u zeggen, dat hij werkt om zijn snaren een rechte toon te geven, om een zoete harmonie te maken, en hij zal geen ongelijke snaar in zijn muziekinstrument dulden. Maar hij vergeet de ongelijke snaren van zijn ongetoonde genegenheden in een goede orde te stellen. Het is waar en kan niet worden geloofend, dat de muziek een grote vermaak voor de geesten is, nochtans is het maar ijdelheid. Want de vogels in de lucht schijnen wel zoet te zingen, als enig zoet gezang kan gemaakt worden. De Egyptenaren wilden niet dat de muziek door hun jonge lieden geleerd werd, omdat zij meenden dat het hen vrouwelijk zou maken. Antigonus, horende dat Alexander muziek speelde brak zijn harp en zei tot hem, dat het hem beter voegen zou te leren regeren, dan te leren zingen en muziek spelen.

Ten negende: de filosoof of wijsgeer zal zeggen, dat hij onderzoekt te weten, de aard en de natuur van het hele gebouw van Gods schepping als van het gevogelte, de beesten, het kruipend gedierte, de vogels in de lucht, de vissen van de zee. En nochtans weet hij niets van God en Christus, noch van zijn verdorven natuur, ja, hij weet niet dat hij zelf katijvig¹ en ellendig is.

Ten tiende: de medicijnmeester zal u zeggen, dat hij onderzoekt te weten, hoe hij de ziekten van het lichaam van een ander mens zal genezen. Maar hij neemt geen acht om de ziekten van zijn eigen ziel te genezen. Hij ziet op zijn eigen zonden zoals hij op de ziekte van zijn patiënt ziet. Of zoals op het urinaalglas, waarin hij liever de ziekte van een ander, dan die van zichzelf ziet. Daar gevoelt hij geen pijn van. En alhoewel ik niet wil zeggen, dat er dikwijls meer gevaar in de medicijnmeester is, dan in de ziekte zelf, zoals er gezegd werd van Adrianus: de veelheid van de medicijnmeesters heeft de prins om het leven gebracht. Of zoals Cato van haar zegt, dat zij meer zonden omhals brengen, dan zij genezen zouden of zoals iemand die gevraagd werd, hoe hij zo oud geworden was, antwoordde: Ik heb maar één medicijnmeester gebruikt. Nochtans dit weten wij, tenzij dat God de Medicijnmeester is, zo zijn zij medicijnmeesters van geen waarde. En daar is niets dat de ziekten van de ziel genezen kan, dan de kennis van Jezus Christus en Die gekruisigd.

Ten elfde: De rechtsgeleerde zal u zeggen; dat hij onderzoekt te weten, de wetten van het land, en niet de wetten van de hemel, de wetten van de mensen, en niet de wetten van God. Hij is dikwijls meer geleerd in de wet, dan in het evangelie. Velen, die weinig of geen kennis van Jezus Christus en Die gekruisigd hebben sterven zo met datgene, dat zij door de wet verkregen hebben, omdat velen van hen weinig of niets door het Evangelie hebben verkregen.

Ten twaalfde: de Godgeleerde zal u zeggen, dat hij werkt te zeggen en niet te doen. En zo wordt hij een farizeër, die zijn woorden beschaamd maakt, omdat zijn daden hen bestraffen. Ja, hoe dikwijls prediken wij als predikanten de kennis van Jezus Christus aan anderen, terwijl wij Hem Zelf niet ter zaligheid kennen? Terwijl wij anderen prediken, mogen wij zelf verworpingen worden. Maar het is de waarheid, dat wie

¹ Ramspoedig, nietig

Christus niet kent, geen kennis heeft, noch weet dat hij deel aan Hem heeft. Of, indien hij Hem kent, nochtans ken hij Hem niet, zoals Hij behoort gekend te worden.

Ik heb niet voorgenomen door deze redenen het onderzoeken van kunsten en wetenschappen te veroordelen, welke in hun trappen goed en van grote nuttigheid zijn maar slechts wanneer de mensen deze onderzoeken met verzuim en verachting van de kennis van Christus. Is het geen dwaasheid, het licht van de zon te verachten, en het licht van de maan en sterren boven hetzelfde te waarderen? Helaas! andere wetenschappen zijn op zijn allerbest maar gevoelens van mensen en schaduwen van waarheid. Christus is de Weg, de Waarheid en het Leven en zonder de kennis van Hem is er geen zaligheid.

HOOFDSTUK XIV

Een bestraffing van diegenen, welke arbeiden om Christus maar alleen door bespiegeling te kennen.

In de derde plaats: Indien wij niet alleen behoorden te arbeiden om Jezus Christus door bespiegeling te kennen, maar ook met toeëigening, enz. dan bestraft dit met recht drie soorten van mensen.

Ten eerste: Het bestraft diegene, die zichzelf tevreden houden met een algemene, historische en bespiegelende kennis. Zij weten wel dat Christus een Zaligmaker van de wereld is, maar zij weten niet, dat Hij hun Zaligmaker is; zij weten wel dat Hij voor de zondaren gestorven is, maar zij weten niet of Hij ook voor hen gestorven is. En dit is de hoogste trap van kennis waar vele mensen toe gekomen zijn. Maar laat deze mensen ernstig deze twee zaken overwegen:

1. Dat een algemene bespiegelende kennis van Christus zonder toeëigening, onnut en ijdel is.
2. Dat zulk een kennis gevaarlijk en schadelijk is.

1. Ik zeg dat zij onnut en ijdel is. Het is wel waar, dat “dit het eeuwige leven is, dat zij God kennen, en Jezus Christus, Die Hij gezonden heeft,” Joh. 17: 3, maar dat wordt niet verstaan van de kennis van Christus alleen door bespiegeling. Die kennis hebben ook de duivelen en het maakt hen niet heiliger noch gelukzaliger. Want de gelukzaligheid bestaat niet in kennis van goede dingen, maar in het genieten daarvan. Een parel in het oog maakt de mens niet rijk door die te staan aankijken maar een parel in de hand, zodat wij deze genieten. En waarom zei Paulus, dat hij “alle dingen schade achtte te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus?” Fil. 3: 1. Zeker hij meent niet om de uitnemendheid van de kennis van Christus door blote bespiegeling alleen, die een mens mag hebben en een duivel in zijn leven kan zijn. Maar hij bedoelt, zoals hij daarna verklaart, zodanige kennis waardoor hij Christus mag gewinnen. Want, hij voegt er aan toe: “om Wiens wil ik alle dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen en in Hem gevonden worden; niet hebbende mijn gerechtigheid,” enz. Helaas! wat nut en voordeel kreeg de oude wereld door het horen en weten dat er een ark was, waarin sommigen behouden werden, terwijl zij zelf in de wateren verdronken? En wat goed deed het die Joden, die in de woestijn door vurige slangen gestoken waren, dat zij wisten dat er een metalen slang opgericht was, waardoor anderen genezen werden, terwijl zij zelf door de steken van de vurige slangen stierven? Wat goed, wat weldaad of troost is het voor mij wanneer ik hoor dat er een pardon voor andere misdadigers is, en voor mij niet, maar dat ik sterven moet? Of voor een hongerig

mens, dat hij weet dat er brood genoeg is, maar hij evenwel van honger sterft? Dat er kleren zijn, maar hij naakt is? Dat er water genoeg in de zee is, maar hij verdorst en geen druppel heeft? Zo ook, beminden, wat nut doet het mij, te weten dat er een Zaligmaker voor anderen is, maar niet voor mij, zodat ik verdoemd zal worden? Wat voordeel doet een pleister, wanneer zij niet op de wond gelegd wordt? Of spijs, zo zij niet gegeten wordt? Of kleren, die niet worden aangetrokken? “Doet aan de Heere Jezus,” zegt de Apostel. Als Hij uw Zaligmaker niet is, zou het beter voor u zijn als er geen Zaligmaker was.

2. De bespiegelende of historische kennis zonder toe-eigening is zeer gevaarlijk en schadelijk voor ons zoals de staf van Mozes. Toen zij in zijn hand was werkte zij wonderen en was het de staf van zijn vertroosting. Maar toen zij uit zijn hand was, veranderde zij in een slang, gereed om hem te steken en te verslinden. Zo ook Christus, wanneer Hij door het geloof wordt vastgehouden, is Hij de staf van al onze vertroosting. Maar van ons verworpen zijnde, of door de hand van het geloof niet vastgehouden zijnde, zal Hij zich houden als een slang, om ons te steken en te vernielen. Zulk een kennis zal ons schadelijk zijn in drieërlei opzicht.

Ten eerste: Omdat zij niets voortbrengt, dan bitterheid, droefheid en kwelling voor de ziel, zodat men weet dat er een Zaligmaker is, maar Hij is niet voor mij. De duivelen zelfs kennen Christus door bespiegeling. Maar helaas! Die kennis verwekt hen geen verblijden, maar doet haar beven of brullen, zoals het geruis van de zee. Stel eens, dat er tien veroordeelde mannen in de gevangenis zijn, en dat er voor drie of vier daarvan pardon verkregen wordt, maar dat de anderen sterven moeten. Dit verzwaart hun droefheid, omdat zij sterven moeten, terwijl de anderen, die met hen veroordeeld zijn, vrijuit gaan en hun pardon hebben. Zo zal het de ziel met kwelling en droefheid vervullen, dat er duizenden vergeving verkrijgen en door Christus zalig worden, maar dat zij zelf verdoemd zal worden. Zoals Spira zei: *Christus is mij tot droefheid en tot kwelling, omdat ik Hem verworpen en veracht heb. Ik heb geen deel aan Hem!*

Ten tweede: De bespiegelende kennis van Christus alleen, zonder toeëigening, moet noodzakelijk gevaarlijk zijn, omdat, indien Christus uw Zaligmaker niet is, zo zal Hij uw Rechter zijn. Als u Hem niet kunt noemen *Heere Jezus*, dan zult u Hem noemen *Heere Rechter!* Indien u geen deel krijgt aan het bloed van het Lam, zult u deel hebben aan de toorn van het Lam, Joh. 9: 39: “Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen,” zegt onze Zaligmaker; daarom niet tot zaligheid van allen, maar alleen voor Zijn uitverkorenen. Ja, het is Christus die het vonnis van de verdoemenis over u zal strijken. Er is één die u verklagen zal, zegt Christus, namelijk “Mozes, op welken gij gehoopt hebt,” Joh. 5: 45. Zo is er Eén die veroordelen zal namelijk Jezus, op Wie gij vertrouwt. Ik heb gehoord van een advocaat, die een kwade zaak van een ouderzaad te bepleiten had, maar omdat hij een goede pleiter was, pleite hij deze vrij van het vonnis. Maar dezelfde advocaat tot rechter gemaakte zijnde, en dezelfde zaak voor hem komende, veroordeelde hij toen datgene, waarvoor hij te voren gepleit had. Zo zal ook Christus, die zo lang u leefde uw Advocaat was om voor u te pleiten, dan uw Rechter worden om u te veroordelen. “Dan zal Hij zeggen tot degenen, die ter linkerhand zijn: “Gaaf weg van mij, gij vervloekten!” enz., Matth. 25: 41. Hij, ja Hij, Die Zijn bloed voor u uitgestort heeft, dat u onder uw voeten vertreden hebt; Hij, Die over u geweend heeft, die verzoening voor u gebeden heeft. Maar u verhardt uw harten tegen alle tranen, betuigingen en smekingen. Hij zal zeggen: “Gaaf weg van mij!” Hij, die eens verscheen zoals een Lam, zal dan verschijnen als een Leeuw. Dan zult u beven om Hem in het

aangezicht te zien, wanneer “alle geslachten der aarde over Hem rouw bedrijven zullen, wanneer de koningen der aarde en de groten en de rijken en de machtigen zullen zeggen tot de bergen, en tot de steenrotsen, valt op ons, en verbergt ons van het aangezicht Desgenen, Die op de troon zit, en van de toorn des Lams!” Openb. 1: 7 en 6: 15, 16 en 17.

Ten derde: Een algemene kennis zonder toeëigening is schadelijk, omdat zij uw verdoemenis verzwaren zal. “Wee hem,” zegt Christus, “door welken de Zoon des mensen verraden wordt!” Ja, veeleer zeg ik: wee hem die in de Zoon van de mensen niet geloofd heeft; het ware beter voor hem, dat hij nooit geboren was. Ja, misschien was het beter, dat Christus nooit geboren was geweest. Want “dit is het oordeel,” zegt de H. Johannes, “dat het Licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad, dan het Licht,” Joh. 3: 19. Nu, waarom zegt hij, dat deze zonde meer het oordeel is, dan andere zonden? Brengen andere zonden, zoals dronkenschap, onkuisheid, lasteringen, enz. niet evenzeer de verdoemenis aan, als ongelovigheid? Ja zeker, maar deze zonde wordt meer bijzonder gezegd het oordeel over iemand te brengen, in drieërlei opzicht.

Ten eerste: Omdat deze een onvermijdelijke verdoemenis toebrengt. Er is geen mogelijkheid van zaligheid voor zulke mensen. Markus 16: 16: “Die niet zal geloofd hebben, zal veroordeeld worden.” Zoals Spira zei: God heeft mij verscheidene gaven gegeven, maar weigert mij de gave van het geloof en deze gaven zijn mij maar gelaten om mijn verdoemenis te verzwaren. Wat verhinderde de Joden om het land Kanaän in te gaan, anders dan het ongeloof? “En wij zien, dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege hun ongeloof,” zegt de Apostel Hebr. 3: 19. En wat verhindert ons van de hemel, anders dan ongeloof! God heeft maar twee stoelen om op te zitten, namelijk, de stoel van Zijn rechtvaardigheid en de stoel van Zijn barmhartigheid. Als de rechtvaardigheid een mens veroordeelt, zo mag de barmhartigheid nog voor hem pleiten; maar indien de barmhartigheid hem veroordeelt, zo is er geen hulp voor hem. En God heeft maar twee verbonden gemaakt, het ene van de wet, en het andere van het evangelie. Indien de wet ons veroordeelt zo is er geen offerande meer voor de zonde, maar wij moeten zeker verloren gaan. “Die niet gelooft, is alrede veroordeeld,” zegt onze Zaligmaker, Joh. 3: 18. Er ontbreekt niets, dan de uitvoering van het oordeel.

Ten eerste: hij is veroordeeld door het vonnis van het woord, hij staat vast voor een veroordeeld mens, Gal. 3: 10: “Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.”

Ten tweede: Hij is veroordeeld in het hof van de barmhartigheid, Mark. 16: 15 en 16: “Predikt het evangelie aan alle creaturen, enz. maar die niet zal geloofd hebben, zal veroordeeld worden.”

Ten derde: Hij is veroordeeld in het hof van zijn eigen geweten, 1 Joh. 3: 20: “Want indien ons hart ons veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen.”

Ten vierde: Hij zal zo zeker veroordeeld zijn, alsof hij reeds veroordeeld was.

Ten vijfde: Hij is alle uren in gevaar en vrees van hel en verdoemenis. Ja verder: “De toorn Gods blijft op hem,” Joh. 3: 36. Zij is aan hem vastgehecht, zodat er geen mogelijkheid is om die van hem weg te nemen, tenzij hij Christus gewint, maar zal eeuwig op hem blijven.

Ten tweede: Deze zonde van ongeloof wordt gezegd het oordeel te zijn, omdat zij een verdoemenis toebrengt, die niet te verontschuldigen is. Want deze “oordelen zichzelf des eeuwigen levens niet waardig,” Hand. 13: 46. Zoals iemand, die zijn pardon veracht, het in stukken scheurt, of onder de voet vertreedt, die is geen barmhartigheid waardig,

het is erger dan verraad. Zulken verachten hun eigen barmhartigheid. En de liefde veracht zijnde, wordt bij God en mensen, onder alle andere versmaadheden, het allerkwalijkst genomen. Want hoe kunnen die verwachten, dat God haar genadig zal zijn, welke geen barmhartigheid met haar zal willen hebben? Zeker, zij zullen een oordeel zonder barmhartigheid hebben, welke zichzelf geen barmhartigheid willen bewijzen. Indien de oude wereld verdrongen was geworden zonder in het bezit van een ark te zijn, of indien de Joden in de woestijn dood gestoken waren, zonder in het bezit van een metalen slang te zijn, het zou te verontschuldigen geweest zijn. Maar wanneer God haar van een ark voorzag om hen te behouden, en zij nochtans verdrongen, omdat zij niet daarin gaan wilden. En toen Hij aan de Joden een metalen slang liet oprichten en zij dan nog dood gestoken werden, omdat zij deze niet wilden aanschouwen, zo waren zij zonder verontschuldiging. Zo ook evenzo indien de mensen verloren waren gegaan en er geen Zaligmaker gezonden was geweest, om hen te verlossen. Zij zouden nog enige dingen meer voor zichzelf moeten voorwenden. Maar nu zijn haar monden gestopt. Zij zijn zonder enige schaduw van onschuld.

Ten derde: Deze zonde van ongeloof, of van Christus niet aan te nemen, wordt gezegd meer oordeel te zijn dan andere zonden, omdat zij een onverdragelijker en een onuitsprekeliijker verdoemenis toebrengt dan andere zonden; even alsof geen andere zonden de verdoemenis over de mens brachten in vergelijking tot het ongeloof. Wanneer God zijn strengste oordelen tegen de zondaren dreigt, zo is het dat Hij “hun deel zetten zal met de ontrouwen,” Luk. 12: 46. En Paulus zegt ons, Hebr. 10: 26 - 29, dat deze zwaarder straf zullen hebben, dan diegene, die de wet van Mozes teniet zullen gedaan hebben. Nochtans stierven die zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen omdat zij het bloed van Christus vertreden als slijk en drek, dat de prijs, het bad en de verlichting van de ziel is. Zij werpen Zijn bloed in Zijn aangezicht, en achten het als gemeen, als het bloed van een zwijn, of van een dief of moordenaar. Daarom belast de Heere zijn discipelen, dat, zo iemand aan welke Hij voorgedragen werd, Hem: verwierp, zij het stof van hun voeten zouden schudden, tot een getuigenis tegen haar (Lukas 10: 11).

De Joden werden soms om hun wederspanning, afgoderij en andere zonden door God geplaagd, door de Ammonieten, Filistijnen, Edomieten en anderen en zij werden gevankelijk weggevoerd zeventig jaar. Maar toen zij Christus verworpen hadden, wensende Zijn bloed op hen en hun kinderen, toen werden zij geheel door God verworpen, wat nu reeds zestienhonderd jaren geduurd heeft.

God dreigt, “dat het de lande van Sodom verdragelijker zal zijn in de dag des oordeels, dan diegene, welke Christus verworpen hebben,” Matth. 11: 24. U weet de zonde en het oordeel van Sodom, dat het vuur van de hemel neer kwam en hen tot as verbrandde. Zij lijden de straf van het eeuwige vuur. Maar het schijnt, dat de verwerping van Christus, naar Gods rekening, groter zonde is, dan de zonde van Sodom, en zij zullen te groter straffen hebben. Turken en Heidenen, die nooit van Christus gehoord hebben, zullen spelen in de hel in vergelijking tot deze. De duivelen zelfs zijn niet schuldig aan deze zonde van de aangeboden genade, en het bloed van een Zaligmaker te verwerpen. En daarom in dit opzicht mag de zonde van de mens gezegd worden de zonde van de duivelen te boven te gaan.

Tegenwerping: Maar, zult u zeggen, wie verwerpt Christus, of wie begeert niet zijn deel in Christus te hebben?

Antwoord: Het is waar, niemand verwerpt Christus onvoorwaardelijk, dan op die harde

voorwaarden, zoals zij dat opnemen, waarop Hij voorgedragen wordt, zoals haar rechteroog uit te steken, te scheiden van hun dierbaarste lusten en begeerlijkheden enz. Zoals Adam de verboden vrucht waardeerde boven het paradijs, of zoals Ezau zijn moes boven zijn geboorterecht verachtte, of als een haan op de mesthoop, een korrel graan liever dan een juweel heeft. Aldus werden zij waarlijk gezegd Christus te verachten en te verwerpen, zoals de jongeling in het evangelie deed, die de wereld stelde boven zijn Zaligmaker. Ps. 81: 12: “Israel heeft Mijner niet gewild.”

HOOFDSTUK XV

Een bestraffing van diegenen, welke Christus niet met toegenegenheid kennen.

Zo hebt u gehoord, hoe diegenen met recht te bestraffen zijn, die daar rusten op een bespiegelende of historische kennis van Christus, zonder Hem aan zichzelf toe te eigenen.

Ten tweede: Het bestraft diegenen, die zichzelf tevreden houden, om Christus alleen door bespiegeling en niet met toegenegenheid te kennen. Zij kennen Hem, maar zij hebben Hem niet lief; Hij woont in hun hersenen, maar niet in hun hart, geworteld en gegrond in de liefde. (Efeze 3: 17). Nu, die Christus niet lief heeft, die kent Christus niet, zoals God dat bedoelt, 1 Joh. 4: 8.

Maar wat, zult u zeggen, zou ik Jezus Christus niet liefhebben, mijn zoete Zaligmaker? Dan was ik niet waardig, dat ik zou leven, dan was ik erger dan een beest! Zoals Hazaël zei: wat, ben ik dan een hond?

Nochtans zijn er zeker veel mensen, die belijden dat zij Christus liefhebben, en Hem niet liefhebben. “Maar Ik ken ulieden, dat gij de liefde Gods in uzelf niet hebt,” zegt onze Zaligmaker, Joh. 5: 42; zie ook Col. 1: 21 en Joh. 15: 18. Misschien draagt u een huurlingsliefde tot Christus, zodat u Hem liefhebt om Zijn weldaden. Zoals een vrouw, die haar man mag liefhebben om zijn rijkdom, en niet om zijn persoon. Of zoals de vliegen de apothekerspotten liefhebben om de zoete zalven; of zoals een zieke zijn medicijnmeester liefheeft, niet om zijnentwil, maar om zijn gezondheidswil. En nochtans mag u Christus geen oprechte of geestelijke liefde toedragen.

Indien u Christus liefhad, zou u Hem niet hoger achten, dan alle aardse vertroosting? Zouden niet uw gedachten en genegenheden op Hem gesteld zijn? “Hoe kostelijk zijn mij, o God, Uw gedachten!” Ps. 139: 17 en Jer. 2: 32. Zouden uw begeerten Hem nalopen, en nooit vergenoegd zijn totdat u kunt zeggen: Christus is mijne? zoals de bruid zegt: “Ik zocht Hem, Die mijn ziel liefheeft!” en niets zou uw ziel zonder hem kunnen vergenoegen. Zou u zich niet afscheiden van alles, wat de genietingen van Hem zou willen verhinderen, zoals de zonde, de wereld of wereldse vergenoegingen? Zou u Zich niet vermaken in Zijn gemeenschap, zoals twee geliefden vermaak scheppen om tezamen te zijn, samen te wandelen, te spreken en elkaar te verkwikken? En wanneer zij afwezig zijn, is er niet een verlangen om wederom bij elkaar te zijn? Wat een onderlinge brieven en liefdestekenen worden er tot elkaar gezonden? Zou u niet iets of wat doen of lijden voor Hem? Ja, als u Christus liefhad zou u het niet met hem houden, wanneer Hij verongelijkt werd? Zou u niet liefhebben, wat Christus liefheeft, en haten wat Hij haat? Zou u niet vrezen Hem kwaad te maken? Zou iemand wel met opzet die Vriend bedroeven, die hij innerlijk liefheeft? Zoudt u niet bedroefd zijn, Hem enigszins te bedroeven of tegen Hem te zondigen, hoewel de liefde niet altijd kracht genoeg heeft om zich te wachten van te misdoen, zo heeft zij nochtans altijd kracht genoeg om bedroefd te zijn en te treuren, wanneer men heeft misdaan, evenals Maria, Petrus en

David. En nooit gerust te zijn, voor en aler u met Christus wederom verzoend bent. En zou u niet zorgvuldig zijn om Hem te behagen en Zijn geboden te onderhouden? (Deut. 31: 29).

Maar hoe kunnen wij zeggen, dat wij Christus liefhebben, zo lang onze harten niet met Hem gaan, zo lang onze gedachten en genegenheden van Hem vervreemd, en meer op de wereld en andere voorwerpen gericht zijn? “Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn?” Matth. 6: 21. Hoe kunnen wij zeggen, dat wij Christus liefhebben, terwijl wij van niets willen scheiden, en niets voor Hem willen lijden? De liefde is milddadig, de liefde kent geen moeilijkheden. (Hoogl. 8: 6 en 7). Zoals het blijkt in Jakob en in vele martelaren; wat is de reden, dat vele arme vrouwen, en die onwetende waren (in vergelijking) om Christus wil gestorven zijn, terwijl grote geleerde mannen zich tegen Hem gekant hebben? Dit, zij hadden wel meer geleerdheid, maar deze hadden meer liefde.

Zoals Alice Driver zei: *Ik ben menigmaal achter de ploeg van mijn vader gegaan, nochtans kan ik zo goed voor Christus sterven als iemand van u allen.* Hoe kunnen wij zeggen, dat wij Christus liefhebben, terwijl wij zijn ledematen, Zijn kinderen en Zijn beeld niet liefhebben, (daar wij weten dat David Mefiboset liefhad, om Jonathans wil). Wanneer wij het niet met Hem maar tegen Hem houden, wanneer wij zijn vijanden liefhebben en zijn vrienden haten? “Is dit de vriendelijkheid aan uw vriend?” zei Absalom tot Husai, “waarom gaat gij niet met uw vriend?” Hoe kunnen wij zeggen, dat wij Christus liefhebben, wanneer wij geen vermaak scheppen in Zijn gemeenschap, (geen samenhandelen van minnebrieven met Hem hebben) en Zijn verschijning niet liefhebben, maar liever zoals een hoer wensen, dat Hij Zijn komst uitstelde?

Ten laatste: Om niet meer te zeggen, hoe kunnen wij zeggen, dat wij Christus liefhebben, wanneer wij niets doen, dan willens en wetens Hem verongelijken, en Hem verwekken tot toorn door onze kwade werken? Zouden wij wel zeggen, die man heeft ons lief, die er vermaak in schept om ons te kwellen en droefheid aan te doen, die er niet naar vraagt hoe hij ons verongelijkt in onze goederen, naam enz.? Heeft zulk een vrouw haar man wel lief, die zichzelf moedwillig met een overspeler gemeen maakt? Of heeft dat kind zijn vader wel lief, die hem een pijl in het hart wil schieten? Of zouden wij wel zeggen, dat die man ons liefhad, die zorgeloos en moedwillig een zaak nalaat, hoewel hij weet dat wij er plezier en vermaak in nemen?

Met één woord, diegene welke zijn zonden liefheeft, die heeft Christus niet lief. En die Hem niet liefheeft, die heeft geen deel aan Hem en ook kent hij Jezus Christus en Die gekruisigd niet, dan alleen door bespiegeling. Want voor hen, “die geloven, is Hij dierbaar,” 1 Petrus 2: 7. En tegen de zodanigen, die Hem niet liefhebben, heeft de Heere uitgeroepen: “*Anathema Maranatha!*” vervloekt zij hij, totdat de Heere ten oordeel komt!

Ten derde: Het bestraft degenen, welke zichzelf tevreden houden met een bespiegelende kennis, zonder een krachtige, werkzame en praktikale kennis; om naar die kennis en belijdenis van Christus te leven, zodat haar licht mag schijnen en de mensen zien, en God daarvoor verheerlijken mogen (Matth. 5: 15). Maar zij begeren alleen te kennen, opdat zij mogen gekend worden, tot ijdele eer en om daarvan te kunnen spreken; die geen practikaal gebruik en oefening van hun kennis maken, maar in hun zonden leven tegen hun kennis. (Rom. 1 : 32 en Judas vs. 14). Deze zijn zoals de sterrenkijkers, die alleen op de sterren zien om hen te bekijken, maar de schippers zien er op, om hun schip daarnaar te besturen, en door deze tot de haven geleid te worden. Deze houden de waarheid in ongerechtigheid ten onder, Rom. 1: 18.

Bemerkt eens twee dingen.

Ten eerste: Wat goed doet de kennis een mens, als het geen practikale kennis is, indien hij geen gebruik van zijn kennis maakt? Wat nut doet het licht onder een korenmaat? Of een kaars in een donkere lantaarn? of het goud zo lang het in de aarde onuitgedolven blijft? of het vuur in een keisteen, zo het nooit uitgeslagen wordt? Ja, wie zou de zon zelf meer achten als een duistere wolk, als zij groot licht had en nochtans geen licht gaf, zodat zij ons nooit bescheen? Waarom zijn ons talenten gegeven, dan om die te gebruiken? Zodanige kennis is maar een schaduw van de kennis, zoals het koren, dat op de top van een huis groeit, het vult nooit de lege buik, noch de zeis van de maaier. Die kennis maakt haar niet heiliger noch gelukzaliger. “Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij, zo gij dezelve doet,” zegt Christus, Joh. 13: 17. “De vreze des Heeren is het beginsel der wijsheid; allen, die ze doen, hebben goed verstand,” zegt David, Ps. 111: 10. Eén appel van de boom van het leven is beter, dan al de vruchten van een boom van de kennis van goed en kwaad. Want wij zullen eens geoordeeld worden, niet naar het licht dat wij gehad hebben, maar naar het licht dat wij gegeven hebben; zoals die bij Matth. 25, geoordeeld werden, niet naar de talenten die zij ontvangen hadden, maar naardat zij daarmede gehandeld en met dezelve te werk geweest waren.

Ten tweede: Wat nog meer is, de mensen, die alleen een bespiegelende kennis hebben, doen grote schade in tweeërlei opzicht.

1. Zij schaden zichzelf. Want het doet hen zondigen met een kaars in hun hand, zoals een mens die een toorts in zijn hand had, en nochtans in de goten wandelde. Het doet hen zondigen zoals de duivel tegen kennis, en het maakt, dat hun zonde niet te verontschuldigen is. (Rom. 1: 18). “Want het ware hun beter, dat zij de weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij, die gekend hebbende, weder afkeren van het heilige gebod, dat hun overgegeven was,” 2 Petrus 2: 21. “Wie dan weet goed te doen, en niet doet, dien is het zonde,” Jak. 4: 17; zie Rom. 2: 1 en 2. Dat is, het is zonde met overtuiging, het is een moedwillige hardnekkigheid en wederstand tegen God, en een soort van zondigen tegen de Heiligen Geest; (Hand. 7: 51) omdat het tegen de verlichting van de Heilige Geest is. En als die zondigden zonder verontschuldigd te kunnen zijn, welke maar tegen het licht van de natuur in gingen, (Rom. 1: 21), wat verontschuldiging zullen die hebben, welke tegen het licht van het evangelie in gaan? Vele zodanigen zijn in wanhoop gestorven, als ook Spira, die zei, dat er geen genade voor hem was, omdat hij de waarheid verloochend had tegen zijn geweten. “Want zo wij willens zondigen,” zegt de Apostel, “nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden. Maar een schrikkelijke verwachting des oordeels,” Hebr. 10: 26 en 27. Wie erbarmt zich over een mens, wanneer u hem waarschuwt voor het vergif, en hij het nochtans wil? of voor een huis dat besmet is, en hij er nochtans in wil gaan? Wie deze kennis heeft, vermeerdert zijn droefheid.

2. Zij schaden anderen met hun kennis, zo zij niet geheiligd is. Het is als een zwaard in de hand van een dol mens; of zoals de eenhoorn, die, hoewel het een kostelijke hoorn is, nochtans zo lang hij op het hoofd van het dier staat, gevaarlijk en schadelijk is. Zij geven grote ergernis aan zwakken, en zijn gelijk aan valse lichten op de oever van de zee, die de schepen op het zand en op de klippen leiden, om zich aan stukken te doen stoten.

Een edelvrouw werd atheïst, een Godverloochenend mens, omdat zij dicht bij een groot leraar woonde, die zeer geleerd was, en uitnemend predikte maar zeer ongebonden leefde. En geen wonder, want wij zijn gewoon te wandelen naar voorbeelden, meer dan

naar geboden; terwijl de onwetendheid denkt, waarom zou ik vrezen, wanneer de kennis het durft te avonturen? Nu alle zodanigen worden door de Apostel met waarheid gezegd, dat zij Jezus Christus niet kennen. “Die daar zegt: ik ken Hem; en Zijn geboden niet bewaart, die is een leugenaar, en in die is de waarheid niet,” 1 Joh. 2: 4. Zoals er gezegd wordt van de zonen van Eli, dat zij de Heere niet kenden, omdat zij kinderen Belials waren en in wederspanningheid tegen de Heere leefden (1 Sam. 2: 12).

HOOFDSTUK XVI

Dit toont ons hoe dankbaar en vergenoegd diegenen behoren te zijn, die Jezus Christus en Die gekruisigd ter zaligheid kennen.

Tot hiertoe hebben we bestraft drie soorten van mensen: een soort die niets van Jezus Christus kennen, een andere soort die alle dingen tracht te kennen behalve Jezus Christus, en een derde soort die zichzelf tevreden houden met blote bespiegelende kennis van Christus, zonder toeëigening. Nu, in de vierde plaats, aangezien de kennis van Christus zo uitnemend, zo nuttig en troostvol is, leert het ons dan de gelukzalige staat van al diegenen, die Jezus Christus ter zaligheid kennen: te weten met een toeëigenende, toegenegen en werkzame kennis. O! hoe behoorden zij met de wijze koopman, hebbende de kostelijke parel gevonden, zich te verblijden, hoewel zij niets anders hadden, om zich in te verheugen? Hoe zouden die mensen zich verblijden, die een kabinet van kostelijke parels en juwelen, of een buit vonden? Veel meer behoorden zij zich te verblijden in deze parel, bij welke alle andere parels en juwelen niet te vergelijken en niet waardig zijn genoemd te worden. Christus is een Juweel van meerdere waarde, dan beide de Indiën. De kamerling, toen hij Christus gevonden had, “reisde zijn weg met blijdschap.” Petrus zegt: “Denwelken gij niet gezien hebt, en nochtans liefhebt; in denwelken gij u nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde,” 1 Petrus 1: 8. De maagd Maria verblijdde zich meer, dat Christus haar Zaligmaker was, dan dat zij zijn moeder was. “Mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker,” zegt zij, Lukas 1: 47. En dat in deze zes aanmerkingen.

Ten eerste: Omdat Hij de grootste Gave is die God geven kan, of wij kunnen ontvangen. Joh. 3: 16: “Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft.” Dit is meer, dan dat God ons de gehele wereld gegeven had. Want God heeft maar één Zoon, en kan niet meer Zonen genereren, maar Hij zou wel meer werelden kunnen maken, naar Zijn gelieven. Deze gave is God Zelf, en Hij kan ons geen groter gave geven, dan Zich Zelf. Wij mogen zeggen zoals iemand tot Caesar zei, toen hij hem een grote verering gaf: *Dit is een te grote gift voor mij om te ontvangen, maar het is niet een te grote gift voor mij om te geven.*

Ten tweede: Omdat Hij de rijkste Gave is, die ooit gegeven wordt. Want Christus is alles in allen. “Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?” Rom. 8: 32. Hij is dat ene ding dat nodig is, dat ons alles toebrengt, zoals ik te voren breedvoerig verhandeld heb. Ja, Hij is die Gave van God; “Indien gij de gave Gods kende,” zegt onze Zaligmaker “zo zou gij van Hem hebben begeerd,” Joh. 4: 10. Waarom wordt Christus de Gave van God genoemd? God heeft ons meer gaven dan één gegeven. Het is waar, maar zoals de zon meer waard is dan al de sterren, zo gaat die gave al de anderen te boven; volgens het spreekwoord: Wij danken God niet voor de sterren wanneer de zon schijnt, want dan ziet men deze ziet.

Ten derde: Omdat Hij de uitgelezenste Gave is, welke God te geven heeft. Andere gaven geeft Hij zonder onderscheid, aan goeden en aan kwaden, ook liefde en haat weet de mens niet, uit al hetgeen dat voor zijn aangezicht is. Judas had de beurs, en de rijke

man at alle dagen lekker, zodat Lazarus wel vrolijk zou geweest hebben met zijn kruimels. Maar God geeft nooit deze Gave aan iemand, tenzij dat Hij hem liefheeft met een innerlijke, bijzondere en eeuwige liefde. Neem eens, dat een Prins vrijde met een grote jonkvrouw, en dat hij een juweel had, die een miljoen waard was. Het mag zijn dat hij zilveren stukken strooit, of enige algemene tekenen van gunst aan zijn dienaren geeft; maar zijn kostelijk juweel geeft hij aan zijn bruid. Dit juweel is Christus. Abraham mag Ismaël een fles water geven, maar Izaäk heeft de erfenis. “Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard,” zegt de heilige Johannes, “dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem,” 1 Joh. 4: 9. Ja, hierin is liefde geopenbaard, dat wij niet in de hel zijn, kermende met de verdoemde geesten: dat wij bevrijd zijn van de smartelijkste ziekten, en dat wij brood hebben om te eten, terwijl anderen gebrek lijden. Vraagt een hongerig mens naar de smaak van het brood, en hij zal u zeggen, dat het zoet is.

Zoals ik gelezen heb in de laatste oorlogen van Duitsland, van een meisje omtrent negen jaren oud, hetwelk haar moeder aansprak en zei: *Lieve moeder, laat ik u doden.* “Kind, zei zij, waarom wou je mij doden? *O, gaf zij ten antwoord, laat mij u doden, of dood u mij, want ik heb zeer grote honger, en men zegt dat mensenvlees zeer zoet is.* U ziet hier, dat mensenvlees, ja het vlees van haar eigen moeder, voor dit kind zeer zoet zou geweest zijn. Maar wij worden niet gevoed met mensenvlees, nee, het vlees van de beesten, de vogels in de lucht, de vissen van de zee, en de beste van Gods schepselen zijn voor ons. Wij zijn nog nooit zo ver gebracht om te zeggen, dat mensenvlees zeer zoet is. Daarin is de liefde geopenbaard, dat wij water hebben om te drinken, en ook wijn, wanneer anderen alsem en gal drinken, en hun drank vermengen met tranen en bloed. (Klaagl. 3: 19). Daarin werd de liefde geopenbaard, dat wij door het zwaard, pestilentie, hongersnood en zelfs nu in deze bedroefde tijden niet vernield zijn, daar er zo velen ten enenmale verderven, verminkt, verwond en geslagen zijn geworden; dat, daar de arme Protestanten in Ierland in het koudste van de winter naakt ontkleed en zo met instrumenten van de dood tot het gericht voortgedreven werden, wij dan nog klederen hebben om aan te trekken, huizen om in te wonen, bedden om op te liggen, vuur om ons bij te warmen en schepselen om ons te versterken. En dat wij dan nog gevoed worden met Zijn tarwe, onze tafels rijkelijk gedekt zijn, onze bekers overvloeien en dat God ons nog dagelijks overlaadt met Zijn weldaden, enz.

Nee, nee! dit is geen liefde, in vergelijking, hoewel wij geringer zijn dan de allerminste van Gods barmhartigheden, maar hierin wordt de liefde geopenbaard, dat God ons Jezus Christus gegeven heeft, dat Hij ons dat Juweel gegeven heeft. Het is waar, het is wel een liefde voor een verrader, dat hij spijs, en andere vertroostingën voor enige tijd geniet. Maar dat was inderdaad liefde, dat hij zijn pardon mocht hebben. Zo ook hier, dit is inderdaad liefde, dat God ons Jezus Christus geeft. Maar anderszins mogen wij zeggen, zoals Abraham murmurerende zei, toen God hem verkondigde wat grote dingen Hij hem geven wilde, wat zou U mij geven, zei hij, zolang ik zonder kinderen heen ga? En waarlijk, wat geeft God ons, in vergelijking, zo Hij ons Zijn kind Jezus niet geeft? Maar dan mogen wij zeggen tot God, zoals God tot Abraham zei: *Nu weet ik dat U mij liefhebt, aangezien U Uw enige Zoon van mij niet onthouden hebt.*

Ten. vierde: De Heere Jezus is de allerzeldzaamste Gave van alle andere gaven. Christus is een Gave, die maar aan zeer weinigen gegeven wordt; aan hier en daar één. Juwelen, zoals wij weten, worden niet in het algemeen, maar zeer zelden aan iemand gegeven, maar keistenen zijn algemeen. Elk mens heeft iets of wat van de wereld, maar weinigen hebben deel in Christus; ja zeer weinigen, Matth. 7: 14: “Want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt en weinigen zijn er, die dezelve vinden.”

In alle eeuwen heeft God dit juweel aan zeer weinigen gegeven. Er worden maar twintig rechtvaardige huisgezinnen vermeld, van Adam af tot Abraham toe; hetwelk een tijdsruimte geweest is van meer dan tweeduizend jaren. In de oude wereld maar acht rechtvaardige personen en in Sodom en de vijf steden, geen tien. En het meeste deel van de wereld, tot op dezen dag toe, zijn heidenen en Christus is aan geen van hen gegeven, aan welke God nochtans de rijkdommen van beide de Indiën gegeven heeft. De Turken, welke God laat zitten in het midden van de wereld, een machtig volk, en nochtans aan geen één van haar. Zo stervende, heeft God Jezus Christus gegeven. De Joden, aan welke Christus verborgen is, moeten allen verloren gaan en zijn vervloekt, tenzij God op een bovennatuurlijke manier aan iemand van haar Christus komt te openbaren. Onder de Papisten gaan duizenden en duizenden verloren, omdat zij Jezus Christus niet kennen, en op Hem betrouwen als hun enige Zaligmaker; hoewel God misschien enige arme en onwetende van haar mag genadig zijn. En zelfs onder ons, hoe vele onwetende, burgerlijke hypocrieten en Goddeloze mensen zijn er, die zichzelf bedriegen met algemene genaden en met een gedaante van Godzaligheid versierd zijn, in plaats van te zijn geheiligd; die koper voor goud, onkruid voor bloemen en laatdunkendheid voor het geloof nemen?

Nu, hoewel God hen voedt niet wereldse plezieren en vermakelijkheden, nochtans aan geen van haar, besteedt God Jezus Christus. “Al ware het getal der kinderen Israëls zoals het zand der zee, zo zal het overblijfsel behouden worden,” Rom. 9: 27. “Was niet Ezau Jakobs broeder? spreekt de Heere; nochtans heb Ik Jakob liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat,” Mal. 1: 2 en 3. “Er waren vele weduwen in Israël, nochtans tot geen van haar werd Elia gezonden, dan tot de weduwe van Sarepta.” (Lukas 4: 26). Zo zijn er ook vele volkeren in de wereld, ja, in Engeland, nochtans aan zeer weinigen van hen is Christus gegeven; zoals er veel algemene aarde is, maar weinig stof waar goud in is. Wat een oorzaken hebt u dan van verwondering en dankbaarheid! Heere, waarom geeft u mij dit juweel liever, dan aan andere mensen?

Ten vijfde: De Heere Christus is de allerzoetste Gave van alle anderen. Want als God ons Christus geeft, dan geeft Hij ons alle andere gaven in Zijn liefde en zij komen tot ons als zoetgemaakte zegeningen, zoals het hout dat “het bittere water zoet maakt.” (Exod. 15: 25). Wat goed deed Esters maaltijd aan Haman, terwijl de koning toornig op hem was en zijn aangezicht bedekt was? Wij achten een gouden ring van de koning meer, dan zij in substantie waard is, omdat het een teken van de gunst van de koning is.

Ten zesde: Christus is de allervrijste Gave van alle anderen. Die Gave kost ons niets, wij zullen daar niet meer voor betalen dan wij betalen voor de zon, die ons beschijnt. “Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft,” Joh. 3: 16. Wij hebben Hem niet gekocht en wij hebben Hem niet afgebeden. In sommige opzichten mag Christus gezegd worden aan ons meer bereid te zijn, dan het brood dat wij eten. Want daarvoor zweten en arbeiden wij maar zo hebben wij niet voor Christus gedaan. Wij hoeven niets voor Christus te geven om Hem te verkrijgen, maar alleen Hem aannemen. “O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk!” Jes. 55: 1.

Vraag: Maar hoe, Christus wordt gezegd ons om niet gegeven te zijn, terwijl ik mij moet bekeren en geloven om Hem te krijgen.

Antwoord: Net alsof een bedelaar zei: mijn aalmoezen zijn niet een vrije gave, want ik

moest gaan bedelen, om hem te ontvangen; dat is dan van uzelf niet, want God moest u benen geven om te gaan, en een hand om te ontvangen; God moet die conditie in u werken, welke Hij van u vereist. "Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof. En dat niet uit u, het is Gods gave," Efeze 2: 8.

Vraag: Maar hoe is een vrije gave, terwijl wij die moeten kopen? (Jesaja 55: 1).

Antwoord: Het is een vrije gave, omdat wij daarvoor niets betalen, dan onze zonden, hetwelk nog erger is als niets. En wij geven die niet aan God, maar werpen die van ons weg, omdat zij ons zouden schaden

O! Laat ons dan daarvoor dankbaar en met Christus tevreden zijn, hoewel wij alle aan andere dingen gebrek moeten hebben. Zoals een vader die aan zijn zoon een kostelijk juweel naliet, en geen enkel meubel; de zoon zal nochtans met dat juweel alleen tevreden zijn, omdat het meer waard is dan alle andere huisraad. Zou u uw parel wel verkopen voor al wat in de wereld is, zou u uw deel voor die wel verwisselen? Wie zou een parel voor een keisteen willen verwisselen? Of een kroon voor een kroonbloem? De hemel voor de aarde? Christus voor de wereld? Zeg dan met Jakob: "Ik heb genoeg zolang als Jozef leeft," en met Ezau, hoewel op betere gronden: "Ik heb genoeg mijn broeder!" En laat ons voornemen met Jakob, zo God ons brood wil geven om te eten en kleren wil geven om aan te trekken, dat wij Hem dan vrolijk dienen willen, (Gen. 28: 20), aangezien Hij ons Christus gegeven heeft. En laat ons niet alleen tevreden zijn, wanneer God geeft, maar ook wanneer Hij neemt; niet alleen wanneer wij het goede uit de hand van God ontvangen, maar ook wanneer wij het kwade van Hem ontvangen, niet alleen wanneer wij overvloed hebben van zegeningen, maar ook van ellenden. Niet alleen wanneer wij alles genieten, maar ook wanneer wij van alles beroofd worden. Evenals het schaap dat zowel lijdzaam is wanneer het geschoren wordt, als wanneer de wol op haar rug groeit. Deze les, hoewel zij hard is, had Paulus nochtans geleerd. "Ik weet vernederd te worden en weet overvloed te hebben; alleszins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden," Fil. 4: 12. De reden hiervan is, omdat hij het van Christus geleerd had. Ja, hoewel u nog zo arm bent, als u Christus weet de uwe te zijn, leer dan vergenoegd te wezen. Want het is geen teken van Gods mishagen arm te zijn, maar Jezus Christus niet te hebben; noch, om eigenlijk te spreken, kan niemand gezegd worden een arme heilige te zijn, die zulk een rijke Zaligmaker verkregen heeft, en die rijk in het geloof is. Neem eens, één was beroofd van al zijn geld, en had een kostelijk juweel bij zich, dat de rovers niet vonden. Zou hij niet verblijd naar huis toegaan, dat hij zijn juweel nog behouden had? Al uw gelukzaligheid ligt in dit kostelijke juweel, en het is portie en deel genoeg. Het is dat ene ding dat nodig is, zodat er niet meer nodig is, want dit ene ding zal u zijn in plaats van alles. Salomo zegt van het geld, dat het alles verantwoordt, misschien sprekende naar het gevoelen van de wereld. Maar ik ben verzekerd dat zulks waarachtig van Christus is, dat Hij alles verantwoordt.

HOOFDSTUK XVII

Een vermaning aan alle mensen, om te arbeiden naar de kennis van Jezus Christus.

Het vijfde is een nuttigheid van vermaning.

Aangezien de kennis van Christus, de alleruitnemendste, nuttigste en troostelijkste kennis is, behoorde ons dit dan gaande te maken boven alle dingen in de wereld, te arbeiden en aan te moeten wenden om Jezus Christus tot zaligheid te kennen, en onze arbeid omtrent andere dingen, met verzuim van Christus, te bewenen. Dit is ons grootste werk, “Ons te benaarstigen, om onze roeping en verkiezing vast te maken,” 2 Petrus 1: 10; dat is, om Christus aan ons zeker te maken. Wat wij ook verliezen, laat dit ons zeker zijn, dat wij onze ziel niet verliezen, dat wij Christus niet verliezen. Een ziel is zoveel waard als de gehele wereld, en één Christus is duizend zielen waard. Daarom laat dit onze grootste zorg zijn, om te onderzoeken met de stokbewaarder: “Lieve Heren! wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?” Hand. 16: 30. Wat weg zal ik houden om tot de kennis te komen, dat Christus mijn Zaligmaker is? Om ons daartoe aan te zetten, laat ons dan ernstig in onze harten overwegen, deze twee zaken.

Ten eerste: Wat hebben wij het meest nodig, of wat kan ons meer goed doen dan Jezus Christus? Is het rijkdom, eer, vermakelijkheden of enig ding, dat de wereld heeft, dat ons helpen kan?

Ten tweede: Hoe gereed en gewillig is God om Christus te geven? God is even zo gewillig om Christus te geven, als wij gewillig kunnen zijn, om Hem te ontvangen, op die voorwaarden als Hij Hem voorgedragen heeft; hetwelk daarin blijkt, dat Hij ons roept om Hem aan te nemen.

1. Door toeroeping: “Predikt het evangelie aan alle creaturen,” Markus 16: 15. “Wie wil, neme het water des levens om niet,” Openb. 22: 17.

2. Door vermaningen en dringende beweegredenen: “Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven; o huis Israëls?” Ezech: 33: 11. “Komt herwaarts tot mij, allen, die vermoeid en belast zijt,” enz., Matth. 11: 28.

3. Door bidden en smeken: “Wij bidden u van Christus wege, laat u met God verzoenen,” 2 Cor. 5: 20.

4. Door bevelen en geboden: zegt niet, ik durf niet geloven, want het is uw schuldige plicht; ik gebied u te geloven: “En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de naam van Zijn Zoon Jezus Christus,” 1 Joh. 3: 23.

5. Door dreigementen: “Zo gij Jezus Christus niet wilt aannemen, het zal zeer zwaar op u liggen: Wee u, Chorazin! wee u, Bethsaida!” enz., Matth. 11: 21. Waarom wee haar, anders dan omdat zij Christus versmaadden en verwierpen?

6. Door bewegelijke klachten: zoals Christus weende over Jeruzalem en zei: “Och of gij ook bekende, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient!” Lukas 19: 42. “Och, dat mijn volk naar Mij gehoord had!” Ps. 81: 14.

7. Door volharding: Hij houdt aan, verzoekende weder en al wederom, ja duizend malen: “Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop!” Christus staat en klopt, dat is, Hij houdt aan met kloppen, hoewel wij lange tijd de deuren van onze harten voor Hem gesloten houden. “Jeruzalem, Jeruzalem! hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeen vergaderen, en gijlieden hebt niet gewild?” Matth. 23: 37.

8. Door inwendige bewegingen en opwekkingen van Zijn Geest, twistende met onze Geest, om ons te bewegen tot Hem te komen. “Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens,” zegt God, Gen. 6: 3. Te kennen gevende, dat God lang twist met hardnekkige zondaars, voordat Hij hen overgeeft. En zeker, God zou nooit Christus gegeven hebben, noch Christus zou nooit gestorven zijn, en Zijn dienaren uitgezonden hebben om de mensen te bewegen om Hem aan te nemen, zo Hij niet gewillig was Hem te geven aan diegenen, die Hem zoeken. Wij weten, de vader van de verloren zoon kwam hem tegemoet toen hij wederkeerde, om te tonen hoe gereed Christus is, om diegene te omhelzen, die tot Hem komen. En zeker, klopt Christus aan onze deur, dat wij dan open doen, zo zal Hij open doen indien wij aan Zijn deur kloppen. En heeft God ons Christus gegeven, toen wij Hem niet eisten, zo zal Hij Hem niet weigeren diegene, die naar Hem vragen. “Doe mij open, mijn zuster, mijn vriendin, mijn duive, mijn volmaakte! want mijn hoofd is vervuld met dauw en mijn haarlokken met nachtdruppen,” zegt onze gezegenden Zaligmaker tot Zijn bruid, Hoogl. 5: 2.

Tegenwerping: Ik kan het geloof niet krijgen, het is in mijn macht niet, het is een gave van God, en een krachtige werking van de sterkte van Zijn macht. (Efeze 1: 19 en 2: 7). Kan een moorman zijn huid veranderen, of een luipaard zijn vlekken? Daarenboven ontbreken mij de hoedanigheden van een verbroken hart, enz.

Antwoord: Er wordt niet verwacht dat u het geloof zult verkrijgen door uw eigen macht, maar dat u het zult verzoeken van God Die het beloofd heeft te werken. Matth. 7: 7: “Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.” En Joh. 6: 37: “Die tot mij komt, zal ik geenszins uitwerpen.”

Tegenwerping: Maar dit wordt gesproken tot Gods uitverkorenen.

Antwoord: Hoe weet u of u niet één van Gods uitverkorenen bent? De beloften zijn gedaan aan al diegenen, die Christus willen zoeken, want anders was het geen verbond van de liefde en van betere beloften maar van toorn. En God zou dan Christus tot een straf zenden voor de mens. Stel eens, dat iemand zei, u mag mijn dochter hebben, als u met uw vinger aan de hemel kunt reiken; was niet zijn voorstel een rechte weigering? Of dat een koning tot een verrader zei, ik zal u pardonneren, als u een touw van zand kunt maken, of als u het niet kunt doen, zo zal ik u zevenmaal meer pijnigen; wat voor liefde en barmhartigheid zou er in zulk een voorstel zijn? Evenzo, als God zou zeggen, u zult zalig worden, als u kunt geloven, (dat al even zoveel te zeggen was, als een ster uit de hemel te trekken) en dat Hij het geloof niet geven wil diegenen, die het ernstig en naarstig zoeken; dat was Zijn schepsel te bespotten, en dan zou het een verbond van de toorns zijn en niet van de genade.

Vraag: Maar, zult u zeggen, hoe zal iemand de kennis van Jezus Christus met toe-eigening verkrijgen?

Antwoord: Ik antwoord kort en duidelijk, tot een hulp voor de onwetenden en van de nieuwelingen.

Ten eerste: Arbeid uzelf te overtuigen in vier zaken:

1. Dat u zonder Christus bent. Diegene wiens hart nooit vernederd noch veranderd is geweest, levende in verbintenis, liefde en macht van bekende zonden, hatende om veranderd te worden, hebbende een verhard en ongevoelig hart door de zonde, en in de ongerechtigheid vermaak scheppende, en bevindende in zijn hart een heimelijke vijandschap en haat tegen de personen en het gezelschap van de Godzaligen, vervreemd van God en Christus; (2 Cor. 6: 14; Gen. 3: 15) en die meer zoetigheid, rust, voldoening en vergenoeging in de wereld, gemakkelikheden, rijkdom, eer, enz. vinden, dan zij in Christus Jezus, of in de gemakkelikheden van de hemels vindt; zodanigen mogen verzekerd zijn, dat zij nog zonder Christus en zonder geloof zijn.

2. Arbeid overtuigd te zijn van de genoegzaamheid van Christus, om u zalig te maken, en dat er geen hulp noch zaligheid in enig ander schepsel te vinden is. Maar dat Hij machtig is om volkomen zalig te maken, die tot Hem komen. (Hebr. 7: 25). En dat Hij zo gewillig is om u zalig te maken, als u gewillig bent om zalig te worden, indien u gewillig bent om Hem aan te nemen, wanneer Hij u aangeboden wordt.

3. Arbeid om te zien de waardigheid en uitnemendheid die er in Christus is. “Indien gij de gave Gods kende enz., zo zoudt gij van Hem hebben begeerd,” Joh. 4: 10. U ziet hier, omdat zij de gave van God niet kenden, hebben zij hem niet begeerd. Onze genegenheden worden ontstoken, naarmate ons verstand het begrijpt. De ogen bewegen het hart en de schoonheid trekt de genegenheid. Daarom stelt de Heere Christus in het Hooglied zich voor met al de klederen van Zijn heerlijkheid, tot dat einde, opdat de bruid te meer tot Zijn liefde mocht getrokken worden en dus haar genegenheid te winnen. “Uw oliën zijn goed tot reuk, Uw naam is een olie, die uitgestort wordt: daarom hebben U de maagden lief,” Hoogl. 1: 1. Ja, daarom is het, dat het hele boek van het Hooglied zo met de lof van Christus versierd is, zoals het firmament met de sterren. Maar inzonderheid in het vijfde hoofdstuk, vanaf het negende vers tot het einde. En wat zijn de redenen waarom de mensen Christus Jezus zo weinig achten? Is het niet, omdat zij niets in Hem zien, waarom zij Hem zouden begeren? (Jesaja 53: 2). Maar van de uitnemendheid van Christus is hier tevoren in den brede gehandeld, in het negende, tiende en elfde hoofdstuk, waarop ik de lezer wijs.

4. Arbeid te zien hoe dat u Christus nodig hebt. U bent zonder Hem de ellendigste en rampzaligste, (Openb. 3: 17) ja, ellendiger dan enig schepsel, dat God ooit geschapen heeft, uitgenomen de duivelen.

Dit blijkt in vijf stukken.

1. Bemerk eens ernstig de veelheid van de zonden, waaraan u schuldig bent, welke meer zijn dan de haren van uw hoofd en het zand aan de oever van de zee, of dan de sterren die niet te tellen zijn. “Kwaden tot zonder getal toe, hebben mij omgeven, mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten,” zegt David, Ps. 40: 13: En nochtans, helaas! één van uw zonden zou genoeg zijn, om u eeuwig in de hel te doen zinken. (Gal. 3: 10).

2. Bemerk ook de dwaasheid en grootheid van uw zonden, welke eenmaal tegen u

zullen opstaan als vele duivelen, en uw Godverloochening en lastering, uw hovaardij, geveinsdheid, ijdele eer, uw eden en ontrouwheid, vuilheid en onreinheid, gierigheid, bedrog, verdrukking, moedwilligheid, haat, nijd en een wereld van boosheid. “Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden,” zegt David, Ps. 38: 5.

3. Bemerk uw zonden eens met hun vergrotingen en omstandigheden. Vele van die zijn begaan met voorbedenkingen en moedwilligheid, tegen uw beter weten en geweten en tegen de bewegingen van de Heilige Geest, tegen uw eigen beloften, verbonden, en voornemens. Bemerk eens uw gedurige afwijkingen, zoals een hond wederkerende tot zijn eigen uitbraaksel, hetwelk hij nageworpen heeft, of zoals de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk. Bemerk eens uw volharding in de zonde, twintig, dertig, veertig, vijftig jaren, totdat misschien uw uurglas al half of meest uitgelopen is. En al deze tijd is meest doorgebracht in uw lusten, de duivel, en de wereld te dienen, en in vijandschap tegen God en Zijn gerechtigheid.

4. Omdat wij gewoon zijn te zeggen, wij zijn allemaal zondaars, wie kan zeggen, *ik heb niet gezondigd*? Merkt dan aan, dat uw zonden en uw schandvlekken niet zijn, als de vlekken van Gods kinderen, Deut. 32: 5, want zij zondigen wel, maar zij haten hun zonden, zij zuchten en zij zijn moe daaronder, maar u bemint uw zonden, u schept er vermaak in, u wilt ze niet verlaten, Maar u leeft moedwillig in bekende zonden tegen uw geweten en u bent onder de macht en de heerschappij van de zonde. (2 Thess. 2: 12; Tit. 3: 3 en Rom. 6: 14).

5. En ten laatste, merkt op de zware oordelen die u omwille van de zonden over het hoofd hangen. U bent door van God gehaat en vervloekt, en ligt in dit leven open voor al Zijn oordelen; om hiernamaals met de duivelen en verworpenen in eeuwigheid gepijnigd te worden, alwaar u niet anders doen zult, dan brullen, huilen, wenen en kermen en uw tanden knersen, tot in alle eeuwigheid.

Bedenkt bij uzelf, dat er reeds velen in de hel zijn, om dezelfde zonden waarin u nog leeft. En als u leeft en sterft zonder Christus zult u eerlang bij hen zijn. Redeneert aldus: is Kaïn in de hel, omdat hij de werken van zijn broer haatte die rechtvaardig waren, (1 Joh. 3: 12) dat is mijn zonde; ik heb de rechtvaardige werken in mijn broer gehaat. Zijn er sommigen in de hel, om hun gierigheid, onreinheid, wellusten van het leven enz, (Job 31: 5) dit zijn ook mijn zonden, die schuilen ook in mijn hart. Ja, indien één zonde waarin ik met vermaak leef, mij verdoemen zal, zoals een dartel gezicht, een rechteroog, een begeerlijke ijdelheid enz. Onder welke hopen van toorn moet ik liggen, ik die aan zo menige duizenden zonden schuldig sta? En nu, zegt mij eens met droefheid, hebt u wel één ding meer nodig, dan een Zaligmaker ten einde uw pardon te bekomen? Gewis nee, ik weet wel dat de mensen kwalijk tot dit geloof kunnen gebracht worden, welke van nature vervuld zijn met hovaardigheid en zelfliefde, en die gewoon zijn, van zichzelf een goed gevoelen te hebben, en te zeggen zoals Petrus tot Christus zei: “Heere, wees U genadig, dit zal U geenszins geschieden,” verdoemd zijn? Dat zij verre; ik wilde voor geen duizend werelden dat dit mijn staat was, maar nochtans het is zo, en het zal zo zijn, als u geen deel aan Christus krijgt. En zeker de mensen zullen nog ernstig zoeken, tenzij zij zien dat zij Hem van node hebben. “De gezonden hebben de Medicijnmeester niet van node, nog vragen naar Hem niet.” Wie is bezorgd voor een pardon, tenzij dat hij veroordeeld is?

Ten tweede. Het tweede middel om Christus te verkrijgen is, dat wij ziek zijn met onze

zonden. Want Christus is niet gekomen, om te roepen rechtvaardigen, maar zieke zondaars tot bekering; zodanigen die vermoeid en belast zijn; de verbrokenen van hart; de verslagenen in het hart; (Markus 2: 17; Matth. 11: 28; Jes. 61: 1; Hand. 2: 37 en Joh. 3: 14). Die gestoken zijn door hun zonden, zoals de Israëlieten gestoken waren door vurige slangen. Een verbroken Christus, wil in een verbroken hart wonen. Hoewel sommigen dat tot een volgende hoedanigheid stellen, nochtans ben ik verzekerd dat de ganse Schrift dat gewoonlijk voorhoudt als een voorkomende hoedanigheid om Christus aan te nemen en daarom spreekt de Schrift van een bekering (of het alleen een bekering van de wet is, of dat het ook een Evangelische bekering is, die, voor het geloof, daar op volgt, dat wil ik nu niet disputeren) die voor het geloof gaat, zoals Matth. 21: 32: “Gij hebt geen berouw gehad, om Hem te geloven.” En Paulus predikte “de bekering tot God, en het geloof in onze Heere Jezus Christus,” Hand. 20: 21. En in de onderwijzing van de eerste kerk leerden zij “de bekering van dode werken en het geloof in God,” Hebr. 6: 1. Want zo iemand een ziekte heeft die hij het kent, nochtans indien zij hem geen pijn doet, zo zal hij niet uitzien naar een Medicijnmeester, o nee, niet voordat hem de pijn zo drukt, dat hij ze niet dragen kan, of dat hij vreze van sterven heeft. Evenzo zal niemand tot Christus komen tenzij dat hij zo gepijnigd wordt van zijn zonden, dat hij het niet verdragen kan, of dat hij bevreesd is dat hij sterven en om dezelve verdoemd zal worden. En waarlijk zodanige, en zodanige alleen, zijn bekwaam om Christus hoog te achten, zoals de zieken alleen verblijd zijn over de Medicijnmeester. Een veroordeeld man; die op de ladder staat en gereed om afgestoten te worden, o hoe verblijd is hij over zijn Pardon? Zoals diegenen, die door vurige slangen gestoken waren, o hoe welkom was de metalen slang voor hen? Ja, zodanigen zullen gewillig zijn om Christus te ontvangen naar Christus eigen voorwaarden. “Bekommernissen in het hart van de mensen buigen het neder.” Zoals wij zien in Paulus die toen uitriep: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” Hand. 9: 6, En in de verloren Zoon die bad, “Vader, maak mij als één van uw huurlingen.”

Ten derde. Het derde middel, om Christus voor ons te verkrijgen, is naar Christus krank te zijn: zoals de kerk was, “Want Ik ben krank van liefde;” Hoogl. 2: 5. Christus roept de hongerige en dorstige, “Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke;” Joh. 7: 37; “Ik zat water gieten op de dorstigen, en stromen op het droge,” Jes. 44: 3; “Hongerigen heeft hij met goederen vervuld;” Luc. 1: 53; zoals een moeder haar borsten opent, wanneer haar kind daarom schreit, zo opent Christus Zijn boezem van de liefde aan zulken die ernstig naar Hem verlangen. Wij weten dat de dorst vier eigenschappen heeft: eerst komt zij voort door een brandende hitte, hetzij dat iemand verhit is door de warmte van de zon, of door grote arbeid. En ten tweede, het is niet een trage, maar een brandende ernstige begeerte; geeft aan een dorstig mens wat u wilt, goud of zilver, niets kan hem vergenoegen dan water. Ten derde, het is een roepend verlangen; hij bidt, roept en kermt om water: och geef mij water of anders sterf ik. Ten vierde: het is een tegenwoordig verlangen; uitstel vermeerdert en maakt hem razende van verlangen. Zo is het met een ziel, die naar Christus dorst: 1. Zij is verhit door de hitte van Gods toorn. 2. Haar verlangen is brandende, zij verlangt meer naar Christus, dan naar duizenden van goud of zilver. 3. Dan roept zij uit: *Ik heb dorst!* Een gejaagd hart schreeuwt niet meer naar water dan een dorstige ziel naar Christus. (Ps. 42: 1 en Spr. 13: 12 en 19). 4. Zij is niet vergenoegd, voordat zij Christus gevonden heeft; geef mij Christus, of anders sterf ik, zegt zij. Evenals Rachel eens zei: “Geef mij kinderen! of indien niet, zo ben ik dood!” Gen. 30: 1.

Ten vierde. Een vierde middel is, dat wij gewillig zijn om te scheiden van alles wat wij

hebben en van al onze zonden om Christus te verkrijgen, Zoals de wijze koopman, die alles verkocht wat hij had, om de parel te kopen. (Matth: 13: 46). Hij is gewillig om aan Christus zijn ziel en genegenheden te geven; zijn lichaam om gevangen, ja, om verbrand te worden, en al zijn goederen, ja zelfs zijn leven daarbij. Noch meer, om te scheiden van zijn lieve Delia's, zijn liefste lusten en begeerlijkheden, die hem tot nog toe liever geweest zijn, dan zijn leven, dan zijn ziel; dan de hemel, ja, dan Christus Zelf. Maar nu is Hij gewillig, die allen te verlaten om zijn deel in Christus te krijgen. Paulus roep uit: "Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal?" Hand. 9: 6. Ik ben tevreden om alles te doen, wat het zij, ja alles om Christus wil te lijden. Velen zijn nauwe bedingers en komen zeer na en weinigen bieden tot de volkomen prijs toe, en zo verliezen zij de koop. Het mag zijn dat sommigen wel van alles willen scheiden; uitgenomen een begeerlijkheid. Zoals Jakob wel al zijn zonen wilde laten behalve Benjamin, die zou niet gaan. Zij zeggen van sommige beminde zonen, zoals Naäman zei: "In deze zaak vergeve de Heere uw knecht," 2 Kon. 5: 18. En zoals Herodes met Herodias, de jongeling in zijn gierigheid, och spaar toch mijn rechter oog, mijn Jozef, mijn Adonia. Maar Christus wil alles hebben of niets. Indien iemand van al zijn boelen afscheidt, maar hij behoudt nog de liefde tot één hoer, die is een overspeler. Zo ook indien u de liefde tot één zonde in uw boezem behoudt, die u niet wilt nalaten, zo kunt u Christus nooit ontvangen.

Waarschuwing. Niet dat de zonde ons niet zal aankleven zolang als wij hier leven. Maar wij moeten op twee manieren van onze zonden scheiden. 1. In onze genegenheden en begeerten, gewillig zijnde, die allen te verlaten. 2. In onze voornemen, resoluties en betrachtingen, allen te verzaken.

Ten vijfde. Het vijfde en laatste middel om Christus te verkrijgen is, Hem te zoeken, met gebeden en tranen. "Zoekt, en gij zult vinden," Matth. 7: 7. Indien u begeerd had, Christus zou u de gave van God gegeven hebben, zoals Hij zei tot de Samaritaanse vrouw. (Joh. 4: 10). Aldus zocht Paulus naar Christus, Hand. 9: 11: "Ziet hij bidt;" hij lag op zijn knieën treurende, wenende, schreiende en smekende om Christus. Zoekt alleen ernstig en standvastig zoals Jakob worstelde met God, en zeg, ik zal U niet laten gaan voordat u mij gezegend hebt. Of zoals de Kanaänese vrouw, die niet afgewezen wilde zijn, zonder tenminste een kruimel van de genade te genieten. Of zoals Maria, toen Johannes en Petrus terug gingen, toen zij Christus niet terstond vonden, zij stond en bleef bij het graf, wenende totdat zij haar Zaligmaker gevonden had. Zoals Rachel riep om kinderen: "Geef mij kinderen, of indien niet, zo ben ik dood!" Gen. 30: 1. Ja, geef Mij Christus, of indien niet, zo ben ik dood; zoals iemand die zijn verloren schaap, en de vrouw die haar verloren penning zocht, die nooit aflieten om die te zoeken totdat zij ze gevonden hadden. Zegt met David: "Een ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken," Ps. 27: 4. En niet nalaten te zoeken en daarom te smeken totdat ik het verkregen heb, namelijk, dat ik mag kennen en weten dat Jezus Christus de mijne is. En hoewel God u mocht uitstellen, nochtans verwacht en bidt, en doet als Petrus deed, (Hand. 12: 16) die bleef kloppen totdat de deur geopend werd, zo gebruikt alle andere middelen; zoekt Christus in de tempel, want daar vond Zijn moeder Hem, en zo mag u Hem daar ook vinden, neemt waar al Zijn inzettingen, en laat uw oogmerk en hoop zijn Christus daarin te vinden. Zoekt Christus ook zo onder Zijn heiligen, verlaat alle kwaad gezelschap, en voegt u met Paulus bij de heiligen, (Hand. 9: 17) en volhard zo te zoeken, en ter gezegender tijd zal Hij tot u zeggen: u geschiede zoals u wilt, en aldus mag u Christus leren kennen, niet alleen als een Zaligmaker, maar als uw Zaligmaker, uw Heere en uw God.

HOOFDSTUK XVIII

Een vermaning om ons zelf te onderzoeken en te beproeven of wij ook Christus tot zaligheid kennen.

Laat dit nu in de eerste plaats, aan diegenen die menen dat Zij Christus tot zaligheid kennen, een nuttigheid van onderzoeking en beproeving zijn, of wij niet bedrogen worden, en of wij op vaste gronden weten dat wij ons deel in Jezus Christus hebben. “Onderzoekt u zelf, zegt de Apostel, of gij in het geloof zijt, beproeft u zelf,” 2 Cor. 13: 5; zoals men het goud bij het gewicht en de toetssteen beproeft. En dat om deze drie redenen.

De eerste en voornaamste reden is, omdat wij weten dat onze harten bedrieglijk en arglistig boos zijn, en wij zijn gereed onszelf te zegenen, daar het vrij zo niet gelegen staat; aldus was Laodicea bedrogen, die dacht dat zij “rijk, en verrijkt geworden was, en geen ding gebrek had, daar zij ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt was,” Openb. 3: 17. En de Farizeeër, die God dankte, dat hij niet was als andere mensen, noch als die tollenaar, omdat hij inderdaad zo gelukkig niet was; ja Salomo zegt ons, dat er “een geslacht is, dat rein in zijn ogen is, en van zijn drek niet gewassen is,” Spreuk. 30: 12. “Want zo iemand meent iets te zijn, zegt de Apostel, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed.” Paulus belijdt van zichzelf, dat “hij leefde zonder de wet, maar als het gebod gekomen is, (welke mij mijn staat ontdekte) zo is de zonde weder levend geworden, maar ik ben gestorven;” Rom. 7: 9; dat is, ik zag mijzelf in een verdoemelijke staat.

En de reden, waarom de mensen aldus bedrogen worden, is omdat zij steunen op hun eigen oordeel en gedachten, menende dat zij zichzelf best kennen, niet eens overleggende welk een groot bedrog er in haar eigen hart is, hoe gewillig om zichzelf te bedriegen, hoe blind en onwetende, hoe vol van hovaardij en eigenliefde, hoe dat het sust in zichzelf, en onwillig is om enig kwaad van zich zelf in te beelden of te geloven. En behalve dat worden zij bedrogen met duivelse ingevingen, of met het goed gevoelen over hen van andere mensen (Openb. 3: 1). Zij hadden de naam dat zij leefden, en dat stelde hen gerust maar zij steunden op valse gronden, zoals omdat zij rijk en voorspoedig waren, hetwelk eerder een merkteken is van iemand die van God niet bemind is, dan het tegendeel. Of omdat Christus voor de zondaren gestorven is, niet bedenkende dat Christus alleen voor de boetvaardige, vernederde en gelovige zondaren gestorven is. Of ten laatste, welke nog de grootste bedriegerij van allen is, dat de mensen bedrogen worden met algemene genade in plaats van zaligmakende genade omdat zij enige gelijkenis met de zaligmakende genade hebben en soms die gelijk schijnen zoals het onkruid op de korenvelden de bloemen in de hoven gelijkten, en nochtans zijn het geen bloemen maar het is onkruid. Of als koper dat op goud lijkt maar het is geen goud. Een aap die op een mens lijkt is nochtans geen mens maar een schim van de menselijke natuur. Kalk lijkt op suiker. Het schilderij van een mens lijkt een levend mens gelijk en de geschilderde druiven lijken op echte druiven. Maar wij weten dat het maar een schilderij is. Zoals Saul dacht dat het Samuel was die hij zag, maar het was Samuël niet maar de duivel in zijn gedaante. Zo ook algemene genaden mogen lijken op zaligmakende genaden, en nochtans, helaas! hoewel zij voor een tijdje wat schijnen mogen, en anderen bedriegen, zoals de lampen van de dwaze maagden, schijnende alsof zij gevuld waren met olie. Zij mogen u brengen tot Kades Barnea maar

zij zullen u nooit brengen tot Canaän, en nooit tot de zaligheid. “Wij verzekeren ons van u betere dingen, en met de zaligheid gevoegd,” zegt de Apostel, Hebr. 6: 9; te kennen gevende, dat alle genade niet gevoegd is met de zaligheid. Want een mens kan verlicht zijn geweest, en de hemelse gaven gesmaakt hebben, en de Heilige Geest deelachtig geworden zijn, (Hebr. 6: 4) en geheiligd zijn, (hoofdstuk 10: 29) en nochtans vallen in de zonde tegen de Heilige Geest. En een mens mag gewassen zijn, en nog een zeug blijven en zoals de gewassen zeug wederkeren tot de wenteling in het slijk. De onreine geest mag enigmate van een mens uitgegaan zijn, (Matth. 12: 43 en 44) en de mens mag ledig zijn in vergelijking tot die volheid, die tevoren in hem was, zoals een vat gezegd wordt ledig te zijn van honing of olie wanneer het meeste uitgestort is, hoewel er nog wat terzijde aanhangt. En een mens mag bekleed en versierd zijn met algemene deugden, en nochtans niet geheiligd zijn met zaligmakende genaden. Noch ook een nieuw schepsel zijn, maar gelijkende op een oud kleed dat omgekeerd en waar bij vernieuwing de wol opgehaald is.

Indien u mij vraagt, hoedanig zaligmakende en algemene genaden verschillen, antwoord ik, drieërlei.

Ten eerste: In hare inplanting. Zaligmakende genaden zijn gewortelde hebbelijkheden; zoals een boom, die diep geworteld is of zoals een kleed, dat in de verf geveerd is of zoals een brandmerk dat met een gloeiend ijzer op een vat gezet, hetwelk niet uitgevaagd kan worden. De wet van God is geschreven in hun harten, die niemand kan uitwissen; het zaad van God blijft in hem (Jer. 31: 33 en 1 Joh. 3: 9) zoals het licht dieper geworteld is in het lichaam van de zon, dan in het lichaam van de maan.

Maar algemene genaden zijn alleen voorbijgaande bewegingen, (een lichter werk van de Geest) maar geen hebbelijke gestaltenissen. De wortel ontbreekt hen en zij hebben geen diepte van aarde (Matth. 13: 5 en 6). Zij zijn gelijk een merk, dat met kalk gemaakt is, hetwelk lichtelijk kan uitgevaagd worden, en daarom verwelken zij zeer haastig, zoals (in de steenachtige aarde) een boom, die niet geworteld is, haastig verwelkt; of zoals een huis op het zand schielijk terneer geslagen wordt, omdat het geen fundament heeft. En zoals Judas, Demas en meer anderen.

Ten tweede: Zij verschillen in hun werking. Algemene genaden wederhouden, bedwingen en betomen de verdorvenheid, als een wolf, die vastgebonden, of als een leeuw, die in zijn hok gehouden wordt. Zij behouden nog steeds hun wolven- en leeuwen-aard en natuur, die zich wel spoedig zou openbaren indien zij maar losgelaten werden. Aldus werd Ezau bedwongen om zijn broer niet te beschadigen. En Laban om Jakob niet te verongelijken.

Maar de zaligmakende genade werkt een krachtige verandering van het hart en maakt een mens bekwaam om zijn verdorvenheid te haten en te overwinnen. En om meer te doen dan de algemene genade doen kan. Zoals Simson kracht en sterkte had om meer te kunnen doen, dan de mensen in het algemeen, zo kan zij de mens in sommige delen, wonderen doen werken en zodanige dingen doen, welke de kracht van de natuur te boven gaan. Zoals de wereld, de duivel en zijn eigen begeerlijkheden te overwinnen, zijn vijanden te vergeven, en het vlees met haar begeerlijkheden te kruisigen (1 Joh. 5: 4 en Gal. 5: 24).

Ten derde: De zaligmakende genade maakt de mens bekwaam om geestelijke daden met vreugde en vermaak te doen. Zij maakt de geestelijke werken zoet. “Ik heb een vermaak in de wet Gods, naar de inwendige mens,” zegt Paulus, Rom. 7: 22. “Zij is zoeter dan honing en honingzeem,” zegt David. “Mijne spijze is, dat ik doe de wil Desgenen, die

Mij gezonden heeft, en Zijn werk te volbrengen,” zegt onze Zaligmaker Joh. 4: 34. “De redenen Zijns monds heb ik meer dan mijn bescheiden deel weggelegd,” zegt Job. En het volk van God wordt gezegd, een zeer gewillig volk te zijn (Ps. 110: 3).

Maar de algemene genade, hoewel zij de mens mag trekken tot de betrachtingen van geestelijke daden, zo is het nochtans zonder vermaak; zij varen zwaarlijk voort, zoals Farao’s wagens, toen de wagenen weggestoten waren (Exod. 14: 25). Zij vinden geen smaak noch zoetheid in het gebed, in het horen van Gods woord, in het heiligen van de sabbat en dergelijke. Zij roepen terstond: “Ziet, wat een vermoeidheid!” en “wat nuttigheid is het, dat wij Zijn wacht waarnemen?” Mal. 1: 13 en 3: 14. En zeggen terstond zoals die bij Amos: “Wanneer zal de nieuwe maan overgaan, dat wij leeftocht mogen verkopen? en de sabbat, dat wij koren mogen openen?” Hoofdstuk 8: 5. Zij hebben geen smaak in de dingen van de Geest, maar van het vlees.

En aangezien er duizenden aldus bedrogen worden, zo zal ik nu wat in het bijzonder aantonen hoe de mensen bedrogen worden met nagebootste en algemene genaden, in plaats van oprechte en zaligmakende genaden. En dat in elf stukken.

Ten eerste: Sommigen worden bedrogen met een algemeen geloof in plaats van een zaligmakend geloof. Hij, die in Christus gelooft, zeggen zij, zal zalig worden; (Joh. 3: 16). Maar ik geloof in Christus, en steun alleen op Hem, om zalig te worden. Daarom twijfel ik niet, of ik zal zalig worden.

Antwoord: het is waar dat hij, die in Christus gelooft met een levendig zaligmakend geloof, zalig zal worden (Tit. 1: 1) maar een mens kan een soort van geloof hebben, en nochtans verloren gaan: de steenachtige “geloofde voor een tijd en in de tijd van de verzoeking weken zij af.” (Luc. 8: 13). Simon Magus geloofde ook, en werd gedoopt, nochtans was hij een gans bittere gal en een samenknoping van de ongerechtigheid, (Hand. 8: 13 en 23). Ja, Christus zegt dat velen in zijn Naam geloofden nochtans betrouwde Hij haar Zichzelf niet (Joh. 2: 24). Anderen geloofden in Christus, die “de eer der mensen meer liefhadden dan de ere Gods.” Joh. 12: 42 en 43.

Vraag: U zult zeggen, waarin missen zij?

Antwoord: In het bijzonder in drie dingen.

1. Omdat hun harten nooit voor Christus bereid, noch over hun zonden zijn vernederd geweest. Nu, Christus werd verhoogd zoals de koperen slang, om alleen diegenen te genezen, die door hun zonden gestoken waren, zoals diegene die door de vurige slangen gestoken werden (Joh. 3: 14). Hij is alleen gekomen om de vermoeide en de belaste rust te geven, en de verbrokene van hart te verbinden (Matth. 11: 28 en Jes. 61: 1).
2. Omdat hun harten nooit veranderd zijn geweest blijven zij op die manier ongeheiligd als te voren. Indien iemand in Christus is die is een nieuw schepsel (2 Cor. 5: 17). En tenzij dat iemand wederom geboren wordt, (hoewel hij in Christus gelooft) kan hij het koninkrijk Gods niet zien.
3. Hoewel zij Christus aannemen, nochtans geven zij zichzelf niet aan Christus over.

Tegenwerping: Ja, maar er zijn trappen in het geloof. Nu, hoewel ik zwak ben in het geloof, zo heb ik nochtans enig geloof; ik heb nochtans een graantje mosterdzaad; ik ben zoals het rokende lemmet en het gekrookte riet. Ik roep, Heere! ik geloof, kom mijn ongelooft te hulp, ik verlang naar Christus en ik zou Hem graag verkrijgen. Nu het verlangen naar het geloof, is geloof.

Antwoord: Het zwakste geloof dat er is bestaat niet in een blote begeerte en verlangen naar Christus, of naar het geloof, maar er is enige aangrijping van de één of andere belofte, hoewel duister. Er is enig vertrouwen en steunen op Christus, hoewel de mens dat niet onderscheidt en hij in zichzelf niets ziet, dan het verlangen, zo neemt hij zich nochtans voor Christus aan te hangen en te sterven aan de hoornen van het altaar. Het geloof is opgewonden in zijn hart, zoals de bladeren en de bloesem opgewonden is in de botte, en het geloof leeft en beweegt zich in hem, zoals een kind leeft en zich beweegt in de baarmoeder, en hij weet het niet. Maar hoewel dat het verlangen en de begeerte van het geloof, het geloof niet is, nochtans indien de begeerten recht gesteld zijn, zo kunnen zij tekenen van een verborgen geloof zijn.

Maar wilt u niet bedrogen zijn, zo neem acht op deze vier merktekenen van het zwakste geloof:

Ten eerste: De zwakste gelovige, hoewel hij niet kan geloven, (zoals hij meent) zo begeert en verlangt hij nochtans ernstig om te geloven, en hij is bedroefd omdat hij niet kan geloven: Heere ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp.

Ten tweede: Zijn verlangen naar Christus is om wanneer God Christus aanbiedt, Hem te ontvangen als zijn Heere en Zaligmaker om hem zalig te maken en te heiligen en hij neemt zich voor om Christus wil van alles af te scheiden. Nu, aan zulke zijn de beloften gedaan. Het rokende lemmet zal hij niet uitblussen (Matth. 12: 20). Het rokende lemmet heeft enig vuur bij zich anders zou het niet roken, alleen enige aardachtige vochtigheid weerhoudt het van te vlammen: zo ook de Geest van God vervult zo een ziel met zuchten en begeren. Hij rookt van verlangen, hoewel hij niet kan vlammen van vertroosting.

Ten derde: Hij is een gekrookt riet; hij is maar een riet, zwak en teer, en dat is nog gekrookt. Het zwakste geloof is altijd samengevoegd met een gebroken hart, treurende onder de zonde als zijn zwaarste last.

Ten vierde: Het zwakste geloof heeft zoveel kracht en sterkte dat het hem bekwaam maakt: om in al zijn wegen op zijn geweten te letten. Hoewel hij niet kan geloven is hij nochtans bevreesd om tegen God te zondigen. De vrouw die Christus maar aanraakte, kreeg kracht die van Hem uitging, welk haar bloedvloeien deed ophouden. Het zwakste geloof reinigt het hart, (Matth. 9: 21 en Hand. 14: 9) tenminste zoverre het niet de liefde tot enige zonde behoudt, waarin het niet zou willen verbeterd worden. Zoals u ziet een weinig Bezoar is krachtig in zijn werking en een weinig Muscus maakt veel welruikend, en dit kleine Mosterdzaad is waardig deze gehele grote wereld, want het doet een mens deel hebben aan het toekomende leven en heerlijkheid.

Maar nu, onderzoekt uzelf, en wacht u, dat u niet bedrogen en misleid wordt. Met geen geloof te bezitten, in plaats van een zwak geloof te hebben. Want,

1. Dan hongert u gewoonlijk niet naar Christus, en u treurt niet over het gebrek aan geloof.
2. Indien u dan naar Christus verlangt, het is niets dan, wanneer God Hem als uw Heere en Zaligmaker aanbiedt. U wilt Christus wel hebben om u zalig te maken, maar niet om u te heiligen. En u wilt wel graag uw zin hebben: wandelen naar de hardnekkigheid van uw eigen hart.

3. Onderzoek uzelf, en u zult bevinden, dat u geen gekrookt riet bent, maar een hoge eik of cederboom. Uw hart is niet verbroken, bloedende vanwege de zonde, maar het is hovaardig en hard.
4. Er is geen kracht van Christus uitgegaan om het bloedvloeien van uw begeerlijkheden op te dreggen, en daarom zeker, u hebt Hem niet aangeraakt, zelfs niet met de minste mate van het geloof.

Ten tweede: Sommigen werden bedrogen met een wettische en algemene bekering, in plaats van een zaligmakende en evangelische bekering. Zij zeggen, wie zich bekeert van zijn zonden, die zal zalig worden (Hand. 2: 38). Maar ik heb mij bekeerd van mijn zonden. Want,

1. Ik heb geweend en getreurd over mijn zonden, daaronder gezucht en gekermd.
2. Ik heb die aan God en de mens beleden en God om vergiffenis daarvan gebeden en ook anderen verzocht om voor mij te bidden.
3. Ik sterke resoluties gehad en vele beloften en voornemens gemaakt om mijn zonden te verlaten.
4. Wanneer ik met mijn oude zonden weder verzocht en bestreden ben geweest, zo heb ik daar tegen gestreden en die tegengestaan, hoewel ik door zwakheid overwonnen ben.
5. Ik heb mijn kwalijk verkregen goederen teruggegeven, en naar huis gezonden.
6. Ja wat meer is, ik heb enige van mijn zonden verlaten, hoewel ik nog over enige daarvan de overhand en overwinning niet krijgen kan; en daarom twijfel ik niet of ik waarlijk bekeerd ben en in een zalige staat.

Antwoord: Dit alles mag u doen en nog maar een algemene bekering hebben, die ook een verworpene kan hebben.

1. Want, weende en schreide Saul niet over zijn zonde? En was Judas niet zo vol van droefheid, omdat hij Christus verraden had, dat hij uitging en zichzelf verworgde?

2. En beleed Saul zijn zonde niet aan David zeggende: “Gij zijt rechtvaardiger dan ik: want gij, hebt mij goed vergolden, en ik heb u kwaad vergolden. Ik heb gezondigd?” 1 Sam. 24: 18 en 2: 21. En evenzo aan Samuel: “Ik heb gezondigd, omdat ik des Heeren bevel en uw woorden overtreden heb; nu dan, vergeef mij toch mijn zonde,” dat is, bidt God, dat Hij mij die vergeve. En riep Judas niet uit: “Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed!”

3. Waren Saul en Farao niet beiden van mening en voornemen, om hun zonden te verlaten? “Keer weder, mijn zoon David! want ik zal u geen kwaad meer doen,” zei Saul, 1 Sam. 26: 21. En Farao beloofde tweemaal: “Ik zal het volk trekken laten, dat zij de Heere offeren,” Exod. 8: 8. En wederom: “Bidt vuriglijk tot de Heere, enz. dan zal ik ulieden laten trekken, en gij zult niet langer blijven,” Exod. 9: 28.

4. Scheen Pilatus niet tegen te staan en te strijden tegen de zonde, bevindende een strijd in zichzelf, zeggende: “Zal ik uw Koning kruisigen? Wat kwaads heeft Hij gedaan? Ik ben onschuldig aan het bloed dezes Rechtvaardigen.” En wat een strijd had Herodes in zichzelf, voordat hij Johannes de Doper het hoofd deed afslaan. En Darius in Daniel tot de kuil van de leeuwen over te geven, hoewel niettegenstaande door gebrek van genoegzame kracht om tegen te staan, zij overwonnen werden.

5. Gaf niet Judas de dertig zilveren penningen terug, die hij ontvangen had, om Christus te verraden? Matth. 27: 3. En Micha de duizend en honderd zilverlingen, die hij zijn moeder ontnomen had? (Richt. 17: 2).

6. En deed Herodes niet vele dingen als hij Johannes hoorde prediken, hoewel hij zijn Herodias behield? (Mark. 6: 20).

Vraag: Maar, zult u zeggen, heeft God niet vergeving beloofd op de bekering? “Bekeert u, en uw zonden zullen uitgedelgd worden?”

Antwoord: Er is een wettische, en een evangelische bekering, of een algemene en een zaligmakende bekering. Er is een bekering tot zaligheid, die een droefheid naar God genoemd wordt (2 Cor. 7: 10). En daar is een droefheid naar de wereld die de dood werkt, wanneer zij zich bekeren van hun zonden alleen om de straf, uit vrees voor de hel, maar zij behouden nog gestadig de liefde tot de zonde in hun harten. Zoals ik breder zal handelen in het vierde merkteken van het geloof. In Hoofdstuk 20 wijs ik u daarop.

Ten derde: Sommigen worden bedrogen door algemene verlichtingen en nemen deze voor een zaligmakende kennis. Zij zeggen dat zij verlicht zijn geworden door de Geest van God, om te kennen de verborgenheden van het koninkrijk van God. Zij verstaan de Schrift en zij kunnen anderen leren, leiden, onderwijzen enz. Nu, onze gezegende Zaligmaker zegt: “Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus Die Gij gezonden hebt,” Joh. 17: 3. En zij hebben aangedaan de nieuwe mens, die vernieuwd wordt tot kennis (Coll. 3: 10).

Antwoord: Daar is tweërlei kennis. 1. Algemene verlichtingen, die de duivelen en een verworpenen kan hebben (Hebr. 4 en 10: 26). Een kennis die in de hersenen zweeft, van welke zij roemden in Paulus tijden, dat zij onderwezen waren uit de wet, dat zij leidsmannen van de blinden waren en een licht voor hen die in duisternis waren, onderrichters van de onwijze, en leermeesters van de onwetende, waarvan nochtans de heilige Paulus zegt dat zij maar een gedaante van de kennis hadden en dat zij die anderen leerden, zichzelf niet leren (Rom. 2: 18, 19, 20 en 21). En deze kennis mag een mens hebben en nochtans geen deel in Christus hebben, noch Christus tot zaligheid kennen. En ten tweede, er is een zaligmakende kennis van de Goddelijke waarheden, die genaamd wordt de vernieuwde kennis, welke zo wie die heeft, die is zeker dat hij heeft en zal hebben het eeuwige leven.

Vraag: Maar hoe zal ik weten, of mijn verlichting een algemene of een zaligmakende verlichting is?

Antwoord:

1. De zaligmakende en vernieuwde kennis is een toe-eigenende en een gelovige kennis. hij weet dat Christus een Zaligmaker is en ook zijn Zaligmaker is. Iemand kent zulk een huis en land, en ziet het aan, maar een ander kent het en ziet het aan als zijn eigen. De duivelen konden zeggen van Christus: wij kennen U van Wie U bent maar de zaligmakende kennis ziet de beloften, en ondergaat deze (Hebr. 11: 13).

2. De zaligmakende verlichting en kennis is werkzaam, zij geeft een licht aan de wil en genegenheden, en leidt die tot bewerkingen van die dingen die ze kent; zoals het oog

van het hoofd de voet leidt, zo leidt haar licht haar voeten in de wegen van de vrede (Luk. 1: 79). Maar algemene verlichting. is maar een kennis, die in de hersenen zweeft, zij leven in een gestadige praktijk van zonden tegen haar kennis. “Dewelke, daar zij het recht Gods weten,” zegt de Apostel, “namelijk, dat degenen, die zulke dingen doen des doods waardig zijn niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen.” Rom. 1: 32.

3. De zaligmakende verlichting en kennis is zekerder dan de algemene kennis, omdat zij gewrocht is door de Geest van God, en door God aan de ziel betuigd wordt, dat zij de oprechte en ware verlichting en kennis is. Hierom worden zij gezegd van God geleerd te zijn (Joh. 6: 45). En God wordt gezegd, dat Hij dat aan ons doet, door zijn Geest te openbaren (1 Cor. 2: 10).

Maar de kennis van natuurlijke mensen, of algemene kennis, is alleen maar bij gissing, omdat zij dat zo in de Bijbel en in andere goede boeken lezen. En daarom hebben zij maar alleen een geleerd gevoelen van de Goddelijke waarheden, maar zij zijn daar niet zeker van overtuigd. Zoals Lutherus eens zei, dat hij Christus aan alle mensen gepredikt had hoewel hij dat in zijn hart niet geloven kon. En daarom zijn de grootste en de allergeleerdste mensen, die niet geheiligd zijn, de grootste dwalingen onderworpen, en worden dikwijls de grootste afvallingen van het geloof.

Zoals Pendleton eens vroeg aan die arme Alice Driver: *Wie heeft u deze ketterij geleerd?*

Uzelf, zei zij.

Ja, zei hij, maar je ziet wel dat ik veranderd ben.

Ja maar, antwoordde zij, *het woord van God is niet veranderd.* Daar is een groot onderscheid tussen iemand die gelezen en gehoord heeft, dat de honing zoet en de gal bitter is, en een ander, die de zoetigheid van de honing, en de bitterheid van de gal geproefd heeft. Nu, de zaligmakende kennis heeft geproefd de zoetigheid van de genade en de bitterheid van de zonde. Zij heeft gesmaakt hoe goedertieren God is, (1 Petrus 2: 3). Zij heeft niet alleen gehoord hoe goedertieren Hij is, maar kan door ondervinding spreken; iemand die wijn of kostelijke wateren draagt; die kan wel zeggen, zij zijn zeer zoet en vol van geest en kracht, maar zij weten het beter die ze geproefd en gedronken hebben. Er is een groot onderscheid tussen de kennis van iemand, die alleen gelezen heeft of zulk een landschap op de kaart gezien heeft, en van een ander, die het gezien en daarin gewoond heeft. Een natuurlijk mens mag kunnen spreken van geestelijke dingen, maar hij heeft daar geen gevoelen van in zijn eigen hart. Ik loochen niet of een natuurlijk mens kan door een algemene verlichting een zekere smaak hebben van het goede woord van God, en de hemelse gave (Hebr. 6: 4 en 5). Echter, dat is maar alleen van de zoetigheid van de hemel en van het loon van de heiligheid, maar niet van de heiligheid, zelfs van haar loon en vergelding afgescheiden zijnde. Zo ook mag hij een smaak hebben van de bitterheid van de zonde, maar het is niet van het kwaad dat in de zonde is, maar van het kwaad, dat door de zonde komt, van het kwaad dat de zonde werkt, maar niet van de zonde zelf.

4. De zaligmakende verlichting heeft in zich een geestelijke onderscheiding (1 Cor. 2: 14). Hij ziet een grotere uitnemendheid, luister en schoonheid in de geestelijke dingen, dan een natuurlijk mens doen kan, hij ziet meer schoonheid en uitnemendheid in Christus, dan in de hele wereld, zoals een mens meer schoonheid en klaarheid in de zon ziet, dan in al de sterren. Zoals de wijze koopman, die Christus aanzag voor een kostbare parel, waard om alles daarvoor te verkopen, wat hij had en die te kopen (Matth. 13: 45). Paulus achte alle dingen schade en drek te zijn, om de uitnemendheid van de

kennis van Christus (Phil. 3: 8). Mozes die zulke heerlijkheid in Christus zag, dat hij de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom achtte te zijn, dan de schatten van Egypte (Hebr. 11: 26). Zulk een mens ziet de rijkdommen aan als lege ijdelheden, nietigheden en kwellingen; de eer als ijdele glorie, en een pilaar van rook, de dartele vermakelijkheden als de vuiligheid van een zwijn. Hij heeft de maan onder zijn voeten en is als iemand wiens oog vervuld is met het licht van de zon; alle andere dingen schijnen hem slecht en duister te zijn. Zo ziet hij een schoonheid in de heiligheid en in het bewandelen van de wegen van de heiligheid. Hij beoordeelt deze wegen van de liefelijkheid en haar paden als vrede (Spr. 3: 17). Hij ziet groter uitnemendheid en schoonheid in de armste heilige, dan in de grootste, rijke wereldling. Al mijn lust is tot de heilige, die op de aarde zijn en de heerlijke zegt hij (Ps. 16: 3). Aangaande de zonde, hij ziet daar meer vuiligheid en kwaad in, dan in alle verdrukkingen, oordelen, ja de hel zelf. Zoals Paulus meer uitriep over de zonde, dan over al zijn lijden: “Ik ellendig mens wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?” Rom. 7: 24. Maar een natuurlijk mens kan door een algemene verlichting niet onderscheiden de dingen die des Geestes Gods zijn (1 Cor. 2: 14). Hij ziet die schoonheid en uitnemendheid niet, die in Christus is, maar is meer opgenomen met de wereld en de eer daarvan; zoals de jongeling in het Evangelie, die Christus als niets achtte in vergelijking tot zijn rijkdommen (Matth. 19: 21 en 22). Zo ziet hij geen schoonheid in de wegen van God, maar acht die veeleer dwaze wegen te zijn (hoewel hij wel van het loon houdt). Hij begeert wel met Bileam te sterven de dood van de rechtvaardigen, maar hij begeert niet te leven het leven van de rechtvaardigen. En aangaande de heiligen, hij acht haar als een deel onzinnigen, het uitvaagsel van de wereld, en haar leven dwaasheid: en hoewel hij in het algemeen overtuigd is van de goedheid van de wegen van God boven de wegen van de zonde, nochtans in het bijzonder schijnen hem die niet best toe om deze te bewandelen, omdat de wegen van de zonde beter overeenkomen met zijn tegenwoordige verdorvenheid. Zoals een ziek mens of iemand die zere ogen heeft, kan zeggen dat het licht in hem zelfs beter is dan duisternis, maar niet voor hem omwille van zijn zere ogen. Noch kan hij de vuiligheid die in de zonde is zien, als zij maar van de straf afgescheiden is, maar hij ziet daar veeleer een groot vermaak en voordeel in. Zoals Eva in de verboden vrucht zag. En aldus, ziet u dat de zaligmakende kennis een doorstralender en onderscheidender oog heeft, dan het algemene licht bereiken kan. Een muziekmeester en een ander mens die horen beide wel het geluid van de muziek maar de één heeft een nauwkeuriger en onderscheidender oor om de melodie te onderscheiden, dan de andere. Een schilder en een algemeen mens zien wel beiden een schilderij aan, en deze zien alleen op de schoonheid van de schilderij, en kunnen wel verhalen van de verscheidene kleuren daarvan, maar de schilder ziet die het met een kunstig oog aan, en kan daar meer deftigheid in zien, dan de anderen.

5. De zaligmakende kennis, hoe meer licht zij heeft, hoe nederiger en geringer zij is in haar eigen ogen, want dat ontdekt haar zonden en menigvuldige zwakheden. Geestelijke ogen doen een mens inwendig zien. Paulus had grote openbaringen, maar hij achtte zichzelf geringer, dan de minste van alle de heiligen. Job, hoe hij God meer kende, hoe meer hij een afkeer van zichzelf had. *Ziet, zegt hij, ik ben gering, ik verneder mijzelf in stof en as.*

Maar algemene verlichtingen blazen de mensen op met hovaardigheid en doen haar een groot gevoelen van zichzelf hebben, zodat ze anderen bespotten en verachten, en die houden als onwetende, plompe en dwaze mensen. Zoals de Farizeeën zeiden: “Deze schare die de wet niet kent, is vervloekt,” Joh. 8: 49. “De kennis maakt opgeblazen,” zegt de Apostel, 1 Cor. 8: 1.

6. Het zaligmakende licht is zoals het licht van de zon, zowel vol van hitte als van licht. Het verwarmt en ontsteekt de genegenheden met liefde tot hetgene dat het kent, zoals Johannes een brandende en lichtende kaars was, die zowel brandende genegenheden, als schijnende verlichtingen had. Maar het algemene licht is zoals een bliksem, welke wel licht heeft maar geen hitte, het verwarmt noch ontsteekt de genegenheden niet met liefde tot de dingen die het kent. Nu, al ware het dat wij alle wetenschap hadden, en de liefde niet zo waren wij niets, 1 Cor. 13: 1, 2. “Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend,” zegt de Heilige Johannes, 1 Joh. 4: 8. Deze zien het licht, “maar zij hebben de duisternis liever gehad dan. het Licht,” Joh. 3: 19.

Ten vierde: Aldus hebben wij gehoord, hoe de mensen bedrogen worden met algemene verlichtingen, in plaats van zaligmakende kennis. De vierde bedriegerij is, wanneer de mensen natuurlijke en algemene begeerten en verlangens zien als heilige begeerten. Zij redekavelen aldus: De Heere heeft gezegd: “Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid,” Matth. 5: 6; “En die dorst heeft kome, en die wil neme het water des levens om niet,” Openb. 22: 17. En Hij heeft beloofd, dat “Hij het rokende lemmet niet zal uitblussen,” Matth. 12: 20. Maar hoewel ik mijzelf zwak bevind, en niet doen kan zoals anderen doen, zo heb ik nochtans goede begeerten. Ik wil wel graag naar de hemel gaan en zalig worden, en daarom hoop ik, dat Christus de mijne is, en dat ik zalig zal worden.

Antwoord:

1. Uw begeerten en verlangens zijn niet naar heiligheid, maar naar gelukzaligheid; niet naar de genade maar naar de heerlijkheid. U begeert noch verlangt niet dat uw hart veranderd mocht worden en uw lieve lusten en begeerlijkheden mogen gedood worden en ten onder gebracht worden. En daarom zijn dit maar natuurlijke begeerten uit een zelfliefde, want u wil wel graag in de hemel gaan en hebt een afkeer om ellendig te zijn, hetgeen ieder van nature begeert en verlangt. Begeerde niet Bileam te sterven de dood van de rechtvaardigen (zoals u gehoord hebt)? Zei de jongeling niet tot Christus: “Meester wat zal ik doen opdat ik het eeuwige leven mocht verkrijgen?” En die Christus om de broden volgde riepen uit toen Hij van het brood van de hemel sprak: “Heere, geeft ons altijd dat brood.” Ja, zulke begeerten worden er in de hel onder de verdoemden gevonden.

2. Uw begeerten zijn op voorwaarde en niet onvoorwaardelijk. U wilde wel graag de hemel hebben en uw lusten en begeerlijkheden ook, de hemel en gierigheid, de hemel en hovaardigheid, boosheid, onreinheid, enz. Zoals de jongeling die wilde wel graag de hemel gehad hebben als hij de hemel had mogen hebben en zijn grote goed behouden. Christus gebod hem die te verlaten. Bileam wilde wel graag in de hemel gegaan zijn maar hij had het loon van de ongerechtigheid lief.

3. Uw begeerten zijn zeer haastig en hevige bewegingen zoals de overvallen van een koorts: zij sterven en vergaan terstond.

4. Uw begeerten zijn luie en trage begeerten, zij gebruiken alle middelen niet om hun begeerten te verkrijgen, als een dorstig mens doet om water, is hij wel dorstig naar water die een bornput bij zich heeft, en zijn emmer niet wil neerlaten en putten? “De ziel des luiaards is begerig, maar er is niets. Maar de ziel der vlijtigen zal vet gemaakt worden,” zegt Salomo, Spr. 13: 4.

Ten vijfde: Een volgende bedriegerij is: Ik heb het woord van God lief, ik verheug mij daarin, en hoor het graag. Nu, David spreekt die gelukzalig, wiens lust in de wet van de Heere is (Ps. 1: 1 en 2).

Antwoord: zo was het met de steenachtige plaats, zij hoorden het woord, en ontvingen het met blijdschap, maar zij verwelkten terstond door gebrek van wortel. Zo ook Herodes die hoorde Johannes de Doper graag. (Markus 6: 20).

Maar het mag zijn, dat u in het woord vermaak schept en u verheugt vanwege de welsprekendheid van de predikant, zoals die mensen zich verheugden in Ezechiël, omdat hij hen was als een lied van de minne, als één die schoon van stem is, of die goed speelt. Maar hoewel zij uw woorden horen, zegt de Heere, zij doen zo niet, (Ezech. 33: 32) maar hun hart wandelt hun gierigheid na. Nu, niet de hoorders van het woord, maar de daders zijn zalig. (Matth. 7: 21). Maar indien wij het woord horen en niet doen, en niet in het werk stellen wat wij horen dan bouwen wij onze huizen op het zand. Deze zullen vallen wanneer de stormwinden waaien. Een natuurlijk mens komt tot het woord, als iemand die in een vermakelijk hof gaat, en zich een tijdje vermaakt in de zoete reuk van die mooie bloemen, maar een Godzalig hart vergadert een ruikertje van die bloemen, waarmee hij ververst wordt wanneer hij uit de hof gaat.

Ten zesde: De zesde bedriegerij: de Heilige Johannes zegt, “Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, omdat wij de broeders liefhebben,” Joh. 3. 14. Maar ik heb de kinderen van God lief en wens dat het hun wel mag gaan.

Antwoord: Maar wees wel op uw hoede dat u met dit merkteken niet bedrogen word. Want er is een natuurlijke verborgen liefde, die iemand ook aan de Godzalige mag toedragen en nochtans Christus niet ter zaligheid kennen: zoals Achab die Josaphat liefhad en maakte een verbond met hem. Zij gaven dezelfde namen aan elkaars kinderen: Jósafat noemde zijn zoon Jehoram, en Jehoram noemde zijn zoon Ahazia, en Achab noemde zijn zonen Ahazia en Jehoram. Evenzo trouwde Achab zijn dochter Athalia aan Jehoram, de zoon van Josaphat, en hij wilde Jósafat in zijn oorlogen mee hebben. Nochtans was hij een goddeloos mens. Farao beminde Jozef, en Darius beminde Daniël, Michal beminde David, en Herodes had Johannes de Doper lief.

Maar er is een geestelijke liefde tot de kinderen Gods (waar Paulus van spreekt Coll. 1: 8: “Die ons ook verklaard heeft uw liefde in de Geest;” wanneer wij hen liefhebben om de genade van God die in haar is, omdat het beeld van God in hen schijnt, wanneer wij een rechtvaardige liefhebben in de naam van een rechtvaardige.

Nu, aldus kan een natuurlijk mens een kind van God niet liefhebben, maar het is altijd uit het ene natuurlijke inzicht of het andere. Omdat zij vriendelijk, beleefd, getrouw en geloofwaardig zijn, of om het ene inzicht of het andere. Maar zij beminnen hen niet omdat de Geest van God in hen woont. Noch het is geen algemene liefde, want zo zij de ene liefhebben, zij haten de andere. Zij dragen geen liefde tot al de heiligen, zoals de Collossensen deden, (Coll. 1: 4) Maar het onderscheid tussen de natuurlijke en de geestelijke liefde tot de heiligen, wordt breder hierna verhandeld in het vijfde merkteken van het geloof, wat ik nu slechts aanwijs.

Ten zevende: De zevende bedriegerij. Ik vind een hart in mij dat de zonde haat, en ik ben in mijn plaats geweest als een Magistraat, een predikant, een meester van het huisgezin, enz. ijverig tegen de zonde, en voortvarende om dronkenschap, onkuisheid en dergelijke zonden te onderdrukken. Nu, de goddeloosheid en zonde te haten, is een

teken van genade. (Ps. 45: 7).

Antwoord: zo ijverde Jehu tegen de afgoderij van Achab, 2 Kon. 10: 25, 26, 27 en 28. En zo haatte Absalom de onkuisheid van Amnon met zijn zuster Tamar. Daarom doodde hij hem. Nochtans waren zij Goddeloze mensen. En zo mag u ook zijn, omdat uw haat en ijver tegen de zonde niet is omdat het een misdaad tegen God is (want dan zou u de ene zonde even goed haten als de ander en allermeeest de zonden in uw eigen hart) maar het is om ijdele eer of een ander oogmerk. Omdat die zonden tegen andere zonden en begeerlijkheden zijn, welke in uw hart wonen, of enigszins schadelijk mogen wezen. Zoals een verkwister een gierigaard haat, omdat hij tegen zijn zonde is, en wederom een gierigaard en verkwister en dronkaard, enz. Absalom haatte de onkuisheid van Amnon, omdat zij over hem en zijn zuster schande bracht. En aldus wreekten Simeon en Levi zich aan Sichem, omdat hij hun zuster verkracht had. Want zij zeiden: “Zou hij dan met onze zuster als met een hoer doen?” En de ijver van Jehu was niet tegen de afgoderij, maar het was om zijn eigen koninkrijk te bevestigen, en daarom dreigde God hem te straffen, Hos. 1: 4: “Zo zal Ik de bloedschulden van Jizreël bezoeken over het huis van Jehu.”

Ten achtste: Ik bevind in mijn hart een strijd tegen de zonde. Wanneer ik door zwakheid overrompeld word, vind ik iets in mijn hart, dat er tegen op staat. De Geest begeert tegen het vlees; (Gal. 5: 17) en “ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds,” zoals Paulus spreekt Rom. 7: 23.

Antwoord: zo was het ook met Pilatus, zoals u te voren gehoord hebt, en Bileam, toen hij ging om het volk van God te vloeken: “Wat zal ik vloeken, dien God niet vloekt?” Num. 23: 8. Maar deze strijd in een onwedergeboren mens is alleen een strijd tegen het voorschrift en de verlichting van een beschuldigend geweten en niet een tegenstand tegen de zonde, omdat zij God mishaaft, maar uit vrees voor straf en oordelen, van de hel, van schande en oneer of enig ander inzicht. En zij is gewoonlijk alleen tegen grove zonden, die het geweten dieper verwonden en verschrikken. Maar het hart van een kind van God staat de zonde tegen uit een andere grond, namelijk: hoewel hij vreest voor schande en straf, zo is het nochtans inzonderheid, omdat de zonde een misdaad tegen God is. “Hoe zoude ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God!” zegt Jozef, Gen. 39: 9.

Ten negende: Ja, maar ik ben al een goede gang gegaan in het doden van mijn lusten en begeerlijkheden. Ik ben al zeer veranderd, ik heb nu al mijn dronkenschap, vloeken en zweren, kaarten en spelen nagelaten en ik ben een ander mens geworden, bij dat ik geweest ben.

Antwoord:

Ten eerste. Het kan wel zo zijn en dat u nochtans misschien uw hart van boosheid nog niet gewassen hebt, hetwelk God vereist, (Jer. 4: 14). Maar laat uw lasten en begeerlijkheden daar branden zonder enige tegenspraak. De zonde bezit steeds uw hart. Bileam weigert wel de geschenken en gaven maar hij heeft steeds het loon van de ongerechtigheid lief en zijn hart gaat die weg in.

Ten tweede. Het is maar een gedeeltelijke verandering, zoals Herodes, die wel vele dingen deed, maar hij behield zijn Herodias. De jongeling in het evangelie, ten opzichte van uitwendige grove daden, had al de geboden onderhouden. Maar hij voedde nog steeds zijn gierigheid. Dus de één beminde begeerlijkheid en de ander wordt altijd

gevoed in een ongeheiligd hart. Aldus was de onreine geest van de mens uitgegaan, (Matth. 12: 43). Dat is, voor het grootste deel. En nochtans, u weet, hij werd ledig met bezemen gekeerd gevonden; zodat de duivel wederom in hem inging met zeven andere geesten, bozer dan hijzelf en het laatste van die mens werd erger dan het eerste.

Ten tiende: De tiende bedriegerij is hieruit, dat iemand gekomen is tot een gedaante van de Godzaligheid en dat hij vele plichten van de Godzaligheid komt te oefenen en te betrachten. En daarom hoopt hij, dat hij een Godzalig mens is.

Antwoord: Een mens kan zeer ver gaan in de plichten van de heiligheid en nochtans niet één druppel heiligheid in zijn hart hebben. Als

1. U zegt, ik ben een naarstig hoorder van Gods woord, zowel op de sabbat als in de week; ik ben dikwijls menige mijlen gegaan om een preek te horen. Maar het zijn niet de hoorders, maar de daders van het woord die zalig zijn. De hypocrieten volgden Christus over de zee, (Joh. 6: 26). en nochtans was het maar om de broden. En velen zullen zeggen op de laatste dag, u hebt geleerd in onze straten, wij hebben veel tijd doorgebracht om u te horen, en nochtans zal Christus zeggen: Wijkt van mij Ik ken u niet! (Luk. 13: 26).

2. Ja, maar ik heb anderen opgewekt en getrokken, om naar de predicatie te gaan.

Antwoord: zo deden ook die, bij Jes. 2: 3: “Komt, laat ons opgaan tot de berg des Heeren, tot het huis van de God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen.” Zo ook desgelijks bij Ezech. 33: 30: “Komt toch,” zeiden zij, “en hoort wat het woord zij, dat van de Heere voortkomt.” en nochtans hun harten wandelden hun gierigheid na, vs. 31.

3. Ik heb goede predikanten in waarde gehouden en ben ijverig geweest om hen te verdedigen, hen genood in mijn huis en veel werk van hen gemaakt.

Antwoord: Hield Herodes Johannes de Doper niet in waarde? En noodden de Farizeeën Christus niet aan hun tafel? (Lukas 14: 1). En eerde Saul Samuël niet? En gaven de Farizeeën geen tienden van alles?

4. Ik ben ijverig geweest voor de sabbat en heb niet toegelaten, dat mijn kinderen of knechten die ontheiligden.

Antwoord: Waren de Farizeeën ook niet zeer nauw omtrent de uitwendige rust van de sabbat, zodat zij Christus Zelf bestraften, omdat Hij korenaren plukte en zieken genas op de sabbat (Lukas 14)? Ofschoon dat zij niet gadesloegen, die rust te heiligen.

5. Ik bid ‘s morgens en ‘s avonds in mijn huisgezin, en houd mijn gezette tijd om bij mijzelf in het bijzonder alleen te bidden en ik neem de vastendagen wel waar, ja, soms vast ik een dag in het bijzonder.

Antwoord: Hoewel het zelden gebeurt, dat een onwedergeboren mens zo ver gaat, nochtans zo dit de grond is waarop hij steunt, zeker hij mag dit doen en bedrogen worden, en als een hypocriet verloren gaan. Hadden de Joden niet hun morgen- en avondoffer? Welke overeenkwamen met onze gebeden, zoals blijkt, 1 Kron. 23: 10: de priesters waren belast iedere morgen te staan, om de Heere te loven en te prijzen en evenzo ‘s avonds. Nochtans kunnen wij niet denken, dat zij allen Godzaligen waren, die dat deden. U weet, de Farizeeër ging op in de tempel alleen om te bidden, belijdende, dat hij tweemaal in de week vastte. (Lukas 18: 11 en 12). Achab vernederde zichzelf en vastte. Klaagden de hypocrieten niet van God, dat zij Hem dagelijks zochten en een lust hadden om tot God te naderen, maar dat Hij daar geen acht op sloeg. “Waarom vasten wij,” zeggen zij, “en Gij ziet het niet aan? waarom kwellen wij onze ziel, en Gij weet het niet?” Jes. 58: 3.

6. Ik lees naarstig de Bijbel en andere goede boeken, bij mijzelf en in mijn huisgezin.

Antwoord: zo las ook de kamerling de Bijbel, zoals sommigen menen, eer dat hij het

geloof had. (Hand. 8: 28). En wat is al uw lezen, omdat u het niet in het werk stelt, en Gods woord achter u heen werpt. (Ps. 50: 17).

7. Ik ben altijd zeer jaloers en ijverig geweest in goede zaken, beide tot mijn schade en moeite en ik heb dikwijls veel verwijt, spijt en aan de andere kant uitgestaan om de dienaren van God te verdedigen, enz.

Antwoord: Dit kan een hypocriet ook doen, zoals Judas, die buiten twijfel, zoals de andere Apostelen, alles verlaten heeft en Christus gevolgd is. Ananias en Saffira scheiden een deel van hun goederen en legden dat aan de voeten van de Apostelen, tot verkwikking van de kerk ten tijde van de verdrukking, (Hand. 5: 1 en 2). Evenzo Alexander, (welke was, zoals sommigen gevoelen, Alexander de kopersmid, die daarna Paulus veel kwaad betoonde en tegenstand, 2 Tim. 4: 14). Die scheen zijn leven te willen verliezen omwille van het evangelie. (Hand. 19: 33).

Met één woord: alle en elke uiterlijke plicht van de Godzaligheid, bewijst niet dat u geheiligd bent. Want u mag een gedaante van Godzaligheid hebben, en de kracht daarvan verloochenen; u mag ijverig zijn in de plichten van de eerste tafel, en geen gewetenszaak maken van de plichten van de tweede tafel. Zoals die daar riepen: “Des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel, zijn deze!” Jer. 7: 4. Maar zij wilden nog stelen, doodslaan, echtbreken en valselijk zweren.

Nu, zulke als deze, welke belijden dat zij God kennen, maar met de werken Hem verloochenen, zijn gruwelijk in de ogen van God. (Tit. 1: 16). Gedenkt, dat welke plicht ooit een oprecht mens doen kan in oprechtheid, dat kan een hypocriet doen in geveinsdheid. Zoals een schilder al de trekken van een menselijk lichaam kan schilderen hoewel hij er geen adem in kan maken. Ja, soms zal een hypocriet in uitwendige schijn een oprecht mens te boven gaan; zoals een komeetster meer blaakt en vuur geeft dan echte sterren. En geen natuurlijk aangezicht heeft zulk een volkomen wit en rood, als dat, dat geschilderd is. Wil Elia vasten en treuren, de Baälpriesters zullen huilen en in hun vlees snijden. Niemand maakte langer gebeden, noch waren ijveriger in hun uiterlijk vasten, dan de Farizeeën, welke hun aangezicht veranderden, opdat zij aan de mensen mochten schijnen te vasten. Daarom bedriegt uzelf niet, even alsof groene bladeren vruchtbare bomen konden maken, of een uiterlijke belijdenis goede Christenen. Gedenkt, dat het einde van Gods geboden en inzettingen is de vernieuwing van Gods beeld in ons, ons nieuwe schepselen te maken, schikkende onze harten naar Zijn wil, door het geloof en de bekering, of anders is al onze arbeid tevergeefs, en wij zullen ten laatste uitgaan zoals de komeetsterren met een stank. Zoals Judas, Demas, de dwaze maagden, de steenachtige plaatsen en anderen. Want “de verwachting des huichelaars zal vergaan,” Job 8: 13.

Waarschuwing: Laat de Godzalige daarom niet mismoedig worden, want hoewel zij aangaande uiterlijke daden en werken, niet meer doen kunnen dan een hypocriet, nochtans hebben zij die zaligmakende genaden, waar een hypocriet niet toe komen kan; zoals u hierna lezen zult in de merktekenen van het geloof.

Ten elfde: De laatste bedriegerij, door welke de mensen opnemen, dat Christus de hunne is, is de zedige en burgerlijke gerechtigheid voor de mensen, met een verzuim van de plichten van de Godzaligheid omtrent God, en een gestadig verblijf in hun verdorven staat. Zoals de jongeling in het evangelie, welke al de uiterlijke plichten van de tweede tafel scheen te volbrengen. (Matth. 19: 20).

1. Ik zal u tonen hoe ver zodanige mensen kunnen gaan door burgerlijkheid en

wederhoudende genade.

1. Waarin hij te kort komt.

1. Hij kan vreedzaam en gerust leven met zijn naasten en niet genegen zijn tot toorn of wraak, maar liever gereed zijn om ongelijk te lijden, zoals Saul. (1 Sam. 10: 31 en 11: 13). Maar wij moeten de vrede najagen, en de heiligmaking, zonder welke niemand de Heere zien zal. (Hebr. 12: 14).

2. Hij kan zeer vriendelijk, beleefd en spraakzaam zijn. Want zo was Absalom, die iedereen welke bij hem kwam, zeer vriendelijk groette en aldus stal hij het hart van het volk van David.

3. Hij kan zeer mild en weldadig zijn aan de armen, herbergzaam en teerhartig over die, welke in ellende zijn, en alzo een zeer dienstig en nuttig man zijn in de plaats waar hij woont en zeer gemist en beklaagd worden wanneer hij sterft, enz. En daarom hoopt één van die te zullen zijn, welke aan Christus rechterhand zullen staan, en dat gezegende vonnis te ontvangen, als: “Komt in, gij gezegende Mijns Vader, want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij te drinken gegeven; ik was naakt, en gij hebt Mij gekleed,” enz. Maar zij moeten gedenken, hoewel dat zeer goede dingen zijn en prijzenswaardig in zichzelf, dat ook zelfs de Farizeeën aalmoezen gaven om ijdele eer, (Matth. 6: 1) en dat, “al ware het, dat ik al mijn goederen tot onderhoud der armen uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven,” 1 Cor. 13: 3.

4. Hij kan gerechtig en rechtvaardig zijn in zijn handeling en niemand tekort doen. Want zo was de Farizeeër, (Lukas 18: 11). Hij was geen rover, noch onrechtvaardige, enz. En zo zijn er velen onder de burgerlijke heidenen geweest, zoals Socrates, Aristides, Cato en meer anderen.

5. Hij kan zeer getrouw zijn in zijn beloften, zijn woord zo goed als zijn zegel, ja, al zou het hem schadelijk zijn. Want zo was Michal aan David. (1 Sam. 19: 12).

6. Hij kan van zijn naasten geliefd en bemind zijn, zodat alle mensen wel van hem spreken, en niet kunnen zeggen: zwart is uw oog, maar helaas! Die is niet een Jood, die het openbaar is, maar die het in het verborgen is, wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God. (Rom. 2: 28 en 29). Een mens mag de naam hebben, dat hij leeft en nochtans dood zijn. (Openb. 3: 1). Ja, “wee u,” zegt Christus, “wanneer alle mensen wel van u spreken,” Lukas 6: 26.

7. Hij kan vrij zijn van alle grove uiterlijke zonden van de tweede tafel, hij kan een haat hebben tegen dronkenschap, doodslag, overspel, dieverij, valse getuigenissen, enz. zoals de Farizeeër. (Lukas 18: 11) en de jongeling, (Matth. 19: 20). En zelfs Paulus voor zijn bekering, aangaande de wet, naar de uiterlijke letter onberispelijk.

En aldus ziet u hoe ver de burgerlijkheid en de gemene weerhoudende genade, de verdorvenheid kan inbinden, zoals een wolf die opgebonden is, of een leeuw die getemd is.

2. Waarin hij te kort komt in vier dingen.

1. Hij steunt op de plichten van de tweede tafel met verzuim van de plichten van de eerste. Hij maakt weinig gewetenszaak van een lichtvaardige eed, van het bidden in zijn huisgezin, van de Sabbat te heiligen, enz.

2. Hij steunt op de uiterlijke plichten van de tweede tafel, maar hij slaat geen acht op de inwendige begeerlijkheden van zijn hart, zoals kennelijke onkuisheid, onkuise gedachten, gezichten, woorden, heimelijke hovaardij, boosheid, gierigheid en dergelijke. En daarom zegt Christus, Matth. 5: 20: “Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij, dan der schriftgeleerden en farizeeën, dat gij in het koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan.”

3. Zij steunen en rusten daarop, hopende door dezelve naar de hemel te gaan en zalig te worden, en alzo maken zij die tot zaligmakers in plaats van plichten en daardoor vernietigen zij de gerechtigheid van Christus, zoekende hun eigen gerechtigheid op te richten. (Rom. 3: 10). Hun steunen op de zaligheid in niet enkel op Christus. Maar de apostel Paulus durfde op de plichten niet steunen, maar bad, dat hij in Christus mocht gevonden worden, niet hebbende zijn eigengerechtigheid, maar de gerechtigheid die in Christus is door het geloof.

4. Al hun gerechtigheid en rechtvaardigheid aan de mensen is niet uit het geloof, noch uit gehoorzaamheid aan Gods gebod en tot Gods eer, maar tot natuurlijke einden van hovaardij, ijdele eer enz., zoals de farizeeën deden.

En daarom is het, dat Goddeloze mensen voor haar naar de hemel gaan, omdat zodanige lieden van hun ellende moeilijker te overtuigen zijn, en daartoe te brengen om naar Christus te zoeken. Want zo zegt onze Zaligmaker: “Voorwaar Ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u voorgaan in het koninkrijk Gods,” Matth. 21: 31. En “dat er alzo blijdschap zal zijn in de hemel over één zondaar, die zich bekeert, meer dan over negen en negentig rechtvaardigen die de bekering niet van node hebben,” Luk. 15: 7.

HOOFDSTUK XIX

Andere argumenten en drangredenen om ons op te wekken en gaande te maken tot het onderzoeken van onszelf of wij Christus kennen tot zaligheid.

Aldus hebt u gehoord, het eerste argument en drangrede om ons te onderzoeken of wij Christus kennen tot zaligheid, namelijk, vanwege de bedriegelijkheid van ons hart.

Nu volgt een tweede argument en drangrede om ons tot dit onderzoek op te wekken, en dat is het grote onheil van ons eeuwig verderf, als wij aldus bedrogen worden. Alsof iemand verkocht alles wat hij had, en kocht een rijk juweel; hij was bedorven indien het vals bevonden werd. Zo ook, indien u bedrogen bent, dat u meent dat Christus de uwe is, omdat Hij de uwe niet is. U bent ten enenmale voor eeuwig bedorven en verloren. Indien iemand bedrogen werd, dat hij koper voor goud nam, het bestaat maar in het verlies van veel goud; of in het recht tot zijn landerijen, het bestaat maar in het verlies van zijn goederen. Maar als u in dit stuk bedrogen bent, dat u meent, dat Christus de

uwe is, dat is het verlies van uw ziel en het is het grootste oordeel, waartoe u ooit kunt overgegeven worden. (Job 8: 13 en 11: 20; Jesaja 6: 9 en 10). Zoals de dwaze maagden, die niet wisten, dat zij gebrek aan olie hadden voordat zij die moesten gebruiken en toen het te laat was om hen daarvan te voorzien.

Ten derde: De satan zal ons beproeven ten tijde van ziekte en benauwdheid, welke dan geweldig op ons zal aanzetten met aanvechting om ons te doen wanhopen. Hij zal u ziften als de tarwe. Ja, God zal ons beproeven ten dage van het oordeel en dan, indien ons werk niet blijft, zo zullen wij ons loon verliezen. (1 Cor. 3: 13 en 14).

Wederom ten vierde en ten laatste: Het voordeel en profijt is alleszins zeer groot. Want indien wij bedrogen zijn en dat weten, zo hebben wij nog tijd om naar Christus te zoeken. Indien iemand een ziekte heeft en dat weet, kan hij bijtijds om een medicijnmeester zenden, om genezen te worden. Of iemand, die van de weg af is, indien hij dat bij tijds weet, kan hij tot de rechte weg wederkeren. Maar wat een onverdragelijke kwelling zou dat voor iemand zijn, dat hij zijn ziekte niet zag, voor en aleer dat er geen genezing voor was? Of dat iemand niet wist dat hij van de rechte weg af was, Voor en aleer hij ten einde van zijn reis was? Zo ook voor iemand, die meent, dat hij deel aan Christus heeft, daar hij geen deel aan Hem heeft en dat hij naar de hemel gaat, daar hij naar de hel gaat, en nochtans dat niet weet, voor en aleer, dat hij in de hel komt; dat is de grootste en onherstelbaarste ellende.

En aan de andere kant, voor iemand die deel in Christus heeft, en dat hij dat niet weet, hetwelk mogelijk is, voor een kind van God ten tijde van aanvechtingen, zoals het was met David, met Job, met Heman en met de kerk van God, (Ps. 22: 1; Job 3; Ps. 77: 3; Jesaja 49: 14 en 15). Zo heeft hij daar weinig troost van in zijn leven, maar is gedurig vol van vrees en kwellingen, zoals een veroordeeld mens is, die zijn pardon verkregen heeft en dat niet weet. Of zoals Hagar, die een waterfontein bij haar kind had, maar dat niet wist. Of zoals iemand, die op de rechte weg is, maar het niet weet. Hoe troosteloos bevordert die man zijn reis? Welk hart heeft die man om te werken, wanneer hij niet weet, of hij ook verloren arbeid zal doen? Welke moed heeft iemand om een huis te bouwen en de kosten daaraan te besteden, als hij niet weet, of het de zijne is of niet? Maar indien iemand in Christus is, en het zeker weet, die heeft de hemel in zijn hart. Wanneer iemand weet, dat hij zijn pardon heeft, dan verblijdt hij zich daarin. Wanneer hij weet dat hij op de rechte weg is, dan gaat hij vrolijk heen. Wanneer hij weet, dat het zijn huis is, zo besteedt hij grote kosten daaraan om te bouwen, omdat hij weet, dat hij geen verloren arbeid zal doen. Ja, dit alleen zal ons troostelijk doen sterven met een heilige triomf over de dood, verzekerd zijnde van Christus en van een beter leven: "Dood, waar is uw prikkel?" Een mens mag een natuurlijke vrees hebben maar deze verzekering zal, door onze ogen te slaan op de vreugde van de hemel, ze overwinnen door de ogen van het geloof. Zoals in Simeon, Paulus, Stefanus, de moordenaar aan het kruis en meer anderen. O, wat zou een mens wel geven voor deze verzekering, dat Christus de zijne is, wanneer hij op zijn doodsbed ligt! Zou hij niet de gehele wereld daarvoor geven, zo hij die had? En zou hij daar wel weer willen afscheiden voor duizend werelden? Gewisselijk nee! En nochtans, helaas! indien veel mensen niet meer verzekering van hun landerijen hadden, dan zij van Christus hebben, zij zouden weinig troost hebben.

Vraag: Maar zult u zeggen: hoe zal iemand dat zeker weten, dat hij daarin niet bedrogen is?

Antwoord:

1. Wees ten eerste gewillig om de waarheid te kennen, aangaande uw staat, of deze recht of verkeerd, goed of kwaad is. Als Christus de uwe is, en u dat mag weten en van uw deel aan Hem verzekerd bent; of indien Hij de uwe niet is, dat u het ook mag weten en overtuigd zijn dat u geen deel aan Hem hebt. Daarom bid met David: “Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijn gedachten. En zie, of bij mij een schadelijk weg zij. En leid mij op de eeuwige weg,” Ps. 139: 23 en 24. O, laat ik niet bedrogen worden, dat ik de hel voor de hemel neem en zo geblinddoekt naar de hel ga. Er zijn er sommigen, die de proefsteen, noch een onderzoekende bediening van het woord verdragen kunnen, maar laten dat op een stout bestaan aankomen, hoewel hun harten hen misleiden. En waarlijk het is genoeg beproefd, dat die waren niet goed zijn welke niet terdege mogen gezien worden. Dat goud is te licht, dat de proef van de schaal en het gewicht niet kan doorstaan, en het is niet goed wat de proefsteen niet kan verdragen. Vuile aangezichten hebben niet graag klare, maar liever flatterende en schoonvertonende spiegels. Zoals het Panterdier, wanneer het gaat drinken, beroert het het water en kan zijn eigen lelijkheid en mismaaktheid niet aanschouwen en afwassen. Het paard is te weelderig wanneer het niet verdragen kan aangeraakt te worden. En als u niet de proef van het woord van God en uw eigen geweten kunt verdragen, hoe zult u dan kunnen uitstaan de proef van God, die meerder is dan uw geweten? “Want indien ons hart ons veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen,” 1 Joh. 3: 20.

2. Oordeelt u zelf naar de rechte regel van Gods woord en de beloften, die daarin begrepen zijn. Laat ons bouwen en vertrouwen op het fundament van de Apostelen en Profeten, waarvan Jezus Christus de uitersten Hoeksteen is. (Efeze 2: 20). Steun niet op geestdrijverijen, dromen, gezichten, openbaringen, uw eigen gedachten enz. Want deze kunnen u bedriegen, en zullen u bedriegen, (Jesaja 8: 20). Als ze niet zijn naar de beloften van Gods woord: “Ik vertrouw op Uw woord,” zegt David, Ps. 119: 42. Zo ook Hebr. 11: 13: Zij hebben de beloften “van verre gezien, en geloofd, en omhelsd.” Ja, indien God een engel van de hemel zond en aan ons verklaarde, dat Christus de onze was, of dat God ons aansprak met een stem, die van de hemel kon gehoord worden, zo zouden wij nochtans niet meer verzekerd kunnen worden, dan door de beloften in het woord van God. Want is het niet eveneens alsof wij een belofte met de hand hebben ondertekend, of met de mond gesproken? Indien uw kennis van Christus gebouwd is op het woord van Gods mond, dan bent u verzekerd, dat het gebouwd is op een rotsteen, tegen welke de winden en stormen niets kunnen vermogen. God is getrouw, Hij kan Zichzelf niet verloochenen. En dit maakte Abraham verzekerd, beide, dat hij een zoon zou hebben, en hoewel Hij hem doodde, nochtans hem wederom levendig zou maken, omdat hij wist dat God getrouw was, en hetgeen beloofd was, Hij, ook machtig was te doen. (Rom. 4: 21).

Petrus bevestigt (2 Petrus 1: 19), dat Christus de Zoon van God is, door de stem, die van de hemel kwam, zeggende: “Deze is mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb,” 2 Petrus 7: 17. Maar bij zegt in het 19de vers, dat wij een vastere proef hebben, dan de stem die van de hemel gebracht is, namelijk het woord van de Profeten, waarin Christus geopenbaard en beloofd is: “Wij hebben het Profetische woord, dat zeer vast is. En gij doet wel dat gij daarop acht geeft,” enz. Hoe, is het woord van God een vaster getuigenis, dan de stem van God uit de hemel? Ik antwoord: Beza zet dit over, “wij hebben het Profetisch woord, dat zeer vast is,” te kennen gevende, dat wij twee vaste getuigenissen hebben, de stemmen van de hemel, en het woord van de Profeten. Anderen zetten het over zoals er eigenlijk in de oorspronkelijke taal staat: “een

vaster woord,” zijnde een sterker fundament om op te steunen, dan op de stem van de hemel. De autoriteit van de schrift is meer, dan de stem van een engel, en van evenveel autoriteit en gezag, als de stem van God, die ogenblikkelijk van de hemel kan gehoord worden en in sommige opzichten zekerder aan ons (gelijk iemand zeer wel die tekst verklaard heeft) omdat behalve dat het van God ingegeven is, het ook beschreven is. Maar de heilige Petrus meent niet, dat het woord vaster in zichzelf is, want dezelfde God van de hemel sprak, heeft in Zijn woord gesproken, zoals het blijkt uit vs. 20, maar ten opzichte van de Joden, welke de stem van de hemel mochten houden als een bedriegerij, zoals zij te voren gezegd hadden in dergelijke gevallen, wanneer er een stem van de hemel gehoord werd, zeggende: “En Ik heb Hem verheerlijkt, en Ik zal Hem wederom verheerlijken,” Joh. 12: 28. Zij geloofden niet dat het een stem van de hemel was, maar zeiden, “dat er een donderslag geschied was.” Maar zij geloofden waarachtig te zijn, hetgeen de Profeten zeiden, zoals de Joden tot op deze dag niet geloven in het Nieuwe Testament, maar blijven hangen aan de wet van Mozes. Daarom zendt Petrus haar tot de Profeten, die allen van Christus getuigen. (Joh. 5: 39 en Hand. 10: 43). De hoofdsom van alles is, dat het woord een zeer vast fundament is om ons geloof op te bouwen en vaster alsof wij een stem van de hemel hoorden, omdat het van de hemel gekomen is. Het kan misschien ten aanzien van ons vaster zijn, dan een stem uit de hemel omdat wij straks vrezen mogen of zulk een openbaring of gezicht niet een bedriegerij is geweest. En ik ben verzekerd zo er enige zulke openbaringen en gezichten zijn, zo zijn zij zeer zelden want God heeft voormaals door gezichten gesproken, maar nu door zijn Zoon, dat is, door Zijn woord. (Hebr. 1: 1).

Tegenwerping: U zult zeggen, het Woord is een goed licht, wanneer wij in duistere plaatsen zijn. Maar wanneer de geest van God, de Morgenster, in onze harten opgaat, dan mogen wij wel buiten Gods verordeningen leven, want zo zegt de Apostel: “Gij doet wel, dat gij op het Profetische Woord acht hebt, totdat de dag aanlichte en de Morgenster opga in uw harten.”

Antwoord: Calvijn meent dat de duistere plaats *dit leven* is en de Morgenster en de aanlichtende dag dat licht hetwelk wij in de hemel zullen hebben. Anderen menen dat het verstaan wordt van de prediking van het evangelie, die klaarder is dan de wet. En het woord *totdat* geeft niet te kennen dat wij dan op de Profeten geen acht meer hebben zouden, maar dat wij een klaarder licht door het evangelie zouden hebben, dan wij door de wet hadden. Daarom indien u vast wilt stellen of Christus de uwe is, zo laat uw geloof gebouwd zijn op enige belofte in Gods Woord, want het geloof (of de verzekering dat Christus de onze is) bestaat in twee dingen: 1. Dat wij Christus zien in de beloften aan ons voorgedragen, als aan die belast, vermoeid, hongerig en treurig zijn. 2. Dat wij op Christus steunen om de zaligheid na die beloften: Zij zagen de beloften van verre, en omhelsden dezelve; (Hebr. 11: 13). Dan is ons geloof gegrondvest op een onbewegelijke rotssteen, wanneer het gebouwd is op het fundament van de Apostelen en Profeten, waarvan Jezus Christus de uiterste hoeksteen is. (Efeze 2: 20).

3. Arbeid om een juist verstand te krijgen van die beloften, waar uw verzekering op gebouwd is; wacht u van algemene genaden voor zaligmakende genaden aan te nemen, onkruid voor bloemen, en de duivel voor Samuel, in Samuels gedaante. Er zijn voorbijgaande bewegingen, die geen hebbelijke gestaltenissen zijn. En er zijn lichtere werkingen van de Geest, die haastig verdwijnen mogen en de zaligheid niet vergezelschapen, zoals wij te voren gehoord hebben.

Vraag: Maar hoe zal ik weten, dat ik de beloften recht en terdege versta?

Antwoord: wordt niet graag bedrogen; vergelijkt de ene schriftplaats met de andere, onderzoekt die bij de dienaren, welke van God gesteld zijn om u te onderwijzen. En bid God ernstig, dat Hij u verlichte in de waarheid, die tot de zaligheid nodig is, zoals geschreven staat: “Wanneer de Geest der waarheid zal gekomen zijn, Hij zal u in al de waarheid leiden,” Joh. 16: 13.

4. Wanneer u een belofte verkregen hebt die u recht en terdege verstaat en begrijpt houdt deze vast en steunt daarop, en laat u daar niet van aftrekken. Zegt, God heeft gezegd, indien ik treur over mijn zonden, honger en dorst naar de gerechtigheid, het volk van God liefheb enz., dan heb ik deel aan Christus. Maar ik treur over mijn zonden, ik honger naar de gerechtigheid, en heb het volk van God lief enz., daarom heb ik deel aan Christus, en ik zal op Zijn woord steunen, “kom ik om, zo kom ik om” zo deed Abraham, Rom. 4: 21. En Jakob: “O Heere! die tot mij gezegd hebt: Keer weder tot uw land, en tot uw maagschap, en Ik zal wel bij u doen,” zei Hij, Gen. 32: 9. En David desgelijks, die hield zich vast aan het woord: “Gedenkt des woords, tot uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen,” Ps. 119: 49. En de Profeet Jesaja zegt: “Zij zullen zuigen en verzadigd worden van de borsten harer vertroosting,” Jesaja 66: 11. Zo laat ons zuigen het bloed van de beloften, zoals een hond, die het bloed van een beer verkregen heeft en daaraan blijft hangen, en kwalijk afgetrokken wordt.

5. Hoewel het waar is, dat elke zaligmakende genade een teken is, dat Christus de uwe is, ja, hoewel u duizend aanvechtingen en twijfels hebt, die u niet kunt beantwoorden; zo is het nochtans zeer dienstig en goed een kort begrip van enige weinige merktekenen bijeen te verzamelen, die uw ziel mogen voeden en ondersteunen ten tijde van benauwdheid en ontsteltenis. Deze, ik erken het graag, zijn zo duidelijk in de heilige schrift neergesteld en worden zo gemeenzaam geleerd in alle boeken, die van het geloof handelen, dat het ten enenmale schijnt verloren arbeid te zijn. Daarom zal ik te korter zijn, nochtans durf ik die niet ganselijk voorbij te gaan ten beste en tot voordeel van de zwakken.

Het algemene merkteken is: “Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel,” 2 Cor. 5: 17; hetwelk genoemd wordt de wedergeboorte, door welke de wet in hun harten geschreven is. Hoewel het dezelfde snaren zijn, zo is nochtans de toon veranderd, God heeft in hem een liefde en genegenheid geplant tot alle goed en een haat tot alle kwaad. “Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid.” Ps. 45: 8. “Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u. En Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen,” Ezech. 36: 26 en 27.

Ik zal nu in het bijzonder gaan voorstellen, elf merktekenen, waardoor iemand in het bijzonder kan weten dat Christus de zijne is, hetgeen niet anders is dan een krachtige daad of werkingen van het rechtvaardigmakend geloof.

HOOFDSTUK XX

Merktakenen van de zaligmakende kennis van Christus.

1. Het eerste merktakenen waardoor u kunt weten dat Christus de uwe is, bestaat indien uw geloof gewrocht is door het gehoor van het gepredikte woord en door hetzelfde versterkt wordt want het geloof is gewoonlijk uit het gehoor. (Rom. 10: 17). “Naar Zijn wil heeft Hij gebaard door het woord der waarheid,” Jak. 1: 18; zie 1 Cor. 1: 21 en Hand. 2: 37. Elk kind heeft een vader. Zo werden er drieduizend bekeerd door de preek van Petrus. Ik loochen niet of verdrukking, verliezen, sterven van kinderen of vrienden enz., mogen een voorbereiding maken voor Christus, zoals in Paulus, toen hij door Christus ter aarde geslagen was, (Hand. 9: 3 en 4). Nochtans zo werken zij het geloof niet, want dat wordt gewoonlijk gewrocht door het gepredikte woord. Daarom werd Ananias daarna tot Paulus gezonden om hem te versterken. (Hand. 9: 10). Zo ook dergelijke goede raad, het lezen van goede boeken, enz. mogen ons opwekken om naar Christus te zoeken, zoals misschien in de kamerling, (Hand. 8: 28) maar zetten ons niet over in Christus. Daarom werd Filippus gezonden tot de kamerling, terwijl hij las, om het geloof in zijn hart te werken, zoals blijkt vs. 30-38. En zoals het woord het geloof baart, zo voedt, versterkt en onderhoudt het ook hetzelfde; zoals de as het vuur onderhoudt waaruit het voortgekomen is. (1 Petrus 2: 2; Efeze 4: 12 en 13).

Nu, dan, onderzoekt. Hoe bent u aan die bijzondere kennis gekomen, dat Christus uw Zaligmaker is? Overtuigde, vernederde en wekte het gepredikte woord u op om Christus te zoeken? Versterkt en bevestigt dat uw geloof? dan is het goed. Maar aan de andere kant, indien u niet weet hoe u aan uw geloof gekomen bent, maar indien u zoals de Israëlitische vrouw bent, bijna verlost, eer de vroedvrouw (de dienaar van het woord) tot u kan komen, zo mag u uw geloof verdacht houden, zoals wij, die mensen verdacht houden, dat zij hun goed gestolen hebben, wanneer zij niet weten hoe zij daaraan gekomen zijn. En het is een schandelijk gewonnen kind, wanneer men niet weet wie de vader is. Hoewel ik niet zeg, dat ieder die bekeerd is, de dienaar kent, die hem bekeerde, nochtans zo weet hij gewoonlijk, dat hij bekeerd werd door het gepredikte woord, uitgenomen als God die genade in zijn hart uitgestort heeft, toen hij een jong kind was, zoals hij deed in Samuël, Timotheüs, enz. Maar inzonderheid hebben zij oorzaak om hun geloof verdacht te houden, wanneer de prediking van het woord hun geloof schudt, zift en haar vervult met twijfels en pijnende vrees. En dat de dienaren van het woord hun pijniger zijn zoals de twee Profeten, (Openb. 11: 10). Zo dat zij van hen zeggen zoals Job van zijn vrienden zei: “Gij zijt allen ellendige vertroosters.” Zeker het is een kwade moeder die haar kind, indien zij bekwaam is, niet wil laten zuigen, maar dat wegstoot en slaat, en daar verkeerd mee handelt.

2. Het tweede merktakenen waardoor u weten kunt dat Christus de uwe is, bestaat, indien uw hart ooit bereid is geweest om Christus te ontvangen, zoals de stenen bereid waren tot de tempel, of zoals iemand zijn huis bereidt om een koning te ontvangen. “Alle dal zal gevuld (effen gemaakt) worden,” zegt Johannes de Doper, “en alle berg en heuvel zal vernederd worden, en de kromme wegen zullen tot een rechte weg worden, en de oneffen tot effen wegen,” Lukas 3: 5. Een Christen kan soms in sommige opzichten gezegd worden al te nederig te zijn, en wel wanneer hij wanhoopt over de barmhartigheid. Want de wanhoop leidt zijn ziel even zo laag als de hel, zoals het Judas

deed. En alle berg en heuvel zal vernederd worden; dat is, de bergachtige en hoge gedachten, die u van uzelf hebt (zoals de Farizeeën, die meenden dat zij niet waren zoals andere mensen) zullen nu veranderd worden. En nu zult u nederige gedachten van uzelf hebben, zegende met Jakob: “Ik ben geringer dan de minste van Uw barmhartigheden.” En met de verloren zoon: “Ik ben niet waardig Uw zoon genaamd te worden.” En met de tollenaar: “Heere, wees mij, arme zondaar, genadig.” En met Paulus: “Ik ben de voornaamste van alle zondaren.” Of met David: “Ik ben een worm en geen man.” Want Christus woont alleen in het vernederd hart. “Ik woon bij die die een verbijzelde en nederige geest heeft.” Opdat Ik levendig make de geest van de nederigen (Jesaja 57: 15). Daar volgt: “En de kromme wegen zullen tot een rechte weg gemaakt worden” dat is, zelfs de kromme wegen van de slang, uw kromme wegen zullen nu recht gemaakt worden, en zullen nu effen gemaakt worden naar de regel van Gods woord en Zijn heerlijkheid. “En de oneffen tot effen wegen” dat is, zelfs beren en leeuwen, ruige Ezaus zullen nu zoogkinderen en lammeren worden, vanwege hun tamheid en zachtmoedigheid, zoals het geprofeteerd was Jesaja 11: 6, 7 en 8. Nu, dit geschiedt alles door de geest van de dienstbaarheid en door de vrees voor hel en verdoemenis, met welke God gewoonlijk het hart slaat, voordat hij Christus geeft, zoals de ploeg voorgaat voordat het koren gezaaid wordt. Zo was het met Paulus en met de stokbewaarder en met de drieduizend Joden toen zij bekeerd werden. (Hand. 9: 4; 16: 29 en 30; 2: 36 en 37). Geen vrouw baart een kind zonder droefheid en pijn, zo wordt er ook gewoonlijk niemand wedergeboren zonder geestelijke droefheid en pijn; alhoewel sommigen dat meer en anderen het minder gevoelen, zoals sommige kinderen met meer en anderen met minder pijn van de moeder geboren worden, nochtans hebben zij allen zoveel droefheid en pijn, als om haar gewillig te maken hun zonden te laten varen, en Christus aan te nemen; zoals Paulus was, die uitriep: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” Hand. 9: 6. En de drieduizend, die door de prediking van Petrus bekeerd werden uitriepen en zeiden: “Mannen broeders! wat zullen wij doen?” Hand 2: 37, te kennen gevende dat zij gewillig waren om iets te doen, wat God wilde dat zij zouden doen. U weet de steenachtige plaatsen, daar ontbrak diepte en zachtheid van aarde en zo verwelkte het gezaaide terstond (Matth. 13). Het geloof woont niet in een steenachtig, maar in een zacht hart. Zoals sommige bloemen en kruiden alleen maar worden gevonden in zachte aarde, en niet onder de rotsstenen. Zo ook, het geloof wordt alleen maar gevonden in een zacht hart. Een verbroken en bebloede Christus woont alleen maar in een verbroken hart. Een pleister zal niet steken op geheel vlees, maar op een zere wond. Alle gelovigen kunnen hun geloof noemen Benoni, *het kind in hun droefheid*, zoals Hanna zei van haar kind: “Ik bad om dit kind, en de Heere heeft mij mijn bede gegeven, die ik van Hem gebeden heb.” 1 Sam. 1: 27.

3. Het derde merkteken van de zaligmakende kennis van Christus door het geloof is uit de rechte werkingen van dit geloof of verzekering, dat Christus de uwe is, welke vier zijn.

De eerste werking van dat geloof is klein in het begin, zoals een klein kind, dat niet alleen gaan of spreken kan, maar op de armen van anderen gedragen wordt en bijna nergens anders bij leeft dan bij zuigen en schreien. Zo ook de zwakgelovige wordt graag op de armen van sterkere christenen gedragen. En doet bijkans niets anders, dan schreien over zijn zonden, en hongeren naar het woord van God en loopt daarnaar. Het is een wenend geloof, vol van twijfels, aanvechtingen en vrees, zoals die arme man al wenende uitriep: “Heere! ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp!” Het is zoals het rokende lemmet en het gekrookte riet, dat rookt van verlangen maar het vuur is niet

krachtig genoeg om te vlammen met vertroosting en het is een riet. Nu, een riet is zwak, nauwelijks sterk genoeg voor een vogel om op te zitten, maar nog zwakker indien het gekrookt is. Ten laatste, het is zoals een mosterdzaadje, hetwelk zo klein is, dat u het nauwelijks onderscheiden kunt; zo zwak is het geloof in het begin, dat de arme gelovige dat nauwelijks onderscheiden kan of hij geloof heeft of niet. Maar als een kind, zodra het geboren is, even groot werd als een man, zo was het een monster. Zo ook als u zo haastig ten volle verzekerd bent dat Christus de uwe is, en zodra u uit uw natuurlijke, zondige staat niet uitgestapt bent of terstond zo verzekerd bent, dat u niet zekerder wezen kunt. Dat geloof is een monster, spoedig rijp, spoedig verrot; zoals Jonas wonderboom, die groeide in één nacht en hij verging in één nacht.

De tweede werking van dat geloof is, dat het dagelijks aangroeit en aanwast, zoals een kind dagelijks groeit. Dat geloof ligt niet in het hart zoals een steen in de aarde, maar zoals een boom of het zaad in de aarde ligt, dat dagelijks groeit. “De rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof,” Rom. 1: 17. Dat is, van de ene trap van het geloof tot de andere, zoals een klein mosterdzaadje mettertijd opwast tot een grote boom zodat hij tot een schaduw voor de vogelen van de hemel is. Zo ook het geloof, dat tevoren nauwelijks kon onderscheiden worden, is nu zo sterk dat het andere verhitte en vermoeide zielen kan verkwikken onder zijn schaduw (Rom. 15: 1). en het kind kan nu alleen gaan, ja is nu bekwaam om andere kinderen op zijn armen te dragen. Zoals Nicodémus, die eerst bij nacht kwam, maar daarna ging hij openlijk en stout met Jozef van Arimathéa tot Pilatus om het lichaam van Jezus te verzoeken en te eisen.

De derde werking van het geloof in het hart is, dat het gekant is tegen het ongeloof en daartegen strijdt. „Ik heb de goede strijd gestreden,” zegt Paulus, 2 Tim. 4: 7. En dit deed die arme man uitroepen tegen zijn ongeloof: “Heere! kom mijn ongeloof te hulp,” Mark 9: 24. Maar zo er in uw hart geen wederstreving noch strijd tegen de twijfels enz. is, zo mag er een stoute en sterk laatdunkendheid zijn, maar er is geen geloof, noch zekere kennis of verzekering dat Christus de uwe is. Want de satan verzocht zelfs het geloof van Christus, (Matth. 4: 2) en van Petrus, toen hij hem zocht te ziften als de tarwe (Lukas 22: 31). En zeker, hij zou ook uw geloof schudden, indien het van God was. Maar u mag vrezen, dat de sterke het huis bezit, en dat daarom alles in vrede is. Die mens heeft nooit geloofd, die nooit twijfelt. De vochtigheid van het geloof is nooit zuiver in deze aarden vaten, zonder de droesem van mistrouwen en twijfel, zegt bisschop Hall.

De vierde werking van het geloof is, indien dat geloof, dat u doet geloven, dat Christus de uwe is, bekwaam maakt om alle andere beloften aangaande tijdelijke zegeningen en verlossingen te geloven. Zoals Jakob God geloofde God, dat hij behouden weer in Kanaän zou komen, op Gods belofte: “Ik ben geringer, dan alle deze weldadigheden,” enz. Maar U, “die tot mij gezegd hebt: Keer weder tot uw land en tot uw maagschap en Ik zal wel bij u doen,” Gen. 32: 9 en 10. En Abraham geloofde God wegens een zoon, nadat hij de belofte had, even zo wel, als vanwege de zaligheid. Maar er zijn er velen welker geloof genoeg is om hen te verzekeren van hun zaligheid, door Jezus Christus, die nochtans God niet vertrouwen kunnen, wegens het volbrengen van tijdelijke beloften.

4. Het vierde merkteken van de zaligmakende kennis van Christus, is de bekering; indien wij zoals Christus onze zonden dragen met een belast en verbroken hart,

bedroefd zijnde en treurende over de goddeloosheden en aanklevende onreinheden van onze natuur, strijdig tegen de heiligheid van de Geest van de genade, zoals het vuur het water en het licht de duisternis is, hetwelk de vrucht van de Heilige Geest is die in ons bedroefd wordt. (Ef. 4: 30). Dat deed Paulus uitroepen: “Ik ellendig mens! wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?” Rom. 7: 24. En “Het kwade dat ik niet wil dat doe ik,” vers 19. Ja, alle beloften zijn gedaan aan de treurigen van geest over de zonden, Matth 5: 4: “Zalig zijn die treuren,” dit is over hun zonden. (Ps. 51). Indien een wond bloedt, is er minder pijn, maar het is kwaad als ze niet bloedt.

1^e Waarschuwing: Niet dat God verwacht dat wij altijd krachtdadig en metterdaad zouden treuren over onze zonden, want alle geboden plichten zijn altijd, maar niet tot altijd. Wij worden bevolen ons altijd in de Heere te verblijden, (Fil. 4: 1) en derhalve niet altijd metterdaad te treuren. Maar daar is en moet in iedere gelovige altijd een hebbelijke gestaltenis zijn, die genegen is om over de zonde te treuren, en een gestadige werking van droefheid hetzij over het gedenken van oude begane zonden, of over het oprijzen of de betrachting van nieuwe zonden, zoals een verwonde arm zal bloeden door het bewegen en oplichten van de arm.

2^e Waarschuwing: Niet elke bekering of droefheid over de zonde is een teken dat Christus de onze is, want Ezau, Kaïn, Saul, Achab en Judas, hadden een soort van droefheid over hun zonden, ten opzichte van de straf en voor zo veel die het geweten verwonden; welke ook in Farao en zelfs onder de verdoemden gevonden wordt. Daar is water in hun ogen vanwege het vuur in hun beenderen. Elk hardnekkig kind zal schreien wanneer de roede op hem is, maar het is gewoonlijk meer om de pijn dan om de misdaad. Een dief is bedroefd wanneer hij gevangen is, niet om zijn diefstal maar omdat hij vreest dat hij gehangen zal worden. Iemand heeft berouw dat hij zoete spijs gegeten heeft, niet omdat hij die graag eet, maar omdat ze hem ziek maakt; kinderen die bij het vuur spelen, als zij hun vingers branden, dan zullen zij schreien, maar niet omdat zij hun klederen schroeien. Zo ook bedroefd te zijn over onze zonden en die nog lief te hebben, is alsof een slang haar vel uitschoot, maar nochtans haar vergif behield; of als iemand die afstand deed van het boeleren maar die noch steeds liefheeft. Of zoals een koopman in een storm zijn waren in de zee werpt, maar hij heeft die nog lief. Een goddeloos mens mag zijn zonden verlaten zoals Michals man zijn vrouw verliet (hij volgde haar al wenende) of zoals Lots vrouw Sodom verliet, maar haar hart was nog in Sodom. Goddeloze mensen mogen zoute tranen, tranen van bitterheid wenen, zij schreien van gramschap zoals Saul weende van uitzinnigheid (1 Sam. 24: 17). Maar de heiligen wenen zoet, vloeiend, levendig en liefelijk water, ja tranen van liefde, meer bedroefd zijnde over de zonde, waardoor God vertoornd en mishaaagd is, dan over de straf; ja bedroefd zijnde over de zonde, al was er geen straf (hoewel de Godzaligen treuren en ook mogen treuren over de straffen, maar niet alleen en voornamelijk). Daarom is het wanneer die mannen verslagen werden in hun harten, dat Petrus hen gebod zich te bekeren. (Hand. 2: 38). Dat is niets anders dan een droefheid naar God (2 Cor. 7: 9) wanneer zij voortkomt uit een liefde tot God en een haat tegen de zonde, die God vertoornt, zoals een kind bedroefd is omdat het zijn lieve Vader vertoornd heeft, Zach. 12: 10: “Zij zullen Hem aanschouwen Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over hem rouwklagen” dat is, omdat zij hem beledigd hebben. Zo desgelijks roept David uit, zeggende: “tegen U, U alleen heb ik gezondigd” Ps. 51: 6; hoewel hij buiten twijfel bedroefd was, omdat hij tegen Bathséba en Uria gezondigd had. Maar bijzonder en voornamelijk omdat hij tegen God gezondigd had. Zo ook Jozef, Gen. 39: 9: “Hoe zou ik dan een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God?” en Petrus, “naar buiten

gaande weende bitterlijk” (Luc. 22: 62) maar het was toen Christus hem aanzag met een oog dat vol liefde glinsterde, alsof Zijn oog tot Hem gezegd had: hoe Petrus, kent u Mij niet? Ben Ik niet waardig erkend te worden? Sommigen verhalen dat deze zonde hem zo bewogen heeft, dat elke nacht als de haan kraaide, hij op zijn aangezicht viel en bad en weende over zijn zonde. Zo ook Maria, wanneer in het huis van de Farizeeër een maaltijd was en dat zij vrolijk aan de tafel zaten met muziek en vreugde, zo kroop zij onder de tafel en veranderde haar ogen, die eens stralen van zondige lusten en vermakelijkheden waren, in rivieren van tranen en wenen, waarmede zij de voeten van Christus waste en het haar, haar versiersel en een net om dartele minnaars te vangen, is nu geworden tot een droogdoek, om de voeten van Christus af te drogen. Ja, sommigen verhalen, dat zij dertig jaren boetvaardig geleefd heeft in Frankrijk. En de reden waarom zij zo zeer weende, ziet u dat was, omdat zij veel lief had. Het was haar liefde tot Christus, die deze liefelijke tranen deed voortkomen. Zo ook de verloren zoon kermde omdat hij zulk een lieve vader vertoornd had, zeggende: “Vader, ik gezondigd tegen de hemel en tegen u” enz.; dat is hetgeen mij meest bedroeft is dat ik u vertoornd heb.

3^e Waarschuwing: Deze droefheid is niet alleen over grove en ergerlijke zonden, welke door schrik van het geweten, schande, vrees van oordelen, en dergelijke het hart mogen bedroefd maken. Maar het is een treurige Geest over alle zonden, ja, over zwakheden, nalatigheid van de plichten, koudheid en traagheid daarin, ijdele en onnutte redenen, ja over heimelijke gedachten en begeerlijkheden van het hart, die de wereld niet ziet. Zelfs die ontrusten een Godzalig en teder hart en doen het treuren. Zoals een haar of mot een teder oog zal ontstellen en doen tranen. Paulus viel na zijn bekering nooit meer in grove zonden, nochtans hoe klaagt hij over het lichaam van de dood? (Rom. 7: 24).

Nu, de reden waarom dit een zeker teken is van ons deel in Christus, is, omdat de verdorvenheid en het natuurlijk onwedergeboren deel de zonde niet kan baten nog daarover bedroefd zijn, maar de genade en de Geest van God die het tegen is: “het vlees begeert tegen de Geest” Gal. 5: 17. Zo aan de andere zijde de Geest van God in ons kan de zonde niet beminnen maar moet daar een walg van hebben en daarover bedroefd zijn. “En bedroeft de Heilige Geest Gods niet, door welke gij verzegeld zijt tot de dag der verlossing,” zegt Paulus, Ef. 4: 30.

5. Het vijfde merkteken dat wij ons deel in Christus hebben, is, indien wij arm van Geest zijn, “en hongeren en dorsten naar de gerechtigheid” Matth. 5: 6 en niet naar troost, vergeving van de zonden of naar de zaligheid alleen zoals Bileam deed en als die welke daar riepen “Heere! geef ons altijd dat brood,” opdat wij nooit meer hongeren, enz. Joh. 6: 34, maar naar de gerechtigheid, om meer kracht te hebben tegen de zonde, en meer genade om God en Christus en Zijn heiligen lief te hebben, en beter godsdienst te oefenen. Dat het niet zo veel is naar gelukzaligheid, als naar heiligheid; niet zo veel naar het loon, als naar het werk; niet alleen om door God verheerlijkt te worden, maar om God te verheerlijken. “Och, dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren!” Ps. 119: 5. Nu deze begeerten zijn tekenen van uw geloof in Christus.

Ten eerste: Omdat zij gewrocht zijn door de Geest van God. “Het is God die in u werkt beide het willen en het werken.” Fil. 2: 13. “Het is de Geest Gods die voor ons bidt met onuitsprekelijke zuchtingen.” Rom. 8: 26. Die begeerten kunnen niet komen uit onze eigen geest. Maar het zijn bovennatuurlijke begeerten. Indien het ijzer zich naar boven beweegt tegen zijn natuur, zeker, daar moet een zeilsteen liggen. Het verlangen en de begeerte van de genade is genade, omdat er genade ligt in de begeerte (nochtans de begeerte naar de spijs is geen spijs omdat de spijs niet gelegen is in de begeerten).

Daarom: “en als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen” omdat zij gesmaakt hebben hoe goedertieren dat de Heere is. 1 Petrus 2: 2 en 3.

Ten tweede: Omdat die zalig gesproken worden en door God beloofd te zullen verzadigd worden, dat is, in zulke mate als God voor haar nodig ziet.

Ten derde: omdat de begeerte van de genade zo aangenaam is, alsof wij hadden dat wij begeerden. “Want indien tevoren de volvaardigheid des gemoeds daar is, zo is iemand aangenaam naar hetgeen hij heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft.” 2 Cor. 8: 12. Zoals het blijkt in de arme weduwe die twee penningskens in de schatkist wierp, die naar Christus rekening meer ingeworpen had, dan zij allen, omdat haar genegenheid meer en groter was dan van al de anderen (Markus 12: 42 en 43). Zo wordt van Abraham gezegd zijn zoon geofferd te hebben, omdat hij bereidwillig was om hem te offeren. En David werd gezegd God een huis gebouwd te hebben omdat hij gewillig was omdat te doen: Het willen is wel bij mij, zegt Paulus, maar tot het goede heb ik geen kracht. Maar aan de andere zijde, de begeerten van een natuurlijk mens zijn aards, wellustig en eergierig. Zoals van die waar de Psalmist van spreekt, die zeiden: “Wie zal ons het goede doen zien” of zo hij begerig is naar Geestelijke dingen, zo is het maar op een vleselijke wijze of uit een zelfliefde, omdat hij niet graag ellendig wil zijn, en gemeenlijk zijn zijn begeerten schielijk, onstandvastig, traag, en niet gezet noch bearbeid.

HOOFDSTUK XXI

Het zesde merkteken van de zaligmakende kennis van Christus, namelijk de liefde.

6. Het zesde merkteken van de verzekering dat Christus de onze is, is de liefde. “het geloof door de liefde werkende,” Gal. 5: 6. zie Rom. 8: 28. Dat bestaat in drie stukken.

1. Indien wij God liefhebben (zoals het een indruk van de natuur in de kinderen is, hun ouders lief te hebben die hen gegenereerd hebben). Indien wij God liefhebben met een hemelse, heilige liefde, vanwege Zijn heiligheid, vanwege de uitnemendheid van Zijn natuur, en Hem aanziende als een verzoend Vader Die ons innerlijk liefheeft, zodat de gedachten van God aan ons zoet en kostelijk zijn (Ps. 139: 17). Want van nature dragen wij God geen liefde toe, noch hebben wij de gedachten van God lief, noch zien wij Hem aan als Één Die ons liefheeft. Of indien wij Hem liefhebben, het is alleen maar als een huurlings- of een hoeren-liefde zoals een vrouw, die haar man liefheeft, niet om zijn persoon maar om zijn rijkdom. Zo hebben wij God van nature alleen lief om Zijn weldaden. Niet dat het ongeoorloofd is God lief te hebben om Zijn weldaden, zoals Maria veel liefhad omdat haar veel vergeven was. Maar het moet niet voornamelijk en alleen gaan om Zijn weldaden maar ook en inzonderheid om de uitnemendheid van Zijn natuur.

2. Indien wij Christus liefhebben met een huwelijksliefde, met de liefde van een bruid, evenals ons grootste lief, niets hebbende noch lustende in de hemel of op de aarde nevens Hem (Ps. 73: 25) maar dat Hij aan u die gelooft, dierbaar is (1 Petrus 2: 7), zoals Hij aan Paulus was, die alle dingen schade en drek achtte, in vergelijking tot Christus. En aan Mozes, die de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom achtte, dan de schatten van Egypte (Hebr. 11: 25). Maar hiervan hebben wij in het vorige gehandeld.

3. Indien wij de heiligen en de leden van Christus liefhebben, (1 Joh. 3: 14 en 5: 1). Dit merkteken ondersteunt ons wanneer vele andere niet onderscheiden kunnen worden en het is het allerzekerst. Want wij kunnen de genade in een ander mens zijn hart niet liefhebben, tenzij dat genade in ons eigen hart is. Want in de natuur is er een vijandschap en een geest van de tegenstreving tegen de genade. Er is geen gemeenschap tussen licht en duisternis (2 Cor. 6: 24). De liefde tot de heiligen heeft deze hoedanigheden.

Ten eerste: De liefde die wij de heiligen toedragen is een Geestelijke liefde; wij hebben hen lief in de naam van de Rechtvaardige, omdat het beeld van Christus in hen schijnt en uit geen andere oogmerken. “Epafraas heeft ons verklaard uw liefde in de Geest” zegt Paulus, Col. 1: 8. “Die een Profeet ontvangt in de naam eens Profeten, zal het loon eens Profeten ontvangen. En die een rechtvaardige ontvangt in de naam eens rechtvaardigen, zal het loon eens rechtvaardigen ontvangen,” zegt onze Zaligmaker, Matth. 10: 41. Nu, de liefde tot het goede moet noodzakelijk uit een goede geest voortkomen.

Ten tweede: Het is een algemene liefde tot al de heiligen (Col. 1: 4 en Ef. 4: 3). Om één en dezelfde reden moet men de één liefhebben zowel als de andere, namelijk om de Geest van Christus, die in hen woont, welke in alle heiligen dezelfde is. “Want ook wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt” 1 Cor. 12: 13. En daarom hebben zij elkaar lief.

1. Hoewel het arme heiligen zijn.
2. Hoewel het verdrukte heiligen zijn.
3. Hoewel gehaat en veracht van anderen.
4. Hoewel zij vele zwakheden hebben.
5. Hoewel zij ons onrecht en ongelijk aangedaan hebben. Zoals Calvinus Luther nog aanprijst, dat hij een vermaard dienaar Gods was, hoewel, zegt hij, *dat hij mij wel duizendmaal een duivel genoemd heeft.*
6. Hoewel wij nooit hun aanschijn gezien, noch hen tevoren gekend hebben, maar alleen daarvan horen verhalen.

Ten derde: Ten aanzien van trappen; het is een bijzondere uitverkoren liefde, zij beminnen hen als broeders en zusters (Matth. 12: 50). “Al mijn lust is tot de heiligen,” zegt David, Ps. 137: 6. En dit blijkt in vier stukken.

1. In het hoogachtend gevoelen voor hen. Zij achten hen als parels bij keistenen in vergelijking tot andere mensen. Daarom noemt David ze de heerlijken die op aarde zijn. En in Ps. 137: 6, waar hij de Godzalige beschrijft, zegt hij, dat het iemand is, “in wiens ogen de verworpene veracht is maar hij eert degenen, die de Heere vrezen.”

2. Deze bijzondere en uitverkoren liefde tot haar, openbaart zich in een bereidwilligheid, om hen te helpen wanneer zij in nood zijn, en hen goed te doen voor anderen. Zij willen wel goed doen aan allen, omdat barmhartigheid niet ziet op de verdiensten, maar op ellenden, maar meest aan de huisgenoten van het geloof (Gal. 6: 10).

3. Deze uitverkoren liefde aan hen openbaart zich in het vermaak, dat zij scheppen in hun gezelschap; meer dan in het gezelschap van alle andere mensen. “Ik ben een gezelschap

van allen, die U vrezen,” zegt David, Ps. 119: 63. Mozes beminde het gezelschap van zijn verdrukte broeders meer dan het ganse hof van Farao (Hebr. 11: 25 en 26). Ruth en Naomi, hebbende één hart en één ziel, konden niet van elkaar scheiden. “Waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; enz. zo niet de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en tussen u!” Ruth 1: 16 en 17. De twee discipelen, die naar Emmaüs gingen, wisten niet dat het Christus was, die bij hen was, maar meenden dat het ergens een Godzalig man was. En hoe bezwaarlijk wilden zij Hem van hen laten gaan? Zijn gezelschap was hen zo zoet, daarom “dwongen zij Hem, zeggende: Blijf met ons,” enz. Lukas 24: 29. En de Discipelen, toen Christus van hen was, liggende in het graf, en na de opstanding en opvaring kwamen zij dikwijls samen in bijzondere huizen (Joh. 20: 19; Hand. 1: 13 en 14 en 4: 32). Maar geen Goddeloze kwam onder hen. En Paulus zodra hij bekeerd was, veranderde zijn gezelschap, en poogde zich bij de Discipelen te voegen (Hand. 9: 19 en 26). O hoe waren de harten van Jonathan en David samen verknocht en hoe verheugden zij zich in elkaars gezelschap. Ten tijde van de eerste kerk, vergaderden de Christenen zo tezamen, dat de Heidenen van hen zeiden: Ziet, hoe lief hebben zij elkaar! Ja, indien zij gekund hadden, zij zouden hun beenderen samen laten begraven hebben (Gen. 49: 29 en 30; 1 Kon. 13: 31).

En de reden hiervan is, omdat zij van enerlei aard en gestaltenis zijn. Gelijkheid in gestaltenis en aard, baart vermaak in gemeenschap. Vogels van enerlei vederen vliegen samen. Leeuwen, beren, schapen, duiven en alles voegt zich bij zijn soort. Schapen en honden gaan niet samen, noch duiven en kraaien vliegen niet bij elkaar. Iemand wandelt dikwijls zo behendig en bedekt, dat wij niet onderscheiden kunnen wat hij bij zichzelf is, nochtans duizend tegen één of hij mag bekend worden bij zijn gezelschap waar hij gemeenzaam mee omgaat. De Lacedemoniërs namen acht met wat gezelschap hun kinderen verkeerden en daaruit oordeelden zij van hun aard en gestaltenis. En Augustus Caesar nam waar in een slag wat gezelschap zijn twee dochters onderhielden; wanneer hij bespiede, dat statige raadsheren met zijn dochter Livia spraken, maar jonge en dartele lieden met Julia enz., oordeelde hij daaruit hun aard en gestaltenissen, dat de ene dartel en de ander gematigd zou zijn.

“Wat zoekt gij de levende onder de doden,” zegt onze Zaligmaker; ooit maar één die levendig was begeerde het dode gezelschap te houden, maar hij was bezeten van een legioen duivelen. Het is onmogelijk, dat iemand buiten Christus een Godzalig mens tot zijn uitverkoren gezelschap kan maken, waar hij zijn grootste vermaak in zou nemen. Want “wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? of wat gemeenschap heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid? En wat overeenkomst heeft Christus met Belial?” enz. “Zullen twee samen wandelen, tenzij zij bijeengekomen zijn?” zegt de Profeet Amos, hoofdstuk 3: 3. Wij weten dat God vijandschap heeft gezet tussen het zaad van de vrouw en tussen het zand van de slang (Gen. 3: 1 en 15).

Een Israëliet is een gruwel voor een Egyptenaar. Een Godzalig mens verkeert wel vriendelijk met alle mensen, op een burgerlijke en gemeenzame wijze, en hij bemint alle mensen met een natuurlijke, burgerlijke en zedige liefde; ja met een geestelijke liefde van de ontferming en een verlangen naar hun zaligheid. En hij drukt alle plichten van liefde uit aan alle mensen, als onnozelheid, vreedzaamheid, vriendelijkheid, enz. zoals Abraham, die neigde zich naar het volk van het land, ja naar de kinderen van Heth. En het is Gods wil, dat beide tarwe en onkruid samen zullen opgroeien tot de oogst, zoals de wolken onder de sterren, onkruid onder de bloemen, en doornen onder de lelien. Maar de heiligen zijn het uitverkoren gezelschap van Godzaligen, in welke zij hun grootste vermaak scheppen, omdat er een vereniging van het hart en de Geest is, welke de zoetste en allernaaste vereniging maakt (Hoogl. 6: 9; Ef. 4: 3). Stenen en klei mogen

samen liggen maar zullen niet tezamen vermengen. Zoals Nebukadnézars beeld ten dele van leem en ten dele van ijzer, haastig van elkaar brak. Want ijzer en leem willen niet onder elkaar vermengen.

4. Deze uitverkoren en bijzondere liefde tot de heiligen blijkt in die onderlinge en onbeweeglijke overeenkomst van de één met de ander; zodat indien één lid zich verblijdt, zij zich allen verblijden; indien er één treurt, zijn zij daar allen mee bewogen (1 Cor. 12: 26; Hebr. 13: 8). Zoals Mordechai en Ester bewogen waren met de ellende waar de arme gevangen Joden in waren en zij waagden hun leven voor hen (Ester 8: 6). En Mozes had medelijden met zijn broeders, die onder die zware last waren en zo uitermate geslagen werden, toen hij zelf in heerlijkheid verheven werd. Nochtans zo ging hij uit tot zijn broeders en bezag haar lasten. (Ex. 2: 11). Zo Jonathan in Davids afwezen, die hield het met David en sprak voor hem bij Saul. En Abraham streed voor Lot en hij herstelde hem. (Gen. 14: 14).

Ten vierde: Het vierde teken van de liefde is, indien wij het woord van God met een oprechte liefde liefhebben. “Als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk opdat gij door dezelve moogt opwassen” 1 Petrus 2: 2. Die eerst uit de baarmoeder geboren zijn, zijn begerig naar de melk uit de borsten; zoals de tedere kinderen schreien naar de melk zodra zij geboren zijn. En het einde van die is, opdat zij door dezelve mogen opwassen. zoals de bijen op de bloemen vliegen om honing en zoetheid daaruit te zuigen, en daarom vermaken zij zich altijd niet in de schoonste bloemen, maar waar de meeste honing uit te krijgen is. En daarom houden zij dikwijls meer van een slecht blad van een boom, dan van een schone bloem.

Een hypocriet mag wel schijnen vermaak te scheppen in Gods woord, zoals Herodes in het horen van Johannes de Doper. Maar het is niet tot dat einde om de heiligheid, van het woord, om zijn hart daardoor gebeterd te krijgen, maar het is om zijn oren te kietelen met nieuwigheden en om zijn zinnelijkheid te behagen of om kennis te krijgen, dat hij bekwaam mag zijn om daarvan te spreken, enz. Maar indien het woord eens zijn particuliere zonde raakt, o! dan verstoot, verwordt en haat hij het woord, en haar dienaar. Zoals Herodes Johannes de Doper haatte toen hij tegen Herodias sprak. En de Farizeeën haatten Christus, toen Hij hen begon te bestraffen over hun geveinsdheid: “als gij deze dingen zegt, zo doet gij ook ons smaadheid aan,” zeiden zij, Lukas 11: 45. Maar David beminde Nathan die zo recht met hem handelde, zoals het blijkt, 1 Kon. 1: 27: “Is deze zaak van mijn heer de koning geschied? en hebt gij uw knecht niet bekend gemaakt?” enz.; te kennen gevende, dat hij Davids verkoren raadsman was, niettegenstaande dat hij hem dikwijls scherp bestrafte.

Ten vijfde: Het vijfde teken van de liefde is, indien wij die liefhebben, welke buiten Christus zijn, inzonderheid ten opzichte van ons, met een Geestelijke liefde.

Vraag Maar David zegt: “Zou ik niet haten die U haten?”

Antwoord: Hij haatte hun zonden omdat zij God oneer aandeden. Maar het is een teken, dat wij in Christus zijn, hun personen lief te hebben met een tweeërlei liefde.

Ten eerste: haar lief te hebben met een liefde van de ontferming, zoals wij tevoren gezegd hebben, bedroefd zijnde over hun zonden, en ontfermende over hun ellende, zoals Jeremia: “Mijn ziel zal wenen vanwege uw hoogmoed.” Onze gezegende Zaligmaker weende over Jeruzalem, zeggende: “Och dat gij nog in deze uw dag wist,

hetgeen tot uw vrede dient!” Waarom waren de ogen van Christus nat van tranen, anders dan omdat hun ogen droog waren? Waarom weende Christus over ons, anders dan om ons te leren over onszelf te wenen? zegt Cyprianus. Ontfermde Abraham zich niet over de Sodomieten, toen hij met God voor hen pleitte, zeggende, zo er maar tien rechtvaardigen onder hen gevonden werden? enz. En zei Paulus niet tegen hen, al wenende, *dat hun einde de verdoemenis zou zijn?* Wij zien, dat de genade ons zal doen liefhebben en ontfermen over de zielen van alle andere mensen, veel meer over de zielen van onze naasten, zoals over de zielen van onze vrouw, of van onze mannen, ouders, kinderen, broeders, zusters en lieve vrienden. Zo weende David over Absalom, Jeftha over zijn dochter, toen hij haar ontmoette, die hij beloofd had te offeren. Zo bad Abraham voor Ismaël: “Och dat Ismaël mocht leven voor Uw aangezicht!” En zo bad de moeder van Augustinus voor haar zoon in zijn natuurlijke staat; zo zelfs, dat haar geantwoord werd: dat kind kan niet verloren gaan, voor welke zo veel tranen gestort worden! En het werd daarna bevestigd.

Ten tweede: In een ernstig verlangen en zorg te hebben om anderen tot de kennis van Christus en tot de zaligheid te brengen. Een Godzalig mens wil niet alleen naar de hemel gaan, “Als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterkt uw broeders,” zei Christus tot Petrus, Luk. 22: 32. Zoals de Rubenieten, Gadieten en het halve geslacht van Mannasse, wanneer zij voorzien waren, hielpen zij ook hun broeders in Kanaän (Num. 32: 17 en 18). Spinnenkoppen werken maar alleen voor zichzelf, maar honingbijen werken voor anderen. Paulus wenste niet alleen dat Agrippa, maar dat allen die hem hoorden, niet bijna, maar geheel zodanig werden, zoals hij was, uitgenomen zijn banden (Hand. 26: 29). Zijn keten, zijn gouden keten, was nog te kostelijk en te rijk om voor hen te verslijten; die eer of liever die last behield hij voor zichzelf; Agrippa was nog niet machtig om die te dragen. Zo ook wanneer de Grieken, die gekomen waren om aan te bidden, Jezus graag wilden zien (Joh. 12: 21 en 22). Filippus en Andréas gingen en zeiden het aan Jezus, zij namen gaarne die moeite aan, om hun zielen te behouden en de volheid van de Heidenen in te brengen. Zo ook verliet de Samaritaanse vrouw haar watervat toen zij Christus gevonden had en ging heen in de stad en zei het aan de lieden (Joh. 4: 28).

Maar inzonderheid zij kunnen niet dan ernstig verlangen en trachten om diegene tot de kennis van Christus te brengen, die met hen in een nauwe band verenigd zijn; zoals Maria toen Christus haar verschenen was (Joh. 21). Hoe liep zij om het de discipelen aan te zeggen. Paulus wenst verbannen te zijn van Christus voor zijn broeders en maagschap naar het vlees (Rom. 9: 3). En Mozes wenste uit het boek van het leven gedelgd te zijn, liever dan dat de Joden zouden verslonden worden. Ja de rijke man in de helse pijn had zoveel liefde, dat hij zich ontfermde over zijn broeders en bad Abraham dat hij Lazarus tot hen zou zenden opdat ook zij niet mochten komen in die plaats van de pijniging (Luc. 16: 28). En zeker die geen acht slaan op de zielen van anderen welke hun bevolen zijn, om hen tot de kennis van Christus te brengen, mogen met recht vrezen dat nooit aan henzelf de kennis van Christus tot zaligheid geopenbaard is, noch dat zij de waardigheid van de zielen niet kennen.

HOOFDSTUK XXII

Het zevende merkteken van de zaligmakende kennis van Christus, namelijk de Geest van het gebed.

7. Het zevende merkteken waardoor wij kunnen weten dat Christus de onze is, is indien wij ontvangen hebben de Geest van het gebed; “gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen: Abba Vader!” zegt Paulus Rom. 8: 15. En de Heilige Geest zegt: “Ik zal over u uitstorten de Geest der genade, en de Geest der gebeden;” Zach. 12: 10. Te kennen gevende aan wie God genade geeft, dat Hij die ook de Geest van het gebed geeft, en hen niet alleen bekwaam maakt om te bidden, maar om in de Geest te bidden; zoals de Apostel ons vermaant: met alle bidding en smeking in de Geest te bidden (Efeze 6: 18).

Vraag: Maar waarin bestaat deze Geest van het gebed?

Antwoord: In twee stukken.

Ten eerste: De Geest wekt op en beweegt het hart om met God dikwijls in het gebed te zijn.

Ten tweede: De Geest maakt het hart bekwaam om geestelijk te bidden, of om een geestelijk gebed te doen.

Ten eerste: Ik zeg, het hart wordt bewogen en opgewekt door de Geest, om met God dikwijls in het gebed te zijn. Zoals een kind van nature huult en naar zijn moeder loopt. Zodat zij er een gewetenszaak van maken dat te betrachten en zij kunnen niet leven zonder het gebed, inzonderheid niet zonder de bijzondere gebeden. Zo werd het volk van God beschreven, Jesaja 62: 6 en 7: “Die des Heeren naam doet gedenken.” Zo wandelden Noach en de heilige patriarchen met God, door hemelse bedenkingen en bijzondere gebeden en de reden is: omdat zij daardoor Gods oppermacht en voorzienigheid erkenden. Wien toekomt alle aanbidding; want van Hem en door Hem zijn alle dingen die wij genieten en het is Zijn milddadigheid en goedheid, dat Hij rijk is over allen die Hem aanroepen (Rom. 10: 12). De Heidenen zelfs hadden geen God of zij baden hem aan.

Dit is de grootste en nauwste gemeenschap die wij met God in dit leven hebben, wandelende als het ware en sprekende met Hem als de ene vriend met de andere, waardoor de ziel zoals Paulus in zijn verrukking opgenomen is in de hemel. Het eerste dat het geestelijke spreekt is: Abba Vader. Zodra Paulus bekeerd was ging hij alleen en begaf zichzelf tot bidden (Hand. 9: 11) “Zie, hij bidt.” En Cornelius, (Hand. 10) ging alleen op het dak van zijn huis en daar was hij met God in het gebed. Daniel bad drie-maal per dag in zijn kamer toen hij in gevaar van zijn leven was. “Des avonds en des morgens en des middags zal ik klagen en getier maken” zegt David, Ps. 55: 18. Ja, “ik loof U zevenmaal des daags.” Het wordt verhaald aan Mr. Holton dat hij zesmaal per dag bad, tweemaal met zijn huisvrouw, tweemaal met zijn huisgezin en tweemaal bij zichzelf alleen. En het wordt gezegd van Luther, *dat hij alle dagen drie uren doorbracht in het gebed*. Het is goed hier te zijn zei Petrus tot Christus toen Hij veranderd werd, terwijl hij bad zag hij dat Zijn aangezicht alsoo veranderd werd. Elk Godzalig hart zegt:

ik ben verzekerd dat het goed is met God in het gebed te zijn. Nazianzenus verhaalt van van zijn zuster Gorgonia dat haar knieën schenen aan de aarde te kleven door haar gedurig bidden. En Gregorius van zijn vriendin Trucilla, dat haar ellebogen zo hard waren als een hoorn door het gedurig leunen op een tafel wanneer zij bad. Eusebius verhaalt van Jacobus dat zijn knieën zo hard waren als kamelen knieën en zonder gevoelen door het dikwijls bidden. Iemand verhaalt van Joachim de vader van de maagd Maria, dat hij dikwijls zei: *het gebed is mijn spijs en drank*. Een edelvrouw, zijnde in haar kamer in overdenkingen en in het gebed, riep uit: Och dat ik altijd, deze zoete gemeenschap met God mocht genieten en dat dát nooit veranderen mocht! Dit was een verrukking van blijdschap die zij ontving, maar in te wensen dat dát nooit veranderd mocht worden wist zij niet wat zij zei, net als Petrus.

Maar natuurlijke mensen hebben gewoonlijk geen bekwaamheid noch gave van het gebed. Zij kunnen niet bidden; vele wijze lieden die met welsprekendheid kunnen spreken, ja voor een koning, zijn nochtans niet bekwaam om vijf wijze woorden voor God in het gebed te spreken. Daar menig arm, onnozel man, die nauwelijks bekwaam is om vijf wijze woorden voor een mens te spreken. Inzonderheid indien het iemand van groot aanzien is, nochtans zo voor God in het gebed kan spreken tot verwondering toe. Nu dan, te zeggen: wij hebben de gave van het gebed niet, is te zeggen: wij hebben niet ontvangen de Geest van de gebeden. Want de Geest van de genade en van het gebed worden samengesteld. Wij hebben niet ontvangen de Geest van de aanneming want Die zou ons doen roepen: *Abba, Vader*. Het kan zijn dat velen van Gods eigen kinderen niet met welsprekendheid bidden kunnen. Ja sommigen zijn zo weinig begaafd, dat zij nauwelijks een zin kunnen maken van hetgeen zij bidden. Hun woorden zullen niet aan elkaar hangen, nochtans kunnen zij wenen, zuchten en kermen, welke zijn de sterkste gebeden. (Rom. 8: 26 en 27).

Anderen zijn er die geen lust hebben tot deze plicht. Zij roepen: wat vermoeidheid is dit? (Mal. 1: 13). Het is het brandmerk van een Goddeloos mens, dat hij de naam van God niet aanroept. Zo brandmerkten Jobs vrienden Job voor een Hypocriet omdat hij het gebed naliet: “Ja gij vernietigt de vreze en neemt het gebed voor het aangezichte Gods weg.” (Job 15: 4). Wat nut zullen wij hebben, zeggen zij, zo wij tot Hem bidden. Kunnen wij ons werk doen en ons huisgezin verzorgen met het gebed? Worden wij niet evenzo gezegend zonder het gebed, als zij die bidden? En zeker, wanneer zij bidden, doen zij het nooit omwille van het geweten of uit liefde tot de plicht van het gebed, maar alleen uit gewoonte en fatsoen of als zij in nood zijn. Zoals de Zeelieden met Jona in het schip toen zij in de storm waren: “Toen riep een iegelijk tot zijn God” Jona 1: 5. Maar zij verlustigen zich niet in de Almachtige, zij roepen God niet aan te allen tijd, zoals Job spreekt van de hypocrieten (Job. 27: 10). En evenzo Jes. 26: 16: “Heere! in benauwdheid hebben zij U bezocht; zij hebben hun stil gebed uitgestort, als Uw tuchting over hen was.” Zoals een barende vrouw die roept en schreeuwt in haar pijn, maar zo haast als haar pijn over is zo houdt zij op van roepen. En gewoonlijk wanneer de verdrukking over is, zo zijn de Goddelozen klaar met bidden. Het gebeurt zeer zelden dat zij dan bidden. Het waren niet minder lasterlijke dan Goddeloze woorden, van dat Godverloochenende mens, die tot God zei dat hij geen gemene bedelaar was en dat hij hem nooit te voren met het gebed moeilijk gevallen had en indien God hem nu op die tijd wilde verhoren, dat hij hem wederom nooit meer moeilijk zou vallen. Nu deze en dergelijke zijn zo verre van het geloof in Christus verwijderd, dat zij liever Atheïsten en Godverloochenaars mogen genoemd worden, welke menen dat er geen God is, noch aan Zijn voorzienigheid geloven; “De dwaas zegt in zijn hart: er is geen God.” Ps. 14: 1. Daarom volgt er vers 4: “Zij roepen de Heere niet aan.”

Ten tweede: Het hart wordt door de Geest van het gebed niet alleen opgewekt en bekwaam gemaakt om te bidden, maar ook om geestelijk te bidden, om een geestelijk gebed te doen; zoals de Apostel vermaant: dat wij met alle bidding en smeking zouden bidden in de Geest (Ef. 6: 18). En dat wij zouden bidden in de Heilige Geest (Judas vs. 20). En de Apostel Paulus zegt ons: dat de Geest onze zwakheden te hulp komt hoewel wij niet weten wat of hoe wij bidden zullen, zo bidt nochtans de Geest Zelf voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen (Rom. 8: 26). Welke bijstand van de Geest niet bestaat in een goed geschikte uitvinding of samenstelling van woorden en welsprekende manieren van spreken, want sommige Godzaligen kunnen dit wel niet hebben, want het is maar een algemene gave en niet een bijzondere hulp van de Geest die beloofd wordt (Rom. 8: 27).

Maar de Geest van het gebed bestaat in drie dingen.

Ten eerste: In ons bekwaam te maken om in het geloof te bidden. Nu, in het geloof te bidden, is eerst te bidden met zeker vertrouwen en toevorzicht tot God. Zelfs met een kinderlijke geest, dat wij tot God kunnen gaan als tot een Vader, en niet als tot een vreemdeling. “Maar gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen, door welchen wij roepen: Abba; Vader!” zegt de Apostel. Rom. 8: 15. “Gij zijt toch onze Vader” zegt de Profeet, Jes. 63: 16. Ten tweede, te bidden met geloof inderdaad, gelovende en overtuigd zijnde dat onze gebeden zullen aangenomen en ons toegestaan worden, in zoverre als het de Heere voor ons ziet goed te zijn, zoals Jakob deed toen hij bad om van zijn broeder Ezau verlost te worden (Gen. 32: 9). Goddeloze mensen bidden maar zij hebben de Geest van het gebed niet, omdat zij niet in het geloof bidden, maar schieten hun pijlen in het wild, nooit daarop acht slaande noch daarnaar omziende. Nu zijn dit maar stoute verhalen of vertellingen, maar geen ootmoedige verzoeken. En zij zijn zo verfoeilijk voor God als de vergiftige Adam van een besmet mens of als een opgeroerde stank van een vuile mesthoop of als een open graf. Zij zijn een gruwel voor God (Jes. 66: 3).

Het is waar, iemand die in Christus is, kan oprijzingen van ongelovigheid hebben, maar zij worden door het geloof overwonnen. Zoals blijkt in Jakob, die een belofte van God had dat hij hem van Ezau verlossen zou en dienvolgens bad hij tot God en nochtans wat opschietingen van ongelovigheid stonden er op toen hij zei: zo ik de ene hoop versla, de andere mocht ontkomen, enz. En zo van Abraham en anderen.

Ten tweede: de Geest van het gebed bestaat daarin, in ons bekwaam te maken om vurig te bidden. De Apostel zegt: “De Geest Zelf bidt voor ons, met onuitsprekelijke zuchtingen” Rom. 8: 26. De genegenheden zijn als het ware in brand gestoken door de Heilige Geest. Aldus goot Hanna haar ziel uit voor de Heere (1 Sam. 1: 15). Zo keerde Hizkia zijn aangezicht om naar de wand, en hij bad tot de Heere (Jesaja 38: 2). Jakob worstelde met God in het gebed (Gen. 32: 24). “Wat roept gij tot Mij” zei God tot Mozes, Ex. 14: 15. En Abraham streed met God van vijftig rechtvaardigen tot tien (Gen. 18: 3). Maar inzonderheid blijkt het in onze Heere Jezus Christus, Welke bad met sterke roepingen en tranen. De uitvinding van woorden mag ons doen spreken, maar de Geest zal ons doen roepen, welke nochtans niet zoveel bestaat in kracht van woorden, als in kracht van bewegingen.

Natuurlijke mensen mogen een uitwendige uitspraak hebben, maar zij hebben geen inwendige bewegingen, zij zijn dood en koud in het gebed. Zij bidden gewoonlijk alsof zij onverschillig zijn of God het hoort of niet, zoals koele vrijers die er niet om geven of zij voortgang maken of niet. Zij hebben de inspiratie van de Geest niet om uit te spreken: shibboleth. Zij zijn noch heet noch koud, zoals die van Laodicea.

Waarschuwing: Niet dat een Christen altijd eveneens in het gebed is maar zoals de Geest ons gelieft bij te staan met Zijn hulp en medewerkende genade: “zonder Mij kunt gij niets doen.” De Geest moet *inspirare*, of wij kunnen niet *exspirare*. De Geest moet eerst in ons inblazen, voortbrengen en uitstorten, voordat wij onze geest tot de Heere kunnen uitstorten. De wind moet doorwaaien opdat de specerijen mogen uitvloeien (Hoogl. 4: 16). Wij zijn zoals een schip in de zee, indien de wind waait gaat het voort. Anders raakt het aan de grond. Soms zijn onze wielen zoals aan de wagens van Farao, afgestoten en wij varen zwaarlijk voort en soms varen wij haastelijk voort, zoals de wagens van Jozef en wij worden, zoals Elia, met een vurige wagen ten hemel opgenomen.

Ten derde en ten laatste: de Geest van het gebed bestaat in te bidden met Geestelijke begeerten. Wanneer wij bidden om Geestelijke dingen, of wanneer wij bidden om tijdelijke zegeningen met Geestelijke genegenheden en tot Geestelijke einden om God daardoor te verheerlijken, zoals Christus gebeden waren, Joh. 17. En zoals wij geleerd worden in het gebed des Heeren. Een natuurlijk mens mag zeer ernstig zijn in zijn gebed, nochtans is het geen Geestelijk gebed, omdat zijn begeerten alleen haar opzicht hebben tot zelfliefd en natuurlijke einden. Maar niet op God en Zijn heerlijkheid. “Zij roepen niet tot Mij met hun hart wanneer zij huilen op hun legers,” zegt de Profeet, Hosea 7: 14. Daar de Profeet hun gebeden niet beter acht dan huilen, zoals het huilen van de Baäls priesters, die uitriepen: “O Baäl, antwoord ons!” en zij sneden zichzelf met messen en priemen, totdat zij bloed over zich uitstortten. (1 Kon. 18: 28). Daarom zendt God soms zulke gebeden weg met een bespotting liever dan met een antwoord. “Wanneer u benauwdheid en angst overkomt, dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal niet antwoorden; zij zullen Mij vroeg zoeken, maar zullen Mij niet vinden: zo zal Ik ook in uw verderf lachen, Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt” (Spr. 1: 27, 28, 26).

HOOFDSTUK XXIII

Het achtste, negende en tiende merkteken van de zaligmakende kennis van Christus.

8. Het achtste merkteken dat wij de zaligmakende kennis van Christus verkregen hebben is een algemene gehoorzaamheid. Wanneer wij een gewetenszaak van al onze wegen maken en al de geboden van God gadeslaan, bestaat dat in een gezet voornemen en betrachting om alle zonden tegen te staan en God in alles te behagen. “Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op alle Uw geboden,” zegt David, Ps. 119: 6. Het is de lof van Zacharias en Elizabeth, “dat zij beiden rechtvaardig voor God waren, wandelende in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk,” Lukas 1: 6. En dit maakt Paulus tot een merkteken van een goed geweten, “als die in alles willen eerlijk wandelen,” Hebr. 13: 18. En het moet noodzakelijk zo zijn, omdat de gehele wet in onze harten geschreven is, het ene gebod zowel als het andere. Ik zal Mijn wetten in hun binnenste en in hun harten schrijven, (Ezech. 36: 26, 27). Dat is: Ik zal een hebbelijke gestaltenis en genegenheid in hun harten planten, met hun een nieuw hart en een nieuwe Geest te geven, om Mijn inzettingen en rechten lief te hebben en die te doen. En deze genegenheid is even zowel tot het ene gebod als tot het andere. En hij die niet genegen is en tracht om al de geboden te onderhouden, die is ook niet genegen om er één te onderhouden. Daarom zegt Jakobus: “Want wie de gehele wet zal houden, en

in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan allen;" Jak. 2: 10. Dat is: hij heeft genegenheid om al de geboden te verbreken, hoewel hij die niet alle metterdaad verbreekt en zijn hart is niet oprecht voor God. Ten andere, omdat het één en dezelfde reden is waarom wij behoorden er een gewetenszaak van te maken om ons even zowel van de ene zonde te onthouden als van de andere en de ene plicht zowel te betrachten als de andere. Zo zegt de Apostel: "Want Die gezegd heeft, gij zult geen overspel doen, Die heeft ook gezegd, gij zult niet doden," enz. Jak. 2: 11.

Ik geef toe, dat een Godzalig en oprecht mens wel kan vallen in de zonde, want hoewel er een genegenheid en begeerte is, om de wil van God te doen, nochtans is er een strijdige genegenheid van de oude mens tegen de wil van God. Het vlees begeert tegen de Geest, maar nochtans valt hij nooit van zijn besluit en voornemen af, om niet te zondigen. Hij kan nog steeds zeggen met de heilige Paulus: "Zo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde," Rom. 7: 26.

Ik geef evenzo toe, dat iemand buiten Christus een besluit en voornemen mag hebben tegen enige zonden, hoewel het altijd is om het kwaad dat uit de zonde komt, maar niet om het kwaad dat in de zonde is, om de vrucht van de zonde, maar niet om haar vuilheid) maar het is geen algemeen voornemen tegen de zonde. Want hij houdt nog altijd wat achter: God vergeve mij maar dit of dat. Hij voedt nog enige begeerlijkheid, en hij zegt zoals Jakob van Benjamin zei: "hij zal niet gaan;" zoals Herodes zijn Herodias behield, Jehu de kalveren van Jerobeam, Judas Demas de jongeling, enz. hun gierigheid.

Maar indien iemands hart maar in verband is met een zonde, welke zijn ziel achteraan kleeft, en dat hij daarin niet wil verbeterd zijn, hij heeft geen deel aan Christus. Neem eens, dat een vrouw tot haar man zei: heer, ik bemin u meer dan honderd mannen, alleen één man heb ik liever dan u; zou zij niet een overspeelster zijn? Een doodwond kan iemand even goed om het leven brengen, als duizend andere wonden. En in een zonde met liefde en vermaak te leven, kan iemand even goed verdoemen, als duizenden.

9. Het negende merkteken waardoor iemand weten kan dat Christus de zijne is, bestaat in zelfverloochening. Wanneer iemand zichzelf geheel overgeeft aan de regering en onderdanigheid van Christus, als Zijn dienaar en onderdaan, om met hem te doen wat Hij wil, "Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis dagelijks op, en volg mij," zegt onze Zaligmaker, Lukas 9: 23. "De wapenen van onze krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten; omdat wij de overleggingen ter neder werpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachte gevangen leggen tot gehoorzaamheid van Christus," zegt Paulus, 2 Cor. 10: 4, 5. Zoals een dienaar zichzelf overgeeft aan de wil van zijn meester, of een vrouw aan de wil van haar man. En de reden hiervan is omdat hij Christus aanneemt als een Heere en Zaligmaker. "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt," zegt onze Zaligmaker Christus: "en Ik zal u rust geven:" maar niet tenzij u "mijn juk op u neemt," Matth. 11: 29. "Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder," Jesaja 9: 5. Zodat wij door Christus niet vrij zijn van onderdanigheid. Het geloof maakt de gehoorzaamheid niet te niet, maar heiligt ons en maakt ons bekwaam om gehoorzaam te zijn. Zo was het met Paulus, Hand. 9: 6: "Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal?" Alsof hij zei, ik ben gewillig om iets te doen of iets te leiden dat U wilt, ik ben geheel tot U gelieven. En aldus was het met de verloren zoon: Vader neem mij weder aan en maak mij niet een zoon, maar een dienstknecht, een huurling. Zoals Abigaël zei: "Ziet, uw dienstmaagd zij tot een dienaar, om de voeten der knechten mijns heren te wassen;" En aldus was het met David: "Maar indien hij alzo zal zeggen: ik heb geen lust tot u; zie, hier ben ik, Hij doe

met mij, zoals het in Zijn ogen goed is,” 2 Sam. 15: 26.

En dit ontdekt er velen, die menen dat zij deel aan Christus hebben, dat zij weten, dat Christus de hunne en zij worden bedrogen omdat hun geloof geen gehoorzaamheid werkt, maar wederspanningheid. Zij geloven in Christus, maar zij willen het juk niet op zich nemen. Zij zeggen wel “een kind is ons geboren,” maar zij werpen de heerschappij van Zijn schouders. Zij leven in een gestadige wederspanningheid tegen God en alleen naar de wet van hun eigen gemoed, dat is, zij wandelen naar de hardnekkigheid van hun eigen hart. (Deut. 29: 19).

Misschien zijn zij nog wel tevreden dat Christus hen regeert voor zover als het hen behaagt en wel aanstaat. Maar indien het hen niet aanstaat, Christus mag Zichzelf verloothenen, zo het Hem belooft en Zich buigen naar hun wil, maar zij kunnen en willen zich niet buigen naar Zijn wil: God vergeve hen dat maar. Zij moeten hun wil hebben hoewel zij gekant is tegen Gods wil, zeggende zoals de Joden, wij hebben geen koning, dan de keizer: zulk iemand zal ons regeren naar onze wil. “Wij zullen Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van ons werpen,” Zo Hij ons eens begint te boeien. Ps. 2: 3. Zo deed Farao: “Wie is de Heere,” zegt hij “dat ik Zijn stem zou gehoorzamen en Israël laten trekken?” Ik ken de Heere niet, noch ik wil Israël niet laten trekken. En de Joden zeiden, dat Jeremia leugens sprak en de Heere hem niet gezonden had. (Jer. 43: 2, 3). Maar toen zij nu daarvan overtuigd waren (Jer. 44: 26), toen spraken zij ronduit, “aangaande het woord, dat gij in de naam des Heeren tot ons gesproken hebt, dat willen wij niet doen.” En dat is niet uit een zwakheid tegen de wet van haar gemoed, noch door schielijke overrompelingen en bewegingen (Rom. 7: 23). Zoals in Jona, Petrus, Paulus, en David, welke het volk wilde tellen, waarom hen dikwijls zware verdrukkingen zijn overkomen, om hun stoute moed te verbreken. Maar het is een vrijwillige, overgegeven en gekoesterde wederspanningheid.

Nu, laat alle zodanigen denken wat zij willen, dat zij deel in Christus hebben en dat zij weten dat Christus de hunne is, maar God heeft ons gezegd: dat Hij het nooit aan dat mens vergeven zal, hoewel hij zichzelf zegent in zijn hart, zeggende: ik zal vrede hebben, wanneer ik schoon naar het goedgevoelen van mijn hart zal wandelen. (Deut. 29: 19, 20). Ja de Heere verbiedt hen Zijn verbond in hun mond te nemen, omdat zij de kastijding haten; (Ps. 50: 16, 17). En “het bedenken des vleses is vijandschap tegen God, want het onderwerpt zich de wet Gods niet, want het kan ook niet.” Rom. 8: 7. Ja, Christus houdt die voor Zijn vijanden, die Hem niet over hen willen laten regeren. (Luc. 19: 27). Om te besluiten: indien Christus geen Heere is, Hij wil geen Zaligmaker zijn; “want daartoe is Christus gestorven en opgestaan, en weder levend geworden, opdat Hij beide over doden en levenden heersen zou,” Rom. 14: 9.

10. Het tiende merkteken van iemand die Christus tot zaligheid kent is: wanneer de uiterste einden van al zijn doen bovennatuurlijk zijn; zelfs in het gehoorzamen van Gods geboden, de bevordering van Gods eer voor hebben, zoals een getrouw dienstknecht het voordeel van zijn meester beoogt. “Al wat gij doet, doet dat van harte als de Heere, en niet de mensen,” Col. 3: 23. “Wanneer hij niet zichzelf leeft, maar Dien Die voor hem gestorven en opgewekt is.” 2 Cor. 5: 15. Wanneer hij meer bedroefd is over de oneer die God aangedaan wordt, dan aan zichzelf en dat hij vergenoegd is vernederd te worden opdat God mocht verheerlijkt worden. Want nu is de wil verheven boven de natuur, om te zien naar een hoger begin dan zichzelf, namelijk de eer van God. Zo deed Jozef, “het is buiten mij! God zal Farao’s welstand aanzeggen,” zei hij, Gen. 41: 16. Zo ook Daniël: “Maar er is een God in de hemel Die verborgenheden openbaart,” enz. Dan. 2: 28-30. En de discipelen toen zij de kreupelen genazen, zeiden tegen het volk dat hun zo aanzag en zich over hen verwonderde: “Wat verwondert gij u over dit? of wat ziet gij zo sterk

op ons, alsof wij door onze eigen kracht of Godzaligheid dezen hadden doen wandelen?” Hand. 3: 12. En ten laatste, om er niet meer te noemen, de heilige Paulus zegt ons: “Alzo spreken wij, niet als mensen behagende, maar Gode, Die onze harten beproeft, enz. noch zoekende eer uit mensen, noch van u, noch van anderen,” 1 Thess. 2: 4-7. En daarom maakt onze Heere Jezus Christus dit tot een merkteken van een rechtvaardig mens: “Die de eer zoekt Desgenen Die hem gezonden heeft, die is waarachtig, en geen ongerechtigheid is in Hem,” Joh. 7: 18. En dit was voor Paulus een teken, dat hij een vat ter ere was, “die zal een vat zijn ter ere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren,” 2 Tim. 2: 21. En de reden hiervan is, omdat er niets zich kan bewegen boven zijn oorsprong; de stroom kan niet hoger rijzen dan de fontein, noch de natuur kan niet boven de natuur gaan, zoals het water niet heet kan worden tenzij er vuur onder is.

Waarschuwing: Het is niet anders of er blijven in de allerbeste nog oprijzingen van eigen eer, zoals in David, toen hij het volk telde en in de discipelen, toen zij spraken wie van hen de meeste zou zijn. Maar zij zijn daarover bedroefd geweest en hebben berouw gehad en daaronder getreurd als hun grootste last. Zoals Jehiskia zich verootmoedigde om de verheffing van zijn hart. (2 Kron. 32: 26).

Het tegenovergestelde: een natuurlijk mens maakt een God van zichzelf. Hij heeft geen hoger einde in al zijn doen, dan zichzelf, zijn eigen gemak, geloof en welvaren. zoals God klaagt: “Israël is een uitgeledigde wijnstok, hij brengt weder vrucht voor zich,” Hos. 10: 1. En onze Zaligmaker zegt van de Farizeeën: Al hun werken welke zij doen zijn om van de mensen gezien te worden. Zij mogen zeggen van al hun beste daden, hoewel zij nog zo uitnemend zijn, zoals Nebukadnézar van Babel zei: Is dit niet het grote Babel dat ik gebouwd heb tot eer van mijn Naam? Zo ook alles wat zij doen is tot eer van hun naam; zoals windmolens die omgaan omdat de wind waait, of zoals goudsbloemen die opengaan omdat de zon op hen schijnt. Nu deze hun harten zijn niet oprecht in hen. Wiens ziel zich verheft is niet recht in hem, (Hab. 2: 4). Zoals kwade dienstknechten, die de waren van hun meester wel duur verkopen, maar haar dan ontstelen en beroven van de winst, “die van zichzelf spreekt, zoekt zijn eigen eer,” enz. Joh. 7: 18. En zulken kunnen geen deel in Christus hebben; “hoe kunt gij geloven, gij die eer van elkander neemt, en de eer, die van God alleen is niet zoekt,” zegt onze Zaligmaker, Joh. 5: 44. En het is een merkteken van die valse gelovigen: zij hadden de eer van de mensen lief, meer dan de eer van God. (Joh. 12: 43).

HOOFDSTUK XXIV

Het elfde merkteken van de zaligmakende kennis van Christus, het getuigenis van de Geest.

11. Het elfde en laatste merkteken van de zaligmakende kennis van Christus welke ik nu voorstellen zal, is de getuigenis van de Geest. “Dezelve Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn,” Rom. 8: 15. Sommigen stellen dit tot een enig merkteken om te beproeven ons deel in Christus en verwerpen alle tekenen uit de vruchten van de Geest. Maar dit is met de vrucht die op de boom groeit te verloochen, te loochenen dat het een teken is dat de boom leeft. En onze Zaligmaker zegt ons: *Een boom wordt gekend aan zijn vruchten.* En de Heere heeft die in de Schrift nagelaten als onbedriegelijke merktekenen en daarom dit te verwerpen is dwaasheid en ontrouw, aan God zelfs toe te schrijven, welke is de grootste Godslastering. Maar wij sluiten het

getuigenis van de Geest niet uit, als een zekere klaarblijkelijkheid van ons deel in Christus.

Welke bestaat in twee stukken.

Ten eerste: De Geest getuigt aan mijn geweten, dat ik een kind van God ben; (Rom. 8:16, Efeze 4: 30; 1 Joh. 5: 6). Een getuige dient tot openbaring en bevestiging. Daar is als het ware een hemelijke stem sprekende tot onze harten en zeggende zoals Christus tot de geraakte zei: “Wees welgemoed uw zonden zijn u vergeven,” Matth. 9: 2.

Ten tweede: Dat getuigenis van de Geest bestaat in een inwendig opgenomen blijdschap en troost, welke de Geest werkt en inlaat met die verzekering; welke is dat verborgen Manna, welke diegene die dat in zich gevoelt aan anderen niet kan uitdrukken; (Openb. 2: 17). Het wordt genaamd des Heeren Avondmaal met ons houden; de ondersteuning van Zijn flessen, (Openb. 3: 20; Hoogl. 2: 5). Daarom wordt de Geest genoemd de Heilige Geest, de Trooster. Want Hij vervult het hart soms door dit getuigenis met zulke blijdschap en vreugde die het verstand te boven gaat en onuitsprekelijk en heerlijk is. De ziel is voor een tijd met Paulus in zijn verrukking, meer in de hemel dan op de aarde; hoewel men er hier maar een smaak van heeft, nochtans is de volheid daarvan de vreugde van de hemel zelf, “want het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door de Heilige Geest,” Rom. 14: 17.

Vraag: Maar hoe zal ik weten dat het de Geest van God is die tot mij getuigt en dat het niet een bedriegerij van de duivel is?

Antwoord: Door deze volgende merktekenen.

Ten eersten: Deze stem zendt God gewoonlijk wanneer de ziel treurt en vol droefheid is, zoals wij wijn geven aan bedroefden van geest. “Zalig zijn die treuren want zij zullen vertroost worden. En gij zult schreien en klagelijk wenen, maar de wereld zal zich verblijden. En gij zult bedroefd zijn maar uw droefheid zal tot blijdschap worden,” zegt onze Zaligmaker, Joh. 16: 20. En evenzo wordt dit getuigenis gezonden wanneer zij op God wachten in zijn bevelen en inzettingen om Christus te vinden, zoals Maria aan het graf wachtte om Hem te zien. Of wanneer zij met God worstelen in het gebed, zoals Cornelius, aan welke, toen hij op het dak van zijn huis in het gebed was, God Zijn engel zond, zeggende: “Uw gebeden en uw aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God,” Hand. 10: 4. Evenzo Daniël: “Als ik nog bad,” zegt hij, “en beleed mijn zonden, en mijn smekingen nederwierp voor het aangezicht des Heeren, ja als ik nog sprak in het gebed, zo kwam de man Gods Gabriël, enz. en zei tot mij, o Daniël, gij zijt een zeer gewenst man.” (Dan. 9: 21-23). Maar wat aangaat de dromen, gezichten, geestdrijverijen, (hoewel Jakob toen hij sliep een gezicht van engelen zag en daardoor vertroost werd, en verscheidene andere meer) (Gen. 28) nochtans zo spreekt God nu zelden door gezichten. Maar door Zijn Woord en Geest. (Hebr. 1: 1). En daarom zijn de gezichten nu gewoonlijk weinig in acht te slaan.

Ten tweede: Het tweede teken waardoor wij weten kunnen dat het het getuigenis van de Geest is en niet een bedriegerij van de duivel is dit: de Geest, getuigt alleszins volgens het woord en dat door ontdekking aan onze gewetens de beloften in het woord, ons overtuigende dat zij ons toekomen, zoals te treuren over de zonde, de broeders lief te hebben, en dergelijke meer.

Ten derde: Het getuigenis van de Geest vervult altijd het hart met liefde en dankbaarheid tot God en maakt ons naarstiger en zorgvuldiger om met beantwoordende gehoorzaamheid te wandelen. “Ik sterf alle dag, hetwelk ik betuig bij onze roem, die ik heb in Christus Jezus, onze Heere,” en “de liefde van Christus dringt ons,” zegt Paulus, 1 Cor. 15: 31; 2 Cor. 5: 14.

Maar aan de andere zijde, indien ze u stout en vermetel maakt om in zondige wegen te wandelen en los en zorgeloos om met God te wandelen, zo mag u vrezen, dat het niet een getuigenis van de Geest maar een bedriegerij van de duivel is.

Ten vierde: Dit getuigenis van de Geest heeft altijd zijn eigen getuigenis, namelijk een heimelijke openbaring aan het geweten, dat het de Geest van God is en niet een bedriegerij.

Er zijn ook tekenen van een zwakke verzekering, dat Christus de onze is, als een ernstig verlangen naar Christus, als Hij aangeboden wordt. Zij willen wel graag geloven en zijn bedroefd omdat zij niet kunnen geloven. Zij treuren onder hun zonden en maken een gewetenszaak van hun wegen. Hoewel zij niet geloven kunnen, zo durven zij nochtans niet moedwillig tegen God te zondigen. Deze hebben enige trappen van een ware en zaligmakende kennis van Christus, en moeten niet mismoedig zijn, omdat Christus beloofd heeft, dat Hij het rokende lemmet niet zal uitblussen, noch het gekrookte riet verbreken; (Matth. 12: 20) en Hij heeft de treurende zalig gesproken en die arm van geest zijn, hongerende en dorstende naar de gerechtigheid. (Matth. 5). Daarom steunt vast op die beloften, leeft en sterft met deze en zegt, indien ik verloren kan gaan met die merktekenen, ik ben tevreden, dat ik verloren ga.

Er zijn ook tekenen van een sterke verzekering, dat Christus de onze is. Zoals

1. Wanneer iemand God kan aanhangen zonder troost en besef van enige gunst, ja, wanneer de Heere hem schijnt te slaan met grote verdrukkingen. (Job 13: 15; Ps. 22; Ps. 48: 11; 1 Petrus 1: 8; Openb. 2: 17; 21: 1).
2. Wanneer hij vervuld is met een opgenomen blijdschap en vrede in het geloof meer dan hij kan uitdrukken.
3. Wanneer hij de wereld kan verachten als ijdele en dode dingen in vergelijking tot Christus, hebbende de maan onder zijn voeten. (1 Joh. 5: 4; Coll. 3: 3; Hebr. 11: 26).
4. Een heilige verwondering en onuitsprekelijke dankbaarheid aan God voor Christus, zoals Judas (niet Iskariot) zei: “Heere, waarom toont Gij u zelf aan ons en niet aan de wereld?” Zo ook is hij gedurig verwonderd, waarom God Christus aan hem besteedt en zo vele duizenden laat gaan, die beter zijn dan hij.
5. Een verlangen naar de dood, opdat wij met Christus mogen zijn en een ernstige begeerte naar Zijn komst. Zoals Paulus, “hebbende begeerte, om ontbonden te worden en met Christus te zijn,” Fil. 1: 23; zie ook 2 Cor. 5: 1, 2.

En vele andere merktekenen zouden tot dit einde kunnen bijgebracht worden, maar alle mensen kunnen deze merktekenen niet bevinden doch die ze in hen kunnen bevinden hebben te groter troost.

HOOFDSTUK XXV

Een korte ontknoping en oplossing van enige twijfels en ongerustheden, door welke een arme gelovige twijfelt of Christus de zijne is of niet.

In de volgende plaats, aangezien niettegenstaande alle vorige klaarblijkelijkheden van ons deel in Christus de Christenen nochtans gedurig besprongen en aangevochten worden met twijfels en vrezen van hun staat. En geen wonder, u merkt, het boos en ongelovig hart dat steeds in hen blijft en van de satan door zijn aanvechtingen gaande gemaakt wordt, die ons zoekt te ziften als de tarwe, opdat ons geloof mag ophouden. Hij gaat rondom ons als een briesende leeuw, zoekende wie hij verslinden mag, (Luk. 22: 31; 1 Petrus 5: 8). Zo zal ik daarom, om haar te voldoen, arbeiden te beantwoorden de twijfels, die in hun harten oprijzen en haar doen twijfelen of Christus de hunne is of niet.

Ten eerste: Ik vrees en twijfel of Christus ook de mijne is, omdat ik de tijd niet weet van mijn bekering, omdat sommigen beide weten, de tijd, de predikant en de preek, die in hen gewerkt heeft.

Antwoord:

1. Het is waar, dat alle mensen in de wereld gekomen zijn zonder geloof, van nature kinderen van de toorn, zodat er een tijd geweest is, dat zij geen geloof gehad hebben. En het heeft God beliefd deze genade in de harten van sommige mensen te werken, deze op die, en gene op een andere tijd. De wind blaast waar en wanneer hij wil; sommigen worden geroepen op het derde, sommigen op het negende en anderen op het elfde uur. Sommigen in hun kindsheid, zoals Samuël, Timotheüs en anderen; sommigen in hun volwassenheid, zoals Paulus en anderen in hun oudheid, zoals Abraham en dus niet allen op een bepaalde tijd en ouderdom.

2. Het is ook waar dat sommigen de bijzondere tijd van hun bekering weten omdat zij in een predicatie mogen bekeerd zijn, zoals die drie duizend, (Hand. 2). Hoewel nu zeldzamer dan voor dezen omdat dit in de eerste tijden van de kerk spoediger was in hun verlossing dan daarna.

3. Anderen zijn er die, hoewel zij de tijd van hun bekering niet weten, nochtans de tijd weten wanneer zij niet bekeerd waren. Zij zien een gehele verandering in zichzelf, bij hetgeen zij eens geweest zijn. Zij kunnen zeggen, dat zij eens blind waren, maar nu zien; dat zij eens dood waren, maar nu leven. Dat zij nu haten hetgeen zij tevoren beminden en beminnen hetgeen zij te voren haatten; dat zij nu nieuwe schepselen zijn.

4. Er zijn ook sommigen, hoewel zeer zelden, die nooit enige verandering in zichzelf gezien hebben, en mogen nochtans deel hebben aan Christus. Zodanigen zijn geheiligd van de baarmoeder aan, zoals Johannes, Jeremia enz. waren. Of die bekeerd werden toen zij nog zeer jong waren, hetwelk soms geschiedt aan diegene welke een Godzalige opvoeding gehad hebben, in welke God de genade zo ongevoelig gewerkt heeft, dat er nooit geen verandering gewaar geworden is, hoewel er een tijd geweest is, dat zij zonder genade geweest zijn.

Maar indien wij enig werk van de genade in ons zien, dat moet ons niet ongerust maken. Zal ik twijfelen of ik leef, als ik kan ademen, spreken en mij bewegen zoals levende

mensen doen, omdat ik niet weet wanneer het leven in mij gebracht is? Zulke lieden zijn te straf en te streng welke oordelen, dat zulke mensen niet waarlijk bekeerd zijn, die de tijd, de predikant en de preek niet kunnen noemen die hen bekeerde.

Ten tweede: Ik twijfel of ik deel in Christus heb, omdat ik niet weet of ik ooit genoegzaam bereid geweest ben om Christus te ontvangen. Ik vrees dat ik niet genoegzaam vernederd ben geweest, de ploeg is niet diep genoeg gegaan, ik heb geen diepte van aarde; want het omdat zij geen diepte van aarde hadden, daarom verwelkten zij, lees ik volgens Matth. 13: 5. En velen hebben veel dieper vernedering gehad dan waar ik ooit op verre na toe gekomen ben.

Antwoord: Hoewel alle mensen gewoonlijk bereid of vernederd zijn om Christus te ontvangen, eer zij geloven, nochtans

1. God heeft niet voorgesteld de grootheid van de vernedering, maar de hoedanigheid. Hij roept die vermoeid, beladen, krank, verbroken van hart en met hun zonden gestoken zijn. Maar Hij zegt niet: indien u tot zo ver vernederd of zo verbroken van hart bent, enz.

2. Zoals sommige vrouwen hun kinderen baren, de één met meer pijn en smart dan de ander, (gelijk tevoren gezegd is) zo zijn sommige mensen meer vernederd, dan anderen. Het blijkt in de bekering van Paulus en de stokbewaarder, vergeleken met de bekering van Zacharias, van Lydia en anderen. Sommigen zijn grotere zondaars geweest en zijn van een stuurser aard en gestalte dan andere mensen. Hard en sterk hout vereist menige hak en slag voor dat het splijten wil. En hard metaal vereist een heet vuur, voordat het smelten wil, terwijl zacht metaal wel met minder vuur smelten zal. Sommige magen zijn vuiler dan andere en daarom hebben zij een sterkere purgatie nodig. God weet wat het best en bekwaamst voor een ieder is.

3. Dan is iemand genoegzaam vernederd geweest en bereid, wanneer hij bereidwillig is om Christus te ontvangen als zijn Heere en Zaligmaker, hetwelk het einde van de vernedering is, zoals een vrouw dan smart en pijn genoeg heeft, wanneer het kind geboren wordt. Jakob was toen genoeg benauwd van honger, toen hij gewillig was om Benjamin te laten gaan. Dan is het kind genoeg geslagen, wanneer zijn stoutheid gebroken is om te buigen en te gehoorzamen. Dat geneesmiddel is sterk genoeg, dat de ziekte geneest. Sommigen gaan naar de hel, met meerdere vernedering, dan waarmee anderen naar de hemel gaan; wanneer zij kermen, maar hun zonden en begeerlijkheden niet willen verlaten, zoals Achab, Judas, enz. Nu, indien u genoeg hebt, hoewel niet zo veel als anderen, wat hebt u meer van node? Indien een kleine wond dienstig kan zijn waarvoor is er een grotere nodig? Indien een naald goed is, waarvoor is er een zwaard nodig? Bent u straffer aan uzelf, wanneer God barmhartiger is? Indien een lichter medicijn drank al kan genezen, waartoe is er een bittere drank nodig? Kunt u de beker drinken? U weet niet wat u begeert. Dat hetwelk hen genezen heeft, zou voor u te sterk geweest zijn.

Ten derde: Ik twijfel, omdat ik twijfel. Ik heb zo veel aanvechtingen, dat ik niet doe dan twijfelen. Hoewel ik weet dat het woord van God waarachtig is en niets daar kan tegenwerpen. Maar nochtans God heeft gezegd: “Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God,” Rom. 5: 1. Maar ik heb geen vrede maar ben nu meer ongerust en ontstelt door aanvechtingen en twijfels, dan ik ooit was voor mijn bekering.

Antwoord: Daar is tweeërlei twijfel.

1. Of uit gebrek van geloof, hetwelk eigenlijk geen twijfel is, maar een gehele ongelovigheid, mistrouwen of wanhoop.

2. Twijfels kunnen ontstaan uit zwakheid van het geloof, wanneer het geloof de beloften toestemt, maar vervuld is met achterdenken en vrees voor het tegendeel, of dat zij de beloften niet recht verstaan, of dat zij hen niet toekomen. Nu, dit mag bestaan met het geloof zoals die arme man met tranen riep zeggende: “Ik geloof, Heere! kom mijn ongelovigheid te hulp,” Markus 9: 24. Want de wortel van ongelooft kant zich tegen het geloof. Petrus riep door zwakheid van het geloof: “Heere behoud mij, ik verga.” En Christus bestrafte hem over de zwakheid van zijn geloof, maar niet over een gehele ontbreking van het geloof. “Gij kleingelovige! (niet: o gij onbetrouwende of ongelovige) waarom hebt gij gewankeld?” Matth. 14: 31. Nog dit is ons geval en lot niet alleen, hoewel wij terstond zeggen: niemand van al het volk van God heeft zoveel aanvechtingen als ik. “Simon, Simon! Ziet, de satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe. Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude,” Lukas 22: 31. Die nooit geen twijfels gehad heeft, mag vrezen dat hij nooit geloof gehad heeft, aangezien het geloof vermengd is met ongelooft en niet volmaakt is in de allerbeste. Nu, het kan niet zijn of het ongelooft moet noodzakelijk zich kanten en strijden tegen het geloof. (1 Thess. 2: 10; Gal. 5: 17). Een gezond mens voelt menige vermaning van ziekte, zegt Perkins.

Waarschuwing: Maar laten wij onszelf wachten dat wij ons niet behagen met onze twijfels, deze voeden en opkweken, alsof het geen grote zonde in ons was, maar veel meer onze vernedering, omdat nauwelijks een zonde, die wij begaan, God meerder tergt en smaadheid aandoet, dan deze zonde. Het is een soort van Gods slastering, want zij maakt God tot een leugenaar en al Zijn beloften tot leugen; (1 Joh. 5: 10). Ja tot de ergste van alle leugenaars, die geen vermakelijke leugens verhaalt om de mensen vrolijk te maken, noch geen dienstige leugens om anderen voordeel te doen, maar verderfelijke en schadelijke leugens, strekkende tot bedriegerij en uiterste ondergang van al Zijn schepselen. En daarin heeft God de Heere dikwijls zijn allerliefste kinderen zeer zwaarlijk in dit leven om die zonde gestraft, zoals Mozes, Zacharias, de jonge profeet en anderen; daarom overlegt niet wat voorwendsels en drangredenen u zult voortbrengen om uw twijfels te versterken, en arbeid niet om de beloften van u weg te stoten, maar hebt liever berouw over uw twijfels en arbeid wat u kunt om daartegen te strijden.

Omdat u tegenwerpt, dat indien u geloof had u dan vrede met God zou hebben.

Antwoord: Paulus zegt wel, wij hebben vrede met God en zo doen wij ook, want God is met ons bevredigd, hoewel wij het niet altijd kunnen bemerken, zoals de wortel soms overblijft wanneer de bloem geplukt is, maar de Apostel zegt niet: wij hebben vrede met de wereld, met de duivel en met onze begeerlijkheden. Want de wereld zal ons nu haten, welke ons tevoren liefhad en de duivel zal ons bitter aanvechten en bespringen, welke te voren gerust en stil scheen te zijn en onze zondige lusten en begeerlijkheden zullen ons nu verwonden, kwellen en ontrusten, waar wij tevoren geen acht op sloegen en God zal ons dikwijls meer verdrukken dan Hij ooit te voren deed.

Ten vierde: Ik twijfel omdat ik het geloof niet kan uitwerken, mijn geloof begeeft mij

en ik kan mijn ziel niet geruststellen op Christus.

Antwoord: Wij moeten onderscheid maken tussen de hebbelijkheid van het geloof en tussen de daad van het geloof. De hebbelijkheid of de genade van het geloof, dat is, het inwendig beginsel of hoedanigheid van het geloof, door de Heilige Geest ingestort, dat houdt nooit op, maar is een blijblijvende hoedanigheid; “nu blijft geloof, hoop en liefde,” enz. 1 Cor. 13: 13. Maar de daad van het geloof kan voor een tijd ophouden, gelijk soms wel in de beste van Gods kinderen, inzonderheid ten tijde van aanvechtingen; zoals in Abraham, toen hij van zijn vrouw zei: zij is mijn zuster. En in David, die zei: ik zal nog eenmaal door de hand van Saul omkomen. En in Petrus, toen hij Christus verloochende, en zichzelf vervloekte zoals iemand, die wel een hand heeft, en nochtans soms door ziekte en ongesteltnis niet machtig is om deze uit te steken. Maar God heeft beloofd, indien wij ontrouw zijn, (dat is, indien wij soms het geloof niet kunnen uitwerken) God blijft getrouw, Hij kan Zichzelf niet verloochenen. (2 Tim. 2: 13).

Ten vijfde: Ik twijfel of Christus de mijne is, omdat ik geen verzekering heb; sommige mensen zijn verzekerd van hun zaligheid, zij weten dat hun Verlosser leeft, maar ik ben vol van twijfel en vrees.

Antwoord Niemand is verzekerd zonder enige wederstrevigheid op de één of andere tijd, of zonder enige opschietingen van ongelooft, hoewel sommigen sterker verzekering hebben dan anderen. Zelfs de discipelen riepen uit: Heere, vermeerder ons geloof!

Noch ook deze verzekering is niet in iedere gelovige, maar alleen in zulken, die uitstekende en sterke Christenen zijn, die deze verkregen hebben door lange ervarenheid, en door een nauwe en heilige gemeenschap met God en zij wordt verkregen met trappen; de zon schijnt niet zo schoon en helder in de morgen als op de middag.

Noch ook deze verzekering is niet het wezen van het geloof; u kunt wel hebben het geloof van aankleving, wanneer daar geen verzekering van klaarblijkelijkheid is, tenminste hetgeen niet klaarlijk aan u blijkt, welke eigenlijk een refluende en wederstaande daad is, welke voortkomt uit het geloof van aankleving want iemands zonden moeten noodzakelijk allen vergeven zijn eer hij verzekerd kan wezen dat zij vergeven zijn. Deze zaak moet noodzakelijk waarachtig zijn eer wij die kunnen begrijpen. En dan zouden iemands zonden al moeten vergeven zijn eer hij geloofde; de verworpenen worden belast te geloven, zonder verzekerd te zijn van hun zaligheid; daarom behoort de verzekering niet tot het wezen van het geloof.

Ten zesde: Ik twijfel omdat ik geen geestelijke blijdschap of vertroosting heb, in welke sommigen zich verheugen met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde; (1 Petrus 1: 8). Zij hebben gesmaakt van het verborgen manna en verkregen een witte keursteen en een nieuwe naam, welke niemand kent, dan die hem ontvangen heeft; (Openb. 2: 17). En zij zijn vervuld met de vrede van God die alle verstand te boven gaat. (Fil. 4: 7). Maar ik vind geen troost in de wereld en ik weet niet wat die onuitsprekelijke vreugde is. Ik ben een vreemdeling van die vreugde.

Antwoord: De troost is geen staanblijvende schotel voor een Christen in dit leven. Zoals men geen hele maaltijd maakt van zoete banketspijzen maar zij zijn voor het tweede gerecht om de maag te sluiten. Men geeft slechts hartsterkende dingen aan iemand die ziek is. God verscheen aan Abraham maar vijf- of zesmaal in honderd jaren, toen hij in

Kanaän woonde. En God zend gewoonlijk maar alleen aan ons verrukkende vertroostingen, wanneer wij in grote zwaarigheden of dergelijke zijn en dat zeer zelden. Weinig of niemand heeft dat altijd, maar nu en dan kleine sprankelen en dat vergaat weer.

Onze Heere Christus verscheen wel na Zijn opstanding aan de Discipelen, maar Hij ging terstond weer weg: het was maar een gezicht en terstond weer weg. Zoals Latimer van de Heilige Geest zegt: *het is een gaan en komen*. De troost wordt bewaard voor de hemel en wij hebben daar maar een proef van op aarde, om ons te leren dat wij door het geloof moeten wandelen en niet door aanschouwen, (2 Cor. 5: 7) en om ons te leren dat wij ons leven van de vertroosting in de hemel moeten verwachten en niet op de aarde.

Zoals er gezegd is van de verzekering, mogen wij veel meer zeggen van de vertroosting, dat zij niet het wezen is van het geloof, maar een trap van de heerlijkheid. Christus Zelf had gebrek aan troost toen Hij uitriep: “Mijn God! Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?” Joh. 20: 29. Maar Hem ontbrak geen geloof, want Hij noemt Hem nog Zijn Heere en Zijn God. Zo ook David, toen hij tot God bad, geef mij wederom de vreugde Uws heils. Hij had geen vreugde maar in plaats van die, zo brulde hij de hele dag. (Ps. 32). Evenzo Job, Heman en anderen en nochtans hield hun geloof niet op.

Nu, daarom moeten wij niet alleen geloven zolang als de vertroosting duurt, maar zolang als de beloften duren, welke beter zijn dan troost zonder beloften. Indien wij niet het schijnsel van Gods aangezicht hebben, laat ons verblijd zijn over het schijnsel van Zijn genaden. Indien wij de zonneschijn van Zijn Geest niet hebben, laat ons verblijd zijn over het sterrenlicht van de vruchten van Zijn Geest. Indien wij de Heilige Geest, de Trooster, niet hebben, laat ons verheugd zijn over de Heilige Geest, de Vernederer en Heiligmaker. En laat ons met Maria tevreden zijn, dat wij zijn voeten in dit leven kussen, zo wij in de hemel mogen gekust worden met de kussen van Zijn mond.

Die blijdschap en troost tot een grond van zijn geloof maakt om daarop te steunen, die steunt op een onstandvastig voorwerp en zal dagelijks op en neer gedreven worden met gedurige vrees. Laten wij ons gevoelen nederbrengen tot ons geloof en niet ons geloof tot ons gevoelen. Wie God niet wil geloven in Zijn beloften, zal bezwaarlijk geloven al heeft hij troost van God. Waardoor zullen wij onze troost beproeven, dan door de beloften?

Dat is het sterkste geloof, dat zonder troost geloven kan. Ja wanneer God toornig op ons ziet, zoals Job: “Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet op Hem hopen?” en zoals Jakob worstelde met God toen hij scheen met Hem te strijden. En de Kananese vrouw, die Christus door haar geloof aanhing, niettegenstaande zij hard afgeslagen werd. “Daarom zal ik de Heere verbeiden, die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob en ik zal Hem verwachten,” zegt de Profeet, Jesaja 8: 17. Dit was een sterk geloof. Zoals ook het geloof van Habakuk: “Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan de wijnstok zijn zal enz, zo zal ik nochtans van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in de God mijns heils,” Hab. 3: 17. O! dit was een sterk geloof. Ieder kan wel zeggen, dat de zon schijnt wanneer zij het licht zien en de hitte voelen. Onze Heere Christus zei tot Thomas, dat hij niet geloven wilde, tenzij hij gezien had, maar dat zij zalig zijn, die niet gezien en nochtans geloofd hebben. Zoals David: “Wat buigt gij u neder, o mijn ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? hoop op God,” enz. Ps. 42: 12. En zoals die bij Jes. 50: 10: “Wie is er onder ulieden, die de Heere vreest, die naar de stem Zijns knechts hoort? als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de naam des Heeren, en steune op zijn God.”

HOOFDSTUK XXVI

Behelzende de zevende twijfel, ontstaande uit die sterke nog overblijvende zondige begeerlijkheden en het wederom vallen in oude zonden.

Ten zevende: Nu volgt het zevende argument, dat de mensen aanzet om te twijfelen over hun deel in Christus, dat is vanwege hun zondige begeerlijkheden, die steeds zo sterk in hen overblijven en niet gekruisigd worden. Ik vind nog het lichaam van de dood in mij; zeker ik ben dezelfde, zeggen zij, die ik tevoren was want mijn oude begeerlijkheden blijven er nog altijd, hovaardij, onlijdzaamheid, gierigheid, boosheid, haat, nijd en andere verdorven bewegingen en begeerlijkheden meer. Omdat u weet, dat het geloof het hart reinigt. (Hand. 14: 9). En “zo dan, indien iemand in Christus is die is een nieuw schepsel: het oude is voorbijgegaan, ziet het is alles nieuw geworden,” 2 Cor. 5: 17 “Maar die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden,” Gal. 5: 24. Maar ik ben nog steeds de oude man, ik vind nog al die oude genegenheden tot de vorige zonden, hoe kan ik dan geloven. Om deze aanvechtingen te beantwoorden, zo zal ik drie dingen voorstellen.

Ten eerste: Dat dit de staat is van al het volk van God, dat hun oude zonden nog ten dele in haar overig blijven en opschieten, hoewel zij in sommigen sterker blijven dan in anderen; hetwelk ten dele voortkomt uit de aanvechtingen van de satan, en ten dele uit die oorspronkelijke verdorvenheid, welke nog steeds in de allerbeste, hoewel in zwakheid, overblijft. Zoals een erfziekte niet geheel genezen wordt tot de dood toe; of zoals de klimop soms zo in de stenen muur gegroeid is, dat het er nooit geheel uitgeplukt kan worden, totdat de muur afgebroken wordt. Zo dat de beste Godzaligen nog de zonden in zich vinden wonen. (Rom. 7: 20, 23, 26). Zo dat er niet alleen overblijft een ellendige noodzakelijkheid van zonden te begaan uit zwakheid, maar ook een mogelijkheid in de allerbeste, zo God het toelaat, om te vallen in de vuilste en lelijkste zonden, zoals David, Noach en Petrus deden. Wie kan zeggen, dat zijn hart gereinigd is? Wij allen hebben, zoals de Israëlieten, onze vuurkolom en wolkkolom; ons goud is vermengd met schuim, en onze wijn met water; ons koren met kaf, en onze bloemen met onkruid, en onze sterren met wolken. Wij zijn zwart hoewel lieflijk, (Hoogl. 5). Maar meer zwart dan lieflijk. Onze Goliath van de verdorvenheid is groter, dan onze David van de genade. De allergodzaligste, hoewel hij zoals Jakob met God vermocht heeft, die gaat hinkende, hoewel wij genoemd worden volmaakt, heilig en heiligen, vanwege het beste deel. Zoals wij een hoop koren noemen en niet kaf, hoewel er meer kaf dan tarwe is, omdat een weinig koren veel beter is dan veel kaf. En wij noemen dat wijn en niet water, hoewel er meer water dan wijn is, omdat een weinig wijn beter is dan veel water. Helaas wat een hovaardigheid bleef er nog in de Discipelen, toen zij spraken wie van hen de grootste zou zijn? Wat een nijd in Hanna, in de Patriarchen en in Jozua? (Num. 11: 28). Wat een onlijdzaamheid in Job en Jona? Wat een ongeloof in Abraham, Jakob en David? Hoe roept Paulus uit over het lichaam van de dood? En vermaant de Collossensen, die met Christus opgewekt waren, dat zij zouden doden hun aardse leden, namelijk hoererij, onreinheid, schandelijke bewegingen, kwade begeerlijkheden, gierigheid enz. (Col. 3: 5). Ja, indien God de ongerechtigheden wil gadeslaan, wie zou voor Hem kunnen bestaan, aangezien wij allen in velen struikelen. (Jak. 3: 2; Ps. 130: 3).

Ten tweede: Ik zal u de reden tonen waarom God dat zo hebben wil, want God kon ons wel volmaakt heilig gemaakt hebben in dit leven, maar het was Zijn wijsheid om nog overblijfsels van de zonde in ons over te laten en wel om deze redenen.

1. Om ons te leren hoe nodig en noodzakelijk wij de gerechtigheid van Christus hebben, opdat wij nooit mogen steunen op onze eigen gerechtigheid, maar met Paulus mogen bidden, dat wij in Christus mogen gevonden worden, niet hebbende onze eigen gerechtigheid, maar de gerechtigheid die in Hem is door het geloof. Diegene, welke dikwijls van de vurige slangen (hun zonden) gestoken worden, lopen graag dikwijls tot de koperen slang om genezen te worden.

2. God heeft de Kanaänieten en Ferezieten nog overgelaten. Deze zonden, die nog steeds in ons blijven, om te zijn als doornen in onze zijde en splinters in onze ogen, om ons nederig te houden, opdat wij niet door de overvloed van de barmhertigheden, genaden en openbaringen, bovenmate verheven zouden worden. Onze zwarte voeten zijn overgelaten, opdat wij niet hovaardig zouden worden op onze mooie veren; zoals puin en zand goed is om een schip te belasten, opdat het met de wind niet omgewaaid wordt. “Ziet ik ben gering, ik verfoei mijzelf in stof en as,” zegt Job. Petrus dacht vóór zijn val: al ware het dat al zijn medediscipelen Christus zouden verloochenen, zo zou hij nochtans met Hem sterven. Maar na zijn val durfde hij niet zeggen: ik heb U liever dan deze, zoals hij te voren zei, maar alleen: “Heere, Gij weet dat ik U liefheb!” Joh. 21. Hizkia’s val vernederde hem meer dan zijn dodelijke krankheid en al zijn andere grote verdrukkingen en zwarigheden door het leger van Sanherib. (2 Kron 32: 25; Jesaja 38). En Davids val vernederde hem meer, dan Saul zijn dodelijke vijand of al de vervolgingen en verdrukkingen, die hem bejegenden, zoals het blijkt Ps. 51 en 2 Sam. 24. En Paulus, al zijn gevangenissen, geselingen en vervolgingen deden hem nooit uitroepen: ik ellendig mens, zoals zijn zonden deden.

3. God heeft deze zonden nog in ons overgelaten, om ons te vervullen met meerdere liefde en dankbaarheid tot God, Die ons zo lief gehad heeft, en ons zovele en grote misdaden vergeven heeft, zoals of een medicijnmeester ons dikwijls genezen had, of iemand die wij dikwijls verongelijkt hadden, het ons nochtans steeds vergaf en ons liefhad, zo verbindt dit onze harten om hen meer lief te hebben. Zo was het met Maria: haar was veel vergeven daarom had zij veel lief. (Lukas 7: 47).

4. Om ons de wereld moed te maken en naar de hemel te doen verlangen, niet zo zeer om bevrijd te worden van ellenden, als wel van de Goddeloosheid en boosheid die in onze harten is. Of anders zouden wij misschien zeggen met Petrus: “het is goed hier te zijn,” hoewel wij overtuigd zijn, dat het in de hemel het beste is. Ik heb verdriet aan mijn leven, zei Rebekka, vanwege de dochteren Heths. (Gen. 27).

5. Om ons in gedurige wacht en in het gebed te houden, dat de Heere ons wil behoeden voor het vallen en niet steunen op onze eigen sterkte, opdat wij niet vallen en onze benen breken, hoewel dat wij de nek niet breken, zoals Petrus en David deden. Want zoals Simson’s sterkte in zijn haar lag, zodat als het afgesneden werd, hij was zoals een ander man, zo ook wij: onze sterkte ligt in God. En zo wij aan onszelf overgelaten worden, wij zijn evenals andere mensen. Indien God ons bewaart, kunnen wij niet vallen, maar zo Hij ons niet bewaart, wij kunnen niet staande blijven, zegt een eerwaardige bisschop. En daarom durven wij niet ongewapend gaan, maar bidden iedere dag: “Heere! leid ons niet in verzoeking,” maar laat ons dagelijks met Uw kracht

gesterkt worden, want Uw genade is ons genoeg, maar onze eigen niet. (Col. 1: 14; 2 Cor. 12).

6. Ten laatste: God heeft nog verdorvenheid in ons overgelaten, opdat wij zachtmoedig met onze broeders zouden handelen wanneer zij gevallen zijn, ziende op onszelf, opdat ook wij niet verzocht worden. (Gal. 6: 1). Want tot de zonden die anderen begaan, daar hebben wij een genegenheid toe, en wij zouden ze ook zelf begaan indien God ons aan onszelf liet. Bij u zijn schulden tegen de Heere uw God, daarom handel zachtmoedig met de gevangenen, zegt de Profeet Obed. (2 Kron. 28: 10).

En aldus hebt u nu gezien, dat dit de staat van al het volk van God is en ook waarom.

Ten derde: Ik zal u nu in de derde plaats tonen, hoe dit kan bestaan met de wedergeboorte en het nieuwe schepsel, namelijk, omdat onze zonden in ons blijven op een andere wijze dan zij in ons waren, toen wij nog in onze natuurlijke staat waren, of zoals zij in natuurlijke mensen blijven. “Haar schandvlekken zijn niet als de vlekken van Mijn volk,” Deut. 32. En dat in vierderlei opzicht.

1. De genegenheden en driften tot de zonde zijn in een wedergeboren mens verminderd, zoals een boom die aan de wortel gesneden is, de takken verwelken allengskens. Of zoals een dood lichaam in het graf, hetwelk dagelijks vergaat, zoals de Gibeonieten, die alleen over gelaten waren tot houthouwers en waterputters. Of zoals de Kanaänieten, Ferezieten enz., die nog overgebleven waren als doornen in hun zijden, maar niet als regeerders in Kanaän. “Bij onze roem, welke wij in Christus hebben, ik sterf alle dagen,” zegt de heilige Paulus. De genegenheid en drift tot de vorige begeerlijkheden is nu zo sterk niet als te voren.

2. Die zondige begeerlijkheden, welke nog in ons zijn, worden gehaat, beweend, daarover getreurd en daartegen gestreden, zodat zij nu zo bitter aan ons zijn als de dood, welke te voren zo zoet en zo lief aan ons waren, als ons leven; (Col. 3: 7). Zij zijn nu onze vijanden in plaats van vrienden. “Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad,” zegt God, Gen. 3: 15. Zij zijn nu onze ziekten, onze last, als rook voor de ogen en edik voor de tanden. Daar, als de zonde in een onwedergeboren hart is, is het dat zij die liefhebben en daarmede overeenkomen alzowel als een slang, of pad met haar venijn, of als een zeug met het slijk. (Job 20: 12).

3. Zoals er in een wedergeboren hart een vijandschap, tegenheid en tegenstrevigheid tegen de zonde is, zo is er ook een ernstige begeerte om daarvan verlost te zijn, en een vastgesteld voornemen van de ziel om zich daartegen te stellen, en te strijden met een blijdschap van het hart, wanneer zij de overwinning daarover verkregen hebben, zoals David toen hij van Abigaïl voorgekomen was van het bloed te storten van Nabal en zijn huis. Zij zijn bedroefd wanneer zij door de zonde overwonnen worden, zoals het was met Petrus, die na zijn val bitterlijk weende.

4. Met deze genegenheden en driften tot de zonde zijn gevoegd genegenheden en driften tot genade en heiligheid. “Ik heb een vermaak in de wet Gods, naar de inwendige mens,” en ik “dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde,” Rom. 7: 22, 26. Nu, de minste trap van de genade is een zegel van onze zaligheid hoewel zij vermengd is met veel verdorvenheid, (Ef. 4: 30; Jes. 65: 8). Zodat wij nog mogen genoemd worden nieuwe schepselen in welke het oude enigermate

voorbijgegaan is, hoewel niet geheel en volmaakt in dit leven.

Om alles te besluiten zeggen wij, hoewel Christus en de zonde aangehouden en gekoesterd niet samen bestaan kunnen, nochtans Christus en de zonde gehaat en daaronder getreurd, kunnen wel samenwonen. Want de genade wordt even zowel gezien in een daartegen strijdende, als in een overwonnen verdorvenheid, omdat verdorvenheid met verdorvenheid nooit zal misnoegd noch onenig zijn. Onze verdorvenheden in ons wonende, indien wij zo daartegen gesteld zijn, zijn even zekere tekenen van de wedergeboorte, als enige andere zaligmakende genade van de Geest. Want de Heere ziet niet zozeer wat wij zijn, dan wat wij wel willen zijn. Hij meet ons niet zozeer naar onze daden als wel naar onze genegenheden.

Waarschuwing: Nochtans gedenkt altijd, hoe meer de zonde gedood is, hoe meer het geloof en de genade levendig gemaakt is, hoe meer de ziekte verzwakt is, hoe meer onze gezondheid versterkt is. Hoewel het waarachtig is hetwelk Perkins verhaalt, namelijk: alhoewel de zonde nog in ons overblijft, nochtans die mens, welke zijn zonden haat en daarover misnoegd is, beide voor en nadat hij die begaan heeft, zal nooit daarom verdoemd worden.

Tegenwerping: Maar ik wordt zo besprongen met de aanvechtelingen van de satan en met de verzoeken van mijn eigen hart tot de zonde, meer dan voor mijn bekering.

Antwoord:

1. Wanneer een sterk gewapende zijn hof bewaart, zo is alles wat hij heeft in vrede. (Lukas 11: 21). Zo ook de satan, totdat hij uitgedreven wordt woedt en raast hij, zoals hij deed toen hij uit die mens gedreven werd; (Markus 9: 25, 26). Hij riep en scheurde hem. De heilige Paulus zegt ons: “Zijn gedachten zijn ons niet onbekend,” 2 Cor. 2: 11; deze adder zal Paulus liever aanvatten dan de Barbaren. Luther zei: ik wordt van buiten bestreden door de gehele wereld, en van binnen door de duivel en al zijn engelen. Verzoeken tot de zonde zijn geen zonden, maar het zijn aanlokselen tot de zonde. De allerbesten en Godzaligsten mogen verzocht worden tot de allerslimste zonde, zoals Christus verzocht werd om neer te vallen en de duivel te aanbidden. (Matth. 4). Vele aanvechtelingen zijn een teken, dat de duivel u haat, en dat God u liefheeft. Zeerovers zetten het niet op lege schepen aan. De stokbewaarder is gerust zolang zijn gevangene in de boeien zit. Maar zo die eens ontsnapt is dan vervolgt hij hem met schreeuwen en tieren. Zoals Farao gerust en stil bij de Israëlieten was zolang zij in slavernij waren, maar toen zij uittrokken, toen vervolgde hij haar. Wanneer de onreine geest uitgeworpen was, toen keerde hij weer met nog zeven andere geesten. (Matth. 12: 43, 44). Goddeloze mensen zegenen zichzelf, zij danken God dat de duivel bij hen zo gerust is. Maar om de waarheid te zeggen, de duivel is niet gerust bij haar, maar hij leeft gerust in haar. De duivel is nooit bij iemand gerust, dan alleen bij diegene, welke hij in bezitting gekregen heeft.

2. Wees niet mismoedig, want hoewel de satan ons zoekt te ziften met de wan en ons te verbreken met de vlegel, nochtans zal ons geloof niet ophouden. Vreest hem niet, want hij is zoals een leeuw in de tralies of een beer bij zijn bewaarder of zoals een grote hond aan zijn keten, hij kan niet verder gaan dan zijn keten lang is. De poorten van de hel zullen nooit tegen ons vermogen. (1 Cor. 10: 13).

Tegenwerping: Ja, maar ik ben gevallen in een grote zonde, in een geweten

verwoestende zonde, en tegen mijn geweten, als bijvoorbeeld in overspel, meenedigen, verzwering van mijzelf, liegen, bedriegen en de waarheid verloochenen tegen mijn geweten. Hoe kan ik enige hoop hebben dat Christus de mijne is?

Antwoord:

1. Zeer zelden en zeer weinig laat de Heere zijn kinderen zo vallen, alhoewel, Hij doet het soms. Zoals Petrus en David, nochtans vielen zij zo maar eenmaal en hun vallen is ons nagelaten, tegen de klippen van wanhoop, om deze te mijden en niet tot navolging.

2. Het is niet gemakkelijk om het geweten te stillen, wanneer iemand gezondigd heeft niet alleen tegen kennis, maar ook tegen de tegenwoordige werkingen van het geweten, bestraffende, waarschuwde en opwekkende tegen de zonde (inzonderheid wanneer het niet is in een schielijke en haastige beweging, zoals Petrus, maar met overlegging en beraadslaging). Omdat het is de Heilige Geest te versmaden en tegen te staan in hun harten; dat is de verlichtingen en werkingen van de Heilige Geest. (Hand. 7: 51). Deze zonden brengen dikwijls in de verworpingen helse wanhopen voort, zoals in Kaïn, Judas, Gardiner en Spira. En zij laten een helse prikkel of worm van het geweten na in de Godzalige, zoals zij deden in Jakobus Baynan, bisschop Crammer en andere martelaren na hun verloochening, zodat zij nooit gerust konden zijn totdat zij kwamen te lijden. Och! deze zonden die liggen zoals een hond aan de deur, om ons de hals af te bijten; wanneer wij slapen, o wat een dromen hebben wij! Wanneer wij wakker zijn, te huis bezig omtrent enig werk, onze zonde is steeds voor ons. (Ps. 51). Deze zonden veroorzaken, dat geen van de beloften schijnen voor haar te zijn, en stoten als het ware de ziel weg van Christus. Zij openen de mond van een beschuldigend geweten, maar stoppen de stem van de Geest, Die haar vertroosten zou, door die te bedroeven en uit te blussen. (Ef. 4: 30). U weet, hoe Davids beenderen verbroken waren en hoe hij brulde de hele dag enz. en zijn sap werd veranderd in zomerdroogten. (Ps. 32: 3, 4). Ja, aan sommige mensen spreekt God nooit weer van volkomen vrede, maar zij gaan met een gewonde geest naar hun graf.

3. Zodanigen worden zelden hersteld zonder enige tijdelijke straf, doordat hun zonde aanstotelijk en ergerlijk geweest is, hoewel zij daar al waarlijk berouw van hebben, zoals wij zien in David, Mozes, Eli en doorgaans vele andere voorbeelden meer van hen, die zulke ergernissen gegeven hebben.

4. Nochtans, indien uw hart over die zonde grotelijks vernederd is, met zulk een grote droefheid, die met uw zonden overeenkomt, zoals Manasse, David en Petrus was, zo wanhoopt dus niet, want het is niet de zonde tegen de Heilige Geest waarin u gevallen bent, maar een zonde waar een Godzalig mens in vallen kan, wanneer hij op zichzelf gelaten wordt. En zeker indien u berouw hebt met Petrus, zult u met hem vergeving ontvangen. Stefanus Gardiner zei: *Ik heb gezondigd met Petrus, maar ik kan geen berouw hebben met Petrus.*

Gods verbond is eeuwig en onveranderlijk, hetwelk alleen hangt aan Hemzelf en Zijn vrije belofte, dat niets ons zal scheiden van Zijn liefde, (Rom. 8) en dat, indien wij misdoen, zo zal Hij ons met een mensenroede straffen, maar Zijn goedertierenheid zal van ons niet wijken; eens bemind, altijd bemind. (2 Sam. 7: 14).

Tegenwerping: Maar, zult u tegenwerpen, ik ben wederom gevallen in mijn oude zonden, tegen welke ik duizendmaal een belofte gedaan en een verbond gemaakt heb.

En daarom ik ben maar een hond, die wedergekeerd ben tot mijn eigen uitbraaksel of een gewassen zeug die wedergekeerd is tot de wenteling in het slijk.

Antwoord:

1. Daar is het vallen in uitstekende grove zonden, welke zonden zijn die het geweten verwoesten; daar valt een Godzalige ziel zelden weer in, hoewel dat zij soms door zwakheid van de genade daar weer in mogen vallen, zoals Petrus en anderen, zoals wij tevoren gehoord hebben.

2. Daar is het vallen in zwakheden, welke genoemd worden zonden van dagelijkse inloping, welke wij niet kunnen vermijden en God heeft die in ons overgelaten om ons dagelijks voor Hem te vernederen, daar is niemand vrij van. Een haastige toorn, ijdele woorden, ijdele gedachten, verstrooide gedachten in het gebed, enz., daar vallen de allerbeste van ons dagelijks in. Want de oorspronkelijke zonde behoudt steeds zijn drift tot zondigen in het allergeheiligst hart. (Col. 3: 4, 5; Rom. 7: 23; Jer. 31: 18-20).

Wederom, daar is een vallen uit moedwilligheid en daar is een vallen uit zwakheid. Uit moedwilligheid, wanneer het hart verlangt naar zijn vorige zonden, zoals de Israëlieten verlangden naar de vleespotten van Egypte en uit liefde tot deze moedwillig wederkeerden. Uit zwakheid, wanneer het voornemen en genegenheid van het hart is tegen de zonde, alleen uit zwakheid wordt hij gedreven in het slijk van de zonde. Nu, uw vallen is uit zwakheid en niet uit moedwilligheid, uw hart is steeds aan Gods zijde. Daar is een groot onderscheid tussen een verkrachte vrouw en een aanlokkende overspeelster; tussen ons onthaal dat wij betonen aan een vriend die wij graag zien en welkom heten, en tussen een dief die in ons huis breekt, van wiens gezelschap wij een afkeer hebben en een verlangen om van hem verlost te zijn. Die is geen zeug welke in het slijk gestoten wordt, maar die vermaak schept om daarin te wentelen. U valt nooit in een liefde en welbehagen of verlangen om uw vorige zonden te begaan, daarom uw vallen is niet een moedwillig vallen, maar een bittere gevangenis, wordende gevangen door kracht van wapens, wanneer er wel een strijd en tegenstand was, maar geen sterkte genoeg om te overwinnen. Iemand die op het ijs gaat kan wel gestadig vallen wanneer hij graag staande wil blijven. En het is openbaar, dat de genade tegenwoordig is waar het voornemen en betrachtning is tegen hetgeen dat de genade tegen is.

Nu, indien uw vallen in de zonde uit zwakheid is, vreest niet, want God zal het ons vergeven die zo misdoen; niet zeventigmaal zeven maal, maar zeventigduizend maal. En wij moeten zo lang als wij leven, alle dagen bidden: "Heere, vergeef ons onze schulden!" Toekomende zonden doen voorgaande vergiffenissen niet teniet, noch een kind van God kan zo niet zondigen, gelijk sommigen menen, dat het daarom in de staat van de verdoemenis zou zijn, nee, niet één uur. En omdat sommigen het contrarie of het tegendeel geleerd en voor vast gehouden hebben, hetwelk velen zeer ontsteld en ongerust gemaakt heeft, zo zal ik wat breder gaan om hun voorwendselen voor te stellen, die zij daartegen maken, met de antwoorden op hun tegenwerpingen.

Tegenwerping: Sommigen houden en stellen vast dat de grove zonden van de gelovigen niet vergeven worden, ja zelfs niet in de hemel, tenzij zij zich krachtdadig daarover bekeren, dat zodanige niet kunnen zeggen: *Mijn God en mijn Christus*, enz., maar lopen in een dadelijke schuld van eeuwige verdoemenis, vloeiende op de persoon, tenminste voor een tijd, zodat als David gestorven was voor zijn dadelijke bekering, hij verdoemd zou geweest zijn.

Antwoord: De zonden van de gelovige zijn niet alleen dadelijk vergeven in de hemel, na een dadelijke bekering, maar ook voor enige daarop volgende daad van de bekering, zelfs tegelijk zoals in die eerste daad van geloof en bekering; zodat indien David en Petrus gestorven waren, de één in de daad van zijn overspel, de ander in de daad van zijn verloochening van Christus, zo zouden zij nochtans zalig geweest zijn; hoewel ik niet kan begrijpen hoe een wedergeboren mens een bekende dadelijke zonde kan begaan zonder enige tegenwoordige daad van de bekering, en sommige wederstand van de Geest, genaamd, een mishagen of een wederstand van de wil: dat is, nademaal de wedergeborenen alleen zondigen met dat deel, waarmede zij niet wedergeboren zijn. Maar naar dat innerlijk deel willen zij niet zondigen, en verfoeien zij hun zonden; zo dan, zij zondigen niet met een volkomen wil. En hier mede komt overeen deze manier van spreken van de Apostel: “Het vlees begeert tegen de geest.” “Die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem,” enz. 1 Joh. 3: 9 Maar dat hij zou staan voor een verdoemd mens tot hij zich statig bekeerd heeft met te belijden, te bidden enz., dat loochen ik om deze redenen.

1. Omdat in de eerste daad van het geloof onze zonden zo vergeven zijn, dat er geen plaats noch tijd tot verdoemenis overgebleven is. “Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven,” Joh. 3: 36. En hoofdstuk 5: 24: “Die Mijn woord hoort, en gelooft Hem, Die mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven en komt niet in de verdoemenis, maar is uit de dood overgegaan in het leven.” Maar indien op een tijd een enkele zonde niet vergeven was, zo zou er iemand vóór die tijd onder de vloek en in de staat der verdoemenis zijn. Maar kan iemand recht tot de hemel en de hel hebben, onder de vloek en staat van de verdoemenis en in de staat van de zaligheid zijn, het eeuwige leven hebben en geen recht tot het eeuwige leven hebben op een tijd? Dit schijnt mij een wonderspreuk te zijn.

2. Hij kan niet staan voor een verdoemd mens totdat hij zich statig bekeerd heeft, nadat hij grote zonden begaan heeft, omdat hij altijd wedergeboren blijft: het zaad van God blijft in hem (1 Joh. 3: 9). Maar die in de staat van de wedergeboorte is kan niet in de staat van de verdoemenis zijn op dezelfde tijd.

3. Omdat hij altijd nog een gelovige en een boetvaardige zondaar blijft, tenminste in hebbelijkheid; (tenzij hij door zijn val alle genade verloren heeft, zoals de Arminianen dat stellen) maar indien hij altijd een gelovige blijft, zo blijft hij ook altijd gerechtvaardigd. (Rom. 5: 1). Nu, hoe kan die mens eigenlijk gezegd worden gerechtvaardigd te zijn, hoewel hij kwijtgescholden is van duizend misdaden, indien hij schuldig staat aan een enkele misdaad, om welker wil hij op die tijd in de staat van de verdoemenis is, tenzij dat wij willen zeggen, dat iemand op een tijd in de staat van de rechtvaardigmaking en van de verdoemenis, in de staat van het leven en van de dood kan zijn?

4. Een gelovige kan niet zijn in de staat van de verdoemenis nadat hij een grote zonde begaan heeft totdat hij zich statig bekeerd heeft, omdat hij in de tegenwoordige daad van zij zonde verenigd is met Christus en een lidmaat van Hem is. En een lidmaat van Christus kan in de staat van de verdoemenis niet zijn: want dan zou in een tijd een lidmaat van Christus een lidmaat van de duivel kunnen zijn.

5. Omdat een gelovige steeds een gelovige blijft, altijd een aangenomen kind van God is niettengenstaande zijn val. Nu, ieder aangenomen kind van God is een erfgenaam van de

Hemel: “Indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen,” Rom. 8: 17. Derhalve zo kan hij zijn recht tot het eeuwige leven niet verliezen, tenzij hij zijn kinschap verliest. Het zou vreemd schijnen, dat God op een tijd beide, een Vader en een vijand zou zijn.

6. Mijn zesde argument om te bewijzen, dat een gelovige niet kan zijn in de staat van de verdoemenis na het begaan van een grote zonde totdat hij zich krachtdadig bekeerd heeft, is, omdat indien grote zonden niet vergeven worden, tenzij na een dadelijke bekering, zo zijn dan de allerminste en kleinste zonden, die alle ogenblikken begaan worden, niet vergeven, als na een dadelijke bekering. Want alle zonden verdienen de verdoemenis, (Rom. 6: 23). Zowel de geringste als de grootste, hoewel sommige zonden een groter trap van straffen verdienen. En in de tweede plaats, het is één en hetzelfde middel van God ingesteld tot vergeving van de geringste zonden zowel, als van de grootste, te weten, geloof en bekering. Maar het kan niet waarachtig zijn van de allerminste en kleinste zonden, omdat een gelovige dan nooit een ogenblik achtereen gerechtvaardigd zou wezen; neem bijvoorbeeld ijdele gedachten enz., die wij gedurig hebben en begaan. En zo zou een gelovige altijd en ieder ogenblik in de staat van de dood zijn. En dan zie ik niet anders of hij zou in de laatste slag van de dood kunnen vergaan, tenzij de laatste werking van zijn geest een dadelijke bekering is. En indien mindere zonden een dagelijkse bekering nodig hebben, zo is zekerlijk die dagelijkse bekering een dadelijke bekering en dan zijn zelfs die zonden niet vergeven, tenzij dat er een dadelijke bekering is. En zo zijn wij in de staat van de verdoemenis, tenzij wij ons krachtdadig van onze zonden bekeerd hebben.

7. Indien die stelling waar is, zo is het dan zeker, dat een gelovige na zijn val in een grove zonde, door Gods besluit zo lang leven zal, totdat hij zich dadelijk bekeerd heeft, (gelijk als de uitverkorenen zullen, totdat zij geloven) of anders een gelovige mag niet alleen door grove zonden in de staat van de verdoemenis zijn, maar ook inderdaad verdoemd worden. Maar ik meen dat dit geen zekerheid in de Schrift heeft, dat een gelovige niet zou kunnen sterven in en onder de daad van een grove zonde, zoals overspel, zelfmoord, bitter en kwaad spreken, wanneer misschien zijn getergde partij terstond hem mag doorsteken en doden. Ja, dit schijnt al te streng te oordelen van diegene, welke zichzelf ombrengen door zich te verdrinken, te verhangen, door te steken enz., welke hoewel het een zonde is om er van te schrikken en te beven, zijnde bloed en moord, ja zelfmoord, tegen ons eigen ik, waaraan wij de grootste liefde schuldig zijn. Ja, de laatste daad is zonde en onze hoop op de zaligheid wordt door zulk een vreselijke en schrikkelijke daad uitermate verzwakt; nochtans zo geloof ik, dat het een te scherp en te streng oordeel is, te besluiten dat die zekerlijk verdoemd zijn. Maar wat tijd hebben zulke mensen tot een dadelijke bekering, wanneer zij mogen sterven in de daad zelf van hun zonde, zoals de vrouw die op de daad zelf van haar overspel gevat werd. En zoals de wond mag zijn, zo moet ook haar bekering zeer kort zijn, hebbende nauwelijks tijd genoeg om te denken en te zeggen: Heere, wees mij genadig.

8. Mijn achtste argument is, omdat datgene, hetwelk ons als een instrument aan onze zijde rechtvaardigt, niet is de bekering, maar het geloof, omdat het geloof alleen de verdiensten van Christus vasthoudt, en de verdiensten van Hem daardoor ons toegerekend worden. En de bekering ons alleen rechtvaardigt als een klaarblijkelijkheid en vrucht van het geloof of als een bijzonder gevolg van het geloof. Maar de vergeving van de zonden is een daad van de rechtvaardigmaking, derhalve zo wordt een dadelijk geloof vereist (tenminste zowel als een dadelijke bekering) voor een dadelijke vergeving.

En zo dan, waarom zeggen zij niet liever, dat grote zonden van de gelovigen niet vergeven worden tenzij men krachtadig gelooft, liever dan tenzij men zich krachtadig bekeert? Omdat het geloof in Christus eerder de vergeving van de zonden verschaft, dan de bekering, welke alleen een klaarblijkelijke verklaring van de vergeving van de zonden is, zoals velen dat stellen.

9. Het negende argument is, indien een gelovige na het begaan van een grote zonde in de staat van de verdoemenis is, totdat hij zich dadelijk bekeerd heeft, zo mag een gelovige met recht vrezen voor de hel en voor verdoemd te zijn totdat hij, na zijn zonde, zich dadelijk bekeerd heeft. Maar een gelovige behoeft de verdoemenis niet te vrezen. De major of voorstelling volgt noodzakelijk en kan niet geloochend worden en de minor of bijstelling maak ik vast door het daar stellen van deze drie stukken.

1. Ik loochen niet of een kinderlijke vrees kan bestaan met een vrees voor tijdelijke kastijding. “Het haar mijns hoofds is te berge gerezen van verschrikking voor U en ik heb gevreesd voor uw oordelen,” Ps. 119: 120. “Ik vreesde een vreze en zij is mij aangekomen,” zegt Job, hoofdstuk 3: 25. En God is zeer streng om Zijn kinderen te kastijden in dit leven, scherper dan de Goddeloze, want het oordeel zal beginnen bij het huis van God, eerst de Joden enz. Aldus verloor Mozes Kanaän, Eli viel achterover en stierf en Davids overspel, hoe streng werd het gestraft? Het kind in overspel geboren stierf, Thamar werd ontschaakt, Ammon doodgeslagen in zijn dronkenschap, Absalom was wederspanning en onteerde zijn vaders bijwijken, ja, het zwaard week nooit van Davids huis en Hizkia, hoe streng handelde God met hem over een schielijke daad van ijdele eer? (2 Kon. 20: 14-19). En David over zijn hovaardij op zijn volk, God versloeg zeventigduizend man. (2 Sam. 23). Daarom wordt het niet geloochend, dat de dadelijke bekering voor de gelovige nodig is, om verzekering van onze vergeving te verkrijgen en de slagen voor te komen.

2. Ik loochen het niet of de heiligen vrezen soms vleselijk en slaafs de hel en verdoemenis, hetwelk soms voortkomt uit de zwakheid van hun geloof en de wortel van het ongeloof, die altijd in haar overblijft, en die twijfels baart. En de twijfels vrees, hoewel nooit zover, dat de ziel ten enen male van alle hoop in God zou afgesneden zijn. Daar is een zekerheid van het geloof, welke een gestadige aankleving aanbrengt, hoewel geen volkomen gerustheid; zoals een schip voor anker mag waggelen, maar het waait niet om. Soms wordt het haar toegezonden als een straf en kastijding van God, hetwelk Hij haar oplegt; niet werkelijk zulk een gevoelen in haar instortende, dat zij zullen verdoemd worden, maar door hen over te laten aan de satan en hun eigen geest om aldus gepijnigd te worden.

3. Maar ik loochen dat het oorbaar is voor een gelovige die eens gerechtvaardigd is, de hel te vrezen en verdoemd te worden, nadat God hem heeft laten vallen in een grove zonde.

Omdat het is de vrees van de verworpingen en de duivel, hetwelk God openlijk verboden heeft. (1 Petrus 3: 14; Luk. 12: 32; Openb. 21: 8; Luk. 1: 74). Het is waar, kinderlijke vrees blijft altijd, maar zalig is hij die altijd zo vreest. Maar slaafse vrees, welke is, wanneer de mensen uit vrees van de hel wederhouden worden om tegen God te zondigen, hoewel die mag overblijven, zo wordt zij nochtans verboden. En hierin bestaat een onderscheid tussen de kinderlijke en slaafse vrees, de één wordt wederhouden van de zonde uit vrees voor de hel, maar de ander uit liefde tot de deugd en de meesten alleen uit vrees van tijdelijke straffen en kastijdingen.

Het is niet oorbaar of behoorlijk voor een gelovige, te vrezen verdoemd te worden na het begaan van een grote zonde, omdat hetgeen wij niet behoren te geloven dat ons geschieden zal, daarvoor behoeven wij niet te vrezen, maar wij moeten niet geloven dat wij verdoemd zullen worden tenzij wij ons krachtdadig bekeren.

1. Omdat wij dan een leugen zouden geloven. Want daar is niets noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, die ons kunnen scheiden van de liefde van Christus; (Rom. 8: 35). En onze Heere Christus zegt ons, dat Hij Zijn schapen het eeuwige leven geeft (Joh. 10: 28).

2. Omdat, voor een gelovige in Christus, te geloven of te denken, dat hij verdoemd zal worden, voorkomt uit ongelooft of zwakheid van het geloof en daarom is het hem zonde.

Tegenwerping: Zo iemand tegenwerpt dat Adam in de staat van de onnozelheid werd voorgesteld de vrees van de eeuwige dood, om hem te wederhouden van zonden: “Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven,” Gen. 2: 17.

Antwoord: Ik antwoord, dat hetgeen, welk Adam mocht vrezen, (gelijk ik het begriip) kunnen wij niet vrezen, zelfs niet met een kinderlijke vrees omdat Adam, indien hij zondigde, de eeuwige dood onderworpen was. Maar wij niet, daarvan bevrijd zijnde door Christus.

Ten laatste: zoals het waarachtig is, dat vele verstandige Godgeleerden van dat gevoelen zijn, dat grote zonden in de gelovige niet vergeven worden voor een dadelijke bekeering, zoals bisschop Davenantius en Suffrag, (Theol. Mag. Brit., art. 5). D. Twiff, bisschop Downham, Burgess en anderen. Zo ook desgelijks behalve de bewijzen van de voorgaande redenen uit de Schrift, zo zijn er ook vele geleerde lieden, die vaststellen en het daarvoor houden, dat grove en grote zonden van de gelovigen in de hemel vergeven zijn voor een dadelijke bekeering, zoals Musculus over Joh. 5: 24, Luther, D. Playser zeer klaar en uitnemend, Mr. Hildersham over Ps. 51 en vele andere. Ja, bisschop Davenantius zegt zelf, *dat de persoon van een Godzalig mens is God altijd aangenaam is, niettegenstaande zijn zonden.* En hij voegt er bij, *dat hun zonden God mishagen door een eenvoudige haat, maar niet vloeiende op de persoon.*

Zo zegt Luther: Geen zonde, met welke het geloof bestaan mag, kan ons schaden, (ik meen dat hij verstaat om de schuld tot haar te trekken van de eeuwige verdoemenis) tenzij dat de zonde alzo heerst, dat zij het geloof uitsluit. En Zanchius (epist. lib. 1, pag. 116) zegt: “De verworpelingen, wanneer die zondigen, zo vallen zij ten ene mate uit het rijk van Christus, maar de uitverkorenen, alhoewel die soms tegen hun dank, overrompeld zijnde, komen te vallen, zo vallen zij nochtans niet ten enen male uit het rijk van Christus, noch worden van Christus afgetrokken.” En Amesius zelf (Medull. lib. 1, cap. 27, Sect. 23) zegt dus: *Toekomstige zonden worden op sommige wijze vergeven, omdat de rechtvaardigmaking geen plaats laat voor de verdoemenis.* Zie ook Musculus over Joh. 5: 24. En D. Preston in zijn preek over Samuels ondersteunsel, waarin hij zegt: *onze grote zonden maken geen verandering in God aan Zijn kinderen, maar zoals hun harten in wezen dezelfde zijn aan God als tevoren, zo is God ook aan hen.*

De tegenwerpingen welke tegen deze vaste stelling ingebracht worden, zijn deze volgende:

I^e Tegenwerping: Christus wordt gezegd, de zonden te vergeven, die te voren geschied zijn, (Rom. 3: 25) daarom dan, geen toekomstige zonden.

Antwoord: de Apostel spreekt daar niet als de toekomstige zonden uitsluitende, maar dezelve ook insluitende. Daarom wordt er gezegd, (Col. 2: 13). dat Christus al onze misdaden vergeeft.

2^e Tegenwerping: Matth. 10: 28: “En vreest niet voor degenen, die het lichaam doden en de ziel niet kunnen doden. Maar vreest veel meer Hem, die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel.” Daarom moeten Gods kinderen zelf voor de hel vrezen, indien zij zondigen.

Antwoord: Het is veeleer een beschrijving van de Persoon, die wij moeten vrezen, dan van de soort van vrees waarmede Hij gevreesd moet zijn; namelijk dat wij zouden vrezen die God Die beide ziel en lichaam in de hel kan verderven, ten opzichte van Zijn macht, maar niet wil, ten opzichte van Zijn belofte.

3^e Tegenwerping: Noch hoereerders, noch overspelers, noch dronkaards enz., zullen het koninkrijk van God beërven, (1 Cor. 6: 9, 10 en 11) maar sommigen hebben begaan overspel, dronkenschap enz., daarom kunnen zij niet zalig worden, tenzij zij zich daarover bekeren.

Antwoord: Dat wil zeggen, geen zodanig zondaar zal in de hemel komen, tenzij hij door Christus zijn pardon ontvangt, aangenomen door het geloof, en aan Hem ontdekt en bevestigd door de bekering. Het is waar, niemand kan zalig worden, zonder geloof en bekering. Maar het schijnt moeilijk, als men zegt, dat niemand zalig kan worden zonder geloof en bekering altijd werkende. Een mens is soms niet bekwaam om het geloof te werken, nochtans zo geloof ik dat hij dan niet ongerechtvaardigd is. Zo ook, hij is altijd niet bekwaam om de bekering te werken, nochtans niettegenstaande dat, is hij gerechtvaardigd voor God, en zijn zonden zijn hem vergeven. Noch, om eigenlijk te spreken, zo kan een gelovige niet genoemd worden een overspeler of een dronkaard, hoewel hij in die zonden gevallen is, aangezien dat het niet is zijn hebbelijke en gewone praktijk.

4^e Tegenwerping: Een gelovige verliest door zijn val niet zijn recht, maar zijn bekwaamheid tot de hemel, niet het recht tot de zaak, maar het recht in de zaak, zoals een melaatse recht had tot zijn huis, maar hij mocht er niet in komen voor en aler hij gereinigd was. Een gebannen onderdaan is nog een onderdaan en heeft recht aan de wetten, maar hij kan dat recht niet gebruiken tenzij zijn ban afgedaan is.

Antwoord: God stelde, dat een melaatse, die naar de wet onrein was, zou afgescheiden worden, om af te beelden, dat geen onrein, onwedergeboren mens in de hemel zou komen. Maar een gelovige in Christus is door toerekening gewassen, geheiligd en wordt nooit onrein geacht. En onze bekwaamheid tot de hemel is niet door onze eigen inklevende gerechtigheid, tenzij alleen als een bewijs van ons geloof, maar door de gerechtigheid van Christus, door het geloof ons toegerekend, zo lang als wij gelovigen blijven. (Fil. 3: 9). Ten andere, indien een gelovige door een dadelijke zonde tot zich trekt de schuld van de eeuwige dood, zo verliest hij niet alleen zijn bekwaamheid tot de hemel, maar ook zijn recht tot de hemel, ten minste voor een tijd, omdat de bezoldiging van de zonde de dood is. (Gal. 3: 10; Rom. 6). Noch een gelovige kan in zulk een staat niet gesteld worden als een gebannen onderdaan, zoals zij dat hier voorstellen.

5^e Tegenwerping: De zonde moet begaan zijn voordat zij kan vergeven worden: waar geen schuld is, daar is geen vergeving.

Antwoord: zo moet dan ook de zonde begaan worden voordat zij gestraft kan worden, of in onszelf, of in onze Borg; nochtans Christus is voor onze zonden gestorven voordat zij begaan zijn geweest. Maar God voorziet alle dingen, zowel toekomstige als tegenwoordige, of anders zou het onrechtvaardigheid in God geweest zijn, dat Hij Christus zou straffen zonder begane misdaden, of om schuld die niet begaan was. Zo ook, onze zonden die God voorziet dat wij begaan zullen, rekent hij, ten opzichte van de zekerheid derzelve, alsof zij begaan waren en hij straft Christus daarvoor, voordat zij begaan zijn, en hij vergeeft deze aan ons door het geloof in Christus, voordat zij begaan zijn.

6^e Tegenwerping: Een gelovige mag om grove zonden afgesneden worden uit de gemeente en daarom, tenzij de kerk hem weer aanneemt, zo is hij afgesneden van de hemel. En dientengevolge mag hij voor een tijd geen recht tot de hemel hebben, totdat hij zich bekeert en in de gemeente weder aangenomen wordt.

Antwoord: Een gelovige mag wel om een grove, zonde uit de uiterlijke gemeenschap van de zichtbare kerk afgesneden worden, maar men kan hem zo niet uitwerpen, dat hij niet meer met Christus en de zaligheid zou te doen hebben, zo hij een gelovige is; behalve dat zij nog onrechtvaardig uitgesloten worden door een verkeerde sleutel, zoals de schoolleraars dat noemen.

In de tweede plaats, alle afsnijding is maar opdat de afgesnedene aan de kerk een openbaar getuigenis geeft van zijn geloof en bekering; en nochtans weten wij, dat een afgesneden persoon noodzakelijk berouw moet hebben, en zijn zonden bij God vergeven zijn, voordat hij het kan getuigen. Zoals een afgesnedene, voordat hij in de kerk weer aangenomen is, mag bij God vergeving verkregen hebben en bekwaam voor de hemel zijn. Zoals wij zien, dat de bloedschender berouw had en dat het hem van God vergeven was, voordat de kerk het hem vergaf of voor zij hem in de kerk weer aannamen, zodat indien hij gestorven was voordat zij hem aannamen, zo zou hij buiten twijfel zalig geweest zijn zoals u lezen kunt 2 Cor. 2: 5, 6 en vervolgens.

7^e Tegenwerping: Wat behoeven wij dan te vrezen om de zonde te begaan, of daarvoor vergeving te bidden, zo zij vergeven worden in de eerste daad van het geloof?

Antwoord: Er is tweërlei vergeving. 1. In het hof van God. 2. In het hof van het geweten. Nu, in het hof van God, daar zijn alle verleden, tegenwoordige en toekomstige zonden krachtig vergaan, op de eerste daad van geloof en bekering. Maar in de tweede plaats, in het hof van het geweten, dat wij zulk een beseffen en troost van de vergeving zouden hebben, anders zijn zij niet vergeven. Dat is, wij zullen geen troost noch verzekering van de vergeving daarvan hebben, tenzij wij ons krachtig daarvan bekeren, hetwelk genoemd wordt onze vernieuwing door de bekering. (Hebr. 6). Zoals het te zien is in David, (Ps. 32, en 51) welke totdat hij zijn zonde beleed en zich krachtig daarvan bekeerde, brulde hij de hele dag en zijn sap werd veranderd in zomerdroogten en hij had geen troostelijke verzekering dat zijn zonde vergeven was, voor alsdan. Noch Petrus, voordat hij bitter weende. En de eerwaardige Hildersham in zijn lessen over Ps. 51, les 108, pag. 530, zegt: "Hoewel dat zij altijd, nadat zij eerst geloofd hebben en bekeerd zijn geworden, een vergeving op een getuige in de hemel gehad hebben, hetgeen nooit kan wederroepen, noch uitgewist worden, nochtans indien

zij weer vallen in grove zonden, zo zullen zij geen troost met dat alles van die vergeving hebben, maar zijn alsof zij geen vergeving hadden, totdat zij door hun bekering en geloof te vernieuwen, hun vergeving verkregen en in het hof van haar eigen geweten dat afgepleit hebben.”

Wederom, een gelovige bidt alle dagen om de vergeving van zijn zonden, om twee redenen.

1. Om zijn geloof gesterkt te hebben in zijn vergeving, en om daar meer verzekering van te hebben. Want ons geloof op zijn best, is zwak en vol van twijfels, maar inzonderheid na grote zonden, welke onze bewijzen uitwissen dat wij die niet lezen kunnen en zij verbergen Gods aanschijn voor ons, zoals de wolken de zonneschijn verhinderen.

2. Wij trekken tot ons, hoewel niet een eeuwige, nochtans een tijdelijke schuld door dadelijke zonden en zijn tijdelijke kastijdingen onderworpen, (hoewel dat het niet is de eeuwige verdoemenis) niet tot voldoening, maar tot kastijding. Want Christus die de straf vergeven heeft, wil niet altijd de tijdelijke kastijding vergeven, maar wil ons dikwijls met zwaarder en bedroevender verdrukking in dit leven bezoeken, dan Hij de Goddelozen doet.

8^e Tegenwerping: Indien u tegenwerpt dat de hoedanigheden die vereist worden tot vergeving zijn: de belijdenis van de zonden en de bekering, (Hand. 3: 19; 1 Joh. 1: 9) en daarom dat zij, tenzij zij hun zouden belijden en zich daarvan bekeren, geen dadelijke vergeving kunnen verkrijgen.

Antwoord:

Ten eerste. Het is een zaak die vereist wordt in een gelovige, dat er een dadelijk geloof en bekering is, voor zijn zonden in de hemel of in zijn eigen geweten krachtadig vergeven zijn. Maar diegene, welke een gelovige is en Christus aangenomen heeft door een krachtadig geloof en bekering, daar wordt er wel een volgende bekering van vereist om de vergeving aan zijn geweten te doen blijken, maar niet om te verschaffen een nieuwe vergeving van God in de hemel, die door één daad geschied is. Door de eerste daad van het geloof en van de bekering, door welke wij gerechtvaardigd worden. En de andere nadaden van het geloof en van de bekering zijn niet om in de hemel nieuwe rechtvaardigmakingen en vergevingen van de zonden te verkrijgen, maar tot openbaring en groter versterking van onze vergeving van de zonden; zoals in het huwelijk, die een daad van de handen tezamen voegen enz., maakt haar man en vrouw. En als zij daarna elkaar bij de hand nemen en groeten met kussen van de liefde, nochtans worden zij daardoor niet opnieuw getrouwd, maar tot een groter bevestiging van het huwelijk verknocht met welke zij te voren reeds verbonden waren.

In de tweede plaats, zoals te voren uitgedrukt is, dat ik niet kan begrijpen, hoe een kind van God een dadelijke zonde kan begaan, zonder een trap van dadelijke bekering op de daad van de zonde zelf. En daarom indien de dadelijke bekering nodig was, voordat men vergeving kan verkrijgen, waarom wordt dan een volgende, statige en dadelijke bekering volkomen noodzakelijk tot vergeving vereist, boven een tegenwoordige daad der bekering in het begaan van de zonde?

En in de derde plaats, indien het geloof vóór de bekering gaat, hoewel dat misschien daaraan getwijfeld mag worden, nochtans velen houden het gevoelen, dat er geen vergeving van grove zonden voordat een dadelijke bekering zulks bevestigt. Zo dan

iemand zich bekeert voor een voorgaande daad van het geloof, zo is het een bekering van een ongelovige, en wordt diens gevolg niet aangenomen om de vergeving te verschaffen. 2. Dan zijn aan iemand krachtadig zijn zonden vergeven, wanneer hij krachtadig gelooft en voordat hij zich dadelijk bekeert, omdat wij door het geloof gerechtvaardigd worden, hetwelk alleen betuigd wordt door onze bekering.

9^e Tegenwerping: Zo mochten dan David, Petrus en meer anderen zich verblijden in God als in hun God, en Hem hun Vader noemen terwijl zij in hun zonden lagen; voor hun dadelijke bekering, hetwelk zij nochtans niet konden doen, zoals anderen het houden dat zij het wel mochten doen, als Ergo enz.

Antwoord: Er is geen staat, waarin een gelovige zijn kan of hij heeft oorzaak om zich in God te verheugen, ja als in zijn God en zijn Christus, hoewel hij dat niet altijd doen kan “Verblijdt u in de Heere te allen tijd; wederom zeg ik u: verblijdt u,” Fil. 4: 4, zie ook Hab. 3: 17. En nochtans heeft hij ook oorzaak op diezelfde tijd van grote droefheid, bitterheid en smart, dat hij zulk een genadige God zou vertoornen en tergen om hem te straffen en dat hij ergernis zou brengen over de Religie enz. Paulus zelfs, wanneer hij treurde over zijn zonde, verblijdt zich nochtans in Christus (Rom. 7: 24, 25).

10^e Tegenwerping: “Ik zal hun ongerechtigheden vergeven,” zegt God, Jerem. 31: 34. Dat is na hun bekering. Daarom schijnt het dat het hen tevoren niet geopenbaard was.

Antwoord: Zoals tevoren gezegd is, hoewel hun zonden in de hemel vergeven waren voor hun vernieuwde bekering, nochtans waren zij niet vergeven in hun eigen gewetens voordat zij zich dadelijk bekeerden; noch ook een tijdelijke kastijding wordt niet altijd vergeven.

Zo dan, ik besluit dat grove zonden de gelovige niet kunnen (zoals ik begriip) begaan worden zonder enige tegenwoordige daad van de bekering. Noch zonder de tegenwoordige hebbelijkheid van het geloof en bekering, die altijd blijft, hoewel dat zij niet altijd werkt. Daarom hoewel God Zijn kinderen door zwakheid laat vallen in enige grove zonde, zo zijn zij nochtans niet in een ogenblik in de staat van de verdoemenis, maar zijn alleen onderworpen aan tijdelijke straffen. En nochtans zo kunnen zij geen vergeving in hun geweten verkrijgen, voordat zij vernieuwd zijn door dadelijke bekering.

HOOFDSTUK XXVII

Andere twijfels van een zwakgelovige, welke hem doen twijfelen of hij deel aan Christus heeft, verklaard en beantwoord.

8. Ik twijfel of Christus de mijne is, omdat ik vrees dat ik een hypocriet ben. Mij dunkt dat er niets is dat ik wel doe, maar ik ben onderworpen eigen inzichten te hebben en de eer voor mijzelf te nemen, zoals Herodes deed (Hand. 12). Nu, dit is een merkteken van een hypocriet, die niet oprecht met God is, zijn eigen eer te zoeken, zoals de Farizeeën deden. Want zo zegt onze Zaligmaker: “Die van zichzelf spreekt, zoekt zijn eigen eer. Maar die de eer zoekt desgenen, die hem gezonden heeft, die is waarachtig en geen ongerechtigheid is in hem,” Joh. 7: 18. En “hoe kunt gij geloven, gij die eer van elkander neemt en die eer, die van God alleen is, niet zoekt,” Joh. 5: 44.

Antwoord:

Ten eerste. O deze duivel van ijdele eer kleeft ons allen zeer nauw aan. Paulus zelfs was onderworpen dat hij verheven werd boven mate en de discipelen spraken onder elkaar, wie van hen de grootste zou zijn. En David wilde het volk tellen, (2 Sam. 24) hetwelk in zichzelf wel geoorloofd was, maar hij deed het uit hovaardij en ijdele eer, opdat de mensen hem mochten eren en vrezen om zijn grootheid, waarover hij zeer geslagen werd, ja met verlies van zeventigduizend mannen. En Hizkia werd bevangen met ijdele eer, toen hij aan de gezanten van de koning van Babel zijn schathuis toonde, het zilver, het goud, de specerijen, de beste olie en al wat gevonden werd in zijn schatten, om welker zonde God hem zo strafte, dat al zijn schatten en rijkdommen naar Babel weggevoerd werden en zijn zonen aldaar hovelingen gemaakt werden. Origenes zei, dat hij de rijkdommen wel verachten kon, maar niet de eer en er werd gezegd van Capistrinus, dat hij wel de hoogmoed verachtte, maar niet de ijdele eer van de wereld. En ten laatste om daar niet meer toe te zeggen, Luther belijdt van zichzelf hoewel hij niet wist dat hij ooit met gierigheid aangevochten geweest was, dat hij nochtans tot ijdele eer verzocht werd. En zoals de ijdele eer schuilt in de harten van de allerbeste mensen, zo is zij ook gereed om hun beste plichten te vergiftigen.

En in de tweede plaats, het is waar, dat er opschietingen van hovaardij en geveinsdheid in uw hart zijn, die door de verzoeken vermeerderd worden, maar u bent geen hypocriet, omdat er hypocrisie en geveinsdheid in u is, aangezien dat u daarover klaagt. Het beste teken van oprechtheid is, te klagen over hypocrisie en geveinsdheid, zoals iemand, die van zijn ziekte klaagt, och ik kan niet slapen, geen spijs proeven enz., toont dat het zijn ziekte is, waarvan hij graag verlost wil zijn. Hij zou graag slapen, smaak in zijn eten hebben, wandelen en dergelijke. Een zeker persoon zei tot Bradford, dat hij alles uit hypocrisie en geveinsdheid deed, omdat hij graag zou hebben, dat het volk hem toejuichte. Maar hij antwoordde en zei: het is waar, het zaad van de geveinsdheid en ijdele eer is in mij en ook in u, zolang als wij hier leven, maar ik dank God, dat ik daaronder treur en er tegen strijd. Hoe vernederde Hizkia zichzelf nadat zijn hart verheven was. (2 Kron. 32: 25). Uit de eter kwam spijs voort, uit zijn hovaardij kreeg hij vernedering. En u kunt van uw hovaardij zeggen als Jefta van zijn dochter: U hebt mij ganselijk neergebogen, en u bent onder degenen, die mij beroeren. Dito is een hypocriet, welke geen hypocrisie of geveinsdheid in zichzelf ziet, en daarover niet klaagt.

9. Ik twijfel of Christus de mijne is, omdat mijn hart zo verhard is, ja, een hart dat geen berouw hebben kan. Ik vind in mij een zee van zonden, maar geen druppel van droefheid; ik bedroef de Geest van God, maar niet mijn eigen geest; ik kan genoeg treuren over uitwendige zwarigheden, ja mijn bewegingen zijn teer genoeg en smelten over het minste kwaad van de straf, maar niet over het grootste kwaad van de zonde. Ik heb het hart van Christus verbroken maar mijn eigen hart is niet verbroken; mijn geweten is als met een heet ijzer afgebrand, ik ben ongevoelig geworden zoals die van Efeze waren; ja, mijn hart is zoals een diamantsteen (Zach. 7: 12) hetwelk droog, hard en onbuigzaam is; u zou even goed water uit een rotssteen krijgen, als uit mijn hart. En daarom ik vrees, dat Christus mij niet aangaat, en dat God mij geen genade zal bewijzen. (Rom. 9: 18; 2: 5).

Antwoord: Er is drieërlei soort van verharding. 1. Een gehele verharding, wanneer er in het geheel geen zachtheid is, (Efeze. 4: 19) wanneer de mensen ongevoelig geworden zijn. 2. Er is een verharding naar recht en oordeel, wanneer God de mens overgeeft tot een verharding van het hart. Zoals Farao en die bij Rom. 1: 28; Jes. 6: 9, welke niet konden verbroken worden door oordelen, noch versmolten door barmhartigheden

3. Er is een gedeeltelijke verharding, wanneer onze verharding gevoeld en betreurd wordt. Nu in deze verharding is enige zachtheid, want anders zouden zij hun eigen verharding niet kunnen bewenen, zoals iemand die dood en stijf is niet zuchten kan. Maar deze roepen uit zoals die waarvan Jesaja spreekt: “Waarom verstokt Gij ons hart, dat wij U niet vrezen?” Jesaja 63: 10. En zodanig is uw verharding.

Het kan zijn, dat u niet treurt naar de grootheid en veelheid van uw zonden, noch niet zo veel als u wilt, nochtans kunt u niet loochenen of u hebt een inwendig mishagen over uw zonden, en u bent daarover bedroefd, ja u bent bedroefd omdat u niet meer bedroefd kunt zijn, hetwelk een ware bekering is. God ziet meer naar de gestalte van het hart en naar de waarheid en oprechtheid, dan naar de mate van de beweging. God heeft ons wel geboden, dat wij bedroefd zouden zijn en berouw zouden hebben over onze zonden. Maar Hij heeft nergens bevolen hoeveel wij zouden bedroefd zijn, en hoeveel berouw wij daarover hebben zouden. En de beloften zijn gedaan aan de verbrokenen van geest, de nederigen, en de verbrijzelden enz., maar Hij heeft niet gesteld hoeveel zij zouden verbroken en verbrijzeld zijn. (Matth. 5; Ps. 17; Matth. 11: 28).

Iemand kan al teveel treuren over zijn zonden; wanneer hij verslonden wordt met droefheid, zoals de bloedschandige was, (2 Cor. 2: 7). Namelijk, wanneer onze harten zo overwonnen werden met droefheid over onze zonden, dat het ons onbekwaam maakt om de plichten van ons beroep te doen, het lichaam verkreukt of ons geloof verhindert. Gematigde regen maakt de aarde vruchtbaar maar teveel verdrinkt de vrucht en brengt hongersnood. Noch God schept geen vermaak in onze droefheid, voor zoveel het droefheid is. Want wij weten dat er niets van die genade in de hemel is, daar wij allervolmaakst zullen zijn. Maar dit straffe deel van de bekering is alleen zo ver goed als het ons nederig houdt, de zonde bitter, ons bekwamer tot de Godsdienst en Christus aan ons zoeter maakt; noch wij kunnen onze harten niet verzachten zo het ons betaamt, tenzij wij willen neerdalen in de hel en aldaar wenen. Wij behoeven ook niet, aangezien Christus onze droefheden gedragen heeft, en onze droefheid kan God niet voldoen.

Vraag: Ja, maar mijn droefheid over mijn zonden, indien het een ware droefheid was, het zou mijn voornaamste droefheid zijn, maar ik bevind, dat ik meer bedroefd geweest ben over wereldse zwaarigheden, verlies van kinderen, verwijten, verachtingen enz., dan ik geweest heb over mijn zonden.

Antwoord: Het is waar, onze droefheid over de zonde behoorde onze voornaamste droefheid te zijn, omdat de zonde het grootste kwaad is. En het is zo ten opzichte van het verstandige deel en ten opzichte van het mishagen van de wil, waarin de kracht en sterkte van de bekering ligt. Maar het is niet altijd zo ten opzichte van het gevoelen of van lichamelijke ontsteltenis, zoals blijkt in Davids droefheid over Absalom, in Rachal over haar kinderen en anderen, omdat de beste mens op aarde meer vleselijk dan geestelijk en meer vlees dan geest is.

10. Ik vrees dat ik geen deel in Christus heb, omdat ik zulke vervloekte, Godslasterlijke en Godverloochenende gedachten heb, dat ik verschrikt ben om die te noemen. Alsof er geen God is en dat de Schrift niet waarachtig is, hetwelk niet zijn kan in diegene, welke Christus tot zaligheid kennen.

Antwoord: Er is geen zonde zo snood en verfoeilijk, of de duivel kan de allerbeste mens daartoe verzoeken, zoals hij Christus verzocht om neer te vallen en hem aan te bidden, hetwelk was, als het ware, neer te knielen en van hem een zegen te bidden. En het is menigmaal de satan die deze gedachten in onze harten werpt en dan brult hij op ons met

zijn verzoeken, evenals Jozef met Benjamin handelde. Hij steekt eerst het boeket in Benjamins zak en dan beschuldigt hij hem daarover. Of zoals een beurssnijder iemands beurs sneed en in uw zak stak, en dan u daarover beschuldigen dat u zulk een man zijn beurs gestolen had. Zo ook, de satan werpt eerst zulks in u en dan beschuldigt hij u daarover. En onder alle zonden, arbeidt de satan allermeeft om zulke gedachten in de harten van Gods volk te werpen, opdat hij haar zo verschrikt en vervaard mocht maken. Ja, indien het mogelijk was, hij zou haar tot wanhoop vervoeren. Maar indien uw hart daarmede niet aanspant, zo mag deze aanvechting uw kwelling zijn, maar het is uw zonde niet. Of indien een verdorvenheid van het hart enigzins zich daarmede vervoegt, (want daar is veel atheïsme en Godverloochening in de beste van onze harten) zo bent u het niet, maar de zonde die in u woont, omdat uw geest daar een walg, een afkeer en schrik van heeft. zoals uw hart vervoerd wordt tot andere zonden, zo ook tot deze. Het is niet uw zonde die u aanlokt of toestaat, maar het is uw zonde die u haat, berouw van hebt en daaronder treurt, daarom zo is zij vergeven door Christus en het zal u nooit ten laste gelegd worden. Noch het is geen andere verzoeking, dan die gewoon is aan al het volk van God, en het is uw verzoeking alleen niet, hoewel sommigen meer en langer verzocht en aangevochten, worden, dan anderen, naar dat het God gelieft. En gewoonlijk worden zij aldus aangevochten en verzocht in het begin van hun bekering, meer dan daarna.

Vraag: Maar wat zal ik doen om daarvan verlost te worden?

Antwoord:

1. Houd geen samenspraak met die aanvechtingen van de satan en koestert noch omhelst ze niet door die gedachten toe laten, te overdenken en te overleggen, maar arbeid om die uit uw zin te stellen door wat anders te bedenken en uw zinnen over uw werk te laten gaan. Maar indien u daarmede redekavelt, het is duizend tegen één of u zult min of meer daarmede verstrikt worden.

2. Openbaart uw aanvechtingen aan een getrouwe en Godzalige vriend; neemt geen raad van de duivel maar openbaart het inzonderheid aan God door het gebed. (Matth. 17: 21).

3. Onderzoekt uw hart, of u niet een bekende zonde op uw geweten hebt liggen, omdat u nog geen recht berouw over hebt en nog niet over bekeerd bent, hetwelk God getergd heeft om deze helse hond op u los te laten.

4. Verwacht en verbeid met lijdzaamheid, u onderwerpende aan Gods kastijdingen, totdat het Hem gelieft deze slavernij van u weg te nemen, zoals Hij ter rechter tijd ook doen zal zoals een hond die de berenbijt afgetrokken wordt, wanneer de beer genoeg gebeten is; of zoals de schaapherders hond afgeweerd wordt, wanneer het verstrooide schaap tot de kooi weder gekeerd is.

11. Indien Christus de mijne was, Hij zou mij door het woord leren wat nuttig is. Maar ik kan hierdoor geen nut van het gehoor van Gods woord krijgen, ik krijg weinig of niets goeds daardoor, ik gebruik Gods naam maar tevergeefs, want ik kan grotendeels niets onthouden, hoewel dat ik in tegenwoordigheid bewogen wordt, nochtans voordat ik uit de kerk ga, ben ik de hele preek vergeten, terwijl ik sommigen ken, die een gehele preek van woord tot woord kunnen verhalen, evenwel ik zou nochtans niet graag leven noch doen, zoals zij doen.

Antwoord: Sommige menselijke geheugens zijn genezen en geheeld, die niet geheiligd zijn. En de gave te hebben van een preek te verhalen, geen geweten te maken om die in het werk te stellen, het is niet anders, als preken uit de mond te spuwen, evenals een beest zijn hooi en voeder in de drek wierp, en u zijn drek en mest liet zien, maar niet zijn vettigheid.

Maar dit hebt u tot uw troost namelijk:

1. U onthoudt wat u kunt, de wil is tegenwoordig, die voor de daad wordt aangenomen. Het wordt ook niet verwacht dat u de hele preek zou onthouden, maar u kunt troost hebben, indien u dat zou kunnen onthouden, hetwelk u ook allermeeest aangaat. Zoals indien u tot een maaltijd genodigd wordt, dan wordt er niet verwacht, dat u al de spijs zou opeten, die op de tafel gezet zal worden, maar bijzonder dat, hetwelk voor u gesneden en op uw tafelbord gelegd wordt.

2. Hoewel u het in tegenwoordigheid vergeet, nochtans zal de Geest van God ter behoorlijker tijd die dingen u weder in gedachten brengen, welke u in uw leven meest nodig hebt. Zoals Christus ons beloofd heeft, dat de Geest ons alles zal indachtig maken, (Joh. 14: 26). En zoals Petrus de woorden van Christus indachtig werd, toen de haan kraaide. (Matth. 26: 75).

3. Hoewel u niet veel onthoudt, nochtans indien uw hart daardoor beter gemaakt is of uw genegenheden daardoor ontstoken zijn, om in meerdere liefde tot God te branden, (zoals de Discipelen, toen Christus met hen sprak, hun harten brandende in hen waren) zo doet u nut en voordeel met dat woord. Toont mij niet de spijs, zeggen wij, maar toont mij de man. Gelijk het vee niet zijn gras toont dat het gegeten heeft, maar zijn vet, en de aarde vertoont niet de regen die er op gevallen is, maar het gras.

Een arme vrouw, komende van de preek, ontmoette een predikant, terwijl zij uit de kerk kwam. Deze vroeg haar wie er gepredikt had en of hij ook voortreffelijk gepredikt had en wat of zij van de preek onthouden had. Waarlijk, zei zij, ik heb een zwak geheugen en kan maar weinig onthouden, nochtans dit weet ik voorzeker, dat ik nu geleerd heb Christus beter en meer lief te hebben, dan ik ooit in mijn leven tevoren gedaan heb. En dat troostte haar meer dan dat zij de gehele preek had kunnen onthouden, en haar hart niet verwarmd was geweest met meer liefde tot Jezus Christus.

12. Ik vrees, dat ik geen deel aan Christus heb, omdat ik dan zou mogen zeggen: “Ik leef, maar niet meer ik, maar Christus leeft in mij,” Gal. 2: 20. Ik zou dan heiliger gedachten hebben, hemelse begeerten en verlangens, liefelijke inspraken en heilige bewegingen, maar ik voel geen ademtucht van de Geest in mij. Indien ik de genade had, die anderen hebben en ik zo met God kon wandelen zoals zij doen, zo heilig en hemels in mijn omgang zijn, als zij zijn, dan zou ik niet vrezen. Maar ik gevoel mij zelf zo dor, droog en ledig van alle goed, dat ik nauwelijks enige ademtucht van de Geest in mij zelf zien kan.

Antwoord:

1. Aan iedereen is genade gegeven naar de mate van de gaven van Christus. Sommigen zijn kinderen en sommigen zijn mannen in Christus Jezus. Zoals in Davids leger, sommigen waren gewone soldaten, sommigen hoofdmannen, en sommigen helden. En in het lichaam zijn de voeten en de tenen, het hoofd en het hart. God geeft u die mate

van de genade, die Hij ziet voor u het geschikt te zijn. Sommigen zijn als ongelouterd goud, sommigen als goud dat zeven maal gelouterd is. Neem twee mensen, zij mogen beide Godzalig zijn en nochtans, ten opzichte van de werken van de genade, in hun leven zo verschillend, dat de ene mag schijnen naar de hemel te gaan en de andere naar de hel. Sommigen hebben vijf talenten, anderen twee, sommigen maar één, naar de mate dat het God belieft, die sommigen geschikt heeft tot uitnemendheid en anderen tot oprechtheid. Zoals Paulus die een uitverkoren vat was om Gods naam voor koningen te dragen, (Hand. 9: 15) en moest daarom uitstekende genaden hebben, die met zijn werk overeenkwamen.

Nu, is een soldaat niet een getrouw onderdaan omdat hij geen hoofdman is? Is niet de voet een lid van het lichaam, omdat het niet het hoofd of het hart is? Heeft een kind geen leven omdat het niet het leven van een man heeft? En heeft iemand geen geloof omdat hij niet het geloof van Abraham heeft? Heeft iemand geen liefde noch ijver tot God en Zijn heerlijkheid omdat hij niet de liefde van Mozes noch de ijver van Elia heeft? Is er geen ijver, omdat het niet vlamt? God wil niet verwerpen de minste trap van de genade noch zal de kleinste dingen niet verachten, (Zach. 4: 13). Zoals een moeder haar kind niet verwerpt, omdat het een zwak en hulpeloos kind is, dat niet spreken noch gaan kan, maar zij is daar te tederder over. Indien u maar een druiventak of twee op de wijngaard vindt, zegt u: "Verderf ze niet, want er is een zegen in," Jesaja 65: 8. Christus wil het rokende lemmet niet uitblussen, hetwelk alleen maar rookt van verlangen, maar niet branden kan van vertroosting, noch het gekrookte riet niet verbreken. Een weinig genade is beter dan niets, een klein geloof is geloof, en een weinig genade in waarheid maakt dat een ziel deel heeft aan God, aan Christus, aan de hemel en aan al de beloften. En het is een bewijs en zegel van uw zaligheid. (Efeze 4: 30). Uw troost mag vermeerderd worden door een grote mate van de genade, maar uw zaligheid even zeker door de minste trap van de genade. Want wij worden niet zalig door onze inklevende genade, maar door de gerechtigheid van Christus ons toegerekend door het geloof, waarvan de inklevende genade een zegel en bewijs is; zoals iemands geld een schaap koopt, maar zijn merk maakt hem alleen bekend dat het zijn eigendom is.

Nu, u hebt zeker enige genade om de gerechtigheid lief te hebben en de Goddeloosheid te haten, hoewel niet in zulk een mate zoals anderen. Daar is enigszins vuur, hoewel er meer rook is; u kunt wel gaan met de voetgangers, hoewel u niet kunt kopen met de paarden. (Jer. 12: 5). En hoewel dat het verlangen en begeren om gelijke genade te hebben als anderen goed is, nochtans zo kan het voortkomen uit hovaardij, omdat wij uitnemend willen zijn en niemand boven ons hebben, wanneer wij zo verlangen naar meerdere genade en vergeten voor hetgeen wij hebben ontvangen dankbaar te zijn.

2. Deze tegenwerping brengt haar eigen troost mee want hoe kan ik de genade, die ik anderen zie beminnen en daarnaar verlangen en geen genade in mijn eigen hart hebben? Dat is onmogelijk.

Vraag: Maar hoe is het zo, dat God mij de hemel en Christus zal geven en zulk een luttel genade om Hem te dienen? Zo ik meer genade had, God zou meer eer hebben en ik zou zoveel niet tegen Hem zondigen.

Antwoord: Het is Gods wijsheid om de volmaaktheid te bewaren voor de hemel en ons daarvan maar een kleine mate, vermengd met vele zwakheden, hier op aarde te geven. Om ons nederig te houden, opdat wij niet hovaardig zouden worden op onze mooie veren. Daarom hebben wij zwarte voeten om onze veren te doen nedervallen.

En in de tweede plaats, opdat wij niet zouden steunen op onze eigen gerechtigheid, maar op de gerechtigheid die in Christus is door het geloof. God kan een geneesmiddel van

vergif maken en honing voortbrengen uit het ingewand van de leeuw.

HOOFDSTUK XXVIII

Vier andere twijfels van een zwakgelovige beantwoord.

13. Ik vrees dat ik geen deel aan Christus heb, omdat ik niet de gave van het gebed heb, daar God beloofd heeft dat Hij over ons zal uitstorten de Geest van de genade en van de gebeden, (Zach. 12: 10). Zoals te voren gezegd is, maar ik maak koorden van zand, zulk een gebroken stof, dat ik beschaamd zou zijn, indien mensen mij hoorden, ik kan niet bidden.

Antwoord: Het is waar dat sommige mensen een betere gave van het gebed hebben dan anderen en het is op de ene tijd beter dan op de anderen tijd. En uw gebeden, hoewel dat het gebroken gebeden zijn, nochtans neemt u zich voor om te bidden en het zijn de beste gebeden die u doen kunt. Dat is het beste gebed, dat voortkomt uit het geloof en waar de meeste beweging bij is. Neem eens, een kind was ziek en het kon niet spreken, maar het gaf alleen een droevig gelaat aan de vader en zuchtte; bidt het daardoor niet tot de vader om hulp? Zeker ons zuchten, kermen en tranen zijn gebeden; wanneer wij zelfs nauwelijks onze mening weten, zo weet de Heere welke de mening des geestes is, (Rom. 8: 27). En God zal aannemen van een gewillig gemoed, naar dat iemand heeft en niet naar hetgeen hij niet heeft.

1^e Tegenwerping: Maar ik kan mijn woorden niet veranderen, om elke keer nieuwe uitdrukkingen voort te brengen, tenzij dat er nieuwe gelegenheden voorvallen, maar ik heb altijd meest dezelfde woorden. En daarom is het hetzelfde gebed, ja een formuliergebed, hoewel ik mij niet bind aan een formulier of voorbeeld van woorden, maar deze veranderen naar dat er nieuwe gelegenheden of zaken voorkomen.

Antwoord: Sommige mensen houden veel van een vast formulier of voorbeeld van woorden en ook anderen al te weinig; want iemand die zichzelf aan een formulier voorbeeld van woorden bindt en niet verder kan gaan dan zijn voorschrift van woorden, noch in het bijzonder, noch wanneer enige nieuwe bejegeningen voorvallen, die mag zichzelf verdacht houden, dat hij de Geest van het gebed niet heeft. Maar sommigen daarentegen vergapen zich teveel op de verandering van de woorden alsof hun gebed om de nieuwe woorden en uitvindingen daarvan God aangenamer waren. Wij oordelen wel de gebeden naar de deftigheid en uitvinding van woorden, maar God oordeelt het naar de kracht van onze bewegingen.

Wij denken, dat God zich in de gebeden verheugt, zoals lekkere magen in keur van spijzen of zoals de mensen zich vermaken in bloemen, die alleen zoet zijn terwijl zij nieuw en vers zijn. Maar dat is een nieuw gebed in Gods oordeel, dat voortkomt (hoewel met oude woorden) met nieuwe bewegingen. Had Christus Zelf niet die verschillende malen achtereen met dezelfde woorden en om dezelfde zaak? En heeft Hij ons niet nagelaten niet alleen een patroon, maar ook een bevel, een gezet formulier van bidden, te weten het gebed des Heeren?

Vele mensen staan soms zozeer naar nieuwe uitvindingen van woorden, dat zij de bewegingen, goede orde en aandachtige ijver verliezen. En velen zijn er die wel goede bewegingen hebben maar hebben geen uitvinding van woorden.

2^e Tegenwerping: Ik heb zovele zonden en zwakheden, dat God geen behagen in mijn

gebed kan hebben. Zij vliegen mij in het aangezicht en maken mij bevreesd en verschrikt om te bidden.

Antwoord:

1. “Elia was een mens van gelijke bewegingen als wij,” zegt de Apostel, Jak. 5: 17 en hij bad en werd verhoord. God verwacht niet dat wij zonder zwakheden zouden zijn, maar dat wij daar geen liefde, noch behagen in zouden nemen. (Ps. 66: 18).
2. U komt niet in uw eigen gerechtigheid, eist niet in uw eigen naam, maar in de naam van Jezus Christus, en om Zijnentwil neemt God acht op uw gebed. (Dan. 9: 18, 12).

3^e Tegenwerping: Maar ik bid niet in het geloof, ik ben zoals degene welke op en neer gedreven worden en twijfelen, welke niet van de Heere ontvangen zullen. (Jak. 1: 6, 7).

Antwoord: Er is onderscheid tussen opschietende twijfels en heersende twijfels, tussen zulke welke voortkomen uit zwakheid van het geloof en tegengestaan worden, en zulke die voortkomen uit een algehele ontbreking van het geloof. Nu, u hebt enig geloof, hoewel het vermengd is met twijfels waar u tegen strijdt.

4^e Tegenwerping: Ik bevind zulke verstrooiingen, dwalende gedachten, slaperigheid en andere ongestaltenissen in het gebed, dat ik ben zoals de hypocrieten: hoewel ik God eer met de lippen, zo is nochtans mijn hart verre van Hem. Mijn gemoed is de meeste tijd verstrooid, zodat mijn gebeden waarlijk geen gebeden zijn, maar een bespotting van God.

Antwoord: Er zijn twee soorten van dwalingen.

1. Dwalingen uit zwakheid, wanneer wij daartegen strijden en arbeiden met onze macht en nochtans door onze eigen verdorvenheid en door de satan overwonnen worden, die aan onze rechterhand staat om ons te beroeren. (Zach. 3: 1). Zoals of iemand schreef en een ander gestadig tegen zijn hand stoot.
2. Daar zijn moedwillige dwalingen, wanneer de mensen in het gebed zichzelf zetten om te slapen, hun harten losmaken en het ten enenmale laten wegvoeren zonder daarop acht te slaan; ja voeden en koesteren veeleer die gedachten. Deze zijn hypocrieten, maar God zal tot u zeggen, zoals Hij tot zijn Discipelen zei: “Kunt gij dan niet één uur met Mij waken? De geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak,” Matth. 26: 40, 41.

5e Tegenwerping: Indien Christus de mijne was, zou God mijn gebed verhoren, maar helaas! ik bid, maar het is al verloren, ik heb geen antwoord op mijn gebeden, al mijn gebeden zijn vergeefs.

Antwoord: uw gebeden worden altijd verhoord en aangenomen, zover als zij met de wil van God overeenkomen. En altijd beantwoord, zover als het God ziet dat het goed voor u is. Hoewel u denkt dat die verloren en vergeten zijn, nochtans zijn zij alle voor God tot gedachtenis opgekomen, zoals de engel tot Cornelius zei. (Hand. 10: 4). Zij zijn zoals Jonathans boog, zij keren nooit ledig wederom. God heeft tot het zaad van Jakob niet gezegd: zoekt Mij tevergeefs. (Jes. 45: 11). Ja wanneer het gebed recht gedaan wordt dan heeft het een soort van almachtigheid in zich. “Aangaande het werk Mijner handen, eist van Mij, ja geeft Mij bevel,” (Jes. 45: 11). Dat is, u zult zo zeker zijn om dat te verkrijgen alsof u mij tot uw bevel had, zoals Jakob worstelde met de Man, Jezus Christus, met Hem vast te houden, zoals iemand zijn vriend vasthoudt en met gebeden

en tranen overmocht, zeggende: ik zal U niet laten gaan voordat U mij gezegend hebt. En onze gezegende Zaligmaker heeft beloofd: “Al wat gij de Vader bidden zult in Mijn naam, dat zal Hij u geven.” Joh. 16: 23. En het moet noodzakelijk zo zijn, omdat Christus verdiend en verkregen heeft waar wij ooit om bidden, dat goed voor ons is; ja, wat meer is, Hij staat voor ons in, dat is, Hij draagt onze gebeden aan God voor en hij pleit voor ons, biddende dat het ons om Zijntewille mag gegeven worden (want hoewel wij onwaardig zijn, om verhoord te worden, nochtans zo is Christus het waardig en Hij zegt tot de Heere, zoals Paulus zei aangaande Onésimus: “Indien hij u verongelijkt heeft of schuldig is, reken dat mij toe,” Filemon vs. 18. Laat hem toch verhoord worden om mijntewil; behalve nog zijn aangenane beloften om met Christus ons alle dingen te schenken, (Rom. 8: 32). En Zijn grote liefde die Hij ons toedraagt, meer dan ooit enige aardse vaders aan hun kinderen. “En indien een kind zijn vader om brood bidt, zal hij hem een steen geven, of zo hij om een vis bidt zal hij hem een slang geven?” (Matth. 7: 9, 10). Een vrouw, zo zij een kind op straat hoort huilen, zij slaat er geen acht op, maar indien zij weet dat het haar eigen kind is dat er huilt, dan loopt zij om te helpen. Ja uw gebeden zijn de stem van Gods eigen Geest die in u roept, maar Hij kan de stem en inblazing van Zijn eigen Heilige Geest in u niet verloochenen, welke u helpt met onuitsprekelijke verzuchtingen, (Rom. 8: 26, 27). Daarom mogen wij vrijmoedig zeggen: “Dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort. En indien wij weten, dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, zo weten wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben.” 1 Joh. 5: 14, 15.

6^e Tegenwerping: Ja maar ik bevind bij ervaring dat mijn gebeden nooit verhoord noch beantwoord worden; ik schiet maar pijlen in het wilde, ik mag zeggen zoals de Kerk zegt: “Ook wanneer ik roep en schreeuw, sluit Hij de oren voor mijn gebed,” Klaagl. 3: 8. En zoals Job zei: “Ik schrei tot U, maar Gij antwoordt mij niet; ik sta, maar Gij acht niet op mij.” Job. 30: 20.

Antwoord: Dit zal ons enige troost bijbrengen, hoewel wij geen ander goed door onze gebeden verkregen, dat wij onze schuldige plicht doen en dat God daar zulk een behagen in schept als in een zoete reuk. Daarom vermaant Chrysostomus, over Genesis (Homil. 30). Of God geeft of niet, bidt altijd, want wanneer God het weigert is het zo goed, als wanneer Hij het geeft.

Het mag zijn dat het gebrek in uw gebed ligt, dat u niet ernstig, standvastig, naarstig, maar koud en traag bidt. U behoort God dag en nacht geen rust te geven, noch Hem niet te laten gaan, zoals Jakob zei, voordat Hij u gezegend heeft.

God geeft altijd hetgeen Hij beloofd heeft, dat is, indien het naar Zijn wil is; (1 Joh. 5: 14). En indien het niet naar zijn wil is, zo behoorden wij het niet te begeren, omdat het ons dan niet ten goede is, want Zijn wil en ons goed zijn onscheidbaar samengevoegd en Zijn wil is beter dan onze. Daarom het is gevaarlijk al te lastig en geweldig te zijn in onze bewegingen, inzonderheid om aardse dingen, alsof wij die noodzakelijk moesten hebben of God wil of niet, en dan hebben wij die gewoonlijk met een vloek of met zwaarigheid, zoals Rachel: *geef mij kinderen, zegt zij, of anders sterf ik*. U zult kinderen hebben, zegt de Heere en u zult sterven. Zij wenste en begeerde een kind, al zou het slecht zijn, God gaf haar een kind en het was slecht.

Indien de zaak goed voor u is, maar het niet goed is dat het terstond vervuld wordt, moeten wij God geen tijd stellen, misschien is het uur noch niet gekomen. Abraham was een zoon beloofd, maar hij ontving hem niet, dan vijftientig jaren daarna. Christus was beloofd, dat Hij komen zou, maar Hij kwam omtrent vierduizend jaren daarna. Wij

moeten daarom onderscheid maken tussen uitstel en weigering. Indien God het weigert, het is omdat het niet goed voor ons is; indien Hij het uitstelt, het is omdat het nog niet goed voor ons is.

7^e Tegenwerping: Ja, maar ik heb om die dingen gebeden, welke, zoals ik meen, niet anders dan goed voor mij kunnen zijn en nochtans heeft God mij niet verhoord.

1. Ik heb gebeden om mijn geloof versterkt te hebben, om zekerheid van mijn zaligheid, en de troost van Zijn Geest te hebben, waaraan ik niet twijfel, zo ik het mocht genieten, of het was goed voor mij. Ik zou Zijn liefde beter achten dan wijn, ja, dan het leven, *indien Hij mij wilde kussen met de kussen van Zijn mond*, (Hoogl. 1: 2). En dat ik de Heilige Geest de Trooster, een goede hartsterking had. Maar helaas! ik heb gezocht en gebeden van tijd tot tijd, van jaar tot jaar en ik wandel nog in duisternis en zie geen licht. *Ik zocht Hem die mijn ziel liefheeft, maar ik vond Hem niet*. (Hoogl. 3: 1, 2).

2. Ik heb gebeden om meer kracht te hebben tegen mijn sterke begeerlijkheden; ik heb dikwijls gebeden tegen hovaardij, kwade bewegingen, ongenoegzaamheid, onnodige zorgvuldigheid, onkuise gedachten en genegenheden, (gelijk Paulus driemaal bad tegen de doorn in het vlees) en nochtans hebben zij steeds de overhand en de overwinning. Maar zou het niet tot Gods eer en tot mijn eigen best zijn, dat ik meer overwinning had over mijn zondige wederspannigheden en begeerlijkheden?

3. Ik heb gebeden om meer genade en bekwaamheid te hebben om God beter te dienen, beter te bidden, en met meer nut Zijn woord te horen. En indien ik meer genade en bekwaamheid had, zou het niet tot mijn eigen best en tot Gods eer zijn?

4. God heeft overvloedig beloofd, dat ik, aangaande uiterlijke dingen, geen gebrek hebben zal, dat Hij mij met Christus alle dingen schenken zal, dat Hij mij nooit begeven noch verlaten zal; (Ps. 23: 1; Rom. 8; Hebr. 13: 5) en ik heb dikwijls gebeden, maar ik en de mijnen hebben steeds gebrek.

5. In mijn verdrukkingen bid ik, maar de verdrukking blijft en er komt geen hulp noch verlichting.

Antwoord:

1. Hoewel u denkt dat het goed voor u was, zoals Absalom het aanschijn van de koning te zien, nochtans ziet God dat het niet goed voor u is, maar hij verbergt liever nog Zijn aanschijn voor u, om u te leren wandelen door geloof, en niet door aanschouwen, (2 Cor. 5: 7). Tot welker einde soms de liefste dienaren en kinderen van God van Hem verlaten zijn geweest, hoewel nooit om gebrek aan Zijn liefde te hebben, maar om het troostelijk gevoelen en begrip daarvan te missen, zoals David, Paulus en anderen. (Ps. 22: 1; 2 Cor. 4: 8).

2. Ik zeg, God ziet dat het beter voor u is, dat u afgetrokken wordt; treurt en strijdt tegen uw verdorvenheden, dan dat u ze overwint en de gehele overwinning daarover krijgt, want daardoor wordt uw hart nederig gehouden, hetwelk anders verheven zou worden. Maar de genade van Christus is en zal genoeg voor u zijn, dat de zonde geen heerschappij over u zal hebben en dat u uw hart niet gewillig zult overgeven om in de zonde neer te liggen. (2 Cor. 12; Rom. 6: 14).

3. Aangaande de mate van de genade: u bent verzekerd dat u zoveel genieten zult, als God nodig ziet tot Zijn eer en uw zaligheid. En indien Hij u niet meer geeft, zal hij ontvangen van hetgeen Hij u gegeven heeft.

4. Indien u niet ophoudt te bidden, en de middelen gebruikt, als naarstigheid in uw beroep enz., vreest niet, God zal u wel voeden, zoals Hij Agur deed met behoorlijk onderhoud en voedsel. (Spr. 30). En zoals Hij Jakob deed, met brood om te eten en klederen om aan te trekken, hoewel dat het misschien niet in overvloed is.

5. Indien God u niet verlost uit de verdrukkingen, het is omdat God het nog niet goed voor u ziet, of anders zal Hij u verlossen, wanneer Hij het goed voor u ziet.

14. Ik vrees dat ik niet in Christus ben, omdat ik niet aanwas in de genade, want de rechtvaardigheid van God wordt geopenbaard uit geloof tot geloof; (Rom. 1: 17) dat is, van de ene trap van de genade tot de andere. En “het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe,” Spr. 4: 18. Maar ik ben achterwaarts gegaan, ik heb mijn eerste liefde verlaten. (Openb. 2: 4). Ik ga achterwaarts en niet voorwaarts, ik heb verloren hetgeen ik gearbeid heb; (2 Joh. vs. 8). Ik bevind, dat ik die troost en vrede, noch die verzekering van Gods liefde niet heb, die ik vroeger had. Mijn hart is nu zo teer niet, om mij over de zonde te slaan, zoals het eens was, maar ik bevind mij zelf verhard door de verleiding van de zonde, die zonden waar mijn hart mij eens over sloeg, die kan ik nu begaan zonder knaging en wroeging van het geweten, die ik voor deze had. Mijn ijver tegen de zonde is vervallen, nu kan ik die zonden verdragen waar soms mijn hart tegen opgestaan heeft. O waar zijn die inwendige bewegingen van de Geest, die ik eens gehad heb! Liefelijke en heilige spreuken plegen op alle gelegenheden uit mijn lippen voort te komen, druipende als honingraten en mijn woorden waren aangenaam dienende tot stichting maar nu zijn mijn woorden ijdel, lichtvaardig en nietig en daar komt nauwelijks een liefelijk woord uit mijn mond! Ik heb ook die zoete gemeenschap met God in het gebed niet, welke ik tevoren gewoon was te hebben; ik bid zelden en met minder beweging; mijn wenen, treuren en gebeden zijn nu koud, lui en traag geworden. Ja, de Sabbathdagen zijn mij nu niet zo zoet; noch de heiligen zo lief aan mij als zij voortijds waren, in welke eens al mijn vermaak was en daarom zeker ben ik achterwaarts gegaan.

Antwoord: Iemand mag aanwassen in genade wanneer hij het niet ziet, zoals de zon op de zonnewijzer zich ongevoelig beweegt en wij zien het niet. Hoe geringer wij zijn in onze ogen, hoe kostelijker wij zijn in Gods ogen. De ware genade groeit zoals een boom, zowel in de wortel als in de takken, en beneden onder de aarde zowel als boven de aarde; hoe meer nederigheid, hoe meer genade, want God geeft de nederigen genade. De heilige Paulus, *die de grootste onder de heiligen was*, nochtans in zijn eigen gevoelen was hij minder dan de minste onder allen. Aan te wassen in nederigheid, is aan te wassen in genade. De maan schijnt de ene tijd minder dan de andere en is nochtans even groot en breed als tevoren. Sommige mensen zijn wel breder en groter opgezwollen door een wind van geestelijke hovaardij, maar, helaas het is maar een opzwellen en geen aanwassen in de genade.

Sommige dingen zijn zoals een verval in de genade, maar evenwel het is geen verval; bijvoorbeeld:

1. Eb en vloed van de vertroosting is geen teken van verval of aanwas in de genade, hetwelk God dikwijls zendt om ons te ondersteunen wanneer wij zwak zijn, maar wanneer wij sterk geworden zijn, ziet God dat wij wel geloven zullen zonder troost. God onttrekt somtijds de troost, opdat wij in het geloof mogen oefenen, zoals wij de blazen wegnemen van de zwemmers, opdat zij mogen leren zonder deze te zwemmen. Man en vrouw, hoewel zij daarna niet gebruiken die uitdrukkingen van liefde aan elkaar, zoals zij deden in de trouwdagen, nochtans mag hun liefde tot elkaar inderdaad sterker worden, dan ze tevoren was; de eerste liefde is zoals nieuwe wijn, maar de oude is beter. Iemand die zijn leven behouden heeft, o! hoe is hij opgenomen in het eerst, daarna is zijn leven wel zo zoet aan hem als het tevoren was. Zoals de kreupele man, toen hij eerst genezen was, sprong hij op, maar daarna deed hij zulks niet meer,

nochtans was hij even vrolijk van leven als hij in het eerst was. (Hand. 3: 8).

2. Noch ook bijzondere koudheid, onbekwaamheid en ongestaltenis tot de plichten op sommige tijden, indien het niet een gestadige hebbelijke gestalte is, zijn geen verval in de genade. Het kan ontstaan uit ongesteldheid van het lichaam, vermoeidheid, slaperigheid enz., of God mag onthouden Zijn bijstaande genade.

3. Noch ook het gevoelen en begrip van meer verdorvenheid. Want de genade ontdekt de verdorvenheid, zoals de zon de kleine stofjes in de lucht doet zien of zoals de rook, die wel te voren in de kaars was, maar niet gezien wordt voordat zij aangestoken wordt, zegt D. Sibbs, over Ps. 42.

4. Noch ook iemand gaat niet altijd achterwaarts in de genade, wanneer hij door enige verdorvenheid overwonnen wordt, meer dan hij te voren deed.

Omdat hij sterker aanvechtingen tot de zonde mag hebben dan te voren, en aldus toonde Job meer onlijdzaamheid dan hij misschien ooit tevoren in zijn leven gedaan heeft. (Job 3). Hij mag sterker weerstand doen tegen de zonde, dan tevoren: “Hierover heb ik de Heere driemaal gebeden,” 2 Cor. 12: 1, dat is, onderscheiden malen.

Het lichaam van de zonde mag vervallen door het aanwassen van die particuliere begeerlijkheid en uw hart mag nederiger gehouden worden en dankbaar zijn. Hoe meer dat de zonde gehaat en tegengestaan wordt, hoe meer genade er is. Hoewel van de zonde bewaard te worden meest troost toebrengt, nochtans aangaande ons, dat wij de zonde tegenstaan en dat God die vergeeft, brengt God de meeste eer aan. (2 Cor. 12: 7-9)

2. Ik zeg iemand die deel in Christus heeft mag voor een tijd achterwaarts gaan en sommige trappen van de genade verliezen, hoewel niet geheel noch eindig, (Openb. 2: 4; 2 Joh. vs. 8, Openb. 3: 8). Zoals de bomen in de winter noch bladeren noch vruchten hebben, nochtans is er een leven in de wortel, als er noch blad noch vrucht tevoorschijn komt. Zoals de boom van Nebucadnezar, (Dan. 4: 15). De takken mogen afgekap't zijn, het loof afgestroopt en de vrucht verstrooid worden, nochtans is de stam met haar wortels in de aarde gelaten met een ijzeren en koperen band en zal wederom uitspruiten. Eutychus had een zware val, nochtans was er leven in hem, hoewel het van hem niet gezien kon worden. De wijze maagden waren in slaap, maar zij hadden olie in hun lampen. Sommige vogels en gedierten zitten de hele wintertijd verscholen in holle bomen en dergelijke plaatsen, zonder eten, beweging, gevoelen in hun uiterlijke delen, wanneer nochtans van binnen en in haar hart leven en warmte is, welke, in de zomer door de hitte van de zon bewogen zijnde blijkbaar is. “Versterkt het overige, dat sterven zou;” zegt de Apostel, Openb. 3: 2. Zij zouden sterven, maar waren nog niet dood. *De genade wast niet alle ogenblikken aan in iemand*, zegt Amesius. En er is een volheid van de gestalte, welke God gesteld heeft, van de genaden van de mensen, zoals van hun lichamen. En daarna, zoals appelen wanneer zij ophouden te groeien in grootheid, groeien zij in rijpheid en zoetheid.

Ja, iemand mag voor de tegenwoordige tijd erger zijn dan hij tevoren was, hoewel hij gewoonlijk te meer achteruitloopt, om te verder voorwaarts te springen, of zoals kinderen na enige ziekte uitermate opschieten. De aanwas in de genade is wel een teken van ware genade, maar het gebrek van aanwas is niet altijd een teken van geen genade, want de genade heeft soms zijn winter en ophouding, dat zij niet altoos aanwast. De genade wast altijd wel groter aan dan zij te voren was, nochtans zij mag achterwaarts gaan en verliezen hetgeen zij heeft. Hoewel wij niet zullen verliezen alle genade, noch

de wortel van de genade, zoals een levend kind altijd groter groeit dan toen het eerst geboren was, nochtans kan het ophouden en tijden van ziekte hebben, zodat het zo sterk niet is wanneer het zeven jaar oud is, als toen het vier jaren oud was.

3. Indien u treurt en bedroefd bent; omdat u niet aanwast in de genade, en ernstig verlangt om aan te wassen, dan groeit en wast u al aan; zoals men zegt dat het kind gegroeid is wanneer zijn kleren hem te klein zijn; zo ook die mens is gegroeid, wanneer zijn genaden voor hem te klein zijn, of anders aangezien u treurt over het gebrek van aanwas in de genade, het is een zonde waar u zich van bekeerd hebt en God neemt het van u aan alsof u groeit en aanwast in de genade. “Gedenkt waarvan gij uitgevallen zijt en bekeert u, zegt de Heere en Ik zal u niet bijkomen. (Openb. 2: 5). Te vervallen in de genade en daarvan ongevoelig te zijn, is een gevaarlijke staat en nabij het oordeel. Maar te vervallen in de genade en daarvan gevoelig te zijn en deze staat te bewenen is een teken dat uw zonden vergeven zijn, en het zal het oordeel voorkomen.

15. Ik vrees dat ik niet in Christus ben omdat de heiligen Mij niet liefhebben. Zij schuwen mijn gezelschap en zijn van mij vervaard, zoals de Discipelen van Saulus waren, welke, toen hij poogde zich bij hen te voegen, vreesden zij hem en spraken achter hem niet wel van hem. (Hand. 9: 26). En sommigen menen dat ik een hypocriet ben, maar nu weet u dat het een merkteken is van de heiligen de broeders lief te hebben; nu, indien de heiligen mij niet liefhebben, hoe kan God mij liefhebben?

Antwoord: Dit is in waarheid een verdrietige en grote aanvechting, die de Godzaligen overkomen als één van de grootste verdrukkingen, die zij hier kunnen ontmoeten; zoals aan de andere zijde, bij de kerk wel geacht te zijn is een grote zegen, hoewel geen onbedriegelijk teken, want iemand kan de naam hebben in de kerk dat hij leeft, en dat hij nochtans dood is. Zoals Demas van Paulus had, welke meende, dat hij een heilige was, (Coll. 4: 14) hoewel dat hij daarna een afvallige werd. Zulk een naam had ook Simon Magus van Filippus, welke meende dat hij een gelovige was en doopte hem en hij bleef gedurig bij Filippus, (Hand. 8: 13). En nochtans daarna bleek het wel, dat hij een gans bittere gal en een samenknoping van de ongerechtigheid was. En van Judas hadden wel al de andere Discipelen een goed gevoelen daar was niet één van hen die hem eens verdacht hield dat hij de man was, die Christus verraden zou. Daarom mag men op het gevoelen van de mensen niet steunen: “Wee u, wanneer alle mensen wel van u spreken;” nochtans is het een grote zegen, wanneer de Godzaligen wel van u spreken. Aldus vertroostte Paulus de Hebreëën: “Wij verzekeren ons van u betere dingen en met de zaligheid gevoegd,” zegt hij, Hebr. 6: 9. Evenzo bidt hij de Corinthiers, dat zij de liefde aan de boetvaardige bloedschender zouden bevestigen, (2 Cor. 2: 8). Daardoor te kennen gevende, dat de bevestiging van hun liefde een grote vreugde aan de arme, verslagen en boetvaardige man zou zijn. Zo ook het getuigenis van Johannes aan Demetrius, dat hem van allen en van de waarheid zelf getuigen gegeven werd, (3 Joh. vs. 12) was een grote troost voor hem; zoals ook desgelijks zijn liefde tot de uitverkoren vrouw, en niet alleen dat hij haar liefhad, maar ook allen die de waarheid gekend hebben. (2 Joh. vs. 1). En hij was zeer verblijd over Gajus, omdat de broeders kwamen en getuigden van de waarheid die in hem was. (3 Joh. vs. 3). Daarom bij de kerk wel geacht te zijn is een grote zegen.

2. Iemand, die bij de hele kerk verdacht is, dat geeft een kwaad achterdenken, dat zijn hart niet recht voor God is. Maar indien het maar alleen is van enige bijzondere personen en misschien om enig verschil in oordeel, (Rom. 14: 4) of sommige

zwakheden die uitbreken, of een nijldige geest enz. De allerbeste mensen hebben altijd een nijldige geest in zich. Deze kwellling mag aan iemand geschieden die in Christus is, zoals Job, die bij zijn vrienden en bij zijn vrouw verdacht was voor een hypocriet; (Job 19: 13; Ps. 88). En aan Paulus die bij de Corinthiers geoordeeld werd. (1 Cor. 4: 3). “Daarom zijt niet al zeer beroerd, maar gedenkt, dat die niet een Jood, is die het in het openbaar is, maar dat die een Jood is die het in het verborgen is, wiens lof niet is uit de mensen maar uit God. (Rom. 2: 29).

Dit is wel uw verdrukking, maar niet uw zonde, noch de mensen zullen u niet oordelen, maar de Heere. “Zo dan een iegelijk van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven,” Rom. 14: 12. Het is beter voor ons dat de rechter ons loslaat en ontslaat, hoewel dat de omstanders ons veroordelen, dan dat de aanschouwers ons toejuigen en de rechter ons veroordeelt. Daarom vliedt tot het getuigenis van God en van uw eigen geweten, zoals Paulus deed: “Want onze roem is deze, namelijk de getuigenis van ons geweten,” 2 Cor. 1: 12. En zie Job 16: 19: “In de hemel is mijn Getuige, en mijn Getuige in de hoogten.” Ook deed Paulus zo, aangaande het oordeel van de Corinthiërs: “Doch mij is voor het minste, dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een menselijk oordeel,” 1 Cor. 4: 3. Het was een uitnemende spreuk van een voortreffelijk Godgeleerde (R. Baxter): *Denkt nooit een vergenoegd of troostelijk leven te leiden, voor en aler dat u zowel hebt leren lijden van een heilige, als van een Goddeloze.*

16. Mijn hart begeeft mij en mijn eigen gedachten zeggen mij dat ik geen deel aan Christus heb, nu “indien ons hart ons veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen,” 1 Joh. 3: 20, en Hij zal ons veel meer veroordelen.

Antwoord: Ons hart kan ons soms kwalijk veroordelen, inzonderheid in tijden van aanvechtingen, en ons zeggen, dat wij van God verlaten zijn, zoals David, Heman en anderen geschiedde. (Ps. 22: 1; 77). En men moet niet verder naar ons hart luisteren, dan het verlicht is, en dan het getuigt volgens Gods woord en niet wanneer het tegen het woord spreekt. “Tot de wet en tot de getuigenis! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben,” Jesaja 8: 20. “Geloof niet een iegelijke geest maar beproeft de geesten of zij uit God zijn,” 1 Joh. 4: 1. Het is ook goed, dat wij onze eigen geesten beproeven want onze harten zijn van nature bedriegelijk, boos en ongelovig. (Hebr. 3: 12). Zoals iemand die meent dat zijn staat goed is, wanneer het kwaad is. (Gal. 6: 3; Spr. 30: 12). Zo aan de andere zijde iemand soms in aanvechtingen, door de inwerpingen van de satan aangezet zijnde, mag van zichzelf denken, dat hij kwaad is wanneer hij goed is. Iemand in een kwalijke gesteldheid zijnde, kan wel verstand en reden hebben, hoewel hij dat niet onderscheiden kan en zo kan ook een gelovige ten tijde van aanvechtingen geloof hebben en dat zien noch onderscheiden. Het is een grote misslag van sommige Christenen, welke om een gedachte, die in hun harten geworpen wordt, die niet weten waar het vandaan komt, noch waar het heen gaat, onderworpen zijn aan Gods liefde te twijfelen, en bereid te geloven het getuigenis van de duivel, boven al de beloften in de Schrift of wat tot het tegenovergestelde kan gezegd worden. Daar zijn er velen die satan niet licht kan trekken tot andere zonden, nochtans zeer licht genegen zijn op de minste oorblazing om aan Gods liefde te twijfelen. U zult niet geoordeeld worden door uw gedachten, noch u moet niet te werk gaan naar de gedachten, maar door het woord van God, wat duizendmaal zekerder is dan uw gedachten. “En wij hebben het Profetische Woord, dat zeer vast is,” 2 Petrus 1: 19, dat kan u niet bedriegen. Gedenkt, hoewel de satan uw beschuldiger is, dat hij uw rechter niet zijn zal.

HOOFDSTUK XXIX

Nog andere twijfels van een zwakgelovige beantwoord.

17. In de naaste plaats, ik twijfel zeer of God mij liefheeft en dat ik deel aan Christus heb omdat mij zo veel verdrukkingen overkomen, in mijn man, vrouw, kinderen, goede naam, slagen van een tong enz. Indien Christus de mijne was, zou Hij mij dan overladen met droefheid? Mijn leven is zelfs een leven van droefheid.

Antwoord: Dit is een droevige aanvechting en heeft Gods volk voor deze menigmaal beroerd. Werd Job niet geoordeeld door zijn huisvrouw en vrienden voor een hypocriet, omdat hij zo droevig door God bezocht werd? En deden zij hem niet klagen: “Gij schrijft tegen mij bittere dingen,” Job 13: 26.

Maar wij moeten weten dat dit de handeling van de Heere is met diegene, welke zijn liefste kinderen zijn, ja gewoonlijk hoe heiliger zij zijn, hoe meer verdrukkingen dat hen ontmoeten, zoals suikerschoonmakers: zij smelten hun suiker des te meer, om het tweemaal zo mooi en zuiver te maken. “Zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik,” Openb. 3: 19, zoals u ziet in Jozef, David, Job en meest al de heiligen, die in de Schrift vermeld worden, welke allen mogen zeggen zoals Naomi: “Noemt mij niet Naomi, noemt mij Mara: want de Almachtige heeft mij grote bitterheid aangedaan,” Ruth. 1: 20. En als Jakob zei: “Weinig en boos zijn geweest de dagen mijner vreemdelingschap.” Maar, zoals wij tevoren gehoord hebben, al onze verdrukkingen zijn bepaald door de wijze raad en voorzienigheid van God tot ons eigen best en als tot zegeningen voor ons, “opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden,” Hebr. 12: 10. En sommige mensen ontmoeten meer verdrukkingen dan anderen, zoals het de Heere goed schijnt. Het gelieft God, zegt iemand, sommige mensen te bewaren in suiker en anderen in pekkel, evenals Hij ziet dat zij best zullen bewaard worden van verrotting. Alleen hier zijn wij zeker van, dat wij door vele verdrukkingen het koninkrijk Gods moeten ingaan. Blauw vlees is schadelijk voor de maag en het is geen goed voedsel voor en aler het gezoden is, zegt bisschop Hooper en zo zijn wij aan God, tenzij wij geweekt en gezoden zijn in de verdrukking. Hoe zou God onze tranen in de hemel van onze ogen afwissen, indien wij die op aarde niet uitstorten? Ja, hoe zou de hemel onze plaats van rust zijn, indien wij hier op aarde niet ongerust waren? Maar laat dit ons vertroosten in het midden van alle onze benauwdheden, dat, hoewel niet op aarde, nochtans in de hemel een rust overblijft voor het volk van God. (Hebr. 4: 9).

Ten tweede: Ja, maar ik heb een groter aanvechting dan al de vorigen, die mijn geest uitdringt, en dat is, dat ik vrees tegen de Heilige Geest gezondigd te hebben, de zonde tot de dood van die een mens niet wederom vernieuwd kan worden tot bekering. Want ik heb gezondigd tegen mijn geweten en tegen, de werkingen van de Heilige Geest in mijn hart, ik ben schrikkelijk vervallen en afgefallen van hetgeen dat ik geweest ben. Ik heb Jezus Christus verworpen, en ben geweest een hater, bespotter, en een vervolger van de heiligen, mijn hart is vervuld geweest met verschrikkelijke Godslasteringen en atheïstische Godverloochenende gedachten tegen God zelf.

Antwoord: Hoewel, dat dit grote zonden zijn, zo is nochtans de zonde tegen de Heilige Geest van een hoger gaande natuur, zijnde een moedwillige en boze haat tegen Christus, die, haar door de Heilige Geest geopenbaard is.

1. Het object of voorwerp van hun haat is Jezus Christus, de kennis van de waarheid (Hebr. 10: 26). Ja, zij vertreden de Zoon van God, (vs. 29). Hem geringer, snoder en slechter achtende, dan het vuile slijk op de straten, of het verachtste ding van de wereld. Want zulke dingen treden wij onder de voet, en zij achten het bloed van Christus, genoemd het bloed van het verbond, omdat het verbond daardoor verzegeld en bevestigd is, onrein of als algemeen bloed, alsof het bloed geweest was van een moordenaar, of van een hond of zwijn. Wanneer het hart met zulk een uitzinnigheid, onwaardigheid en verwoedheid aangaat tegen Gods grootste liefde en barmhartigheid, die Hij aan het menselijk geslacht kon bewijzen, in het geven van zijn enige Zoon om ons zalig te maken, en zijn Heilige Geest om Hem aan ons te openbaren, en het bloed, dat voor haar uitgestort was om hun zielen zalig te maken, dat te noemen hondenbloed, en Zijn Geest een onreine Geest, zoals zij zeiden van Christus, dat Hij de duivel had, en de duivelen uitwierp door Beëlzebul, de overste van de duivelen. En dat Hij een onreine geest had. (Matth. 12: 24; Markus 3: 30). Daarom is het recht bij God, dat het bloed hen nooit verlost, noch dat die Geest hen nooit heiligt. Maar wanneer de satan hun harten vervuld heeft met zulk een verschrikkelijke boosheid is er geen vergeving, noch hoop van genade meer voor haar, dan voor de duivel, maar Anathema *Maranatha* (1 Cor. 16: 22) vervloekt zijn zij totdat de Heere komt, dat is, tot Hij ten oordeel komt, of totdat die mens door de dood weggenomen wordt, of, hij zij vervloekt en wederom vervloekt, dat is, dat hij voor eeuwig vervloekt is.

2. Het is niet alle en elke haat tegen Christus, dat deze zonde tegen de Heilige Geest is, maar een moedwillige en geweldige haat, een wraakgierige en vervolgende haat; Hem verachtende en met Godslasteringen vervloekende, en Hem tegensprekende, zoals de Joden deden die Hem duivel noemden, Iemand, die een onreine geest bezat, dat Hij een bedrieger was enz., en zij dorsten naar Zijn bloed. Noch deze boosheid is niet alleen door ophitsing en terging, maar een vrije gestalte van de wil zonder uiterlijke ophitsing, hoewel die boosheid daardoor mag vermeerderen, zoals het vuur, hoewel het van nature brandt, nochtans te gloeiender en te heter wordt wanneer het opgeblazen wordt. zo haatten de Farizeeën Christus uit een vrijwillige begeerte. Maar zij haatten Christus nog meer omdat Hij hun eer verduisterde, (Joh. 11: 47, 48). Zoals de zee die van zichzelf onstuimig is, maar veel meer in een storm.

3. Noch is het ook niet alleen boze haat tegen Christus, wanneer het geschiedt uit onwetendheid, niet overtuigd zijnde, dat Christus de Zaligmaker van de wereld is, zoals alle Heidenen, Turken en Joden en Paulus in de vervolging van Christus en zijn leden, die het uit onwetendheid deed. Maar wanneer zij overtuigd zijn door de Heilige Geest, dat Christus de waarachtige Zaligmaker van de wereld is, nochtans Hem haten en de Geest van de genade, omdat hij Christus openbaart, verachten en smaadheid aandoen. (Hebr. 10: 29). En daarom wordt het genoemd de zonde tegen de Heilige Geest, liever dan tegen de Zoon, omdat het is tegen de verlichting en overtuiging van de Heilige Geest.

Nu, helaas! hoe ver is uw hart van die zonde, namelijk, van een moedwillige, boze verachting van Jezus Christus, Hem wanhopend hatende en vervloekende, Die u innerlijk liefhebt, en Welke uw ziel verlangt en begeert boven alle dingen te genieten?

1. Indien u enige zonde begaan hebt, hoewel met beraadslaging, en tegen uw kennis en geweten, indien het tegen de wet is, hoewel dat het nog zulk een grote zonde is, zo is het nochtans niet de zonde tegen de Heilige Geest, want zo hebben David, Salomo en anderen gezondigd, Maar dit is een zonde tegen het evangelie

2. Noch enige Godslasterlijke gedachten tegen God, enige verachting van Christus en Zijn Geest, Hem lasterende, hatende en vervolgende is niet de zonde tegen de Heilige Geest, indien het uit onwetendheid geschiedt van het tegendeel niet overtuigd zijnde, zoals Paulus, de Turken en de Joden. Dit is de zonde tegen de Heilige Geest niet; noch ook alle of elke verloochening van Christus uit vrees van pijn en martelingen, zoals Petrus Christus verloochende en zoals nu sommige Christenen onder de Turken doen, als de Engelse galeislaven en anderen, omdat het niet geschiedt uit moedwillige boosheid.

3. Noch ook alle afval van een grote belijdenis, indien zij niet moedwillig, geheel en tot het einde toe is, hoewel dat het de naaste trap daartoe is, zoals het blijkt Hebr. 6: 10; Matth. 12: 48.

4. Noch is het ook niet de bittere haat tegen de heiligen, de leden van Jezus Christus, hen vervolgende, indien het uit onwetendheid is, zoals Paulus deed, ja hoewel dat zij wisten dat het heiligen en leden van Christus waren, indien die haat zich maar alleen tot hen uitstrekt en in tegenstelling van hen, de Heilige Geest hatende die in hen is, hoewel deze trap zeer na is tot de zonde tegen de Heilige Geest en een zonde waar men over moet beven. Nochtans doen dit alle mensen van nature min of meer voor hun bekering. (Gen. 3: 15). En dit is niet tegen de Zoon, die door de Heilige Geest geopenbaard is, maar een boze, spijtige haat en vervolging van de Godzaligen, indien die strekt tot Christus in haar en alleen als en omdat zij leden van Christus zijn, van welke zij overtuigd zijn dat Hij de Zaligmaker van de wereld is, dat komt zeker zeer nabij, en sommigen hebben geoordeeld dat dit de zonde tegen de Heilige Geest is. Zoals Kaïn die zijn broeder Abel vervolgde, Saul in het vervolgen van David, Judas in het verraden van Christus, worden geoordeeld tegen de Heilige Geest gezondigd te hebben. En nog eigenlijk de overtuigde Joden in hun haat en vervolging van diegene, die in Christus geloofden, uit boosheid, spijt en onwaardigheid tegen Christus, zoals Joh. 9; Hand. 13: 10, 45, 46; 18: 6 en in andere plaatsen meer.

Maar hoe ver bent u van die zonde, die Christus en zijn Heilige Geest ten hoogste waardeert en prijst, de heiligen en de leden van Christus liefhebt (daar diegenen, die deze zonde begaan hebben, alle Godzaligen die te voorschijn komen kwaadwillig haten en smaadheid aandoen), bedroefd en bevreesd bent, dat u die zonde mocht begaan hebben. Maar deze zonde is een moedwillige en vrijwillige boosheid, verwoegd met onberouwelijkheid, hardnekkigheid en met wanhoop van een druppel van Gods genade, zoals Judas.

Iemand zegt: *mijn verdoemenis is zo zeker aan mij verzegeld, als uw zaligheid aan u doet.*

De woorden van Franciscus Spira waren zodanig, dat zij ons zeer mogen doen vrezen of hij in die zonde niet gevallen is na zijn verschrikkelijke afval en verloochening van de waarheid. “De satan, zegt hij, heeft mij bezeten, en God heeft mij in zijn macht overgeven; och dat ik al in de hel was, opdat ik mocht voelen het ergste van hetgeen ik vrees! Mijn hart haat God en zoekt boven Hem te komen; mijn zonde is groter dan Gods barmhartigheid! Ik zou zo graag geloven, als u wilt dat ik geloofde, maar ik kan niet, mijn hart is verhard.”

Een zodanige of nog erger was Stephanus Gardiner, die de waarheid vervolgde tegen zijn geweten; ja toen hij op zijn sterven lag en iemand hem kwam bezoeken en zei: “Nu, mijn heer, u moest uitzien naar de zaligheid alleen door Christus, of iets tot dat einde”, antwoordde hij: “Ja, indien u die kloof opendoet, vaarwel! Dan ons koninkrijk! Ik heb

wel gezondigd met Petrus, vervolgde hij, maar ik kan met Petrus geen berouw hebben.” Nu dan, omdat uw hart teer is, en dat u bedroefd bent en treurt over uw zonden, hoe ver bent u van het begaan van deze zonde tegen de Heilige Geest?

19. Ja, maar ik vrees dat ik niet uitverkoren ben, ik kan niet anders denken, dan dat ik een verworping ben.

Antwoord:

Ten eerste. Niemand kan in dit leven weten dat hij niet uitverkoren is, omdat God geen volkomen merktekenen van een eeuwige verwerping van iemand nagelaten heeft, tenzij wij overtuigd zijn dat zij tegen de Heilige Geest gezondigd hebben. Zoals Hij wel merktekenen nagelaten heeft van de verkiezing. Er zijn wel tekenen, om te weten dat iemand in tegenwoordigheid in de staat van de verdoemenis is, zoals onbekeerlijkheid, ongeloof enz. Maar er zijn geen tekenen van eeuwige verwerping. En hoewel dat er sommige gevaarlijke tekenen zijn die men vrezen moet, als:

1. Dat men lang onbekeerd leeft onder de middelen van de zaligheid. (Hebr. 6: 7, 8; Jer. 6: 22; 2 Cor. 13: 15).
2. Een onrein vuil vat, niet geheiligd noch bekwaam tot het gebruik voor de Heere maar aan de duivel en alle onreinheid overgegeven, die is voor het tegenwoordige een vat tot oneer. (2 Tim. 2: 21).
3. De Geest van de blindheid en vleselijke gerustheid, ten enenmale onachtzaam en zorgeloos zijnde over hun geestelijke staat. (Jesaja 6: 9; Rom. 11: 8).
4. De geest van de hardnekkigheid en onbehoorlijkheid, naar alle barmhartigheid, lijdzaamheid en middelen van de bekering, dat er nochtans overblijft een onbekeerlijk hart, dat de genade van God verandert in ontuchtigheid. (Rom. 2: 4, 5; Judas vs. 4).
5. De geest van de boosheid en tegenkanting tegen God, Zijn volk en Zijn wegen. (Hand. 13: 10).
6. De geest van afval, die afgevallen zijn van hun eerste liefde en van hun eerste belijdenis, die zich onttrekken, (indien het geheel is en tot het einde toe) ten verderve. (Hebr. 10: 39). Hoewel dat deze tekenen zeer gevaarlijk en periculeus zijn, nochtans zo zijn het geen onvoorwaardelijke en onvolkomen tekenen van de verwerping.

In de tweede plaats, zeg ik dat God ook geen tekenen van de verkiezing heeft nagelaten aan iemand die tot de jaren van onderscheid gekomen is, voordat hij zich bekeert. Want zoals een ongelovig of onwedergeboren mens anders dan in de staat van de verdoemenis is, zo ook kan iemand zeggen dat hij in de staat van de verwerping is en dat hij nooit geen geloof of bekering zal hebben, de Heere alleen kent degenen die de zijne zijn.

Maar omdat wij niet weten wie verworpen zijn, zo moeten wij het ergste niet besluiten, maar het beste hopen. En hun plicht is niet nu te onderzoeken, of zij uitverkoren zijn, hetwelk noch de engelen in de hemel, noch alle mensen op aarde aan hen komen verzekeren, noch kunnen zij het zelfs ook nooit weten tenzij dat zij bekeerd zijn. Maar zij moeten zich benaastigen om hun roeping en verkiezing vast te maken, (2 Petrus 1: 10), de middelen gebruiken, en God in de werkingen van zijn Geest, en algemene genade opvolgen, en doen al wat in hun macht is, hoewel zij niet weten of zij uitverkoren zijn of niet en indien zij ten laatste omkomen, laat hen nochtans zeggen zoals de melaatsen zeiden: indien wij in het leger gaan, wij kunnen maar sterven, en zoals Esther zei: kom ik om, zo kom ik om. Ik wil liever omkomen met alle middelen te gebruiken dan anderszins, want dat zal ten minste mijn verdoemenis te minder maken;

ziet toe dat er niets ontbreekt aan uw zijde en ziet niet wat God heeft gedaan, maar wat Hij hebben wil dat u doet.

Ten derde. Maar na de bekering kan iemand zeker zijn van zijn verkiezing, omdat God het geloof en de bekering in niemand werkt, dan in diegene die tot het eeuwige leven geordineerd zijn, (Hand. 13: 48); “die Hij te voren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen,” (Rom. 8: 30). Daarom om te besluiten, bent u een vat dat met kostelijke vochtigheid vervuld is; geheiligd en bekwaam tot het gebruik door de Heere, (2 Tim. 2: 21), is uw hart veranderd? Of vertoont zich enig werk van de zaligmakende genade in u? Het is een zeker merkteken en zegel van uw verkiezing, en daardoor mag u zeker weten dat u uitverkoren bent, dat Christus de uwe is en dat u zalig worden zult.

Nu, indien alles dat gezegd is, u niet voldoen kan, maar dat u noch twijfels hebt over uw deel in Christus.

1. Dan is mijn raad, dat u uw droefheid te kennen geeft en ontdekt aan een getrouw vriend; het zal enige troost en verlichting van het gemoed zijn, een vriend te hebben die ons lijden deelachtig is. Want God vertroost ons soms; opdat wij door onze ervarenheid, anderen te beter zouden kunnen vertroosten, (2 Cor. 1: 4).

2. Gedenkt wat u te voren geweest bent en of u nooit geloofd hebt dat Christus de uwe was en of er geen teken van de zaligmakende genade in u nog over is, zoals het treuren over de zonde, de broeders lief te hebben enz. En hoewel u dan duizend twijfels hebt die u niet kunt beantwoorden, zo bent u nochtans verzekerd dat u zalig zult worden want het kan geen dode boom zijn, waar vruchten aan groeien.

3. Indien u niet geloven kunt dat Christus de uwe is, neemt nochtans voor Hem lief te hebben en te gehoorzamen. Zegt aldus: of Hij mij wil zaligmaken of niet, ik zal Hem nochtans liefhebben, en dienen zo goed als ik kan, ik zal in Zijn wegen wandelen, en niet tegen Hem zondigen, en dit zal ons troost toebrengen naar Zijn eigen getuigenis. Want hoe kan ik God liefhebben; zo Hij mij niet eerst liefheeft? Onze bewegingen van de liefde tot God, zegt een voortreffelijk Godgeleerde, zijn maar weerschijnselen van Gods liefde tot ons. Indien koude lichamen hitte hebben, is dat een teken dat enig vuur hen verwarmd heeft, of dat de zon op haar geschenen heeft.

4. Neemt voor, wat u ook mag overkomen dat u gelovig sterven wilt, zoals Job deed, zo Hij mij doodde, zegt hij, zou ik niet op Hem hopen? En zoals Joab deed, die sterven wilde met zijn handen aan de hoornen van het altaar en zoals Esther voor nam in een andere gelegenheid, ik wil op Christus hopen, *kom ik om, zo kom ik om*.

HOOFDSTUK XXX

Een vermaning aan de dienaren van het Evangelie, dat zij inzonderheid Jezus Christus aan het volk prediken.

In de naaste plaats, aangezien Paulus niet voorgenomen had iets te weten, te leren en te onderwijzen aan de Corinthiërs, dan Jezus Christus en Die gekruist; laat het dan zijn tot een vermaning aan alle dienaren van het evangelie, om het voorbeeld van de heilige Paulus na te volgen, in tweeërlei opzicht.

Ten eerste: *Niets te prediken aan ons volk in dan Jezus Christus en Die gekruist.*

Ten tweede: Op zulk een wijze en manier prediken dat de mensen mogen komen tot zaligmakende kennis van Jezus Christus.

Ten eerste: Ik zeg, dat men Jezus Christus inzonderheid moet prediken tot het volk; wee mij, zegt Paulus, indien ik het evangelie niet predik. En wederom, “mijne kinderkens! die wederom arbeide te baren, totdat Christus gestalte in u krijge,” Gal. 4: 19. Het was het gebed van Lutherus op zijn sterfbed: U, o Christus, heb ik gekend, U heb ik liefgehad, U heb ik geleerd, op U heb ik vertrouwd en nu in Uw handen beveel ik mijn Geest! Hoe meer er van Christus in een preek is, hoe zoeter dat onze preek is, dat wij de eer van Christus kunnen voortzetten. De heilige Augustinus belijdt van Cicero, dat hij groot vermaak schepte in zijn welsprekenheid, maar hij werd het spoedig moe, omdat in al wat hij las de naam van Christus daar niet in te vinden was.

1. En het moet noodzakelijk zo zijn, omdat de prediking van Christus de allernuttigste is voor het volk; helaas! waarmede kunnen wij haar verrijken in vergelijking tot Christus, Welker kennis haar alleen gelukzalig kan maken? Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen de ene waarachtige God en Jezus Christus, Die U gezonden hebt; aldus zullen wij hun zielen behouden van de dood, hel en de verdoemenis, en menigte van zonden bedekken, (Jak. 5: 20).

2. Het is alleraangenaamst en troostelijkst, zoals het zoeter is om het pardon te brengen aan veroordeelde mensen, dan hun het vonnis van de verdoemenis voor te lezen. Want zo zullen wij hun zaligmakers van de bediening zijn omdat wij anders maar hun pijnigers zullen zijn.

3 Het is de snelste weg om het hart te breken, zoals een verrader vliedt met de vervolger achter hem door roepen en schreeuwen, maar de uitroeping van genade en vrede van de koning, dat brengt hem weer in. Wij weten dat door de wet de bediening van de dood is, zoals Hagar die haar fles leeg zag en niets dan de dood voor ogen, maar zag de fontein niet om die weer te vullen. De wet is zoals een spiegel waarin wij onze vlekken zien, maar geen water om die uit te wassen. Zoals Paulus zei: “Als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, maar ik ben gestorven.” Maar het evangelie is zoals het wasvat (Exod. 38: 8). hetwelk gemaakt was van de spiegels van de te hoop komende vrouwen, waarmede zij hun aangezichten konden zien en ook hun vlekken uitwassen want het was beide een spiegel en een wasvat, een spiegel om in te zien en een wasvat om in te wassen en dit verbeeldde Christus. Indien iemand gezondigd heeft, zegt het evangelie, wij hebben een Voorspraak bij de Vader: Jezus Christus de Rechtvaardige; (1 Joh. 2: 1). En zeker indien het iets is, zo is het de genade die het hart zal doen smelten. Adam vlood van God, toen hij die verschrikkelijke stem in de hof hoorde, zeggende: “Ik hoorde uw stem in de hof. En ik vreesde, want ik ben naakt, daarom verborg ik mij,” Gen. 3: 9, 10. Maar wanneer God tot hen sprak met een zachte stem kwamen zij terstond tot Hem. In het gezicht van Elia was de Heere niet in de sterke wind, noch in de aardbeving, maar in de zachte stilte: zoals u breed kunt lezen, 1 Kon. 19: 11, 12.

Ik heb een geschiedenis gehoord van een edelvrouw die veroordeeld was te sterven, omdat zij drie van haar kinderen omgebracht had. Vele Godzalige predikanten, ziende dat zij in haar zonde verhard was, zoals zij meenden, drongen zeer aan op haar droevige zonde en de verschrikkelijkheid van haar staat. Maar al wat zij konden zeggen, het bewoog haar niet, maar zij werd veeleer noch hardnekkiger. Maar ten laatste, een ander voortreffelijk Godgeleerde daarvan horende, kwam tot haar, en ziende dat zij reeds al te

veel verwond was, ja tot wanhoop toe; die predikte haar de onuitsprekelijke barmhartigheden van God in Christus enz. en dat er nog genade voor haar was, niettegenstaande haar grote zonden, zo haar hart maar aangeraakt was met droefheid over hetgeen zij begaan had.

Wat, zei zij, genade voor mij? Och dat is onmogelijk.

Maar hij verder uitdrukkende, hoe God zich verheugt in barmhartigheid, dat de barmhartigheid hem behaagt, dat waar de zonde overvloedig is, daar de genade en de barmhartigheid nog veel overvloediger zijn, enz., zo viel zij terstond aan het wenen, wringende haar handen, roepende om genade. En zij stierf zeer troostelijk, zoals het verhaald wordt, hebbende de genade van God voor haar dood overvloedig aan haar geopenbaard.

4. Wat groter blijdschap kan een dienaar van het evangelie hebben, dan de mensen tot Christus te brengen? Te kunnen zeggen, hier ben ik en de kinderen die U mij gegeven hebt? “Want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij die ook niet voor onze Heere Jezus Christus in Zijn toekomst? Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap,” zegt Paulus; 1 Thess. 2: 19, 20. Maar aan de andere zijde, wat troost zal dat ons zijn wanneer wij op ons sterven liggen, te zeggen, ik heb getracht het uur door te brengen, maar ik heb niet één ziel gewonnen voor Christus.

5. Ten laatste, de prediking van Christus is allernuttigst voor onszelf. Want zij die zielen voor God winnen, zullen schijnen als de sterren aan het uitspannel en het loon van een Profeet ontvangen, ja, wij zullen de onverwelkelijke kroon van de heerlijkheid behalen. Elke ziel die tot God gewonnen wordt is als een nieuw parel aan onze kroon. (Gal. 6: 8; 1 Cor. 15: 58; 1 Petrus 5: 4; Matth. 24: 45, 46). O wat een droevige rekenschap zal die mens geven over het verlies van de zielen of door luiheid en verzuim in zijn preek of door Christus niet ter zaligheid te prediken aan Zijn volk. Indien een ziel meer waardig is dan de hele wereld, zo is dan het verlies van een ziel groter, dan het verlies van de gehele wereld. Alle bloed roept wel luid, en Kaïn kon niet verdragen te horen de stem van het bloed van zijn broeder, maar niets roept zo luid, als het bloed van de zielen want die dood is tot in alle eeuwigheid in het helse vuur.

Vraag: Maar een voorname vraag moet hier beantwoord worden, voordat ik met dit stuk ophoud. Aangezien de dienaren van Jezus Christus het evangelie moeten prediken, of het dan ook aan de dienaren van het evangelie geoorloofd is de wet te prediken of niet?

Antwoord:

1. Loochenender wijze, niemand behoort of moet een wetsprediker zijn, dat is: de zaligheid te prediken door het onderhouden van de wet. In zoverre zijn wij allen Antinomisten en mij aangaande, ik ken er geen dan Papisten of Paapsgezinden, die predikers van de zaligheid zijn door het onderhouden van de wet. Want wij weten en leren dat wij niet onder de wet zijn, dat is onder het verbond van de zaligheid door het onderhouden van de wet, maar onder de genade. (Rom. 6: 14; Col. 2: 14).

2. Stellender en bevestigenderwijs dat de wet moet gepredikt zijn, als een regel van de gehoorzaamheid, want God vereist zo volmaakte en personele gehoorzaamheid in ons gelovigen, als Adam deed in de staat van de onnozelheid. Hoewel wij dat niet doen kunnen, noch daartoe verbonden zijn op voorwaarden van het leven, want anders was het gebrek van gehoorzaamheid geen zonde, zoals Matth. 22: 37, 38. God eist van ons dat wij Hem lief hebben van ganser harte, welke, schoon wij het niet doen kunnen, nochtans eist God dat nog altoos van ons die geloven en het is onze zonde indien wij

daarin missen en daarom is het dat de wet aan de Joden verkondigd werd, tweeduizend jaren, nadat het evangelie aan Adam gepredikt was, en vierhonderdendertig jaren nadat het aan Abraham gepredikt was, en aldus heeft Christus zelfs Johannes de Doper en de Apostelen de wet gepredikt.

Ten tweede: De wet moet nog gepredikt worden als een middel om de zonde te ontdekken, en de mensen die buiten Christus zijn te overtuigen van hun ellende. “De wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus,” Gal. 3: 24. Welke Gods gewone weg is om ons te bereiden om Christus te ontvangen. Want zoals de koperen slang verheven was, zo werd Christus verheven, maar dat was alleen voor diegenen die gestoken waren. Zo is Christus alleen voor diegenen die gestoken zijn door hun zonden; daardoor ons lerende dat de wettische vernedering ten minste een voorbereiding is die gewoonlijk vereist wordt om Christus door het geloof te ontvangen. En aldus handelde God met Adam, eerst begon Hij met een verschrikkelijke stem en daarna met een zachtere. En met Elia, die drie wettische voorbereidingen had, voordat God hem in genade verscheen; (1 Kon. 19: 11 , 12). Zo ook aan Paulus, de stokbewaarder en die bij Hand. 2 werd de wet gepredikt vóór het evangelie. De barmhartige Samaritaan stortte olie en wijn uit, maar het was in de wonden; wij prediken de wet, opdat wij het evangelie mogen prediken. En zeker dat zal ten laatste de beste preek gevonden worden, die de mensen tot Christus drijft en deze is de beste predikant, die het hart breekt en niet die de oren kietelt om naar Christus te zoeken. De harten van de mensen zijn gewoonlijk zo hard en gerust, dat het woord nodig is te komen zoals een hamer, vuur of zwaard, om steenachtige harten te verwonden en te smelten. Wij hebben in deze tijden niet nodig om suiker en honing te zijn, maar het zout van de wereld. Wij hebben meer nodig de stem van een tortelduif, dan de stem van de nachtegaal, om de mensen liever te doen treuren, dan vrolijk te maken.

Zoals Hieronymus schreef aan Nepotianus: Wanneer u predikt, laat niet het gejuich van het volk, maar haar zuchten opgewekt worden. En laat de tranen van de toehoorders uw lof zijn.

Bernardus zegt: Ik hoor graag de stem, niet die voor zichzelf gejuich, maar aan mij rouwklacht veroorzaakt.

Het wordt verhaald van iemand, welke predikte in Engeland, Schotland, Frankrijk, Spanje en andere plaatsen meer, dat hij overal predikte: *Bekeert u, bekeert u, want het koninkrijk van God is nabij gekomen*. En daar volgde meest overal, dat de mensen zich bekeerden van hun zonden en hun wegen herstelden en lieten hun lasteringen en spelen na en hij bekeerde er zo duizenden, zoals verhaald wordt.

Het wordt ook verhaald van een Antoninus van Padua, die het volk zo bewoog met de wet te prediken, dat zij op de straten op hun borsten sloegen en met zuchten en tranen uitriepen: *genade, Heere, genade*, enz. Zoals die bij Hand. 2 riepen: *Wat zullen wij doen, mannen broeders?* Indien u een goed prediker kennen wilt, zegt iemand, let op het volk, of hun harten in ijver ontstoken zijn of dat zij vrolijk zijn. Indien u hen vrolijk ziet, de preek toejuichende met: o wat een geleerd en welsprekend man is dit! Weet, zegt hij, dat dan de preek onvruchtbaar is. Maar indien u haar bedroefd, verslagen en diep overleggende ziet, dan doet het haar nut.

En de dagelijkse ervaring toont ons, dat de enige weg om de mensen tot Christus te brengen, is, hun harten te verbreken en hen krank en gestoken te maken met hun zonden, en dan zullen zij Jezus Christus de Medicijnmeester van hun zielen vuriger en ijveriger omhelzen.

HOOFDSTUK XXXI

Een vermaning aan de dienaren van het Evangelie om Christus alzo te prediken dat zij zielen voor Christus mogen winnen.

Nu volgt het tweede deel van de vermaning, namelijk, dat de dienaren niet alleen het evangelie moeten prediken, maar dat zij het op zulk een wijze prediken, door welke het volk het best tot de zaligmakende kennis van Jezus Christus kan komen. Zoals Paulus hier doet in deze tekst, die aan hen niet alleen Jezus Christus predikte, maar Hem ook alzo predikte, dat het kruis van Christus niet verijdelde werd; 1 Cor. 1: 16. En Paulus bidt dat wij het Evangelie van Christus mogen openbaren, zoals wij moeten spreken, (Col. 4: 4), welke bestaat in negen stukken.

Ten eerste: Dat wij Christus duidelijk en klaar prediken, dat de allereenvoudigsten het verstaan kunnen. Het is de dwaasheid van de prediking die de zielen zalig maakt, hoewel niet de dwaze prediking, zoals de ramshoorns de muren van Jericho neer bliezen, omdat gouden trompetten zulks niet zouden gedaan hebben. *Mozes' koperen slang genas, omdat Aärons gouden kalf de dood aanbracht*, zegt Augustinus. Niet hoe grote welsprekenheid, maar hoe grote klaarheid, zodat, indien het volk gewoon was *ossum* een been te noemen, hij zou het ook zo noemen. Wij moeten sterren en lichten zijn om licht te geven, maar geen wolken om het licht te verduisteren, zoals de geschilderde glazen in de kerken doen. Het evangelie van Christus is een verborgenheid, en onze verstanden zijn blind en zwak, daarom moeten wij voortdrijven, zoals Jakob deed, naar de treden en gang van ons volk. Christus leerde het volk nadat zij bekwaam waren om te horen en naardat zij dragen konden. En Paulus betuigt dat hij liever vijf woorden tot stichting sprak, dan tienduizend woorden tot verwondering.

Het is geen gebrek van verstand, maar de grootste kunst, duistere dingen klaar en duidelijk te maken. Al hadden wij de tongen van de engelen, wij konden slechts onze kennis deelachtig maken en aan anderen te verstaan geven. Dat is de beste spiegel, welke het onvervalste aanschijn vertoont en niet dat welk allerkunstigst gewrocht en met parels bezet is. Klarheid is een gave in het spreken. Een deftige Godgeleerde, gevraagd zijnde waarom hij zo klaar en eenvoudig predikte en in zijn preek zo breed ging en wijd uitbreide, aangezien hij een man was van zulke uitnemende bekwaamheden, enz., antwoordde: *aangezien hij een visser was*. Nu de vissers, zei hij, indien zij hun netten opwonden en zo in de zee wierpen, zij zouden niets vangen, maar wanneer zij de netten uitspreiden, dan vangen zij de vis. Ik spreidde mijn net uit, zei hij, omdat ik graag vis vang, dat is, ik predik zo klaar en eenduidig en ik spreid mijn preek zo breed uit, opdat ik zielen voor Christus mag winnen.

Iemand bracht zilverwerk en zilveren lepels op een jaarmarkt, een ander bracht houten schotels en lepels; de arme landlieden komende op de jaarmarkt, wanneer zij voorbij de winkel van de goudsmid gingen die vol van diamanten, parels, gouden ringen en glinsterende juwelen was, beschouwden zij met verwondering, maar zij vroegen noch dongen er niet eens naar, als zijnde al te kostelijk voor hen, maar zij gingen heen en kochten de houten lepels. Sierlijke dingen in een preek zijn alleen voor de mensen om zich daarover te verwonderen, zoals Ahimaáz die een beroerte zag maar hij wist niet wat het beduidde, maar zij zijn van weinig nut en voordeel aan hun zielen. Het is de misslag van vele dienaren, dat zij liever kunstenaars dan Godgeleerden worden en zeer hoog opsteigeren met duistere redenen, vreemde bijvoegselen van sommige nieuw gemunte woorden en manieren van spreken en dat alles om een ijdele verwondering over haar in de onwetenden te werken.

Maar Paulus zei dat hij kwam om Jezus Christus aan hen te prediken en daarom kwam hij niet in uitnemendheid van woorden, noch in bewegelijke woorden van menselijke wijsheid; maar in betoning van geest en van kracht, (1 Cor. 2: 4). Alsof hij zei: zulken prediken met weinig kracht, ja zij maken het kruis van Christus krachteloos, zij vernietigen Christus.

De koning van Perzië zond aan Antalcidas de overste van de Lacedemoniers een krans van rozen, zeer wonderlijk geparfumeerd met allerlei reukwerken. Hij nam het aan als teken van zijn liefde, maar had een mishagen in het geschenk en zond hem deze woorden toe: u hebt de zoetheid van de rozen met de zoetheid van uw reukwerk bedorven.

Helaas! wat zijn onze schone bloemen, onze flonkeringen van verstand, dan zoals sierlijk onkruid en de blauwe bloemen bij goed koren of zoals het versiersel van een boek bij de zaken die in het boek staan, “bij welke Mijn woord is, die spreke Mijn woord waarachtiglijk: wat heeft het stro met het koren te doen?” Jer. 23: 28.

Helaas! wij vermengen ons water maar met Gods wijn. De nieuw geboren kinderen zijn zeer begerig naar de onvervalste melk, niet bestoven met stof en haar van menselijk verstand en zinnelijkheid. (1 Petrus 2: 2). U weet, een kind wordt beter gevoed met de natuurlijke melk uit de borsten van de moeder, dan met alle andere melk, hoewel ze nog zo zoet met suiker gemaakt is. En die bloemen zijn het mooist en zoetst die in hoven en niet in het wild groeien. Fraaie woorden zijn maar sierlijke kleren van de waarheid. Nu de waarheid is zoals Salomo's bruid, zeer heerlijk van binnen en heeft geen uitwendig siersel nodig om zich aangenaam te maken. Maar zoals Adam in de staat van de onnozelheid, is zij allerschoonst wanneer zij geheel naakt is. Of indien zij tevoorschijn komt in gestikte kleren is het meer tot majesteit, dan tot optooiing.

1^e Waarschuwing: Niet dat wij bot en ongeschikt in onze woorden zouden zijn, maar wij moeten zorg dragen om onze zaken te bekleden met behoorlijke woorden, en niet met onbeleefdheid en ongeschiktheid, (de bladeren geven ook enige schoonheid aan de bloemen) goede stof in een onbetamelijke spraak is zoals een schone waskaars in een vuile kandelaar of zoals een schoon lichaam in ongeschikte kleren. De waarheid, zegt iemand, ‘wil graag klaar en eenvoudig zijn, maar niet onrein, zoals zij niet graag wil gekleed zijn met lichte kleuren, zoals een dartele hoer, zo ook niet in vuile voddens zoals een onrein schepsel’. Aärons gouden belletjes waren aangenaam klinkend en niet als rammelend koper.

2e Waarschuwing: Noch ook, dat wij al te vol woorden zouden zijn, één en dezelfde zaak dikwijls herhalende en niet anders dan woorden zouden voortbrengen, zoals ijdele orateurs een vloed van woorden hebben en maar een druppel stof of zaken. Zij spreken veel en nochtans zeggen zij niets, omdat zij niets zeggen tot de zaak.

En zoals sommigen vermaak scheppen in schone zoete manieren van spreken en sierlijke woorden, zo scheppen anderen vermaak in een onbekende taal, die het volk niet verstaan kan, hetwelk op zijn best maar zoals een verborgen schat is of een verzegelde fontein. Zoals Ptolemeus zei tot de 72 overzetters van het woord van God totdat het overgezet was. Anderen zoals rechte vleselijke mensen, die hebben nergens anders smaak in, dan hetgeen van de mens is, en verachten het onderzoek van de Schrift, zoals Pemble spreekt, die vermaak hebben om hun preken te versieren met menselijke schrijvers en niet met Goddelijke autoriteit en met stoute ongehoorde dingen en subtielheden van de schoolleraars en autoriteit van de oudvaders, in plaats van Jezus Christus te prediken. En zij zijn van gevoelen van Gerson, die wijze en geleerde kanselier van Parijs. Hij zegt: ‘zij, die de hedendaagse schrijvers stellen boven de oude,

zijn zoals de kinderen die het rauwe fruit liever hebben dan hetgeen rijp is. Maar wij weten dat indien een dwerg op de schouders van een reus staat, hij verder kan zien dan de reus; van welke wij mogen zeggen, niet zoals zij van de reden van Herodes zeiden: *een stem van God en niet van een mens*, maar het tegenovergestelde, de stem van een mens en niet van God’.

Ik loochen niet, of er kan een goed gebruik van de oudvaders en menselijke schrijvers gemaakt worden, als dienstmaagden, om op Goddelijke waarheden te passen en licht aan de waarheid te geven, die reeds in de Schrift neder gesteld is, zoals Hagar op haar vrouw paste. Namelijk, als waarschijnlijke getuigenissen van de duistere en twijfelachtige waarheden, of om enigszins ons oordeel klaarheid te geven, of om onze bewegingen levendig te maken, zoals de Israëlieten hun zwaarden scherp maakten in de smidsen van de Filistijnen, of zoals iemand de zon wil zien in een emmer met water. Zoals iemand terecht antwoordde aan een ander, die zei: de oudvaders zijn maar als vele vederen, licht en leeg. Laat het zo zijn, zei hij, maar als de vederen goed aan de pijl vastgemaakt zijn, doen zij die te sterker vliegen en te dieper wonden.

Maar nochtans wij moeten indachtig zijn, dat wij die altijd gebruiken met deze drie voorbehouden.

Ten eerste: Als getuigen en niet als richters, niet als pilaren van ons geloof. ‘Laat uw oren, zegt iemand, niet genageld zijn aan de deur van enige menselijke autoriteit. Want Goddelijk geloof moet Goddelijk getuigenis hebben’. Zoals Augustinus spreekt van Cyprianus: ‘Ik acht niet verder op de autoriteit van Cyprianus dan het met de autoriteit van de Schrift overeenkomt’.

Ten tweede: Dat men deze spaarzaam gebruike, als saus en niet als spijs. En een gebruik maken van hetgeen zij zeggen; dat de auteurs verzwegen en verborgen blijven tenzij wanneer het meer stichten kon. Zoals de bijen die honing vergaderen uit de bloemen, zij tonen u wel de honing die zij vergaderd hebben, maar niet de bloemen waar zij op gezeten hebben. Of zoals de koeien in de lente, die op zoete bloemen en kruiden weiden, zij geven u al die zoetheid in de melk, maar zij tonen u de bloemen niet waar zij op geweid hebben.

Ten derde: Ziet voor u toe, dat er niets gedaan wordt tot roem, maar alles tot stichting, om het verstand op te scherpen, en de bewegingen levendig te maken. Zoals de juwelen van de Israëlieten goed waren in hun oren, maar niet toen zij daar een god van maakten, Wij mogen de juwelen wel dragen en gebruiken, maar wij moeten daar geen afgoden van maken.

Ik spreek niet tegen het gebruik van kunsten en wetenschappen, menselijke schrijvers en talen, welke grote hulpmiddelen zijn om de Schrift te openen, maar tegen het misbruik. Ik weet wel, indien de ene blinde de andere leidt, dat zij beiden in de gracht zullen vallen. En waarlijk, wij kunnen niet zeggen van velen in onze dagen, dat de grote geleerdheid hen uitzinnig gemaakt heeft. Maar dat het gebrek aan geleerdheid hen hovaardig gemaakt heeft; van welke ik mag zeggen zoals Paulus zei, dat de nood hen opgelegd is, want misschien weten zij niet hoe zij anders leven zullen, maar nochtans indien zij niet begaafd en geroepen zijn, wee haar zo zij het evangelie prediken.

Er zijn vijf hulpmiddelen om ons bekwaam te maken om Christus duidelijk en klaar te prediken.

1. **Een genoegzame geleerdheid.** “Zijt gij een leraar in Israel en weet gij deze dingen niet?” zegt onze Zaligmaker, Joh. 3: 10. Een blinde ziener kan niet bestaan. Maar hij, die geen ogen heeft om te zien, mag bekwaam zijn tot de vlegel of tot de ploeg en eg. Maar niet tot de preekstoel. Sommigen, zoals de jonge Elifaz, beginnen zo ruw zonder wel voorzien te zijn, dat zij terstond gedaan hebben; zoals groen hout dat weg smookt in rook en duisternis. En hoe kunnen zij het anders verwachten zegt iemand, tenzij dat God die weinige olie in de kruik wonderbaar vermeerderde, zoals hij aan de weduwe deed. Zulken, die zo overhaast rijp zijn, zoals Jona’s wonderboom, die in één nacht groeide en in één nacht verdorde, verwelken en vergaan ook haastig. En hoewel zij, gelijk de jonge Elifaz, vol mogen zijn, ja gereed. om te barsten indien zij geen lucht scheppen, zo zijn zij nochtans maar vol met wind. (Hos. 8: 9). Zij zaaien wind en maaien wervelwind. Maar een dienaar, zoals een goede huishouder, moet zich zelf niet vergenoegen met weinig korven vol gebroken spijzen, maar behoorde bekwaam te zijn om uit zijn schat voort te brengen, beide nieuwe en oude. En ten minste behoorde hij te hebben een genoegzame mate van verstand, beide in talen en wetenschappen, welke zijn als sleutels om de Schrift te ontsluiten. Daar wordt verstand in de oorspronkelijke taal vereist, omdat wij anders door de ogen van een andere man mogen zien en alles op het verhaal en goed vertrouwen aannemen. Maar dan, wanneer wij zelfs de zin en mening van de oorspronkelijke taal verstaan, zo mogen wij zeggen zoals zij zeiden tot de vrouw: “Wij geloven niet meer om uws zeggens wil want wij zelf hebben Hem gehoord,” enz., Joh. 4: 42. Maar inzonderheid wordt er vereist verstand in kunsten en wetenschappen. Want de talen zonder kunsten en wetenschappen zijn maar lege vaten en maar geklank en geluid. En indien het beste verstand in talen de beste Godgeleerden maakt, zo mag een Jood of een Griek de beste uitlegger zijn. Maar wat is beter, het vat of de vochtigheid die daarin is? Een doos of het juweel dat er in is? De kleding of de man?

2. Het tweede hulpmiddel om Christus klaar en duidelijk te prediken, is, **machtig in de Schriften te zijn.** “Al de Schrift is van God ingegeven en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is, opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaakt toegerust zij,” 2 Tim. 3: 15, 16. Kunsten en wetenschappen en menselijke geleerdheid mogen hun gebruik hebben, maar de Schrift is de fontein en het fundament waarop wij moeten bouwen. Er is meer licht in de zon dan in de sterren en meer water in de fontein dan in de stroom en meer honing in de honingraat, dan in een weinig verspreide bloemen. Nu, het is goed naar goud te graven in de goudmijn, behalve wat wij vinden bij ervaring, dat veel lezen vermoeidheid van het vlees is en dat het ons dikwijls meer ontstelt dan nut doet, volgens die gouden spreuk van Seneca: De veelheid van boeken verstrooit het gemoed. En van Cornelius Agrippa: Veel lezen baart maar veel verstrooiing. Sommige mensen zijn al te precies, zegt iemand, om alle boeken te doorsnuffelen en zij denken dat zij nooit de waarheid weten, tenzij zij weten wat een ieder daarvan zegt. En het is dan nog even ver te zoeken als te voren.

3. Het derde middel om Christus klaar en duidelijk te prediken, is, **dat men veeltijds in bedenkingen en overleggingen is en een gebruik van zijn eigen verstand maakt, of anders kunt u moeilijk een klaar predikant zijn.** Er is geen groter beletsel dan onze geleerdheid, zegt de geleerde Pemble, dan zo veel een ander mans verstand en geleerdheid te gebruiken, zodat men zijn eigen verstand verzuimt.

4. Het vierde middel is, **naarstig te zijn in het verhandelen van de fundamentele stukken van de religie bij wijze van catechisatie, duidelijk en kort aan de**

eenvoudigen, een vast fundament leggende voor men begint te bouwen. (Hebr. 5: 12; 6: 1). Aldus zal de religie gemakkelijker aan hen gemaakt worden, zodat zij het begin en het einde van de Goddelijke waarheid zien, zoals Mozes op de top van de berg Nebo het hele land van Kanaän zag, of zoals men de landschappen in een kaart ziet. Dit schijnt een te geringe en slechte dienst te zijn voor onze geleerde rabbijnen en meesters. Maar in waarheid het is het edelste en sterkste werk om het fundament wel te leggen en bekwaam voor een verstandige bouwmeester om aan te nemen en om een wel gefundeerd volk te maken.

5. Ten laatste, ***arbeid om de staat van uw kudde te weten***, opdat u uzelf daarnaar moogt voegen in uw leer, zoals de ogen in het hoofd al de andere delen overzien en zien wat er noodzakelijkst en gevoeligst voor is.

Ik ben wat breder in dit stuk gegaan, omdat dit voornamelijk van de Apostel schijnt beoogd te zijn, die aandringt beide in de voorgaande en in de volgende woorden, dat wij Christus klaar en duidelijk zouden prediken en niet in uitnemendheid van spreken of bewegelijke woorden. (1 Cor. 2: 1, 4).

HOOFDSTUK XXXII

Acht andere middelen, hoe dat de dienaren Christus moeten prediken, opdat zij zielen mogen winnen voor Jezus Christus.

Ten tweede: de tweede zaak die er vereist wordt in de manier en wijze om het evangelie van Christus te prediken, zodat wij zielen voor Christus mogen winnen, is Jezus Christus arbeidzaam te prediken. Arbeiders en geen luiaards te zijn, dat wij verslijten en versleten worden om harentwil, dat wij zijn zoals een kaars die verbrandt en zichzelf verteert om anderen te verlichten.

Welke bestaat in twee dingen.

1. In een naarstige arbeid in onze studies tot ons openbaar werk. Om tot het huis van God, zoals David, te bereiden met al onze kracht; (1 Kron. 29: 2) om de borst en de schouder te heiligen welke de Priesters ten deel vielen. (Ex. 29: 27). Zo gebiedt Paulus aan Timotheüs, aan te houden in het lezen, deze dingen te bedenken, hierin bezig te zijn, enz. (1 Tim. 4: 13, 14; 2 Tim 2: 3, 4; Hand. 6: 2, 3, 4). Een dienaar moet zijn zoals de naarstige bij, die van bloem tot bloem vliegt om honing te verzamelen. En hoewel zij honing in de bloemen vindt; zo werkt zij nochtans dezelve daaruit door haar eigen arbeid, en zo is het veel meer de honing van de bij, dan van de bloemen. Maar wij moeten geen overzetters en uitschrijvers zijn, zoals die grote bijen of hommels, die de honing uit de bijenkorven roven die reeds vergaderd is, want dit was het zweet van een ander mans aanschijn en wenkbrauw af te wissen op onszelf. God zal onze naarstigheid zegenen en onze ledigheid niet. Wij moeten ook niet wat bijeen rapen, om het uur te vervullen, twee of drie uren zaterdagavond, omdat God tot ons voorbeeld zes dagen gearbeid heeft. “Vervloekt zij, die des Heeren werk bedriegelijk doet,” Jer. 48: 10. “Wee alle kwade beesten, luie buiken, en wee de herders van Israël, die zichzelf weiden, en niet de kudde”. (Ezech. 34: 2, 3). Maar inzonderheid, wee diegenen, welke erger zijn dan ledige hommels, welke, hoewel dat zij staan om van de honing te barsten maar niet van het werk, nochtans de naarstige arbeidzame bijen niet steken, hoewel dat ze lui zijn, zo steken zij nochtans niet. Maar niet lang geleden was dit misdadig genoeg, dat iemand

een naarstig prediker was, zij hadden evenwel een kwaad oog op zulke mensen, als Saul ooit op David had, omdat de naarstigheid van zulke mannen hun luiheid en traagheid veroordeelde. Dit is zulk een groot en moeilijk werk, dat Paulus zegt: wie is hiertoe bekwaam? Ja, Augustinus zegt: *Dit is een last, te zwaar voor de schouders van engelen om te dragen*. Hoe hebben de mensen hun long en leven verteerd in dit moeilijk en arbeidzaam werk, welke de grootste lichaamsarbeid ver te boven gaat, zijnde een arbeid van het gemoed en breking van de hersenen. O wat een wonderlijke arbeid hebben de oudvaders en hedendaagse schrijvers gedaan in het studeren en prediken? Wat een grote stukken en boeken van Augustinus, Ambrosius, Chrysostomus, Calvinus enz. zijn er nog over, als gedenktekenen van hun onvermoeide arbeid? Mogen zij onze ledigheid wel niet bestraffen en ons rood maken van schaamte? Het is waar, men moet acht nemen op zijn lichaam, wij mogen geen wreedheid gebruiken tegen een beest en geen moordenaars van onszelf zijn; God vereist niet meer van ons dan wij doen kunnen. Maar ik geloof liever in het algemeen, dat wij onszelf teveel toegeven. Het was een edele spreuk van Reynolds, welke door al te veel studeren een grote ziekte gekregen had. Zijn vrienden raden hem tot matigheid en zijn leven niet te verliezen om geleerdheid te verkrijgen, de substantie niet te verderven, door die toevallen. Hierop antwoordde hij zeer vriendelijk, *dat men om het leven de oorzaak om te leven niet mocht verderven*.

2. zoals een dienaar moet arbeiden in zijn studies, evenzo op de preekstoel door naarstig en arbeidzaam prediken. “Hebt gij Mij lief?” zei onze Zaligmaker tot Petrus, “hoed Mijn schapen;” Joh. 21: 16. En Paulus vermaant Timotheüs, dat hij ernstig zou zijn, zich naarstig houdende aan het werk: “predikt het woord; houdt aan tijdelijk en ontijdelijk,” 2 Tim. 4: 2. Tijdelijk, hetwelk ik meen dat hij verstaat van de dag van de Heere, zijnde de bijzondere tijd, die gesteld is om het woord te prediken en ontijdelijk, dat is, op andere bekwame tijden, behalve die gezette tijd, alle bekwame tijd waarnemende om goed te doen als de gelegenheid voorvalt. De heilige Paulus gebiedt wel aan Timotheüs: “gebruik een weinig wijns, om uw maag,” 1 Tim. 5: 23, omdat hij meer water had gedronken dan goed voor hen was, levende onder de wulpse en dartele Efeziërs, die meer wijn dronken dan hen goed was. En nochtans ziet u, hoewel hij hem gebiedt een weinig wijn voor zijn maag te drinken, zo gebiedt hij hem niet een weinig te prediken om zijn gezondheids wil. Want wij kunnen niet beter versleten worden, dan aldus, onszelf te verslijten om zielen van anderen te behouden.

Het was de spreuk van D. Jewel aan een edelman, die hem ontmoette gaande om te prediken en zag dat hij zo zwak was, raadde hem terug te keren, maar hij antwoordde hem: *Een bisschop behoort al predikende te sterven*. En zo deed hij ook, want zeer spoedig na zijn preek werd hij, vanwege zijn ziekte, gedwongen te bed te gaan en hij kwam er nooit weer af.

Het was de wens van Augustinus, dat Christus in Zijn komst hem mocht vinden of biddende of predikende.

J. Calvinus, zo zeer verzwakt zijnde van lichaam door zijn grote arbeid in het werk van de dienst, zei: Wilt u hebben, dat de Heere, wanneer Hij komt, mij ledig zou vinden? “Zalig is die dienstknecht, welke zijn Heer, komende, zal vinden alzo doende,” zei onze Zaligmaker, Matth. 24: 45; dat is, om hen hun voedsel te geven ter rechter tijd.

Helaas! onze tijd is kort en kostelijk, wij hebben niet lang te werken, hoewel wij willen; de nacht komt, dat niemand werken kan. Bedenkt bij uzelf, elke preek, die u preekt, kan de laatste preek zijn, die ik ooit meer prediken zal. Daarom, alles wat uw hand vindt om te doen, doet dat met uw macht. “Ik acht het recht te zijn,” zegt Petrus, “zo lang ik in deze tabernakel ben, dat ik u opwekke door vermaning: zo ik weet, dat de aflegging

mijns tabernakels haast zijn zal,” 2 Petrus 1: 13, 14.

Christus stierf, bloedde en weende om de zielen en zullen wij niet zweten om zielen? O gedenkt dikwijls, wat een vroom ding het is aan het bloed van de zielen schuldig te zijn, zoals wij tevoren gehoord hebben.

Iemand verhaalt, dat in een synode van de Clergie van Parijs Ao. 1228, één belast was een preek te doen, en zeer ongerust was wat voor tekst hij zou kiezen. De duivel verscheen hem en zei, *dat hij daarover niet zo ongerust behoefde te zijn; de prinsen van de hel, vervolgde hij, groeten u; prinsen van de kerken danken u zeer verblijd, omdat door uw verzuim en onachtzaamheid zulk een menigte zielen naar de hel gaan.* Een verschrikkelijk gezegde!

Zullen wij onze ledigheid stellen boven de zaligheid van de zielen van het volk? Wat een arbeid onderging Jakob om zijn kudde schapen te weiden? Hij ontzag niet de hitte van de dag, noch de koude van de nacht, noch het missen van zijn slaap. (Gen. 31). Gedenkt het wee, dat er bij de Profeten uitgesproken is, tegen de ledige afgodische predikanten. (Ezech. 34: 2; Zach. 11: 17; Jer. 48: 10). En door Paulus: *Wee mij, indien ik het evangelie niet predik.* Het mag zijn dat wij op onze sterfbedden zullen uitroepen over het verlies van onze tijd, dat wij al onze dagen lang in Gods wijngaard geweest zijn en meest al de dagen ledig, of dat wij geen arbeid gedaan hebben, tot hetgeen wij behoorden gedaan te hebben. Het is waar alle mensen hebben geen gelijke bekwaamheden, maar ons uiterste best te doen wordt vereist en is aangenaam. “Indien tevoren de volvaardigheid des gemoeds daar is, zo is iemand aangenaam naar hetgeen hij heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft,” 2 Cor. 8: 12. Die maar twee talenten had en daarmede wrocht, was net zo aangenaam, als die er vijf had; alleen de luie dienstknecht, welke zijn talent in de doek verborgen had, werd veroordeeld.

Ten derde: De dienaren moeten pogen nuttig te prediken, Zodanige dingen die de mensen wijs kunnen maken tot zaligheid; geen schuim in plaats van voedsel, zoals die profeten welke ongerijmdheid aan het volk profeteerden, (Klaagl. 2: 14), voedende hen met draf in plaats van het Brood van het leven; geen waterloze wolken, welke wanneer wij ze zien, zeggen, daar komt een slagregen, maar ziet in plaats van een aangename slagregen, zo komt er misschien een storm en onweder, of op zijn best, wolken zonder water, onsmakelijk zout, bomen zonder vrucht, schaduw in plaats van het lichaam. De kinderen schreien om brood, zij geven hen een steen, en om vis zij geven hen een slang. Maar wij moeten de mensen met Brood van het Leven voeden, met heilzaam voedsel hetwelk hen mag voeden. Wij moeten hen voeden met onvervalste melk, opdat zij door dezelve mogen opwassen, (1 Petrus 2: 2) en niet met dwaze vragen, geslachtsrekeningen, en twisten, enz. welke onnut en ijdel zijn. (Tit. 3: 9). *Ik heb niets achtergehouden van hetgeen nuttig was,* zegt Paulus. (Hand. 20: 20). Laat alles geschieden tot stichting.

De nuttigste preken zijn deze, welke zielen voor Christus winnen en dit is het einde van alle gaven, dat men daarmede nut doet, en daarom behoorden wij ons te benaastigen, om uitnemend te zijn in geestelijke gaven, opdat wij overvloedig mogen zijn tot stichting van de gemeente. *Ik wil liever, zegt Paulus, vijf woorden spreken opdat ik anderen mag onderwijzen, dan tienduizend woorden in een vreemde taal, waar het volk geen nut van heeft.* (1 Cor. 14: 12, 19). “Want alwaar het dode lichaam is, daar zullen de arenden vergaderd worden,” zegt onze Zaligmaker, welke hun voedsel is, Matt. 24: 28. Zo ook, waar wel voedend voedsel is voor de zielen, daar zullen hongerige zielen bijeen komen. Denkt niet wat arbeid dat u doet, maar tot wat goed? Of uw arbeid nuttig is voor het volk. Want iemand mag arbeidzaam preken en nochtans zonder nut; zoals iemand die ijdel zweert, Gods naam ijdel gebruikt, zo ook hij, die onnuttig predikt, die gebruikt

Gods Woord ijdel.

En nochtans mag een dienaar zich vertroosten en zal zijn loon hebben, hoewel Zijn volk niet verzameld wordt. “Ik heb tevergeefs gearbeid, ik heb mijn kracht onnuttelijk en ijdelijk toegebracht; gewisselijk mijn recht is bij de Heere, en mijn werkloon is bij mijn God,” zegt Jesaja, hoofdstuk 49: 4. Soms worden wij gezonden om een reuk van de dood ten dode te zijn, (2 Cor. 2: 16) en om hart van het volk vet te maken, enz. en om hun ogen te sluiten, opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere en Hij het geneze, (Jesaja 6: 9, 10).

Sommigen zijn tevoren opgeschreven tot de verdoemenis, welke geen nut zullen hebben, al ware het dat de Profeten, Apostelen, of Jezus Christus Zelf, hun predikanten waren, zoals al de slagregens nooit een doorn of rotsteen vruchtbaar zullen maken. Maar de boze mensen die tot het eeuwige leven niet verordineerd zijn, worden veel erger en erger, zoals de zon welke de was zacht, en het leem hard maakt, en schijnende op zoete bloemen dezelve te meer doet ruiken, maar op een mesthoop schijnende dezelve te meer doet stinken. Of zoals de regen welke op het gras valt, dit te meer doet groeien, maar op distelen en doornen vallende, deze te sterker en groter doet groeien. Maar indien zulke mensen niet vergaan door ons verzuim en nalatigheid, zo zullen wij ons loon niet verliezen.

De heilige Augustinus maakt deze gelijkenis, zeggende: stel dat een Moorman en een andere man in een barbierswinkel kwamen om gewassen te worden. En dat de barbier met alle twee evenveel moeite had. En dat de één witter en de andere zwarter gemaakt was, en nochtans de barbier van beide evenveel betaald werd. Er is een zorg van de plicht die ons raakt en een zorg van de uitkomst en uitslag, die aan God belangt.

Helaas! het is ons werk niet zielen te bekeren, maar het is Gods werk; wij mogen het zaai, maar God moet daarvan de uitslag geven. Rebekka mag het moes koken, maar Izaäk moet de zegen geven. Mozes mag de stenen tafelen houwen, maar God moet de wet daarin schrijven. Wij mogen de fles dragen, maar het is God die de wijn daarin geeft. Wij mogen woorden spreken, maar het is God Die de genade geeft. Paulus is niets en Appollo is niets, maar God moet de wasdom geven.

Ten vierde: De dienaren moeten Christus getrouw prediken. “Bij welke Mijn woord is, die spreke Mijn woord waarachtiglijk,” Jer. 23: 28. Zoals hofmeesters en ambassadeurs hun boodschap getrouw moeten doen.

1. Dat zij het kwaad niet goed noemen en het goede kwaad, bedroevende het hart van de rechtvaardige en sterkende de handen van de Goddeloze.

2. Dat zij geen noodzakelijke waarheden of bestraffingen, uit vrees of gunst onderdrukken of nalaten zoals Nathan getrouw aan David was toen hij hem zo ronduit bestrafte over zijn zonde van overspel en doodslag. En Johannes de Doper aan Herodes, toen hij hem over zijn bloedschande met Herodias bestrafte. En Elia aan Achab, toen hij hem zei, dat hij het was en zijn vaders huis, die Israël beroerden. Ja, Bileam zelf zei: het woord, welk God in mijn mond leggen zal, dat zal ik spreken.

3. Dat zij geen aangename dingen prediken uit pluimstrijkerij en begeerte om gunst te verkrijgen, wanneer zij zoals valse spiegels geen oprecht aangezicht vertonen; zoals diegene, die tot Dionysius zei, dat zijn speeksel zo zoet als honing was. En degene die Caesar zo flatteerde met pluimstrijkerij, dat men tot hem zei, dat zijn spruiten in zijn aangezicht waren zoals de sterren aan het uitspansel. Pluimstrijkerij bedierf Achab, Nero, Herodes, Alexander, enz. Dit zijn bedervers van de zielen van het volk, zoals kwade chirurgijns, die het vel over de wond meesteren, maar deze nooit genezen. Inzonderheid in het uur van de dood; o wacht u dan voornamelijk van met loze kalk te pleisteren, de arme mens gaat zo naar de hel, terwijl hij meende, dat hij in Abrahams

schoot zou zijn geweest. (Jer. 6: 14; 23: 17; Ezech. 13: 11; Klaagl. 2: 14). Deze zonde zal zeer zwaar op een dienaar zijn geweten liggen, wanneer hij op zijn sterfbed ligt. “Zult gij voor God onrecht spreken? en zult gij voor Hem bedriegerij spreken?” zegt Job, hoofdst. 13: 7.

Ten vijfde: De dienaren moeten Christus ijverig prediken, met aandacht en bewegingen van spreken. “Roep uit de keel, houd niet in, verhef uw stem als een bazuin en verkondig mijn volk hun overtredding en het huis Jakobs hun zonden,” Jes. 58: 1. Hoewel wij niet moeten brullen of uitloeien, nochtans moeten wij scherp aandringen en de stof bekleden met bekwame uitdrukkingen, als een kleed om het lichaam naar de tijd bekwaam te maken, zoals toen de Heilige Geest op de Discipelen kwam: er zat een vuur op hun tongen. (Hand. 2: 3, 4). En de engel raakte de tong van Jesaja aan met een gloeiende kool, zij was niet in het water gedoopt. (Jes. 6: 6). En die twee getuigen: een vuur ging uit hun mond. (Openb. 11: 5). Elia was een man die als van een hemels vuur toegemaakt was en om zijn ijver werd hij in een vurige wagen ten hemel opgenomen. En Jeremia belijdt, dat het woord van God als een brandend vuur in zijn hart was, besloten in zijn beenderen. (Jer. 20: 9). Gods woord wordt vergeleken met een vuur en met een hamer. Jer. 23: 29: “Is Mijn woord niet also, als een vuur? spreekt de Heere en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat?” Het wordt vergeleken bij een scherp tweesnijdend zwaard, dat doorgaat tot de verdeling van de ziel en van de Geest, enz. (Hebr. 4: 12). Daarom moeten wij het zo gebruiken, dat het de koude harten mag verwarmen, de steenachtige harten vermorzelen en de hardste harten doorsnijden en doen bloeden.

Helaas! natuurlijke mensen zijn in een doodslaap en vele Godzaligen zijn in een slaapziekte en in een vaste slaap, zoals de wijze maagden waren. Zij hebben nodig opgewekt te worden met een luide stem, inzonderheid aangezien dat er aan onze boodschap zo veel gelegen is. Maar dit is een misslag van sommige dienaren heden ten dage welke niet graag hebben dat hun tongen met vuur aangeraakt worden, maar liever met water gedoopt zijn; noch dat zij een hamer of zwaard zijn, maar een riet, dat met de wind geschud wordt; zij willen niet het zout, maar het suiker en de honing van de wereld zijn, het zout is smakeloos geworden. En de reden hiervan is, omdat de mensen het niet willen verdragen, Maar knerssen terstond hun tanden tegen zulk prediken en noemen het boosheid enz., daar het inderdaad de grootste liefde is die er zijn kan. Gelijkwijs, zo iemands huis in brand stond, moeten wij niet zoet spreken, opdat wij hem niet zouden wakker maken en zeggen: heer, uw huis staat in brand! Roept luide en verschoont niet, behoud ze door vrees, en grijpt ze uit het vuur. (Jud. vs. 23; Zach. 3: 2). Deze is de beste chirurgijn of medicijnmeester, niet die zijn patiënt de minste pijn aandoet, maar die hem geneest en heelt; noch die het alleraangenaamst is, maar die het allernuttigst is. Nochtans, helaas! de mensen roepen uit van zulke predikanten, als van vurige gezellen, zoals die vurige Discipelen, welke zeiden: gebied, dat het vuur van de hemel kome, de man is uitzinnig, nu scheldt hij u, werpt zijn boosheid uit, enz. En het beste wat zij zeggen is, de man is gram, zoals de weduwe van Zarfat, zolang haar olie vermeerderde was de Profeet een goed man, maar toen zij meende dat hij haar zoon gedood had, riep zij uit: “Wat heb ik met u te doen, gij man Gods? zijt gij bij mij ingekomen om mijn ongerechtigheid in gedachtenis te brengen en om mijn zoon te doden?” 1 Kon. 17: 18. De gramschap kan wel een zonde zijn; wanneer zij tegen iemands persoon is, maar niet wanneer zij tegen zijn zonde is; zo moeten wij ook gram worden, zoals de geest van Paulus ontstoken werd. (Hand. 16: 17). En hoe bitter was hij tegen Elymas de tovenaars: “O gij kind des duivels, vol van alle bedrog, en van alle arglistigheid, vijand van alle gerechtigheid!” Hand. 13: 10. Zo ook Johannes de Doper:

“Gij adderengebroedsels! wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomende toorn?” Matth. 3: 7, 9. Ja onze gezegende Zaligmaker Zelf, hoe straf was hij tegen de Farizeeën: “Gij slangen, gij adderengebroedsels! hoe zoudt gij de helse verdoemenis ontvlieden?” Matth. 23: 33.

Ten zesde: De dienaren moeten Christus lieflijk, met liefde prediken. Laat ons ons wachten, dat wij onze eigene passies en bewegingen niet vermengen met onze ijver, dat wij die niet uitlaten, om anderen te beledigen en om onze eigen venijnige geesten te verlichten. Zeer uitnemend is de spreuk van Bullinger in zijn voorrede voor zijn Decades: “Verre zij de gal van de bitterheid en de moedwilligheid; dat de berisping liever voorzichtig dan stout zij; laat niet de gramschap, maar de Geest van aandrang branden; en liever het kwaad dan de kwaaddoende persoon vervolgd worden.”

“Wij zijn vriendelijk onder u geweest, zegt Paulus, zoals een voedster haar kinderen koestert en wij vermaanden u als een vader zijn kinderen.” (1 Thess. 2: 7, 11). IJver en liefde kunnen wel samen bestaan. Want de ijver is niet dan het bloed en de geest van de liefde; zoals Mozes het volk liefhad, en voor haar bad en wenste om harentwil uit het boek van het leven gedelgd te worden, ja zo ijverig was hij, dat hij het stof van het gouden kalf, dat zij gemaakt hadden hen deed drinken. (Exod. 32). Maar wacht u van die bittere nijd, waarvan geklaagd wordt in Jak. 3: 14, wanneer er vreemd vuur vermengd is met Gods vuur.

Waarschuwing: Ja het is goed, niet alleen met liefde in onze harten te komen, maar ook uitdrukkingen van liefde te gebruiken in onze woorden zoals de bijen, die zowel honing in hun mond dragen, als een angel in zich en zoals de pillen in suiker gewenteld worden. Aldus weende onze gezegende Zaligmaker over die in Jeruzalem waren, zeggende: “Och of gij ook bekende, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient!” Lukas 19: 42. Uitgestorte tranen zijn het bloed en de geest van de liefde; daardoor toonde Hij, hoe bewogen Hij was met hun ellende. Zijn ogen waren verglaasd met tranen, opdat zij zouden zijn als spiegels, om te zien de ingewanden van de barmhartigheid en van de mededogendheid die Hem aan het hart lag. Zoals toen Hij weende over Lazarus; zij zeiden: “Ziet, hoe lief Hij hem had!” Zo ook desgelijks Paulus, ik zeg het u al wenende, terwijl mijn pen voortgaat, wenen mijn ogen, nochtans zeg ik u, dat “haar einde is het verderf,” Fil. 3: 19. En Jeremia: “Zult gijlieden dat dan nog niet horen, zo zal mijn ziel in verborgen plaatsen wenen vanwege de hoogmoed,” Jer. 13: 17. De dienaren zijn wel het zout van de aarde, maar wij zijn niet gewoon niets anders dan zout op de tafel te zetten, hoewel wij alle schotels met zout besprengen. Iemand verhaalt van Farao’s dochter, dat zij een fistel of lopend zeer in haar borst had en wilde het niemand laten aanraken. De chirurgijn kreeg verlof omdat te verkoelen en te wassen en hebbende een pennemes heimelijk verborgen, zo opende hij het en genas zo de ziekte. Dat is liefde, hetwelk tot stichting is.

Ten zevende: De dienaren moeten het evangelie verstandig prediken. “Ik ben vol kracht van de Geest des Heeren. En vol van gerecht,” zegt Micha, hoofdstuk 3: 8. “Ik heb u met bedrog gevangen,” zegt de heilige Paulus, 2 Cor. 12: 16, zoals de vogelvangers met bedrog de vogels en de vissers de vissen vangen. Het is waarlijk een gezegend bedrog dat zielen vangt, “wie zielen vangt is wijs,” zegt Salomo, Spreuk. 11: 30. Deze wijsheid moet zich vertonen in drie stukken.

1. Dat wij verschil stellen tussen personen, want hoewel wij een ieder mogen bestraffen, groot en klein, nochtans niet op enerlei wijze; bestraffing is een trap van straf en

kastijding. En daarom moet het niet geschieden aan allen op één en dezelfde wijze. “Bestraf een oude man niet hardelijk, maar vermaan hem als een vader,” 1 Tim. 5: 1. “Zou men tot een koning zeggen: Gij Belial! tot de prinsen, gij Goddelozen!” zegt Job, hoofdstuk 34: 18. En nochtans mogen de dienaren wel koningen bestraffen over hun Goddeloosheid zoals Nathan die David bestrafte. Maar het moet geschieden met grote beleefdheid en eerbiedigheid tot hun personen; zoals Nathan die boog zichzelf voor David toen hij hem bestrafte. Zo ook Joab in de bestraffing van David, 2 Sam. 24: 8.

2. Onze wijsheid moet blijken in onderscheid te stellen tussen zondaars en zondaars. Sommigen zondigen uit zwakheid, anderen uit moedwilligheid; deze die uit zwakheid zondigen moeten wij weder oprichten met de geest van de zachtmoedigheid; wij moeten het gekrookte riet niet breken. “En ontfermt u wel eniger, onderscheid makende,” zegt Judas, vers 22. Onze Heere Christus droeg Petrus in zijn zwakheid, toen hij verdiende op zichzelf gelaten worden en nam hem bij de hand, zeggende: “O gij kleingelovige waarom hebt gij gewankeld?” En toen de Discipelen sliepen, Matth. 26: 41: “De Geest is wel gewillig, zegt hij, maar het vlees is zwak.” Deze, die stoute, hovaardige en hardnekkige zondaars zijn moeten wij scherpelijk bestraffen, als snijdende. Sommigen zijn zoals netelen: hoe zachter zij behandeld worden hoe meer dat zij steken. Of zoals lijm, hoe meer water u daarop giet, hoe meer dat het brandt. Wederom, sommige zonden zijn verborgen en heimelijk, over welke men hen heimelijk moet bestraffen; bestraft hem tussen hem en u alleen; (Matth. 18: 15; Joh. 4: 16) maar sommige zonden zijn meer openbaar, welke openlijker mogen bestraft worden, nochtans indien wij de persoon verzwijgen en verbergen kunnen en zijn zonden ontdekken, beogende zijn reformatie en verbetering en niet zijn defamatie of naamschending. Het is een grote wijsheid, dat men weet wanneer te treuren en wanneer vrolijk te zijn, wanneer olie te gebruiken en wanneer edik, wanneer een brandijzer te gebruiken en wanneer een pleister voor de wonde.

3. Onze wijsheid moet blijken in een geleerdheid, om te erkennen wat goed in hen is, om te lichter hen te overwinnen, alhoewel nooit haar te pluimstrijken. Zo deed ook Paulus: “Ik ben de Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zou; ik ben de zwakken geworden als een zwakke, opdat ik de zwakken winnen zou; allen ben ik alles geworden, opdat ik immers enigen behouden zou,” 1 Cor. 9: 20, 22; dat is, in middelmatige zaken, die met een goed geweten gedaan mogen worden. “Gij zijt niet ver van het koninkrijk Gods,” zegt onze Heere Christus tot de jongeling, Markus 12: 34. En Paulus tot Agrippa: “Geloofst gij, o koning Agrippa de Profeten? Ik weet, dat gij ze gelooft,” enz., Hand. 26: 27, 28.

Ten achten: Wij moeten Christus oprecht prediken, beogende alleen Zijn eer en niet ons eigen toejuiching, om onze eigen grootachting te bevorderen; zoals Joab, toen hij stond om Rabba in te nemen, zond hij tot David zeggende: komt gij en neem het in, (opdat de eer niet aan hemzelf zou toegeschreven worden). Wij zijn de vrienden van de Bruidegom, wij moeten niet voor onszelf pleiten, maar voor de Bruidegom. Zoals Simsons metgezel, die voor hem om een huisvrouw vrijde en hij nam ze voor zichzelf. (Richt. 14: 20). “Wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus, den Heere. En onszelf, dat wij uw dienaars zijn om Jezus’ wil,” 2 Cor. 4: 5. *Hij moet toenemen en ik moet afnemen, daarin verblijd ik mij*, zegt Johannes de Doper. Deze zonde van ijdele eer kleeft de beste van ons allen zeer nauw aan. Paulus zelfs was onderworpen verheven te worden boven mate. U kunt gemakkelijk een vat leeg maken van water, maar niet van lucht. De vlieg heeft de kostelijke zalf lief; de slang zal kruipen in het paradijs onder de

bomen van de vermakelijkheden. Al is het koren noch zo wel gewand, wanneer het gezaaid is zo zal het met kaf voortkomen. De nijldige mens, hoewel hij goed zaad zaait, zal onkruid zaaien. Andere zonden moeten vermeden en geschuwd worden in dingen die kwaad zijn, maar de hovaardij in die dingen, welke goed zijn. Ja, hoe beter ons verstand en gaven zijn en hoe beter dat het betrachten daarvan ons afloopt, hoe meer wij onderworpen zijn daarover hovaardig te zijn; zoals het fijnste kleed allermeeest onderworpen is aan de motten. En de mensen worden allerspoedigst vergeven met zoete bloemen. Het is wonderlijk en zeldzaam, uitstekend in gaven te zijn en tegelijk nederig. Hoewel wij soms zien, dat zij, die daarvan het meest ledig zijn, allerstoutst, hovaardig en daarop steunende zijn, zoals het lichte kaf boven het koren ligt. Volle korenaren en de met vrucht beladen takken, hangen met het hoofd neerwaarts, als het ware met zedigheid, terwijl lege takken en korenaren, die weinig of niets geen vrucht hebben, uitsteken ver boven alle anderen.

Maar gedenkt, dat er geen honing geofferd werd in de offeranden, omdat, hoewel het zoet is; het op zal rijzen en zieden. En al waren uw plichten zo zoet als honing, nochtans indien zij oprijzen met hovaardij, zo zijn zij niet aangenaam. Ja, hoe beter dat uw preek is en hoe meer u gearbeid hebt, hoe groter dat uw zonden zijn, indien het uit hovaardij geschied is, omdat u God berooft van Zijn eer en het bewijst maar grote arbeid om grote ellende te verkrijgen. Het was een edele en uitnemende spreuk: Het ware beter, dat iemand in zonden viel en zich daarover vernederde, dan enige goede daad te doen en daarover hovaardig te zijn. Indien wij God konden betrouwen met ons krediet en goede naam en Zijn eer zochten, zo zou Hij ook ons eren: "Die mij eert, zal ik ook eren." Zelfs hier zover als God ziet dat het goed voor ons is en hiernamaals eeuwig in de hemel. Maar aan de andere zijde, de Heere der heirscharen zal ontheiligen de hovaardij van alle sieraad, om al de heerlijksten van de aarde verachtelijk te maken. (Jes. 23: 9). "Veel honings te eten is niet goed," zegt Salomo, Spr. 25: 27, omdat het verandert in gal en bitterheid, ja een kwade maag en veel andere ziekten voortbrengt. Zo ook, iemand die zijn eigen eer zoekt, het is geen eer. En waarom niet? omdat God het in oneer en schande verandert.

Ten negende en laatste: Indien wij op zulk een wijze willen preken om zielen voor Christus te winnen, moeten wij Christus met een goed voorbeeld preken, in een heilige wandel, zo dat leer en leven samen mogen gaan, en elkaar niet tegenstrijdig zijn. Weest een voorbeeld voor de kudde, zegt Petrus. (1 Petrus 5: 3). Wij moeten zeggen zoals Gideon tot zijn mannen zei: "Ziet naar mij, en doe also," Richt. 7: 17. Wij moeten geen zware lasten op iemands rug binden, die wij zelf met onze kleinste vinger niet willen aanraken, zoals de Farizeeën deden. De Priesters hadden op hun borstlappen de urim en de thummim, omdat zij niet alleen door onderwijzing het licht van de onderrichting moesten geven, maar ook omdat zij een patroon van de volmaaktheid in hun oefeningen en praktijk moesten zijn. Zij hadden ook aan de zoom van hun klederen belletjes en granaatappels, voorbeeldende hun klinkende leer en vruchtbaar leven. Maar indien er anders niet is dan belletjes en granaatappels, mogen zij een geluid maken maar het zal zijn zoals klinkend en ratelend koper.

Wanneer de Heilige Geest over de Discipelen kwam, hadden zij verdeelde tongen, of vingers als het ware aan hun tongen, om hen te leren dat hun woorden behoorden te zijn als hun werken. Het was het merkteken van een ondeugdzaam man, maar het is het teken van een goed dienaar, te spreken met zijn voeten en te leren met zijn vingers; (Spr. 6: 13). Hij moet zijn: geheel stem en geheel preek, maar niet stem alleen. Laat het volk zeggen, zoals wij gehoord hebben, zo hebben wij ook gezien; het volk behoorde de stem van de predikant te zien in zijn wandel.

1. De dienaren worden *engelen* genoemd, (Ezech. 1: 8), misschien omdat wij als engelen in ons leven behoorden te zijn, in vergelijking tot andere mensen. Maar indien de engelen vallen, zo worden zij duivelen. Wij worden genoemd sterren en dat zijn de versierselen van de hemelen, omdat wij versierselen van de kerk behoorden te zijn, maar indien wij besmet en bevlekt zijn met een zondig leven, zo zijn wij geen sterren, maar smetten en vlekken van de kerk. O laat dan onze zorg zijn heilig te wezen zoals de engelen heilig zijn, ja zoals God heilig is, in al onze wandel, wandelende met God in onze binnenkamers, in onze huisgezinnen, in onze woorden en spreken; niet begeven tot dwaze samensprekingen en onhebbelijke gebaren, maar matig en liefelijk, onze lippen druipende als honingraten, de ongelijkingen vergetende, traag tot toorn, lijdzaam in verdrukkingen, gereed om een ieder goed te doen, maar niemand schadelijk te zijn en een metgezel van diegene, welke de Heere vrezen. Wij zijn zoals een stad, die op een berg ligt, onze wandel wordt nauw bezien; een kleine vlek en een klein gaatje in ons kleed wordt spoedig kenbaar. De minste vlek in het aangezicht, al is het maar een wrat, wordt lichter gezien, dan lelijke lijktekenen ergens in het lichaam. Want een lijkteken in het lichaam kan bedekt worden met klederen, maar een vlek in het aangezicht staat voor ons, te zien. Daarom laat ons licht also schijnen voor de mensen, opdat zij onze goede werken mogen zien, en onze Vader, die in de hemelen is, verheerlijken. (Matth. 5: 16).

2. Wij worden gezegd tot *God te naderen, en met God als het ware op de berg te zijn*, zoals Mozes was, daarom hebben wij nodig zeer heilig te zijn. “In degenen, die tot Mij naderen, zal Ik geheiligd worden,” zegt de Heere, Lev. 10: 3. Daar stond geschreven op Aärons voorhoofd, toen hij voor de Heere stond: “De Heiligheid des Heeren,” en niemand die een vlek had kon Priester gemaakt werden. Toen Jozua de hogepriester voor de Heere stond, werd hij belast zijn vuile klederen af te leggen; (Zach. 3: 4). onreine handen zijn onbekwaam om Gods Ark te dragen. Helaas! wie zijn wij om met God te spreken en te leven? veel minder om van God tot het volk te spreken, opdat zij mochten leven? Toen God verscheen in Zijn heiligheid, zei Jesaja: “Wee mij, want ik verga! dewijl ik een man van onreine lippen ben, enz. Want mijn ogen hebben de Koning, de Heere der heirscharen gezien,” Jes. 6: 5. Hij was bevreesd God aan te zien, totdat Hij een engel tot hem zond die zei: “Alzo is uw misdaad van u geweken en uw zonde is verzoend,” vs. 7. Hoe heilig behoorden zij te zijn, die tot zulk een Heilig God naderen. Wie kan wonen bij een verterend vuur? dat is gemeenschap hebben met de Heilige God, zeker, niemand dan die rechtvaardig wandelt. (Jes. 33: 14, 15). Daarom de Priesters in het Oude Testament mochten niet met trappen tot het Altaar opklimmen, opdat hun schaamte daardoor niet mocht ontdekt worden. (Exod. 20: 26). En zij werden daarom bevolen linnen onderbroeken te maken van de lendenen tot de dijen toe. (Exod. 28: 42), voorbeeldende hoe heilig dat wij behoorden te zijn, die tot God naderen, opdat er geen vuile naaktheid verschijnt.

3. *Dan prediken wij in waarheid met autoriteit en gezag, wanneer wij dat praktizeren en in het werk stellen, hetgeen wij aan anderen prediken;* zoals onze gezegende Zaligmaker leerde met macht, en niet als de Schriftgeleerde, omdat Hij deed en leerde. (Hand. 1: 1). Hij leerde zowel door voorbeeld als door gebod. “Leert van mij,” zegt onze Heere Christus, “dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart.” Zo ook toen Hij de voeten van zijn Discipelen waste: “Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat, zoals Ik u gedaan heb, gij ook doet,” zei Hij, Joh. 13: 15. Dan is er leven in onze leer, wanneer er leer in ons leven is. En evenzo hetgeen van harte komt, dat gaat ter harte en het beweegt gewoonlijk meer dan alle gestudeerde manieren van spreken en retorische bloempjes.

Waarom eerde Herodes Johannes de Doper anders, dan omdat hij een rechtvaardig man en heilig in zijn wandel was? Want heiligheid is te eren, Godzaligheid met kracht is vol van majesteit. Dit deed de Goddeloze Saul de profeet Samuël zulk een eer aan doen; hij was bevreesd voor hem. En Achab eerde Elia; Joas was bevreesd voor Jojada en werd bedwongen van veel Goddeloosheid, zolang als Jojada leefde; ja een kind of een arme dienstknecht of dienstmaagd heeft een troon opgericht in het hart van een Goddeloze meester, huisvader, enz. Maar aan de andere zijde, onze woorden hebben weinig kracht bij het volk, wanneer ons leven tegengesteld is, zoals de schriftgeleerden en Farizeeën met weinig autoriteit leerden, omdat zij zeiden en niet deden. De woorden beschamen, wanneer de daad ontbreekt. Medicijnmeester helpt u zelf. “Gij die leert dat men niet stelen zal, steelt gij?” zegt de Apostel, Rom. 2.

Stel eens, dat iemand een ander zou slaan met een gewonde arm, helaas! hij zou geveinsdelijk slaan, omdat terwijl hij een ander sloeg, hij zelf bloeden zou. Mr. Dijke, over Filemon, verhaalt een historie van Lucianus een Apotheker, die zichzelf belachelijk maakte, doordat hij een medicijn verkocht om de hoest van anderen te genezen, terwijl hij zichzelf niet genezen kon. En zeker, wie een ander bestraft over hetgeen waaraan hij zelf schuldig is, die schuimt zijn eigen schande op, (Judas vs. 13).

4. *Een kwaad leven doet de mensen walgen van de heilzame waarheid die geleerd wordt, al is zij nog zo uitnemend*; zoals iemand een walg heeft van goede en heilzame spijs, wanneer het in een vuile schotel komt of van het licht van een kaars, wanneer zij in een vuile kandelaar staat; aldus deden de zonen van Eli de mensen het spijsoffer van de Heere verachten, door hun kwade leven. (1 Sam. 2: 17). De Lacedemoniers wanneer iemand van een woest en roekeloos leven opstond en goede raad gaf, wilden zij die niet aannemen, voordat een ander, die zich statig gedroeg, opstond en dezelfde raad gaf en dan volgden zij hem. De zonden van een leraar zijn lerende zonden: de leer trekt, maar het voorbeeld wekt. En daarom is het, dat in het Oude Testament een even grote offerande voor de zonden van de Priesters geofferd werd als voor de zonden van de hele gemeente; alsof zijn zonden even groot waren, als die van de gehele gemeente. (Lev. 4: 3).

5. In de laatste plaats, *indien wij Christus niet met een goed voorbeeld prediken, helaas! wij zullen onszelf niet behouden, noch die ons horen*. Maar daar wij anderen gepreekt hebben, mogen wij zelf verwerpelijk worden; van dewelke waarlijk mag gezegd worden, zoals er valselyk van Christus gezegd werd, zij hebben anderen behouden, en zij kunnen zichzelf niet behouden. zoals diegenen, die de ark van Noach bouwden. Zij behielden anderen, maar verdronken zelf; of zoals Mozes, die het volk in het land van Kanaän bracht, maar zelf kwam hij er niet. Of zoals de leeuw van Simson, die honing in zijn ingewand had om anderen te verversen en zichzelf niet; of zoals bomen die vrucht voor anderen dragen, maar niet voor hen zelf; of zoals de soldaten van Caesar, die een fontein voor hem groeven, en zelf vergingen van gebrek aan water.

Zo ook wij, indien wij zodanig zijn, terwijl wij anderen smakelyk gemaakt hebben; zullen wij als smakeloos zout op de mesthoop geworpen worden. En wanneer wij als kaarsen voor anderen in het huis geschenen hebben, zo zullen wij zelf uitgaan in een rook. Ja, al onze preken aan anderen zullen dan getuigen tegen onszelf zijn, en ons oordeel niet te verontschuldigen maken. U bent niet te verontschuldigen, o mens! die een ander oordeelt en dezelfde dingen doet. (Rom. 2: 1). “Uit uw mond zal ik u oordelen,” Lukas 19: 22; “Uw mond verdoemt u, en niet ik. En uw lippen getuigen tegen u,” zegt Job, hoofdstuk 15: 6. O laat ons dan beven en ons wachten met Paulus, dat wij geenszins, anderen predikende, zelf verwerpelijk worden, (1 Cor. 9: 27). En laat

ons aannemen die raad die Paulus aan Timotheus gaf: “Heb acht op uzelf en op de leer; volhard daarin: want dat doende zult gij en uzelf behouden, en dien die u horen,” 1 Timot. 4: 16.

1^e Waarschuwing: Niet dat iemand zou verwachten dat wij vrij van zwakheden zijn, hoewel wij ons mogen wachten van uitstekende zonden; wij kunnen kwalijk onze klederen van stof bewaren, hoewel wij ze van slijk mogen vermijden. Helaas! wij zijn maar mensen die dezelfde bewegingen onderworpen zijn als andere mensen, zoals Elia, Paulus, enz. waren. De Hogepriester zelf, die maar alleen mocht ingaan in het heilige der heiligen, die moest eerst offeren voor zijn eigen zonden, en dan voor de zonden van het volk. De allergodzaligste dienaar die er is, heeft evenzowel zijn wolkkolom als zijn vuurkolom en heeft zijn boosheden en zwakheden; zij zijn maar mensen en geen engelen, ja hoewel zij mannen Gods zijn, zo zijn zij maar mensen. Of indien zij engelen zijn, nochtans, zie, op Zijn knechten zou hij niet vertrouwen; hoewel Hij in Zijn engelen klaarheid gesteld heeft, (Joh. 4: 18) en de sterren zijn niet zuiver in Zijn ogen, (Job. 25: 5).

2^e Waarschuwing: Hoewel onze klederen rein zijn, nochtans kunnen wij niet beletten dat anderen ons vuil maken, zoals mensen die hun klederen reinigen wanneer zij voortrijden, nochtans indien zij in slijkerige wegen rijden, worden zij spoedig van de voorbijgangers bespat en bevlekt; ik zeg, niemand is zo rein of anderen kunnen slijk op zijn lijf werpen. Geen kleed is zo wit of een verwer kan het zwart maken; zoals de Indianen, die schilderen de duivelen wit en de engelen zwart, omdat zij de duivelen niet zwart kunnen maken, want zij zouden ze anders zo schilderen. Maar het is beter een zwarte engel te zijn dan een witte duivel. Zo werd er met David gehandeld: “hetgeen ik niet weet eisen zij van mij,” Psalm 35: 11. Ja Christus Zelf werd genoemd een vraat, en een wijnzuiper, en een vriend van tollenaars en zondaars; Jozef, Mefiboseth en Naboth, hoe vals werden zij beschuldigd? In de eerste kerk, toen de christenen opstonden voor de zon, om te bidden; de heidenen zeiden van hen, dat zij de zon aanbaden, en naar een monarchie stonden, en onnatuurlijk overspel en onreinheid bedreven.

Van Luther verhaalde men, dat hij in wanhoop gestort was en dat in zijn graf een grote stank van zwavel en zijn lichaam daar niet in was, terwijl hij nog in het leven was om dat te kunnen wederleggen. Men zegt, dat Beza weggelopen was met een andermans vrouw, dat Calvinus op zijn schouder gebrandmerkt was als een schelm. Athanasius werd omtrent wel dertig malen beschuldigd en verklaarde zijn onnozelheid en Cato werd vijftig malen ten onrechte beschuldigd en nochtans laat een verhaal noch zo vals zijn, het geeft altijd een achterdocht of een oordeel; stout te beschuldigen zal altijd wat achterlaten. Daar is geen rook, zegt men, of daar is vuur, (zegt Beza in Opusc), de lastering vliegt wel licht, maar zij verwondt zwaar; zij vliegt wel licht uit, maar wordt zo licht niet teruggeroepen. Nochtans is er geen slechter zonde in deze dagen, zoals zij met Jeremia handelden, *kom aan laat ons gedachten tegen Jeremia denken, laat ons hem slaan met de tong*; geeft ons te kennen en wij zullen het te kennen geven, (Jerem. 18: 18; 20: 10).

Maar laat deze mensen toezien, dat zij niet met zulk een maat wederom gemeten worden waarmede zij meten, en zoals zij oordelen, dat zij also niet geoordeeld worden, en daar hun namen also op aarde niet uitgedelgd worden. En laat hen gedenken dat zij niet alleen onze goede naam lasteren en wegnemen, welke beter is dan rijkdom, ja, dan veelheid van goud en silver. Maar dat zij ook verhinderen en beletten de kracht van onze dienst en het prediken van Christus in de harten van onze toehoorders. En Christus neemt dat als aan Hem zelf gedaan. Die u veracht, die veracht Mij, enz. met welke God

dikwijls in dit leven handelt zoals Hij handelde met Ananias de Hogepriester welke gebod dat Paulus (zonder oorzaak) op de mond zou geslagen worden: “God zal u slaan, gij gewitte wand,” zei Paulus, Hand. 23: 3. Hetwelk geen zwakheid in Paulus was, als Hieronymus meende; noch ook geen vloek, zoals anderen meenden. Maar (gelijk sommigen meenden) een voorzegging. Want, zo werd er verhaald, dat hij daarna waarlijk dood geslagen werd van een hoofdman van de Joden, in het begin van de Joodse oorlogen. Paulus zei wel, dat hij niet wist dat hij de hogepriester was, enz. Niet dat hij het vergeten had of hem niet kende, maar omdat hij de rechte hogepriester niet was, die nu was afgegaan (gelijk Chrysostomus, Calvinus en Beda meenden).

HOOFDSTUK XXXIII

Een vermaning tot dankbaarheid voor Christus Die in het Evangelie geopenbaard is.

In de laatste plaats dient dit tot een nuttigheid van vermaning om ons op te wekken tot dankbaarheid aan God voor de openbaring van het evangelie; dat Christus onder ons gepredikt werd, zonder wiens kennis er geen zaligheid is. Wij verheugen ons in het licht van de zon, wat was de wereld zonder deze, dan een kerker van de duisternis? Maar wij hebben veel meer oorzaak van blijdschap; dat de Zon van de gerechtigheid onder ons schijnt met genezing onder zijn vleugels. (Mal. 4: 2). Want overlegt:

Ten eerste: *zoals Christus maar aan weinigen gegeven is, zo is Hij ook maar aan weinigen geopenbaard; het was een verborgenheid aan vele eeuwen en geslachten verborgen*, (Coll. 1: 26). Hoewel die nu aan ons geopenbaard is in dit eiland. Zo handelt God niet met alle volkeren; (Ps. 147: 20). Ja, nauwelijks met enig volk als met ons. Het grootste deel van de wereld hoort nooit van Christus, welke in een Egyptische duisternis en in de schaduw van de dood zitten, tegen welke de toorn van God van de hemel geopenbaard wordt. (Rom. 1: 18). Maar geen genade, of blijde tijding van de zaligheid heeft ooit in hun oren geklonken; het evangelie is voor hun ogen verborgen en zij worden geblinddoekt door de god van deze wereld tot hun eeuwig verderf, vreemdelingen zijnde van de verbonden van de belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld. (Efeze 2: 12).

Ja, het is nog geen honderd en enige jaren geleden, dat Engeland in duisternis en in een riool en poel van afgoderij was, waarin onze voorouders geleefd hebben en gestorven zijn, als in de dagen van koningin Maria en voor deze. Maar wij leven nu in Gosen. Wij, die in duisternis zaten, zien nu een groot licht en tot ons die in het land van de schaduw van de dood zaten is een licht opgegaan. (Matth. 4: 16). Ja, Christus is niet alleen onder ons geopenbaard, maar ook veel klaarder dan in het begin van de wereld. O! wat heerlijke lichten worden, meest in alle gemeenten, dagelijks op de kandelaar gesteld. Hoe vele koningen en prinses zouden graag gezien hebben hetgeen wij zien, maar hebben het nooit gezien!

In het Oude Testament was Christus wel geopenbaard aan weinigen, maar in het duister, zoals tot Adam in die duistere belofte, dat het zaad van de vrouw de slang de kop vermorzelen zou. Abraham heeft Mijn dag gezien, zegt Christus, en hij verheugde zich; (1 Joh. 8: 56). En Mozes zag de heerlijkheid van Christus in het midden van de smaadheden; (Hebr. 11: 26).

Ja, al de gelovige Joden zagen het bloed van Christus stromen in hun bloedige offeranden en zij verwachtten de Zaligmaker door het beloofde zaad, maar in het

duistere als in schaduw en spiegels. (Coll. 2: 17). Zij zagen Christus bedekt maar wij ontdekt; haar licht was zoals een kaars onder een korenmaat, maar onze is gesteld op de kandelaar.

Zij verwachten wel een Zaligmaker, maar ten eerste, zulk één die een groot koning op aarde zou zijn, zoals blijkt uit Hand. 1: 6: “Heere! zult Gij in deze tijd aan Israël het koninkrijk weer oprichten?” Ten tweede, alleen voor henzelf, maar niet voor de Heidenen, zoals het nu geopenbaard is, zoals de Apostel zegt, dat de Heidenen zouden zijn mededeelgenoten van Zijn belofte in Christus, door het evangelie; (Efeze 3: 6). Ten derde, zij verwachten de zaligheid door Christus, met het onderhouden van de wet van Mozes; ten vierde en laatste, zij wisten maar weinig van Zijn geboorte, dood en lijden, opstanding en opvaring ten aanzien van ons..

Ten tweede: *zoals het een zegen is, die maar aan weinigen besteed is, zo is het ook een grote zegen, omdat waar het evangelie geopenbaard is en Christus gepredikt wordt, daar woont God met Zijn bijzondere en genadige tegenwoordigheid.* Hij wandelt in het midden van Zijn gouden kandelaren. (Hand. 2: 1). Wij mogen van zulke plaatsen zeggen, zoals Jakob van die plaats waar hem God verscheen: “Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels!” Gen. 28: 17. Hier is God aan ons bekend gemaakt; God is bekend in Juda, Zijn naam is groot in Israël. Want waar Christus gepredikt wordt, genieten wij een nauwe gemeenschap met Hem, hetwelk was de gelukzaligheid van Adam in het paradijs en het is de gelukzaligheid van de engelen en heiligen in de hemel, waar God en Zijn tegenwoordigheid alles in allen is. Daarom bad Mozes toen God zei: “Zou Mijn aangezicht moeten medegaan, om u gerust te stellen? Indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hier niet optrekken!” Exod. 33: 14. Nu, wat een genade is het te leven in Bethel, waar God woont en niet in Beth-Aven onder de afgodendienaars?

Ja, hier is de kostelijke parel, de Heere Jezus Christus aan ons geopenbaard, een parel kostelijker dan al de goud- en zilvermijnen van beide Indiën, welke, indien zij in Engeland waren, wij voor grote rijkdom zouden achten. En nochtans is het zulk een grote rijkdom niet als het evangelie. Op andere plaatsen mag gevonden worden de vetzigheid van de aarde, maar hier is de dauw van de hemel; hier is manna, het brood uit de hemel. En dat is het zoetste brood. Wie kan anders roepen: *Heere, geef ons altijd dit brood!* Hier is water uit de Rotsteen en dat is het zoetste water. Hier zijn de wateren van Bethlehem en wie kan anders dan met David verlangen om te drinken van de wateren van Bethlehem en vergenoegd te worden met de borsten van de vertroosten? Hier is het paradijs, zoals de Franse protestanten één van hun kerken noemen en zolang als het evangelie onder ons gepredikt wordt, leven wij als het ware in het paradijs. En wie kan anders dan zeggen: Het is goed hier te zijn? Ja, hier wordt de blijde boodschap van de zaligheid gepredikt en wat zoeter en aangenamer boodschap kunnen wij horen, dan deze? Ja, hier is het koninkrijk van God, (Matth. 3) omdat dit het gewone middel is, om de mensen tot de hemel en de zaligheid te brengen; het wordt genoemd de kracht van God tot zaligheid. (Rom. 1: 16). Daar is het, zoals Noachs gebed voor Jafeths geslacht was, alleen dit, dat God Jafeth wilde uitbreiden, om te wonen in de tenten van Sem. En daarom begeerde en verlangde David te wonen in het huis van de Heere al de dagen van zijn leven en dat hij daar zozeer naar verlangde, toen hij daarvan verstoken was, zoals blijkt uit Ps. 27: 4; 42: 1; 84: 10.

Ten derde: *Waar Christus geopenbaard is en het evangelie gepredikt wordt, daar zijn wij verzekerd, dat er sommigen uitverkorenen zijn, om zalig te worden;* (Ps. 128: 5; 133: 5). Zijn er drie kwade aarden, er zal nochtans een goede zijn. (Matth. 13). Het evangelie

komt zelden of nooit zonder zegen voor sommigen. Daarom verlangde de Apostel om tot de Romeinen te komen met volle zegen van het evangelie van Christus. (Rom. 15: 29). Het evangelie wordt wel gepredikt aan de verworpenen, maar is zoals het onkruid dat bewaterd en bevochtigd wordt, omwille van de bloemen. (Hand. 18: 10; Rom. 10: 17).

Ten vierde: *Waar het evangelie geopenbaard is en Christus gepredikt wordt, daar wordt het gewoonlijk van uiterlijke zegeningen vergezelschap.* Het evangelie wordt genoemd de hoorn van de volheid; zoals wanneer de ark in Obed Edoms huis was, zijn hele huis werd gezegend omwille van de Ark. (2 Sam. 6: 11, 12). En zoals Micha zei: “Nu weet ik dat de Heere mij wel doen zal, omdat ik deze Leviet tot een priester heb.” Achtereenvolgens zoals de Heere beloofd heeft, Exod. 20: 24: “Aan alle plaats, waar Ik Mijn naam gedachtenis zal stichten zal, zal Ik tot u komen, en zal u zegenen.” En Exod. 23: 25: “Gij zult de Heere uw God dienen, zo zal Hij uw brood en uw water zegenen;” en inzonderheid Ps. 132: 13-15: “De Heere heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot zijn woonplaats, zeggende: dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd. Ik zal haar kost rijkelijk zegenen, haar nooddruftigen zal Ik met brood verzadigen.” O dat wij konden zingen de lofzang van Zacharia, Lukas 1: 68-80: “Geloofd zij de Heere, de God Israëls, want Hij heeft bezocht, en verlossing teweeg gebracht Zijn volk,” enz.

Maar helaas! hoe velen zijn er moe van het evangelie van Christus en van Zijn openbaring? zoals zere ogen, die het licht van de zon niet kunnen verdragen. “Die kwaad doet, haat het licht,” Joh. 3: 20. Zoals de Moren, die onder de zon wonen en van de hitte derzelve verbrand worden, zij vervloeken de zon en schieten daarnaar met pijlen; ja velen haten het licht zo, dat zij haten en verachten de boden of de kandelaars waarop het licht staat. (Mal. 1: 13; Amos 8: 5). Zij zijn nooit zo versmaad en veracht geweest dan heden ten dage onder ons. “Zij spotten met de boden Gods en verachten zijn woorden,” 2 Kron. 36: 16, zodat wij mogen vrezen, dat er geen raad noch hulp voor is, maar dat het één of ander oordeel het land over zal komen. Ja, hoe moe zijn zij om het evangelie te horen! En het manna, het brood uit de hemel, is bij hen licht brood. De mensen willen nauwelijks uit hun deur komen om dat te ontvangen.

De wijzen uit het oosten (Matth. 2) gingen vermoeid wel enige honderden mijlen om Christus te Jeruzalem te vinden; (sommigen menen van bijna duizend mijlen). De koningin van het zuiden ging ver (sommigen zeggen van negenhonderdenvierenzestig mijlen) om de wijsheid van Salomo te horen.

De heilige martelaren dachten geen weer te heet, geen winter te koud, geen reis te ver, noch moeite of pijn te groot te zijn, om de prediking van het evangelie te genieten, hoewel heimelijk en in het duister. O, hoe zullen zij in het oordeel tegen sommigen van ons opstaan, die enige moeite te veel achten! Een reis te ver, het weer te heet of te koud. En willen nauwelijks uit hun deuren in de kerk komen, om Christus aan zich te horen openbaren. Een week in hun winkels is zoeter, dan al de Sabbathdagen van het hele jaar alsof zij aan de wereld wilden zeggen, dat zij daar meer zoetigheid gekregen en gevonden hebben, dan ooit in het najagen en zoeken van Christus.

En hoe terecht zou men met Christus mogen zeggen tot deze mensen: “Ik zeg ulieden, dat niemand van die mannen, die genood waren, mijn avondmaal smaken zal,” Lukas 14: 24. Deze zullen eenmaal geacht worden als de verachters van Christus; ja, “dit is het oordeel, dat het Licht in de wereld gekomen is en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het Licht,” zegt onze Zaligmaker, Joh. 3: 19. In duisternis te zijn is een groot kwaad, maar dit verzwaart het te meer, dat men deze kiest, omhelst en liefheeft. De arme Heidenen, die wij vervloekt oordelen, zijn oneindig veel gelukkiger dan deze

mensen. “Wee u, Chorazin, wee u Betsaïda! want zo in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden zich eertijds in zak en as bekeerd hebben maar ik zeg u: het zal Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in de dag des oordeels, dan ulieden. En gij, Kapernaum dat tot de hemel toe zijt verhoogd, gij zult tot de hel toe neergestoten worden, enz. maar ik zeg u, dat het de lande van Sodom verdragelijker zal zijn in de dag des oordeels, dan u,” Matth. 11: 21-24.

Ja, mogen wij niet met recht vrezen, dat God het evangelie van ons weg zal nemen, omdat wij het verachten en ons en onze kinderen in duisternis laten, zoals onze voorvaders geweest zijn en overgaan tot een ander volk, die het meer omhelzen en hoger achten zullen? En tot ons zeggen, zoals Paulus tot de verachtende en lasterende Joden: “Het was nodig, dat eerst tot u het woord Gods gesproken zou worden, maar nademaal gij hetzelve verstoot, en uzelf des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de Heidenen,” Hand. 13: 46.

Dit oordeel dreigt God aan de Joden, dat hun zon op de middag zal ondergaan. En dat de Heere een honger zal zenden, niet naar brood, noch dorst naar water, maar om te horen naar de woorden van de Heere. (Amos 8: 9, 11). O Jeruzalem, zegt Christus, “och of gij ook bekende, (dat is, acht sloeg) ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen,” Lukas 19: 42. Zoals Mozes zei: “Daarna stond een nieuwe koning op over Egypte, die Jozef niet gekend had,” Exod. 1: 8. Zo mag er misschien ook een nieuw geslacht opstaan, die nooit onze overvloed gekend hebben, maar aankomen met zoveel jaren van hongersnood, als wij overvloed gehad hebben. En de wegen Sions mogen onder ons treuren, (Klaagl. 1: 5) zoals zij een langen tijd verheugd zijn geweest en dat om onze verachting van het evangelie en de prediking van Christus.

Wat is de zeven gemeenten van Azie overkomen? Zijn zij nu geen kerkers van de duisternis, en kooien van onreine vogels, waar eertijds de zeven gouden kandelaars waren?

Ja, in Ierland en Hoog-Duitsland, tot welk een lage eb is het evangelie daar gebracht? Daar de vijanden alle kerken van God in het land verbrand hebben.

En zeker, indien het evangelie afgedaan heeft, onze heerlijkheid is van dit Israel geweken; wee ons, indien God eens van ons afscheidt! En God vertrekt, wanneer Zijn evangelie vertrekt, of wanneer Christus niet langer onder ons kan gepredikt worden. Welk oordeel de Heere van ons wil afkeren. Wee dan aan haar, die het licht uitdoen, wanneer zij niet in Christus' werk verteerd zijn, maar dat enige kwade wind hen uitgeblazen heeft, welke anders nog brandende en schijnende lichten mogen geweest zijn. Maar misschien zijn zij diegene, welke de kaars zullen gesnoten hebben om te klaarder te doen branden en die zulk een afsnuitse uittrappen, hetwelk veeleer stinkt dan licht geeft.

Nu, laat ons bidden, dat er lichten mogen opgezet worden in alle duistere hoeken van het land. Ja, dat er in elke gemeente een getrouw herder mag zijn, om Jezus Christus aan Zijn volk ter zaligheid te prediken!

God zij heerlijkheid in eeuwigheid!

AMEN.